

Начало>Предприемане на съдебни действия>Къде и как>Разходи

Разходи

Ако даден гражданин възнамерява да заведе дело в съда или иска съдебно решение да бъде изпълнено, той трябва да има достъп до информацията относно процесуалните разходи в съответната държава членка.

Съдебните разходи, свързани с граждански и търговски дела, се управляват от националното законодателство, като разходите не са хармонизирани на равнище ЕС. Ето защо разходите в държавите-членки са различни.

За по-подробна информация относно процесуалните разходи в държавите-членки, както и относно някои казуси, разгледани от името на Европейската комисия, моля изберете едно от знамената, показани вдясно.

Ако не разполагате с достатъчни финансови средства, за да платите разходите по съдебно дело, можете да кандидатствате за правна помощ. Допълнителна информация може да бъде получена от приложеното проучване (налични са единствено версиите на английски и френски език), извършено с цел да се установят източниците на разходи при съдебни производства по граждански дела във всяка държава-членка чрез: определяне на дела на всеки установен източник на разход в общия размер на разходите за съдебни производства по граждански дела, сравняване на разходите, направени от страните в съдопроизводството в различни държави-членки, установяване на различия в източниците и размера на разходите, определяне как прозрачността на съдебните разходи и намаляването на разликите между източниците и размера на разходите може да насърчи по-голям достъп до правосъдие,

изготвяне на препоръки за възможни действия на равнище ЕС, например чрез установяване на минимални стандарти, за улесняване на достъпа до правосъдие чрез подобряване на прозрачността на разходите в гражданското правосъдие, най-общо, определяне на връзки, когато е целесъобразно, между съдебните разходи и достъпа до правосъдие за гражданите, и установяване на специфични проблеми, свързани с транграничните спорове.

Проучването дава представа за положението в Европейския съюз към конкретен момент във времето — декември 2007 г.

Документи по темата

Проучване на прозрачността на разходите при съдебни производства по граждански дела в ЕС [PDF](#) (2615 Kb) [en](#) — версия на английски език

Проучване на прозрачността на разходите при съдебни производства по граждански дела в ЕС [PDF](#) (2665 Kb) [fr](#) — версия на френски език

Приложение 1: резултати от публичния въпросник [PDF](#) (1700 Kb) [en](#)

Национален доклад — Белгия [PDF](#) (829 Kb) [en](#)

Национален доклад — България [PDF](#) (566 Kb) [en](#)

Национален доклад — Чешка република [PDF](#) (703 Kb) [en](#)

Национален доклад — Дания [PDF](#) (560 Kb) [en](#)

Национален доклад — Германия [PDF](#) (565 Kb) [en](#)

Национален доклад — Естония [PDF](#) (872 Kb) [en](#)

Национален доклад — Ирландия [PDF](#) (400 Kb) [en](#)

Национален доклад — Гърция [PDF](#) (849 Kb) [en](#)

Национален доклад — Испания [PDF](#) (640 Kb) [en](#)

Национален доклад — Франция [PDF](#) (1312 Kb) [en](#)

Национален доклад — Италия [PDF](#) (772 Kb) [en](#)

Национален доклад — Кипър [PDF](#) (555 Kb) [en](#)

Национален доклад — Латвия [PDF](#) (742 Kb) [en](#)

Национален доклад — Литва [PDF](#) (950 Kb) [en](#)

Национален доклад — Люксембург [PDF](#) (551 Kb) [en](#)

Национален доклад — Унгария [PDF](#) (533 Kb) [en](#)

Национален доклад — Малта [PDF](#) (742 Kb) [en](#)

Национален доклад — Нидерландия [PDF](#) (702 Kb) [en](#)

Национален доклад — Австрия [PDF](#) (829 Kb) [en](#)

Национален доклад — Полша [PDF](#) (396 Kb) [en](#)

Национален доклад — Португалия [PDF](#) (781 Kb) [en](#)

Национален доклад — Румъния [PDF](#) (544 Kb) [en](#)

Национален доклад — Словения [PDF](#) (723 Kb) [en](#)

Национален доклад — Словакия [PDF](#) (872 Kb) [en](#)

Национален доклад — Финландия [PDF](#) (504 Kb) [en](#)

Национален доклад — Швеция [PDF](#) (457 Kb) [en](#)

Последна актуализация: 01/02/2020

Тази страница се поддържа от Европейската комисия. Информацията на тази страница не отразява задължително официалната позиция на Европейската комисия. Комисията не поема никаква отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. За да се запознаете с правилата относно авторското право за страниците на ЕС, моля прочетете правната информация.

Във връзка с оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз в момента Комисията актуализира част от съдържанието на този уебсайт. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Белгия

Настоящият раздел предоставя информация относно съдебните разходи в Белгия. За по-задълбочен анализ на съдебните разходи моля разгледайте следните конкретни случаи:

[Семейно право — Развод](#)

[Семейно право — Упражняване на родителските права](#)

[Семейно право — Издръжка](#)

[Търговско право — Договор](#)

[Търговско право — Отговорност](#)

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Съдебни изпълнители

Гражданско производство

Хонорарите на съдебните изпълнители в гражданското и търговското производство са регламентирани в Кралски указ от 30 ноември 1976 г.

Тарифите за 2009 г. са публикувани в Държавен вестник на Белгия (*Moniteur belge*) от 31 декември 2008 г.

Текстовете и тарифите могат да бъдат намерени на уебсайта на [Националната камера на съдебните изпълнители на Белгия](#) (раздел „Тарифи и лихви“, след това „Всички дела“) или на уебсайта на [Портала на Съдебната власт в Белгия](#) (раздел „Законодателство“).

Наказателно производство

Хонорарите на съдебните изпълнители в наказателното производство са уредени в Кралски указ от 28 декември 1950 г. и в министерско циркулярно писмо от 22 януари 2009 г. Тарифите за 2009 г. са публикувани в Държавен вестник на Белгия (*Moniteur belge*) от 12 януари 2009 г.

Текстовете и тарифите могат да бъдат намерени на уебсайта на [Националната камера на съдебните изпълнители на Белгия](#) (раздел „Тарифи и лихви“, след това „Всички дела“) или на уебсайта на [Портала на Съдебната власт в Белгия](#) (раздел „Законодателство“).

Адвокати

Хонорарите на адвокатите **не са регламентирани**. Адвокатът определя своя хонорар свободно, като се договоря с клиента, но въпреки това той трябва да бъде в рамките на предварително определени граници. Адвокатската колегия може да проверява дали хонорарът на адвоката не превишава тези граници.

Възможни са различни начини на изчисляване: почасово заплащане, възнаграждение за извършена услуга, възнаграждение според стойността на делото (процент от стойността на спора) и др. Забранено е сключването на пакт за хонорарите, пряко свързан с резултата от спора съгласно член 446 б) от Съдебния кодекс на Белгия. Адвокатът е длъжен предварително да информира клиента си за начина на изчисление на хонорара му. В Белгия върху хонорарите на адвокатите не се начислява ДДС.

Фиксирани съдебни разходи

Фиксирани разходи в гражданското производство

Фиксирани разходи за страните в гражданското производство

Разходите пред съдилищата в Белгия са във фиксиран размер. **Те варират според съдебната инстанция**, пред която е заведено делото, **и според етапа на производството** (първа или въззивна инстанция).

Процесуалните разходи се наричат „**разноски**“ (*dépens*) и са предмет на разпоредбите на член 1017 и следващи от Съдебния кодекс. В член 1018 подробно е посочено какво включват съдебните разноски. Съдебните разноски включват:

различни такси за съдебната регистрация и деловодството. Таксите за деловодството включват такси по регистрация на делото, съставяне и изготвяне на преписи, и са подробно описани в Кодекса за таксите за регистрация, ипотека и деловодство, в член 268 и следващи;

разходи и хонорари за съдебни актове;

разходи за преписи на съдебното решение;

разходи във връзка с всякакви мерки за събиране на доказателства, по-специално такса за свидетели и вещи лица. По отношение на свидетелите — в Кралски указ от 27 юли 1972 г. се определя размерът на таксите и възстановяванията на суми;

пътни и дневни разходи на магистратите, съдебните деловодители и страните, когато пътуването е било разпоредено от съдията, и разходи за актове, изготвени единствено за целите на производството;

процедура за обезщетяване, посочена в член 1022;

хонорарите, заплатата и разходите на медиатора, назначен съгласно член 1734.

В член 1019 се уточнява, че **таксите за регистрация**, които са част от съдебните разноски, включват:

обща фиксирана такса,

специфична фиксирана такса, и

дължимите такси за съдебните решения при присъждане, ликвидация или разпределяне между кредитори на суми или прехвърлими ценни книжа.

В някои случаи, **когато ищецът или лицето, което е встъпило в делото, не е белгиец, а ответникът е белгиец**, последният може да поиска, освен ако няма международно споразумение, което да предвижда освобождаване, или в други особени случаи, ищецът или лицето, което е встъпило в делото, да предостави **обезпечение**, за да гарантира изплащането на обезщетение за претърпените вреди и пропуснати ползи в резултат на делото. Това е предвидено в член 851 от Съдебния кодекс.

Също така, ако е необходимо, трябва да се вземат предвид разходите за съдебен изпълнител, адвокати (вж. по-горе), устни и писмени преводачи (вж. по-долу).

Етап от гражданското производство, когато страните трябва да платят фиксирани разходи

Някои разходи трябва да бъдат платени преди внасянето на съдебния иск. Това е **съдебната такса**, която се заплаща при завеждането на делото в регистъра.

Разходите, които възникват по време на производството, като правило се заплащат в хода на самото производство.

За някои разходи е необходимо **депозиране на сума** в съда преди разглеждане на делото. Например на вещите лица се заплаща от депозираната сума, внесена от страната, поискала събирането на доказателства. Също така в член 953 се предвижда страната, поискала изслушването на свидетел, да предостави като депозит на съдебния деловодител преди самото изслушване сума, равна на размера на таксата и възстановяването на разходите (пътни и др.).

Понякога съдебните разходи се предплащат от адвоката и се включват в неговата сметка с разходи и хонорари.

Фиксирани разходи в наказателното производство

Фиксирани разходи, дължими от всички страни в наказателното производство

Въпросът с фиксирани разходи в наказателни производства е уреден в член 91 и следващи от Кралски указ от 28 декември 1950 г.

Етап от наказателното производство, когато страните трябва да платят фиксирани разходи

Въпросът с фиксирани разходи в наказателни производства е уреден в член 91 и следващи от Кралски указ от 28 декември 1950 г.

Съдебни разходи по конституционни дела

Фиксирани разходи за страни по конституционни дела

При конституционните дела страните заплащат единствено **пощенските разходи** с препоръчано писмо.

Предварителна информация, която можете да очаквате да получите от вашия процесуален представител (вашия адвокат)

Информация за правата и задълженията на страните

Професионалната етика задължава адвокатите да информират и консултират своите клиенти. Това означава, че адвокатът предоставя на клиента си **сведения относно неговите права и задължения**.

Освен всичко останало, адвокатът е длъжен да информира клиентите си за **начина на изчисляване на неговите хонорари**.

Източници на информация за съдебните разходи

Къде мога да намеря информация относно съдебните разходи в Белгия?

Такава информация можете да намерите на уебсайта на [Федералната публична служба „Правосъдие“](#), уебсайта на [Комисията за модернизирани на съдебната система](#) (раздел „Правна информация“) или на интернет сайтовете на различните юридически професии.

Такава информация можете да намерите и в подзаконовите нормативни текстове или ако се обърнете към съдебен деловодител или адвокат.

На какви езици мога да получа информация за съдебните разходи в Белгия?

Такава информация е налична на нидерландски и на френски език.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Информация относно медиацията има на уебсайта на [Федералната публична служба „Правосъдие“](#) (раздела за публикации), както и на уебсайта на [Федералната комисия по медиация](#).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Уебсайт за съдебните разходи

Вж. по-горе.

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Адвокатите могат да ви предоставят информация относно прогнозната продължителност на вашето дело. Това **зависи от вида на делото**, което искате да заведете, и **от съда**, пред който ще го заведете.

Къде мога да намеря информация относно средния размер на общите разходи за определено производство?

Адвокатите могат да ви предоставят информация относно евентуалния размер на разходите за вашето дело. Това **зависи от вида на делото**, което искате да заведете, и **от съда**, пред който ще го заведете.

Данък върху добавената стойност (ДДС)

Как се предоставя тази информация? Какви са приложимите ставки?

Когато е публикувана тази информация за разходите, посочените разходи не включват ДДС. Приложимата ставка за ДДС е 21 %.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското правосъдие

Този въпрос е уреден в член 508/1 и следващи от Съдебния кодекс на Белгия.

Първичната правна помощ е безплатна за всички. Тя включва първоначалната правна консултация, а именно:

практически сведения,

правна информация,

първо становище и препращане към специализирана организация.

Първата консултация се предоставя от професионални юристи **напълно безплатно**, независимо от доходите ви.

Чрез вторичната правна помощ се предоставя възможност на онези, чиито доходи не позволяват наемането на адвокат, да получат безплатна или частично безплатна помощ от адвокат. Адвокатът ви оказва съдействие със съвети и ви защитава. В Кралски указ от 18 декември 2003 г. са определени условията за получаване на частично или напълно безплатна вторична правна помощ и правно съдействие.

Лицата, които могат да се възползват от напълно безплатна правна помощ поради социалното си положение, са:

всяко едно необвързано лице, чийто чист месечен доход е в размер, по-нисък от 944 EUR;

всяко едно необвързано лице, което издържа друго лице, чийто чист месечен доход е в размер, по-нисък от 1 213 EUR (+ 163,47 EUR на лице на издръжка);

всяко едно лице, образуващо домакинство (с брак или фактическо съжителство) и с чист месечен доход на домакинството, по-нисък от 1 213 EUR (+ 163,47 EUR на лице на издръжка);

всяко лице, което получава доход за социална интеграция или социална помощ;

всяко лице, което получава гарантирани доходи за възрастни хора (GRAPA);

всяко лице, което получава обезщетение за заместване на доходите за лица с увреждания, на които не е отпусната надбавка за интеграция;

всяко лице, което издържа дете, което получава гарантирани семейни добавки;

всяко социално слабо лице във фламандските региони и Столичния регион Брюксел, което заплаща наем, равен на половината от основния наем, или което заплаща минимален наем във валонския регион;

всяко непълнолетно лице;

всеки чужденец при подаване на молба за разрешаване на престой или при внасяне на административна или съдебна жалба срещу решение, взето съгласно законите за достъп до територията, пребиваването, установяването и експулсирането на чужди граждани;

всяко лице, търсещо убежище, всяко лице, което подава декларация или молба за признаване на статута му на бежанец, или което е подало молба за статут на разселено лице;

лице, което е участник в процедура по колективно уреждане на задължения или което иска да подаде иск за колективно уреждане на задължения. Лицата, които ползват безплатна правна помощ поради **презумпция за недостатъчно доходи** (като тази презумпция може да бъде оборена), са: всяко задържано или всяко подсъдимимо лице, посочено в закона относно незабавното явяване, за което се предполага, освен при доказателства за противното, че е лице, което не разполага с достатъчно средства;

всяко лице с психично заболяване, на което е била наложена мярка, предвидена в закона от 26 юни 1990 г. относно защитата на лица с психични заболявания, за което се предполага, освен при доказателства за противното, че е лице, което не разполага с достатъчно средства; ответникът, посочен в закона относно незабавното явяване.

Помощта е **частично безплатна** (в този случай адвокатът може да поиска малка сума за покриване на услугите му) за:

всяко едно необвързано лице, чийто чист месечен доход е между 944 EUR и 1 213 EUR;

всяко едно необвързано лице, което издържа друго лице, чийто месечен доход е между 1 213 EUR и 1 480 EUR (+ 163,47 EUR за лице на издръжка);

всяко лице, което съжителства със съпруг/а или с друго лице, с което съставляват домакинство, и с чист месечен доход на домакинството между 1 213 EUR и 1 480 EUR (+ 163,47 EUR за лице на издръжка).

Посочените по-горе суми се актуализират всяка година с индекса на потребителските цени.

Съдебната помощ се отнася до съдебните разходи. Ако клиентът не разполага с достатъчно средства, за да покрие съдебните разходи, той може сам или чрез своя адвокат да се обърне към службата за съдебна помощ. В зависимост от степента на своята неплатежоспособност той може да бъде освободен частично или изцяло от разходите за съдебен изпълнител, вещо лице и др. Този въпрос е уреден в член 664 и следващи от Съдебния кодекс.

Какви са условията за предоставянето ѝ на обвиняем в наказателен процес, жертва на престъпление или лице в качеството му на обвиняем?

Условията за предоставянето на съдебна помощ на лице в качеството му на обвиняем в наказателен процес, жертва или обвиняем, са същите като посочените по-горе.

Има ли дела, освободени от разходи?

Да, например при дело за постигане на колективно уреждане на задължения или за получаване на възможност за предявяване на иск в съда без разходи.

Кога загубилата страна в производство трябва да плати съдебните разходи на спечелилата страна?

По граждански и търговски дела

Съгласно член 1017 и следващи разходите, които съставляват **съдебните разноси** (разходи за съдебен изпълнител, вещи лица, за съдилищата и др.) по принцип **се поемат от загубилата страна** след произнасянето на съдебното решение.

Фиксирана сума от разходите и хонорарите на адвоката на спечелилата страна се включва в разноските, които се поемат от загубилата страна.

Тази фиксирана сума се нарича **„разноси по производството“** и се изчислява по таблица в зависимост от размера на сумите в делото. Не е задължително да се покрият всички направени разходи за хонорари. В Кралски указ от 26 октомври 2007 г. са определени размерите на тези „разноси по производството“. Там е посочен минималният и максималният размер, и съдията е този, който определя размера на разноските в тези рамки.

В някои случаи е възможно съдът да не осъди загубилата страна да заплати съдебните разноси, а да уреди по друг начин този въпрос (поделяне на разходите и др.).

По наказателни дела

Когато подсъдимият и лицата, носещи гражданска отговорност, бъдат осъдени, по принцип процесуалните разходи се поемат от тях, както и плащането на разноските по производството (твърдо определена сума от разходите и хонорарите на адвоката на спечелилата страна — вж. по-горе в раздела за гражданските и търговски дела). Ако обаче подсъдимите и лицата, носещи гражданска отговорност, не бъдат осъдени, а делото бъде загубено от гражданската страна, последната може или ще трябва да бъде осъдена да заплати частично или изцяло процесуалните разходи, дължими на държавата и на подсъдимия, както и разноските по производството. В някои случаи процесуалните разходи се поемат от държавата. Тези правила са описани в **Наказателно-процесуалния кодекс**.

Хонорари за вещи лица

По граждански и търговски дела

Хонорарите на вещите лица **не са регламентирани**, като те определят свободно размера на своите хонорари. Съдията контролира дали тези хонорари са в рамките на допустимите граници (той може да се намеси при несъгласие между страните и вещото лице), но няма законов текст, който да определя сумите, заплащани за хонорари на вещите лица. Този въпрос е уреден в член 987 и следващи от Съдебния кодекс, както и в Кралски указ от 24 май 1933 г.

В Кралски указ от 14 ноември 2003 г. **е определена** тарифата за хонорарите и разходите, дължими на вещите лица, назначавани от трудовите юрисдикции за **медицински експертизи** относно:

спорове за надбавки за лица с увреждания,

семеини надбавки за работници на заплата и за самостоятелно наети лица,

обезщетение за безработица и

задължителния режим за здравно осигуряване и обезщетения.

По наказателни дела

Хонорарите на вещите лица в наказателното производство са **уредени** в Кралски указ от 28 декември 1950 г. и в министерско циркулярно писмо от 22 януари 2009 г. Тарифите за 2009 г. са публикувани в Държавен вестник на Белгия (*Moniteur belge*) от 12 януари 2009 г.

Може да се направи справка с текстове от уебсайта на [Комисията по модернизация на съдебната система](#) (раздел „Правна информация“ — „Работещи в съдебната система“ — „тарифи“ — „съдебни разходи“) или на уебсайта на [Портала на Съдебната власт в Белгия](#) (раздел „Законодателство“).

Разходи за писмени и устни преводи

По време на производството може да се наложи да се използват услугите на писмен или устен преводач. Това се случва, когато се представят документи на език, различен от използвания в производството, или когато даден свидетел дава показания на друг език. Това се случва и когато някоя от страните говори на език, различен от използвания в производството и не разбира езика на производството, или когато съдията не разбира използвания от тази страна език. Приложимите правила са предвидени в **закона от 15 юни 1935 г. относно използването на езиците в съда**.

По наказателни дела

Хонорарите на писмените и устни преводачи в наказателното производство са **уредени** в Кралски указ от 28 декември 1950 г. и в министерско циркулярно писмо от 22 януари 2009 г. Тарифите за 2009 г. са публикувани в Държавен вестник на Белгия (*Moniteur belge*) от 12 януари 2009 г. Може да се направи справка с текстове от уебсайта на [Комисията по модернизиране на съдебната система](#) (раздел „Правна информация“ — „Работещи в съдебната система“ — „тарифи“ — „съдебни разходи“) или на уебсайта на [Портала на Съдебната власт в Белгия](#) (раздел „Законодателство“).

Връзки по темата

[Федерална публична служба „Правосъдие“](#)

[Комисия по модернизиране на съдебната система](#)

Документи по темата

[Доклад на Белгия относно проучване за прозрачността на разходите](#) (829 Kb) [en](#)

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Разглеждане на казус 1 — семейно право — развод в - Белгия

В този казус по семейно право — развод, държавите-членки бяха помолени да посъветват страната, която подава молба за развод, относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: двойка се жени. По-късно те се разделят и решават да се разведат.

Казус Б — транснационален случай: Двама граждани на една и съща държава-членка (държава-членка А) се женят. Бракът се сключва в държавата-членка А. След сватбата двойката се премества да живее и работи в друга държава-членка (държава-членка Б), в която установяват своето местожителство. Скоро след това двойката се разделя, като съпругата се връща в държавата-членка А, а съпругът остава в държавата-членка Б. Двойката решава да се разведе. При връщането си в държавата-членка А съпругата незабавно подава молба за развод пред съдилищата на държавата-членка Б.

Важна предварителна забележка: Разходите и хонорарите на адвокатите не са регламентирани в Белгия (те зависят от трудността и важността на делото, от името и репутацията на адвоката, от спешността на случая, от изхода на делото и др.). Въпреки това, в Белгия адвокатите са обвързани от правила за професионална етика и по закон са задължени да изчисляват разходите си в справедливи и умерени рамки (вж. по-горе).

Изчисляването на разходите и таксите е само примерно.

Разходи в Белгия

Съдебни разходи, разходи за обжалване и за алтернативно разрешаване на спорове (АРС)

Казус	Съдебни разходи			Разходи за обжалване			Алтернативно разрешаване на спорове (АРС)	
	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Други такси	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Други такси	Тази възможност приложима ли е за този вид казус?	Разходи
Казус А	82 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница		186 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница		не	
Казус Б	82 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница		186 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница		не	

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат		Съдебен изпълнител			Вещо лице	
	Представителството задължително ли е?	Средно разходи	Представителството задължително ли е?	Разходи преди постановяване на съдебното решение	Разходи след постановяване на съдебното решение	Използването на вещо лице задължително ли е?	Разходи
Казус А	не	около 2500 EUR	не	около 250 EUR	около 250 EUR	не	
Казус Б	не	около 3500 EUR	не	около 350 EUR	около 350 EUR	не	

Разходи за обезщетение на свидетели, залог или друг вид гаранция и други подобни такси

Казус	Обезщетение на свидетел		Залог или друг вид гаранция		Други такси	

	На свидетелите дължи ли се обезщетение?	Разходи	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?	Разходи	Описание	Разходи
Казус А	да	между 15,65 EUR и 48,24 EUR	По правило в гражданските производства задължението за предоставяне на гаранция при започване на делото може да съществува в случая, описан в член 851 от Съдебния кодекс. Става въпрос за хипотезата, описваща изключението за предоставяне на гаранция от ищеца чужденец. Белгийският ответник може да поиска ищецът или третата страна чужденец да предостави гаранция. Член 852 определя формата, под която може да бъде предоставена гаранцията (парична сума, обезпечение и т.н). Вж. раздела за прозрачността на разходите.			
Казус Б	да	между 15,65 EUR и 48,24 EUR	По правило в гражданските производства задължението за предоставяне на гаранция при започване на делото може да съществува в случая, описан в член 851 от Съдебния кодекс. Става въпрос за хипотезата, описваща изключението за предоставяне на гаранция от ищеца чужденец. Белгийският ответник може да поиска ищецът или третата страна чужденец да предостави гаранция. Член 852 определя формата, под която може да бъде предоставена гаранцията (парична сума, обезпечение и т.н). Вж. раздела за прозрачността на разходите.			

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

Направете справка с раздел „Правна помощ“ от страницата за процесуалните разходи.

Разходи за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи		Други специфични за трансграничните спорове разходи?	
	Кога и при какви условия са необходими?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия са необходими?	Приблизителна стойност на разходите?	Описание	Приблизителна стойност на разходите?
Казус А	когато документите са необходими за производството	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	когато ответникът не разбира езика на производството	между 31,61 EUR и 54,62 EUR на час		
Казус Б	когато документите са необходими за производството	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	когато ответникът не разбира езика на производството	между 31,61 EUR и 54,62 EUR на час	разходи във връзка с производството по екзекватура	около 100 EUR

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този

документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Разглеждане на казус 2 — семейно право — попечителство над деца - Белгия

В този казус по семейно право — попечителство над децата, държавите-членки бяха помолени да посъветват страната, която подава иск, относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Две лица са живели заедно без брак в продължение на няколко години. В момента на тяхната раздяла те имат тригодишно дете. Съдебно решение дава попечителството над детето на майката и право на посещение на бащата. Майката подава иск за намаляване на правото на посещение на бащата.

Казус Б — транснационален случай, при който сте адвокат в държавата-членка А: Две лица са живели заедно без брак в дадена държава-членка (държава-членка Б) в продължение на няколко години. Те имат дете заедно, но се разделят непосредствено след раждането на детето. Съдебно решение в държавата-членка Б дава попечителството над детето на майката и право на посещение на бащата. Майката и детето се преместват да живеят в друга държава-членка (държава-членка А), както е предвидено в съдебното решение, а бащата остава в държавата-членка Б. Няколко години по-късно майката подава иск в държавата-членка А за изменение на правото на посещение на бащата.

Важна предварителна забележка: Разходите и хонорарите на адвокатите не са регламентирани в Белгия (те зависят от трудността и важността на делото, от името и репутацията на адвоката, от спешността на случая, от изхода на делото и др.). Въпреки това, в Белгия адвокатите са обвързани от правила за професионална етика и по закон са задължени да изчисляват разходите си в справедливи и умерени рамки (вж. по-горе). Изчисляването на разходите и таксите е само примерно.

Разходи в Белгия

Съдебни разходи, разходи за обжалване и за алтернативно разрешаване на спорове (АРС)

Казус	Съдебни разходи			Разходи за обжалване			Алтернативно разрешаване на спорове (АРС)	
	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвяне на преписи	Други такси	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвяне на преписи	Други такси	Тази възможност съществува ли за този конкретен случай?	Разходи
Казус А	52 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница		186 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница		не	
Казус Б	52 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница		186 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница		не	

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат		Съдебен изпълнител			Вещо лице	
	Представителството задължително ли е?	Средно разходи	Представителството задължително ли е?	Разходи преди постановяване на съдебното решение	Разходи след постановяване на съдебното решение	Използването на вещо лице задължително ли е?	Разходи
Казус А	не	около 1500 EUR	не	52 EUR	около 100 EUR	не	
Казус Б	не	около 1000 EUR	не	52 EUR	около 100 EUR	не	

Разходи за обезщетение на свидетели, залог или друг вид гаранция и други подобни такси

Казус	Обезщетение на свидетел		Залог или друг вид гаранция	
	На свидетелите дължи ли се обезщетение?	Разходи	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?	
Казус А	да	между 15,65 EUR и 48,24 EUR	По правило в гражданските производства задължението за предоставяне на гаранция при започване на делото може да съществува в случая, описан в член 851 от Съдебния кодекс. Ста въпрос за хипотезата, описваща изключението за предоставяне на гаранция от ищеца чужденец. Белгийският ответник може да поиск ищецът или третата страна чужденец да предостави гаранция. Чл 852 определя формата, под която може да бъде предоставена гаранцията (парична сума, обезпечение и т.н). Вж. раздела за прозрачността на разходите.	
Казус Б	да		По правило в гражданските производства задължението за предоставяне на гаранция при започване на делото може да съществува в случая, описан в член 851 от Съдебния кодекс. Ста въпрос за хипотезата, описваща изключението за предоставяне на гаранция от ищеца чужденец. Белгийският ответник може да поиск	

	между 15,65 EUR и 48,24 EUR	ищецът или третата страна чужденец да предостави гаранция. Чл 852 определя формата, под която може да бъде предоставена гаранцията (парична сума, обезпечение и т.н). Вж. раздела за прозрачността на разходите.
--	-----------------------------	--

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

Направете справка с раздел „Правна помощ“ от страницата за процесуалните разходи.

Разходи за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи		Други специфични за трансграничните спорове разходи?	
	Кога и при какви условия са необходими?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия са необходими?	Приблизителна стойност на разходите?	Описание	Приблизителна стойност на разходите?
Казус А	когато документите са необходими за производството	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	когато ответникът не разбира езика на производството	между 31,61 EUR и 54,62 EUR на час		
Казус Б	когато документите са необходими за производството	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	когато ответникът не разбира езика на производството	между 31,61 EUR и 54,62 EUR на час	разходи във връзка с производството по екзекватура	около 100 EUR

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Разглеждане на казус 3 — семейно право — издръжка - Белгия

В този казус по семейно право — издръжка, държавите-членки бяха помолени да посъветват страната, която подава иск, относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Две лица са живели заедно без брак в продължение на няколко години. В момента на тяхната раздяла те имат тригодишно дете. Съдебно решение дава попечителството над детето на майката. Единственият нерешен въпрос се отнася до размера на издръжката, която бащата дължи на майката за отглеждането и образованието на детето. Майката подава иск в тази връзка.

Казус Б — транснационален случай, при който сте адвокат в държавата-членка А: Две лица са живели заедно без брак в дадена държава-членка (държава-членка Б). Те имат тригодишно дете. Разделят се. Съдебно решение в държавата-членка Б дава попечителството над детето на майката. Със съгласието на бащата майката и детето се преместват да живеят в друга държава-членка (държава-членка А), в която установяват своето местожителство.

Остава нерешен въпрос. Той се отнася до размера на издръжката, която бащата дължи на майката за отглеждането и образованието на детето. Майката подава иск в тази връзка в държавата-членка А.

Важна предварителна забележка: Разходите и хонорарите на адвокатите не са регламентирани в Белгия (те зависят от трудността и важноста на делото, от името и репутацията на адвоката, от спешността на случая, от изхода на делото и др.). Въпреки това, в Белгия адвокатите са обвързани от правила за професионална етика и по закон са задължени да изчисляват разходите си в справедливи и умерени рамки (вж. по-горе).

Изчисляването на разходите и таксите е само примерно.

Разходи в Белгия

Съдебни разходи, разходи за обжалване и за алтернативно разрешаване на спорове (АРС)

Казус	Съдебни разходи			Разходи за обжалване			Алтернативно разрешаване на спорове (АРС)	
	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Други такси	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Други такси	Тази възможност съществува ли за този конкретен случай?	Разходи
Казус А	27 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница		82 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница		не	
Казус Б	27 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница		82 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница		не	

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

--	--	--

Казус	Адвокат		Съдебен изпълнител			Вещо лице	
	Представителството задължително ли е?	Средно разходи	Представителството задължително ли е?	Разходи преди постановяване на съдебното решение	Разходи след постановяване на съдебното решение	Използването на вещо лице задължително ли е?	Разходи
Казус А	не	около 1000 EUR	не	около 27 EUR	около 60 EUR	не	
Казус Б	не	около 1000 EUR	не	около 27 EUR	около 60 EUR	не	

Разходи за обезщетение на свидетели, залог или друг вид гаранция и други подобни такси

Казус	Обезщетение на свидетел		Залог или друг вид гаранция	
	На свидетелите дължи ли се обезщетение?	Разходи	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?	
Казус А	да	между 15,65 EUR и 48,24 EUR	По правило в гражданските производства задължението за предоставяне на гаранция при започване на делото може да съществува в случая, описан в член 851 от Съдебния кодекс. Става въпрос за хипотезата, описваща изключението за предоставяне на гаранция от ищеца чужденец. Белгийският ответник може да поиска ищецът или третата страна чужденец да предостави гаранция. Член 852 определя формата, под която може да бъде предоставена гаранцията (парична сума, обезпечение и т.н). Вж. раздела за прозрачността на разходите.	
Казус Б	да	между 15,65 EUR и 48,24 EUR	По правило в гражданските производства задължението за предоставяне на гаранция при започване на делото може да съществува в случая, описан в член 851 от Съдебния кодекс. Става въпрос за хипотезата, описваща изключението за предоставяне на гаранция от ищеца чужденец. Белгийският ответник може да поиска ищецът или третата страна чужденец да предостави гаранция. Член 852 определя формата, под която може да бъде предоставена гаранцията (парична сума, обезпечение и т.н). Вж. раздела за прозрачността на разходите.	

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

Направете справка с раздел „Правна помощ“ от страницата за процесуалните разходи.

Разходи за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи		Други специфични за трансграничните спорове разходи?	
	Кога и при какви условия са необходими?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия са необходими?	Приблизителна стойност на разходите?	Описание	Приблизителна стойност на разходите?
Казус А	когато документите са необходими за производството	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	когато ответникът не разбира езика на производството	между 31,61 EUR и 54,62 EUR на час		
Казус Б	когато документите са необходими за производството	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	когато ответникът не разбира езика на производството	между 31,61 EUR и 54,62 EUR на час	разходи във връзка с производството по екзекватура	около 100 EUR

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Разглеждане на казус 4 — търговско право — договор - Белгия

В този казус по търговско право — договор, държавите-членки бяха помолени да посъветват продавача относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Дружество доставя стоки на стойност 20 000 евро. На продавача не е заплатено, тъй като купувачът счита, че стоките не отговарят на договореното.

Продавачът решава да подаде иск, за да му се заплати цялата цената.

Казус Б — транснационален случай: Дружество, чието седалище се намира в държавата-членка Б, доставя стоки на стойност 20 000 евро на купувач в държавата-членка А. Договорът се урежда от правото на държавата-членка Б и е написан на езика на тази държава. На продавача не е заплатено, тъй като купувачът, който се намира в държавата-членка А, счита, че стоките не отговарят на договореното. Продавачът решава да подаде иск в държавата-членка А, за да му бъде заплатена цялата цената, както е предвидено в договора с купувача.

Важна предварителна забележка: Разходите и хонорарите на адвокатите не са регламентирани в Белгия (те зависят от трудността и важността на делото, от името и репутацията на адвоката, от спешността на случая, от изхода на делото и др.). Въпреки това, в Белгия адвокатите са обвързани от правила за професионална етика и по закон са задължени да изчисляват разходите си в справедливи и умерени рамки (вж. по-горе).

Изчисляването на разходите и таксите е само примерно.

Разходи в Белгия

Съдебни разходи, разходи за обжалване и за алтернативно разрешаване на спорове (АРС)

Казус	Съдебни разходи		Разходи за обжалване		Алтернативно разрешаване на спорове (АРС)	
	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Тази възможност съществува ли за този конкретен случай?	Разходи
Казус А	82 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	186 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	Да	Направете справка с раздел „Разходи за медиация“ от страницата за медиацията в Белгия
Казус Б	52 EUR (европейско платежно нареждане)	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	186 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	Да	Направете справка с раздел „Разходи за медиация“ от страницата за медиацията в Белгия

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат		Съдебен изпълнител		Вещо лице	
	Представителството задължително ли е?	Средно разходи	Представителството задължително ли е?	Разходи преди постановяване на съдебното решение	Разходи след постановяване на съдебното решение	Използването на вещо лице задължително ли е?
Казус А	не	около 2000 EUR	не	около 250 EUR	около 250 EUR	не
Казус Б	не	около 2000 EUR	не	около 52 EUR	около 100 EUR	не

Разходи за обезщетение на свидетели, залог или друг вид гаранция и други подобни такси

Казус	Обезщетение на свидетел		Залог или друг вид гаранция	
	На свидетелите дължи ли се обезщетение?	Разходи	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?	
Казус А	да	между 15,65 EUR и 48,24 EUR	По правило в гражданските производства задължението за предоставяне на гаранция при започване на делото може да съществува в случая, описан в член 851 от Съдебния кодекс. Става въпрос за хипотезата, описваща изключението за предоставяне на гаранция от ищеца чужденец. Белгийският ответник може да поиска ищецът или третата страна чужденец да предостави гаранция. Член 852 определя формата, под която може да	

			бъде предоставена гаранцията (парична сума, обезпечение и т.н). Вж. раздела за прозрачността на разходите.
Казус Б	да	между 15,65 EUR и 48,24 EUR	По правило в гражданските производства задължението за предоставяне на гаранция при започване на делото може да съществува в случая, описан в член 851 от Съдебния кодекс. Става въпрос за хипотезата, описваща изключението за предоставяне на гаранция от ищеца чужденец. Белгийският ответник може да поиска ищецът или третата страна чужденец да предостави гаранция. Член 852 определя формата, под която може да бъде предоставена гаранцията (парична сума, обезпечение и т.н). Вж. раздела за прозрачността на разходите.

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

Направете справка с раздел „Правна помощ“ от страницата относно процесуалните разходи.

Разходи за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи		Други специфични за трансграничните спорове разходи?	
	Кога и при какви условия са необходими?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия са необходими?	Приблизителна стойност на разходите?	Описание	Приблизителна стойност на разходите?
Казус А	когато документите са необходими за производството	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	когато ответникът не разбира езика на производството	между 31,61 EUR и 54,62 EUR на час		
Казус Б	когато документите са необходими за производството	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	когато ответникът не разбира езика на производството	между 31,61 EUR и 54,62 EUR на час	разходи във връзка с производството по еквекатура	около 100 EUR

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Разглеждане на казус 5 — търговско право — отговорност - Белгия

В този казус по търговско право — отговорност, държавите-членки бяха помолени да посъветват потребителя относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Производител на отоплително оборудване доставя отоплителен уред на монтажник. Монтажникът продава (и монтира) отоплителния уред на потребител в неговата къща. Скоро след това в къщата избухва пожар. Всички участници (производителят на отоплителното оборудване, монтажникът и крайният потребител) са застраховани. Относно причината за пожара се води спор. Никой не иска да обезщети потребителя.

Потребителят решава да подаде иск за пълно обезщетение срещу производителя на отоплителното оборудване, монтажника на отоплителното оборудване и застрахователните дружества.

Казус Б — транснационален случай: Производител на отоплително оборудване в държавата-членка Б доставя отоплителен уред на монтажник в държавата-членка В. Монтажникът продава (и монтира) отоплителния уред на потребител в държавата-членка А в неговата къща. Скоро след това в къщата избухва пожар. Всеки от участниците (производителят на отоплителното оборудване, монтажникът и крайният потребител) е застрахован от застрахователно дружество в собствената си държава. Относно причината за пожара се води спор. Никой не иска да обезщети потребителя. Потребителят решава да подаде иск за пълно обезщетение в държавата-членка А срещу производителя на отоплителното оборудване, монтажника на отоплителното оборудване и застрахователното дружество в държавата-членка А.

Важна предварителна забележка: Разходите и хонорарите на адвокатите не са регламентирани в Белгия (те зависят от трудността и важноста на делото, от името и репутацията на адвоката, от спешността на случая, от изхода на делото и др.). Въпреки това, в Белгия адвокатите са обвързани от правила за професионална етика и по закон са задължени да изчисляват разходите си в справедливи и умерени рамки (вж. по-горе). Изчисляването на разходите и таксите е само примерно.

Разходи в Белгия

Съдебни разходи, разходи за обжалване и за алтернативно разрешаване на спорове (АПС)

Казус	Съдебни разходи	Разходи за обжалване	Алтернативно разрешаване на спорове (АПС)	
				Разходи

	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Тази възможност съществува ли за този конкретен случай?	
Казус А	82 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	186 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	да	Направете справка с раздел „Разходи за медиация“ от страницата за медиацията в Белгия
Казус Б	82 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	186 EUR	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	да	Направете справка с раздел „Разходи за медиация“ от страницата за медиацията в Белгия

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат		Съдебен изпълнител		Вещо лице	
	Представителството задължително ли е?	Средно разходи	Представителството задължително ли е?	Разходи преди постановяване на съдебното решение	Разходи след постановяване на съдебното решение	Използването на вещо лице задължително ли е?
Казус А	не	около 3000 EUR	не	около 500 EUR	около 250 EUR	не
Казус Б	не	около 3000 EUR	не	около 500 EUR	около 250 EUR	не

Разходи за обезщетение на свидетели, залог или друг вид гаранция

Казус	Обезщетение на свидетел		Залог или друг вид гаранция
	На свидетелите дължи ли се обезщетение?	Разходи	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?
Казус А	да	между 15,65 EUR и 48,24 EUR	По правило в гражданските производства задължението за предоставяне на гаранция при започване на делото може да съществува в случая, описан в член 851 от Съдебния кодекс. Става въпрос за хипотезата, описваща изключението за предоставяне на гаранция от ищеца чужденец. Белгийският ответник може да поиска ищецът или третата страна чужденец да предостави гаранция. Член 852 определя формата, под която може да бъде предоставена гаранцията (парична сума, обезпечение и т.н). Вж. раздела за прозрачността на разходите.
Казус Б	да	между 15,65 EUR и 48,24 EUR	По правило в гражданските производства задължението за предоставяне на гаранция при започване на делото може да съществува в случая, описан в член 851 от Съдебния кодекс. Става въпрос за хипотезата, описваща изключението за предоставяне на гаранция от ищеца чужденец. Белгийският ответник може да поиска ищецът или третата страна чужденец да предостави гаранция. Член 852 определя формата, под която може да бъде предоставена гаранцията (парична сума, обезпечение и т.н). Вж. раздела за прозрачността на разходите.

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

Направете справка с раздел „Правна помощ“ от страницата относно процесуалните разходи.

Разходи за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи		Други специфични за трансграничните спорове разходи?	
	Кога и при какви условия са необходими?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия са необходими?	Приблизителна стойност на разходите?	Описание	Приблизителна стойност на разходите?
Казус А	когато документите са необходими за производството	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	когато ответникът не разбира езика на производството	между 31,61 EUR и 54,62 EUR на час		
Казус Б	когато документите са необходими за производството	между 7,57 EUR и 34,48 EUR на страница	когато ответникът не разбира езика на производството	между 31,61 EUR и 54,62 EUR на час	разходи във връзка с производството по екзекватура	около 100 EUR

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - България

Настоящата страница предлага информация относно цената на правосъдните услуги в България.

Нормативна уредба на възнагражденията за юридически професии

Адвокати

Българският Закон за адвокатурата (последно изменен ДВ 97/7.12.2012г., изм. с Решение № 4 от 12.04.2016 г. на КС на РБ - бр. 32 от 22.04.2016 г.): в **член 36** гласи:

Адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на възнаграждение за своя труд.

Размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката или адвокатът от Европейския съюз и клиента. Този размер трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа. (Наредба на Висшия адвокатски съвет).

При липса на договор, по искане на адвоката, адвоката от Европейския съюз или клиента адвокатският съвет определя възнаграждение съгласно наредбата на Висшия адвокатски съвет. Възнаграждението може да се уговори в абсолютна сума и/или процент върху определен интерес с оглед изхода на делото, с изключение на възнаграждението за защита по наказателни дела и по граждански дела с нематериален интерес.

Член 38 гласи:

Адвокатът или адвокатът от Европейския съюз може да оказва безплатно адвокатска помощ и съдействие на:

лица, които имат право на издръжка;

материално затруднени лица;

роднини, близки или на друг юрист.

В такива случаи, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение. Съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения (в чл. 36, ал. 2 от Наредбата) и осъжда другата страна да го заплати.

Възнаграждението (таксата) се урежда в съответствие с Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (изм. и доп., бр. 84 от 25.10.2016 г.) – чл. 6 -36 .

Чл. 6. Възнагражденията за съвет, справка, изготвяне на книга и договори са следните:

1. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм. и доп., **бр. 84 от 2016 г.**) за устен съвет, консултиране, относно процедура по медиация без участието на адвоката в нея и справка в съдебни и административни места и др. - 30 лв.;
2. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., **бр. 84 от 2016 г.**) за писмена консултация - 60 лв.;
3. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) за проучване на дело с даване на мнение по него - 60 лв.;
4. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., **бр. 84 от 2016 г.**) за жалби и сигнали до прокуратурата и полицията - 50 лв.;
5. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) за нотариални покани, за молба за приемане или отказ от наследство, за изготвяне на книга за нотариално вписване, за молба за опрощаване на дължими суми и за други молби - 50 лв.;
6. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., **бр. 84 от 2016 г.**) за молба за отказ или възстановяване на българско гражданство - 300 лв.;
7. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) за съставяне на завещание - 150 лв.;
8. (доп. – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) за съставяне на: писмен договор, нотариални актове за собственост, продажба, замяна, дарение, ипотека, суперфиция и сервитути, извънсъдебна спогодба, в това число изготвяне на споразумение, постигнато в процедура по медиация, без участието на адвоката в нея, както и за извършване и съставяне на акт по обстоятелствена проверка на база цената на съответния договор или акт:
  - а) (отм., предишна б. "б", изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., **бр. 84 от 2016 г.**) при интерес до 1000 лв. - 70 лв.;
  - б) (предишна б. "в", изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) при интерес от 1000 до 10 000 лв. - 150 лв. + 1 на сто за горницата над 1000 лв.;
  - в) (предишна б. "г", изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) при интерес от 10 000 до 50 000 лв. - 250 лв. + 0,5 на сто за горницата над 10 000 лв.;
  - г) (предишна б. "д", изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) при интерес от 50 000 до 100 000 лв. - 500 лв. + 0,2 на сто за горницата над 50 000 лв.;
  - д) (предишна б. "е", изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) при интерес над 100 000 лв. - 700 лв. + 0,1 на сто за горницата над 100 000 лв.;
9. (изм. и доп. – ДВ, бр. 28 от 2014 г.) за учредяване, регистриране и вписване на промени в съответния регистър на:
  - а) (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) едноличен търговец - 150 лв.;
  - б) (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) събирателно дружество - 180 лв.;
  - в) (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) командитно дружество - 200 лв.;
  - г) (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) дружество с ограничена отговорност - 300 лв.;
  - д) (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) акционерно дружество - 600 лв.;
  - е) (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., **бр. 84 от 2016 г.**) кооперативно сдружение - 400 лв.;
  - ж) (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) жилищностроителна кооперация - 250 лв.;
  - з) (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., **бр. 84 от 2016 г.**) фондации и сдружения с нестопанска цел - 400 лв.;
- и) (нова – ДВ, бр. 28 от 2014 г.) за преобразуване на търговско дружество по реда на глава шестнадесета от Търговския закон, предвидените в букви "б" – "д" възнаграждения се увеличават с 50 на сто;
10. (отм. – ДВ, бр. 28 от 2014 г.);
11. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) за текуща правна помощ по договор с юридическо лице или едноличен търговец – 400 лв. месечно; за процесуално представителство, защита и съдействие по дела, както и за изготвянето на книга по чл. 6, т. 3 – 5, т. 8 – 9 по възлагане от съответното юридическо лице или едноличен търговец на адвоката се дължи отделно възнаграждение съгласно тази наредба;
12. (нова - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) за уговорена почасова консултантска дейност - 60 лв. на час;

13. (нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) за заверяване на преписи от документи по чл. 32 от Закона за адвокатурата, предоставени на адвоката във връзка или по повод защитата на правата и законните интереси на негов клиент – 3 лв. за първа страница и по 2 лв. за всяка следваща страница;

14. (нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) за изготвяне на документации за участие в процедури по Закона за обществените поръчки, тръжни и конкурсни документации по Закона за държавната собственост, Закона за общинската собственост, Закона за концесиите адвокатското възнаграждение е не по-малко от 1500 лв.

Раздел III

Възнаграждения по граждански и административни дела за една инстанция

Чл. 7. (1) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие по граждански дела възнагражденията са следните:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) за отмяна на уволнение (чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ) или за възстановяване на работа (чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ), когато искът е предявен самостоятелно – не по-малко от размера на минималната работна заплата за страната към момента на сключване на договора за правна помощ или на определяне на възнаграждението по реда на чл. 2; за други неоченьяеми искове – 200 лв.; за трудови дела с определен интерес – съобразно ал. 2;
  2. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) за прекратяване на брак по исков ред - 600 лв., а за развод по взаимно съгласие - 400 лв., като при уреждане на имуществени отношения за изготвяне на споразумението се прилага и чл. 6, т. 8;
  3. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) за бащинство и оспорване на бащинство - 500 лв.;
  4. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) за други неоченьяеми искове - 300 лв.;
  5. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) за охранителни производства и производство за обезпечение на доказателства - 300 лв.;
  6. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) на адвоката повереник на ответник по дело за издръжка - 300 лв.;
  7. (нова - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) в производства по частни жалби - 1/3 от минималния размер за една инстанция според предмета на делото и интереса на страната, но не по-малко от предвиденото в чл. 11;
  8. (нова – ДВ, бр. 28 от 2014 г.) за образуване и защита в производство по поправка на очевидна фактическа грешка – 200 лв.;
  9. (нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) за процесуално представителство, защита и съдействие по дела за поставяне под запрещение – 500 лв.;
  10. (нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) за производства по Търговския закон по иск на съдружник или акционер срещу дружеството – 800 лв.
- (2) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие по дела с определен интерес възнагражденията са следните:

1. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) при интерес до 1000 лв. - 300 лв.;
  2. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) при интерес от 1000 до 5000 лв. - 300 лв. + 7 % за горницата над 1000 лв.;
  3. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) при интерес от 5000 до 10 000 лв. - 580 лв. + 5 % за горницата над 5000 лв.;
  4. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г., **бр. 84 от 2016 г.**) при интерес от 10 000 лв. до 100 000 лв. – 830 лв. плюс 3 % за горницата над 10 000 лв.;
  5. (нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) при интерес от 100 000 лв. до 1 000 000 лв. – 3530 лв. плюс 2 % за горницата над 100 000 лв.;
  6. (нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) при интерес от 1 000 000 лв. до 10 000 000 лв. – 21 530 лв. плюс 1 % за горницата над 1 000 000 лв.;
  7. (нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) при интерес над 10 000 000 лв. – 111 530 лв. плюс 0,5 % за горницата над 10 000 000 лв.
- (3) (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г., доп., **бр. 84 от 2016 г.**) За процесуално представителство, защита и съдействие по дела за несъстоятелност възнаграждението се изчислява на базата на стойността на предявените вземания по методиката на ал. 2, но не по-малко от 800 лв. За изготвяне на молба за предявяване на вземане, както и за изготвяне на възражение против предявено или прието вземане в производство по несъстоятелност, без процесуално представителство, възнаграждението е в размер 1/2 от предвиденото по ал. 2, но не по-малко от 400 лв.
- (4) (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г., **бр. 84 от 2016 г.**) За процесуално представителство, защита и съдействие по дела за делба възнаграждението се определя съобразно интереса на представляваната страна според правилата на ал. 2, но не по-малко от 600 лв. за всяка фаза. За процесуално представителство, защита и съдействие по дела за делба само на земеделски земи възнаграждението се определя съобразно интереса на представляваната страна според правилата на ал. 2, но не по-малко от 300 лв. за всяка фаза.
- (5) (Нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) За процесуално представителство, защита и съдействие по искове по чл. 75, 76 и 108 ЗС възнаграждението се определя съобразно интереса на представляваната страна според правилата на ал. 2, но не по-малко от 400 лв. за движими вещи и не по-малко от 600 лв. за недвижими имоти или вещни права върху тях.
- (6) (Нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) За процесуално представителство, защита и съдействие по дела за съществуване, за унищожаване или за разваляне на договори и за сключване на окончателен договор с предмет вещни права върху недвижими имоти възнаграждението се определя съобразно интереса на представляваната страна според правилата на ал. 2, но не по-малко от 600 лв.
- (7) (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г., предишна ал. 5, **бр. 84 от 2016 г.**) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства за обезпечаване на бъдещ иск, в производства по издаване на изпълнителен лист по чл. 405, ал. 3 и 4 ГПК и в производства за издаване на заповед за изпълнение възнаграждението се определя по правилата на ал. 2 на базата на половината от стойностите на претендираните суми.

(8) (Отм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., нова, бр. 28 от 2014 г., предишна ал. 6, **бр. 84 от 2016 г.**) При защита по дела с повече от две съдебни заседания за всяко следващо заседание се заплаща допълнително по 100 лв.

Чл. 8. (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2014 г.) (1) За процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела с определен материален интерес възнаграждението е:

1. при интерес до 1000 лв. – 300 лв.;
  2. при интерес от 1000 до 5000 лв. – 300 лв. плюс 7 % за горницата над 1000 лв.;
  3. при интерес от 5000 до 10 000 лв. – 580 лв. плюс 5 % за горницата над 5000 лв.;
  4. при интерес от 10 000 до 100 000 лв. – 830 лв. плюс 3 % за горницата над 10 000 лв.;
  5. при интерес от 100 000 до 1 000 000 лв. – 3530 лв. плюс 1 % за горницата над 100 000 лв.;
  6. при интерес от 1 000 000 до 10 000 000 лв. – 12 530 лв. плюс 0,3 % за горницата над 1 000 000 лв.;
  7. при интерес над 10 000 000 лв. – 39 530 лв. плюс 0,1 % за горницата над 10 000 000 лв.
- (2) За процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес:
1. за дела по Закона за устройство на територията и Закона за кадастъра и имотния регистър – 600 лв.;
  2. за дела по Кодекса за социално осигуряване – 350 лв.;
  3. за дела по Закона за Министерството на вътрешните работи – 400 лв.;
  4. (изм. – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) за дела по Закона за националната стандартизация – 350 лв.;

5. (изм. и доп. – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) за дела по глава единадесета от Закона за обществените поръчки – 700 лв.; в производства по обжалване на крайния акт по чл. 108, т. 1 – 3 ЗОП възнаграждението се определя съобразно чл. 8, ал. 1 върху интереса;
6. (нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) за дела по Закона за българските лични документи – 400 лв.;
7. (нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) за дела по Закона за подпомагане на земеделските производители – 500 лв.
- (3) (Нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) За процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън случаите по ал. 2, възнаграждението е 500 лв.
- (4) (Предишна ал. 3 – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) За отмяна на заповед за прекратяване на служебно правоотношение възнаграждението се определя по правилата на чл. 7, ал. 1, т. 1, буква "а".
- Чл. 9.** (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) (1) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 28 от 2014 г., изм., **бр. 84 от 2016 г.**) За изготвяне на искова молба и писмен отговор по искова молба, на въззивна жалба и отговор по въззивна жалба, без процесуално представителство, както и за проучване на гражданско дело и приподписване на касационна жалба по чл. 284, ал. 2 ГПК, когато не е изготвена от приподписващия адвокат, възнаграждението е в размер 3/4 от възнаграждението по чл. 7 или 8, но не по-малко от 300 лв.
- (2) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2014 г., изм., **бр. 84 от 2016 г.**) За изготвяне на касационна жалба с основания за допускане на касационно обжалване по чл. 280, ал. 1 ГПК без процесуално представителство възнаграждението е в размер 3/4 от възнаграждението по чл. 7 или 8, но не по-малко от 600 лв.
- (3) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2014 г., изм., **бр. 84 от 2016 г.**) За изготвяне на отговор по касационна жалба с основания за допускане на касационно обжалване по чл. 280, ал. 1 ГПК без процесуално представителство възнаграждението е в размер 3/4 от възнаграждението по чл. 7 или 8, но не по-малко от 500 лв.
- (4) (Предишна ал. 2, изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2014 г., изм., **бр. 84 от 2016 г.**) За изготвяне на молба за отмяна на влязло в сила решение без процесуално представителство възнаграждението е в размер 3/4 от възнаграждението по чл. 7 или 8, но не по-малко от 300 лв. Когато адвокатът се явява в съдебно заседание, възнаграждението е не по-малко от 500 лв.
- (5) (Нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) За изготвяне на жалби до Европейския съд по правата на човека в Страсбург, както и за изготвяне на искане за преюдициални запитвания до Съда на Европейския съюз в Люксембург без процесуално представителство възнаграждението е не по-малко от 1200 лв.
- (6) (Нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) За изготвяне на жалба по Закона за обществените поръчки, писмен отговор, възражение по такава жалба без процесуално представителство пред Комисията за защита на конкуренцията или Върховния административен съд възнаграждението е в размер 3/4 от възнаграждението, определено по реда на чл. 8, но не по-малко от 300 лв.
- (7) (Нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) За изготвяне на възражение пред контролиращ орган или жалба до съд по финансови корекции по проекти, свързани с разходване на европейски средства или оперативни програми без процесуално представителство, възнаграждението е в размер 3/4 от възнаграждението, определено по реда на чл. 8, но не по-малко от 300 лв.
- Чл. 10.** (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2014 г., доп., **бр. 84 от 2016 г.**) За процесуално представителство, защита и съдействие на страната по изпълнително дело възнаграждението е:
1. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) за образуване на изпълнително дело - 200 лв.;
  2. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2014 г.) за процесуално представителство, защита и съдействие на страните по изпълнително дело и извършване на действия с цел удовлетворяване на парични вземания - 1/2 от съответните възнаграждения, посочени в чл. 7, ал. 2;
  3. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2014 г., **бр. 84 от 2016 г.**) за процесуално представителство, защита и съдействие на страната по изпълнително дело, което има за предмет въвод или опразване на недвижим имот – 1/2 от съответните възнаграждения по чл. 7, ал. 2 на база стойността на имота;
  4. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г., **бр. 84 от 2016 г.**) за процесуално представителство, защита и съдействие на страната по изпълнително дело, което има за предмет действия извън посочените в т. 2 и 3 – 200 лв.;
  5. (нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) за обжалване на действията на съдебен изпълнител – 200 лв., а когато жалбата се разглежда в открито заседание – 300 лв.; същото възнаграждение се дължи и на процесуалния представител на длъжника.
- Чл. 11.** (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) За съдебни поръчки, за изготвяне на частни жалби, за обжалване на действията на съдия-изпълнителя, на нотариуса или на откази за вписване в Агенцията по вписванията или друг регистър – 200 лв., а когато жалбата се разглежда в открито заседание – 300 лв.

Раздел IV

Вознаграждения по наказателни и административнонаказателни дела за една инстанция

- Чл. 12.** (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) Възнаграждението за процесуално представителство, защита и съдействие в досъдебното производство е в размерите по чл. 13, ал. 1. При извършване на процесуални действия в различни дни се заплаща по 100 лв. за всеки следващ ден.
- Чл. 13.** (1) За защита на подсъдимия, частния обвинител или частния тъжител възнаграждението е:
1. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) по дела, при които за престъплението се предвижда наказание пробация или глоба - 400 лв.;
  2. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) до 5 години лишаване от свобода - 500 лв.;
  3. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) до 10 години лишаване от свобода - 800 лв.;
  4. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) до 15 години лишаване от свобода - 1500 лв.;
  5. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) над 15 години лишаване от свобода - 2000 лв.;
  6. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) доживотен затвор - 3000 лв.;
  7. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) при споразумение, ако адвокатът не е участвал в наказателното производство - 400 лв.;
  8. (отм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., предишна т. 9, изм., бр. 28 от 2014 г.) за явяване пред съд по мерки за процесуална принуда, ако адвокатът не е участвал в наказателното производство по пълномощие - 400 лв.;
  9. (изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., предишна т. 10, изм., бр. 28 от 2014 г.) за проучване на дело без участие в наказателното производство - 300 лв.
- (2) (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие на гражданския ищец или на гражданския ответник възнаграждението се определя по правилата на чл. 7, ал. 2, но не по-малко от 400 лв.
- (3) (Нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) За процесуално представителство, защита и съдействие на подсъдимия, частния тъжител или частния обвинител по няколко обвинения възнаграждението по ал. 1, предвидено за най-тежкото обвинение, се увеличава с 1/2.
- (4) (Нова – ДВ, **бр. 84 от 2016 г.**) При защита на повече от едно лице възнаграждението за всяко защитавано лице се определя по реда на ал. 1.
- Чл. 14.** (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) Когато съдебното заседание по наказателно дело продължи повече от един ден, допълнителното възнаграждение за всеки следващ ден е по 100 лв.

Чл. 15. (Изм. – ДВ, бр. 84 от 2016 г.) За изготвяне на въззивна или касационна жалба без процесуално представителство възнаграждението е в размер 3/4 от възнаграждението по чл. 13.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г.) За частни жалби по наказателни дела възнаграждението е 200 лв., а когато жалбите се разглеждат в открито заседание - 400 лв.

Чл. 17. Недопустимо е договаряне на резултативен хонорар по наказателни дела, включително и за граждански иск, предявен в наказателния процес.

Чл. 18. (1) (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г., бр. 84 от 2016 г.) За изготвяне на жалба срещу наказателно постановление без процесуално представителство възнаграждението се определя по правилата на чл. 7, ал. 2 на базата на половината от размера на санкцията, съответно обезщетението, но не по-малко от 50 лв.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм. и доп., бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие по дела срещу наказателни постановления, в които административното наказание е под формата на глоба, имуществена санкция и/или е наложено имуществено обезщетение, възнаграждението се определя по правилата на чл. 7, ал. 2 върху стойността на санкцията, съответно обезщетението, но не по-малко от 300 лв.

(3) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие по дела от административнонаказателен характер извън случаите по ал. 2 възнаграждението е 300 лв.

Раздел V

(Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г.)

Възнаграждения за участие в специално уредени със закон производства за една инстанция

Чл. 19. (Отм., нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства по Закона за здравето минималното възнаграждение е 300 лв.

Чл. 20. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в самостоятелните съдебни процедури по Закона за закрила на детето минималното възнаграждение е 400 лв.

Чл. 21. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г., бр. 84 от 2016 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства по глава IX, глава X и глава XI от Семейния кодекс минималното възнаграждение е 400 лв.

Чл. 22. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства по Закона за домашното насилие минималното възнаграждение е 400 лв.

Чл. 23. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства по Закона за екстрадиция и европейска заповед минималното възнаграждение е 500 лв.

Чл. 24. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства по Указа за борба с дребното хулиганство минималното възнаграждение е 300 лв.

Чл. 25. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства по ексекватура минималното възнаграждение е 300 лв.

Чл. 26. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства по делегация, когато адвокатът не е ангажиран с цялото дело, минималното възнаграждение е 300 лв.

Чл. 27. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) За правна помощ и защита на свидетел по чл. 122 от Наказателно-процесуалния кодекс, когато адвокатът не е ангажиран с цялото дело, минималното възнаграждение е 300 лв.

Чл. 28. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производство по мярка за неотклонение, когато адвокатът не е ангажиран с цялото дело, минималното възнаграждение е 400 лв.

Чл. 29. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства за кумулация минималното възнаграждение е 400 лв.

Чл. 30. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) За подготовка на искането по чл. 368 от Наказателно-процесуалния кодекс минималното възнаграждение е 500 лв.

Чл. 31. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г.) (1) (Предишен текст на чл. 31, изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства по възобновяване на наказателни дела възнаграждението е не по-малко от минимума за една инстанция.

(2) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2014 г., изм., бр. 84 от 2016 г.) За изготвяне на искане за възобновяване на наказателно дело без явяване в съдебно заседание минималното възнаграждение е в размер 3/4 от минималното възнаграждение по ал. 1.

Чл. 32. (Нов - ДВ, бр. 2 от 2009 г., изм., бр. 28 от 2014 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства по въпросите за изпълнение на присъда на чуждестранен съд по чл. 457, ал. 2 от Наказателно-процесуалния кодекс минималното възнаграждение е 1/2 от минимума за една инстанция, съобразен с вида и размера на наказанието.

Чл. 33. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2014 г., изм., бр. 84 от 2016 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства по Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни минималното възнаграждение е 300 лв.

Чл. 34. (Нов – ДВ, бр. 28 от 2014 г., изм., бр. 84 от 2016 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства пред Комисията за защита от дискриминация и Комисията за защита на конкуренцията извън случаите по чл. 8, ал. 2, т. 5 минималното възнаграждение е 500 лв.

Чл. 35. (Нов – ДВ, бр. 84 от 2016 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие в производства по Закона за убежището и бежанците минималното възнаграждение е 400 лв.

Чл. 36. (Нов – ДВ, бр. 84 от 2016 г.) За представителство и съдействие в процедура по медиация по граждански и търговски дела минималното възнаграждение е в размер 1/3 от предвидените в чл. 7 възнаграждения.

Съдебни изпълнители

От 2006 г. съдебните изпълнители в България са **частни съдебни изпълнители** и **държавни съдебни изпълнители**. И за двата вида важат **законово определени тарифи**.

Възнагражденията на държавните съдебни изпълнители са уредени (в раздел II от Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по **Гражданския процесуален кодекс** от 2008 г. (изм. и доп., бр. 24 от 12.03.2013 г.)

Възнагражденията на **частните съдебни изпълнители** са уредени в член 78 от Закона за частните съдебни изпълнители (изм. и доп., бр. 49 от 29.06.2012 г.) и в Тарифата за таксите и разноските по изпълнението в Закона за частните съдебни изпълнители (приета с ПМС № 92 от 19.04.2006 г., Решение № 13014 от 2.12.2015 г. на ВАС на РБ - бр. 100 от 18.12.2015 г.)

Възнагражденията, уредени в двете тарифи, са еднакви.

Частните съдебни изпълнители събират допълнителна такса от 50 % от стандартната такса за връчване на документи в неработни дни и почивни и празнични дни, за изпращане на призовки по пощата и за копия на жалби, уведомления и документи.

Фиксирани разноски

Фиксирани разноски по граждански дела

Фиксирани разноски за спорещите страни по граждански дела

Таксите, събирани в съдебното производство са уредени (в раздел I от Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по

Гражданския процесуален кодекс от 2008 г. изм. и доп. ДВ. бр.24 от 12 Март 2013г.), както следва: Таксата по:

искава молба е 4 процента от цената на иска, но не по-малко от 25 евро

неоценяем иск до 40 евро, но не по-малко от 15 евро

молби за развод (включително по взаимно съгласие) - по 2 процента върху стойността на всеки дял и върху тригодишните плащания (в зависимост от споразумението за съпругеските имуществени отношения и за издръжката)

заповед за изпълнение е 2 процента от материалния интерес, но не по-малко от 12.5 евро

по дела за осиновяване - 12.5 евро

за обезпечение на бъдещ иск - 20 евро

за обезпечение на доказателства - 10 евро

по дела за обявяване в несъстоятелност - 25 евро за едноличен търговец, 125 евро за търговско дружество

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разноски

Всяка страна предварително внася в съда разноските по действията, които е поискала. Сумите за разноски по действия по искане на двете страни или по инициатива на съда се внасят от двете страни или от едната страна според обстоятелствата. (член 76 от Гражданския процесуален кодекс).

Фиксирани разноски по наказателни производства

Фиксирани разноски за спорещите страни по наказателни производства

Въпросът за разноските и възнагражденията в наказателното производство е уреден в **Наказателно-процесуалния кодекс**.

член 187: Посрещане на разноските

Разноските по наказателното производство се посрещат от сумите, предвидени в бюджета на съответното учреждение, освен в посочените от закона случаи.

По дела за престъпления, които се преследват по тълба на пострадалия до съда, разноските се внасят предварително от частния тължител. Ако не са внесени, дава му се седемдневен срок да ги внесе.

По дела за престъпления, които се преследват по тълба на пострадалия до съда, разноските по направените от подсъдимия доказателствени искания се поемат от бюджета на съда.

Фиксирани разноски по наказателни производства са уредени в Тарифа № 1 към Закона за държавните такси, събирани от съдилищата,

прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието (изм. и доп., бр. 88 от 8.10.2013 г.) както следва:

За тълби, по които се образуват наказателни дела от частен характер - 6 евро

За частни жалби по наказателни дела от частен характер - 2.5 евро

По молби за реабилитация, когато се образува дело - 3 евро

Фаза на наказателното производство, на която трябва да бъдат платени фиксирани разноски

Посочените разноски се внасят предварително от частния тължител (в съответствие с Наказателно-процесуалния кодекс). Ако не бъдат внесени, на частния тължител се дава седемдневен срок да направи това.

Фиксирани разноски по конституционни дела

Фиксирани разноски за спорещите страни по конституционни дела

1. Конституционният съд действа по инициатива най-малко на една пета от народните представители, президента, Министерския съвет, Върховния касационен съд, Върховния административен съд и главния прокурор. Спорове за компетентност по т. 3 на ал. 1 от предходния член могат да се повдигат и от общинските съвети.

2. Когато установят несъответствие между закона и Конституцията, Върховният касационен съд или Върховният административен съд спират производството по делото и внасят въпроса в Конституционния съд.

3. Омбудсманът може да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на закон, с който се нарушават права и свободи на гражданите.

Предварителна информация, която се предоставя от юридическите представители

Права и задължения на страните

Член 40, ал. 3 от Закона за адвокатурата предвижда, че „адвокатът или адвокатът от Европейския съюз е длъжен точно да осведоми своя клиент за неговите права и задължения“. Не е предвидено изрично задължение адвокатите да предоставят информация на клиентите си относно очакваните разноски в хода на съдебното производство. Същевременно етичният кодекс на адвокатите предполага такова задължение.

Източници на разноските

Къде мога да намеря информация за източниците на разноски в България?

Физическо или юридическо лице, което има интерес да заведе дело няма да може да намери информация по въпроса колко ще струва това, тъй като няма официален или неофициален интернет сайт или друг публичен орган, който предоставя такава синтезирана информация. Следователно клиентите разчитат предимно на адвокатите за информация за разноските.

Въпреки това на следните публични уебсайтове гражданите могат да намерят нормативни актове относно таксите и разноските на съдебното производство и да направят свои собствени изчисления. Те са следните: [националното законодателство](#), страницата на [Висшия адвокатски съвет](#), страницата на [Висшия съдебен съвет](#) и страницата на [Националното бюро за правна помощ](#). Всички тези сайтове за момента са достъпни само на български език.

На какви езици мога да получа информация относно източниците на разноски в България?

Всички посочени по-горе уебсайтове понастоящем са достъпни само на български език.

Къде мога да намеря информация относно посредничеството?

Такава информация е достъпна на интернет страницата на [Министерство на правосъдието](#).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разноските?

Къде мога да намеря информация за средната продължителност от време, която отнемат различните процедури?

На интернет страницата на [Висшия съдебен съвет](#) можете да намерите годишни и двугодишни доклади за съдебната дейност на всички равнища. Предоставена е информация относно броя на приключените дела за последните 3 месеца, 6 месеца, една година, 2 години или повече.

Статистическият отдел на Висшия съдебен съвет предоставя анализ и информация относно средната продължителност на съдебните производства по граждански, наказателни и административни дела.

Къде мога да намеря информация относно средната съвкупна цена за конкретно производство?

Подобна официална публична информация не е достъпна.

Данък върху добавената стойност

Как се предоставя тази информация? Какви са приложимите ставки?

ДДС е включен в разноските (в съответствие с посочените по-горе тарифи и наредби).

Правна помощ

Приложим праг на дохода в областта на гражданското правораздаване

Съгласно Закона за правната помощ (доп., бр. 97 от 6.12.2016 г.) няма разлика в условията за граждански и наказателни дела (вж. по-долу):

член 22:

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2013 г.) (1) Правната помощ по чл. 21, т. 1 и 2 е безплатна и се предоставя на:

1. лица и семейства, които отговарят на условията за получаване на месечна помощ по реда на чл. 9 и 10 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (обн., ДВ, бр. 133 от 1998 г.; изм., бр. 38, 42 и 112 от 1999 г., бр. 30, 48 и 98 от 2000 г.; попр., бр. 100 от 2000 г.; изм., бр. 19 и 97 от 2001 г., бр. 26, 46, 81 и 118 от 2002 г., бр. 40 от 2003 г., бр. 115 от 2004 г., бр. 31 и 103 от 2005 г., бр. 54 и 93 от 2006 г., бр. 101 от 2007 г., бр. 26 от 2009 г., бр. 27, 41, 43, 45 и 50 от 2010 г., бр. 63 от 2011 г. и бр. 17 от 2013 г.);
2. лица и семейства, които отговарят на условията за подпомагане с целева помощ за отопление за предходния или настоящия отоплителен сезон;
3. лица, настанени в специализирани институции за предоставяне на социални услуги или ползвачи социална услуга - резидентен тип, или ползвачи социална услуга звено "Майка и бебе" съгласно чл. 36 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане;
4. деца, настанени в приемни семейства или в семейства на роднини или близки по реда на Закона за закрила на детето;
5. дете в риск по смисъла на Закона за закрила на детето;
6. лица по чл. 144 от Семейния кодекс и на лица, ненавършили 21 години, в съответствие с Регламент (ЕО) № 4 от 2009 г. на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка (ОВ, L 7/1 от 10 януари 2009 г.);
7. пострадали от домашно или сексуално насилие или от трафик на хора, които не разполагат със средства и желаят да ползват адвокатска защита;
8. лица, търсещи международна закрила по реда на Закона за убежището и бежанците, за които предоставяне на правна помощ не се дължи на друго правно основание;
9. чужденци, спрямо които е приложена принудителна административна мярка, и чужденци, настанени в специален дом за временно настаняване на чужденци по реда на Закона за чужденците в Република България, които не разполагат със средства и желаят да ползват адвокатска защита;
10. (нова – ДВ, бр. 97 от 2016 г.) лица, на които е отказан или е отнет статут на лице без гражданство в Република България или е прекратено производството за предоставяне на статут на лице без гражданство по реда на Закона за чужденците в Република България, които не разполагат със средства и желаят да ползват адвокатска защита.

(2) Фактите и обстоятелствата по ал. 1 се удостоверяват със съдебни решения или с документи, издадени от съответните компетентни органи, и с декларация за семейно и имуществено състояние на лицето.

член 23:

По граждански и административни дела правна помощ се предоставя в случаите, когато въз основа на представени доказателства от съответните компетентни органи съдът прецени, че страната няма средства за заплащане на адвокатско възнаграждение. Преценката си за това съдът формира, като вземе предвид:

доходите на лицето или семейството
имущественото състояние, удостоверено с декларацията
семеиното положение
здравословното състояние
трудова заетост
възрастта
други обстоятелства.

Приложим праг на дохода в областта на наказателното правораздаване за подсъдимите

Освен критериите, установени за наказателни дела (член 22 от Закона за правната помощ, посочен по-горе), се прилагат и следните критерии:

член 23:

Системата за правна помощ (посочена в точка 3 от член 31) обхваща случаите, при които задължително се предвижда адвокатска защита или представителство.

Системата за правна помощ обхваща и случаите, когато заподозреният, обвиняемият, уличеният, подсъдимият или страната по наказателно, гражданско или административно дело не разполага със средства за заплащане на адвокат, желае да има такъв и интересите на правосъдието изискват това.

По наказателни дела преценката, че обвиняемият или подсъдимият няма средства за заплащане на адвокатско възнаграждение, се извършва от органа, който ръководи процесуалните действия, въз основа на служебно установеното имуществено състояние на лицето по конкретното дело и на обстоятелствата по ал. 3, т. 1, 3, 4, 5, 6 и 7. За частния обвинител, гражданския ищец, гражданския ответник и частния тължител преценката се извършва по реда на ал. 3.

Приложим праг на дохода в областта на наказателното правораздаване за пострадалите лица

Приложимият праг е еднакъв с този за останалите страни в наказателното производство (вж. по-горе).

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на пострадали лица

В закона не са предвидени специални условия по отношение на пострадалите от престъпление. Прилагат се общите правила за правна помощ по наказателни дела (членове 22 и 23 от Закона за правната помощ).

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на подсъдимите

В закона не са предвидени специални условия по отношение на подсъдимите. Прилагат се общите правила за правна помощ по наказателни дела (членове 22 и 23 от Закона за правната помощ).

Безплатни съдебни производства

член 83 от Гражданския процесуален кодекс: Освобождаване от такси и разноски

Такси и разноски по производството на делата не се внасят:

от ищци - работници, служители и членове на кооперации по искове, произтичащи от трудови правоотношения
от ищци по искове за издръжка
по искове, заведени от прокурор
от ищеца по искове за вреди от непозволено увреждане от престъпление, за което има влязла в сила присъда
от назначени специални представители на страна с неизвестен адрес
Такси и разноски по производството не се внасят от физически лица, за които е признато от съда, че нямат достатъчно средства да ги заплатят.
По молбата за освобождаване съдът взема предвид:
доходите на лицето и неговото семейство
имущественото състояние, удостоверено с декларация
семеиното положение
здравословното състояние
трудова заетост
възрастта
други констатирани обстоятелства

В случаите по параграфи 1 и 2 разноските по производството се заплащат от сумите, предвидени в бюджета на съда.

член 84 от Гражданския процесуален кодекс : Освобождаване в особени случаи:

Освобождават се от заплащане на държавна такса, но не и от съдебни разноски:

държавата и държавните учреждения, освен в случаите на частна държавна собственост и при искове за частни държавни вземания и права (изменен – ДВ 50/08, в сила от 1.3.2008 г.; изменен с решение на Конституционния съд по дело № 3 от 2008 г. – ДВ 63/08)

Българският червен кръст

общините, освен по искове за частни общински вземания и права върху вещи - частна общинска собственост

В кои случаи страната, изгубила делото, е длъжна да заплати разноските на спечелилата страна?

Граждански дела

член 78 от Гражданския процесуален кодекс : Присъждане на разноски

Заплатените от ищеца такси, разноски по производството и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, се заплащат от ответника съразмерно с уважената част от иска.

Ако ответникът с поведението си не е дал повод за завеждане на делото и ако признае иска, разноските се възлагат върху ищеца.

Ответникът също има право да иска заплащане на направените от него разноски **съразмерно с отхвърлената част от иска.**

Ответникът има право на **разноски и при прекратяване на делото.**

Ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално определения размер, съобразно чл. 36 от Закона за адвокатурата.

Когато делото е решено в полза на лице, освободено от държавна такса и/или разноски по производството, или на лице, на което е предоставена правна помощ, осъденото лице е длъжно да заплати всички дължащи се такси и разноски. Съответните суми се присъждат в полза на съда.

Ако е уважен иск на лице, което е ползвало правна помощ, заплатеното адвокатско възнаграждение се присъжда на Националното бюро за правна помощ пропорционално на уважената част от иска. В случай на осъдителни решения лицето, което е използвало правна помощ дължи разноски пропорционално на отхвърлената част от иска.

В полза на юридически лица и еднолични търговци се присъжда и адвокатско възнаграждение, ако те са били защитавани от юриконсулт.

При приключване на делото със спогодба половината от внесената държавна такса се връща на ищеца. Разноските по производството и по спогодбата остават върху страните, както са ги направили, ако не е уговорено друго.

На третото лице-помагач, не се присъждат разноски, но то дължи разноските, които е причинило със своите процесуални действия.

Когато в делото участва като страна прокурорът, дължащите се **разноски** се присъждат на държавата или се заплащат от нея.

Третото лице - помагач е самостоятелна страна в гражданското производство със специфични права и задължения, уредени в Гражданския процесуален кодекс.

Наказателни дела

Наказателно-процесуален кодекс - разноски и възнаграждения

член 187: Посрещане на разноските

Разноските по наказателното производство се посрещат от **сумите, предвидени в бюджета на съответното учреждение**, освен в посочените от закона случаи.

По **дела за престъпления, които се преследват по тълба на пострадалия** до съда, **разноските се внасят предварително от частния тължител. Ако не са внесени**, дава му се **седемдневен срок** да ги внесе.

По **дела за престъпления, които се преследват по тълба на пострадалия** до съда, разноските по направените от подсъдимия доказателствени искания се поемат от **бюджета на съда.**

член 188: Определяне на разноските

Размерът на разноските се определя от съда или от органа на досъдебното производство.

Възнаграждението на свидетели - работници или служители, се определя от съда.

член 189: Решение за разноските

Съдът решава въпроса за разноските с присъдата или с определение.

Разноските за преводач на досъдебното производство са за сметка на съответния орган, а разноските за преводач в съдебното производство са за сметка на съда

Когато **подсъдимият бъде признат за виновен**, съдът го осъжда да заплати **разноските по делото, включително адвокатското възнаграждение и другите разноски за служебно назначения защитник**. Това включва и разноските, направени от **частния обвинител и гражданския ищец**, ако са направили такова искане. Когато осъдените са няколко, съдът определя **частта**, която всеки от тях трябва да заплати.

Когато **подсъдимият бъде оправдан** по някои обвинения, съдът го осъжда да заплати **само разноските, направени по обвинението, по което е признат за виновен.**

член 190: Възлагане на разноските

Когато подсъдимият бъде **признат за невинен** или **наказателното производство бъде прекратено**, разноските по дела от общ характер остават **за сметка на държавата**, а разноските по дела, образувани по тълба на пострадалия до съда, **се възлагат на частния тължител.**

За присъдените разноски се издава **изпълнителен лист** от първоинстанционния съд

Възнаграждения на вещите лица

В Гражданския процесуален кодекс е предвидено общо правило за възнагражденията на вещите лица.

член 75: Определяне на разноските

„...възнаграждението на вещите лица се определя от съда с оглед на извършената работа и направените разноски.“

Наредба № 2 от 29.06.2015 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица (Издадена от министъра на правосъдието, обн., ДВ, бр. 50 от 3.07.2015 г., изм., бр. 28 от 8.04.2016 г.)

С наредбата се уреждат:

1. редът и сроковете за предложения за включване и промени на списъците на специалистите, утвърдени за вещи лица;
2. условията, на които трябва да отговарят специалистите, утвърдени за вещи лица;
3. условията и редът за определяне възнагражденията на вещите лица.

(2) Наредбата се прилага за специалисти, утвърдени за вещи лица, назначени от органите на съдебната власт, органите на досъдебното производство, както и тези по изпълнителни дела.

Чл. 23. (1) При определяне на възнагражденията органът, възложил експертизата, съобразява и преценява:

1. сложността и спецификата на поставените задачи;
2. компетентността и степента на квалификация на вещото лице;
3. времето, необходимо за извършване на експертизата;
4. обема на извършената работа;
5. необходимите разходи за извършването на експертизата, като употреба на материали, консумативи, използвани пособия, съоръжения и други;
6. други условия, оказващи влияние върху заплащането за извършената работа, в това число срочност на изпълнението, работа в почивни дни и национални празници.

(2) Обстоятелствата по ал. 1 се установяват от органа, назначил експертизата, въз основа на справка-декларация от вещото лице съгласно приложение № 2.

(3) При извършване на експертиза от вещо лице, което е служител на МВР, разходите за труд, консумативи и режийни разноски се установяват със сметка по образец, утвърден със заповед на министъра на вътрешните работи.

(4) Когато експертизата е изготвена от повече от едно вещо лице, възнаграждението по ал. 1 се заплаща на всяко едно от тях.

(5) Ако вещото лице не представи документи за разходите, те се заплащат по преценка на органа, назначил експертизата.

Възнаграждения на писмени и устни преводачи

Граждански дела

Правилата за вещите лица важат и за преводачите - вж. по-горе.

Наказателни дела

Наказателно-процесуален кодекс Член 189, параграф 2

Разноските за преводач на досъдебното производство са за сметка на съответния орган, а разноските за преводач в съдебното производство са за сметка на съда.

Последна актуализация: 09/03/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Чешка република

Тази страница предоставя информация за процесуалните разходи в Чешката република. За по-задълбочен анализ на съдебните разходи моля разгледайте следните конкретни случаи:

[Семейно право — развод](#)

[Семейно право — попечителство над деца и издръжка](#)

[Търговско право — договор](#)

[Търговско право — отговорност](#)

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Адвокати

В Чешката република съществува само един вид адвокати — не съществуват баристери или солиситори.

В [Наредба № 177/1996 Sb. на Министерство на правосъдието от 4 юни 1996 г.](#) се определят хонорарите и възнагражденията на адвокатите за предоставянето на правни услуги (тарифа на адвокатите). Наредбата е достъпна на английски език на уебсайта на Чешката адвокатска колегия.

Хонорарите на адвокатите може също така да се договарят между участващите страни.

При повечето граждански дела (включително дела по семейни или търговски въпроси) процесуалното представителство не е задължително.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи по граждански производства

Фиксирани разходи на страните по граждански производства

Закон № 549/1991 Сб. относно съдебните такси (няма налична версия на английски език) урежда разходите по граждански производства. Техният размер зависи от вида на производството. В някои случаи таксите са фиксирани, в други дължимата такса се изчислява на процентна основа.

При всички случаи разходите трябва да бъдат платени в чешката валута (чешка крона — CZK) и могат да бъдат платени чрез банков превод по сметка на държавата (или на съда). Разходите в размер до 5 000 CZK могат да бъдат платени чрез държавна гербова марка (kolek), която може да се купи от пощенските станции и определени други места.

Съдът трябва да уведоми лицето, подаващо иска, относно конкретната сума, която то трябва да плати.

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

Разходите трябва да се платят в срок от три дни от датата на известието, преди провеждането на първото заседание.

Фиксирани разходи по наказателни производства

Фиксирани разходи на страните по наказателни производства

Наказателните производства винаги се завеждат служебно (от Службата на държавната прокуратура), а обвиняемият плаща единствено разходите за процесуално представителство.

Етап от наказателното производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

По наказателните производства няма съдебни разходи.

Фиксирани разходи по конституционни производства

Фиксирани разходи на страните по конституционни производства

Няма фиксирани съдебни разходи за дела, заведени пред Конституционния съд на Чешката република, но е задължително страните да бъдат представлявани от адвокат.

Етап от конституционното производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

Няма фиксирани съдебни разходи.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Процесуалните представители не са задължени да представят предварителна информация.

Правата и задълженията на страните могат да бъдат договорени между адвоката и неговия клиент.

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация относно основанието за разходите в Чешката република?

Препоръчително е да се консултирате с адвокат относно всяко конкретно дело. След започване на делото съдът е длъжен да съобщи дължимите съдебни такси.

На какви езици мога да получа информация относно основанието за разходите в Чешката република?

Тъй като в Чешката република единственият официален език е чешкият, няма правно задължение да се предоставя информация на други езици. Ето защо качеството на информацията зависи от желанието и уменията на отделното лице, което предоставя информацията.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Информацията относно медиацията може да бъде намерена на уебсайта на [Асоциацията на медиаторите в Чешката република \(AMČR\)](#).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Съществуващ уебсайт за информация относно разходите

Не съществува официален уебсайт за информация относно разходите.

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

На уебсайта на [Министерство на правосъдието](#) могат да бъдат намерени различни статистически данни, но много от аспектите зависят от съответното производство. В някои правни норми се определят срокове единствено по отношение на специфични актове на съда (напр. обезпечителни мерки).

Къде мога да намеря информация относно средния размер на общите разходи за определено производство?

Разходите, които трябва да бъдат платени, зависят от обстоятелствата по всяко дело. Следователно не е възможно предварително да се предостави такава информация.

Данък добавена стойност

Как се предоставя тази информация?

Върху съдебните разходи не се начислява ДДС и техният размер е определен. Тарифата на адвоката не включва ДДС. Някои правни кантори обаче, които са регистрирани по ДДС, начисляват ДДС (19 %).

Какви са приложимите ставки?

Вж. горната точка относно ДДС.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското правосъдие

Не съществува определен праг на доходите. При поискване обаче съдиите могат да преразгледат конкретно всяка ситуация. Може да бъде разрешено частично или пълно освобождаване от съдебна такса, ако ищецът не е завел дело без основание. Съдът може да назначи процесуален помощник на ищеца, когато процесуалното представителство е задължително.

Безплатна правна помощ се предоставя от специализирани неправителствени организации (в зависимост от предмета на делото) или от Чешката адвокатска колегия. В определени случаи **Чешката адвокатска колегия** може да назначи адвокат, който да предостави правни услуги безплатно.

Допустимостта за получаване на безплатна правна помощ включва не само доходите на лицето, но и цялостното финансово състояние на неговото семейство.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за обвиняеми

Не съществува определен праг на доходите. Съдът назначава адвокат на обвиняемия при всички случаи, когато процесуалното представителство е задължително и когато обвиняемият няма свой адвокат.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за жертви на престъпления

Само определени неправителствени организации предоставят безплатна правна помощ на жертвите на престъпления. Жертвите на престъпления са страна по наказателни производства единствено при някои специфични производства, при други те са длъжни да заведат дело (предоставената по-горе информация относно прага на доходите, приложим към правната помощ в областта на гражданското правосъдие, се отнася и за посочените тук случаи).

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на жертви на престъпления

Жертвите на престъпления имат право да искат обезщетение от [Министерство на правосъдието](#) (в съответствие със Закон № 209/1997 Сб.).

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на обвиняеми

Предоставената по-горе информация относно прага на доходите, приложим към правната помощ в областта на наказателното правосъдие за обвиняеми, се отнася и за посочените тук случаи.

Съдебни производства, освободени от такси

Заведените пред Конституционния съд производства са безплатни. При определени видове производства също не се изискват съдебни такси (посочени в член 11 от Закон № 549/1991 Сб. относно съдебните такси) — например когато ищецът е непълнолетно лице и при определени други дела (напр. когато държавата или нейни органи са страна по производството; когато чужд гражданин подава молба за получаване на убежище или в други дела, включващи „по-слаба“ страна).

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

Съдията определя (в окончателното си решение) във всеки конкретен случай. Съдията може да разпорежи загубилата страна да плати всички или част от разходите. Това не се отнася обаче до бракоразводните дела. Наредването за плащане на разходите може да обхваща също и разходите за адвокат.

Хонорари за вещи лица

Съдът плаща хонорарите на вещите лица, които назначава. Страните по делото плащат хонорарите на вещото лице единствено когато те самите изискат услугите на вещо лице. В определени случаи съдът може да реши, че загубилата страна следва да плати хонорара на вещото лице.

Хонорари за писмени и устни преводи

Съдът плаща хонорарите на писмените или устните преводачи в съдебното производство. Когато някоя от страните е чужденец, който не разбира чешки език, тя има право да се обръща към съда на своя роден език.

Документи по темата

[Доклад на Чешката република относно Проучването на прозрачността на разходите](#) (703 Kb) [en](#)

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [cs](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Разглеждане на казус 1 — семейно право — развод в - Чешка република

В този казус по семейно право — развод, държавите-членки бяха помолени да посъветват страната, която подава молба за развод, относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: двойка се жени. По-късно те се разделят и решават да се разведат.

Казус Б — транснационален случай: Двама граждани на една и съща държава-членка (държава-членка А) се женят. Бракът се сключва в държавата-членка А. След сватбата двойката се премества да живее и работи в друга държава-членка (държава-членка Б), в която установяват своето местожителство. Скоро след това двойката се разделя, като съпругата се връща в държавата-членка А, а съпругът остава в държавата-членка Б. Двойката решава да се разведе. При връщането си в държавата-членка А съпругата незабавно подава молба за развод пред съдилищата на държавата-членка Б.

Разходи в Чешката република

Съдебни разходи, разходи за обжалване и алтернативно разрешаване на спорове

Разглеждане на казуси	Съдебни разходи			Обжалване			APC
	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Други такси	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Други такси	
Казус А	1000 CZK	Не се прилага (Н/П)	Н/П	1000 CZK	Н/П	Н/П	Съществува ли възможност за вид казус?
Казус Б	1000 CZK	Н/П	Н/П	1000 CZK	Н/П	Н/П	Да (не е задължително)

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Разглеждане на казуси	Адвокат		Съдебен изпълнител			Вещо лице
	Представителството задължително ли е?	Среден разход	Представителството задължително ли е?	Разходи преди постановяването на съдебно решение	Разходи след постановяването на съдебно решение	
Казус А	Не.	По договаряне, но съгласно тарифата на адвокатите 1500 CZK за всеки етап (обикновено 5 етапа)	Не (по пощата)	-	-	Не.
Казус Б	Не.	По договаряне	Не (зависи дали участва друга страна)	-	-	Не.

Разходи за обезщетение на свидетел, залог или обезпечение и други подобни такси

Обезщетение на свидетел	Залог или обезпечение	Други такси

Разглеждане на казуси						
	Дължи ли се компенсация на свидетелите?	Разходи	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?	Разходи	Описание	Разходи
Казус А	Да. Плаща се действителният размер на направените разходи.	Различни при всеки случай	Не.	-	-	-
Казус Б	Да. Плаща се действителният размер на направените разходи.	Различни при всеки случай	Не.	-	-	-

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

Разглеждане на казуси	Правна помощ			Възстановяване		
	Кога и при какви условия може да се прилага?	Кога помощта е цялостна?	Условия?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея съдебни разходи?	Ако възстановяването не е в пълен размер, какъв процент се възстановява?	Кои разходи не възстановяват
Казус А	Единствено от НПО	-	-	Не.	-	Всички разход развод подлеж възстановяван
Казус Б	Вж. директивата относно правната помощ при трансгранични спорове	-	-	Не.	-	Всички разход развод подлеж възстановяван

Разходи за писмени и устни преводи

Разглеждане на казуси	Писмени преводи		Устни преводи		Други специфични разходи при трансграничните спорове?	
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Описание	Приблизителна стойност на разходите?
Казус А	Оригинални документи на чужд език, необходими за съдебното производство	От 350 CZK на страница (в зависимост от езика)	-	-	-	-
Казус Б	Оригинални документи на чужд език, необходими за съдебното производство	Най-малко 350 CZK на страница (в зависимост от езика)	Когато страна по делото или свидетел е чужденец или не разбира чешки език	350 CZK на час	-	-

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [CS](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Разглеждане на казус 2 — семейно право — попечителство над деца - Чешка република

В този казус по семейно право — попечителство над децата, държавите-членки бяха помолени да посъветват страната, която подава иск, относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Две лица са живели заедно без брак в продължение на няколко години. В момента на тяхната раздяла те имат тригодишно дете. Съдебно решение дава попечителството над детето на майката и право на посещение на бащата. Майката подава иск за намаляване на правото на посещение на бащата.

Казус Б — транснационален случай, при който сте адвокат в държавата-членка А: Две лица са живели заедно без брак в дадена държава-членка (държава-членка Б) в продължение на няколко години. Те имат дете заедно, но се разделят непосредствено след раждането на детето. Съдебно решение в държавата-членка Б дава попечителството над детето на майката и право на посещение на бащата. Майката и детето се преместват да живеят в друга държава-членка (държава-членка А), както е предвидено в съдебното решение, а бащата остава в държавата-членка Б. Няколко години по-късно майката подава иск в държавата-членка А за изменение на правото на посещение на бащата.

Разходи в Чешката република

Съдебни разходи, разходи за обжалване и алтернативно разрешаване на спорове

Разглеждане на казуси	Съдебни разходи			Обжалване			APC	
	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Други такси	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Други такси	Съществува ли такава възможност за този вид казус?	Разходи
Казус А	0 CZK	Не се прилага (Н/П)	Н/П	0CZK	Н/П	Н/П	Да	500 – 1000 CZK на час
Казус Б	0 CZK	Не е приложимо (Н/П)	Н/П	0CZK	Н/П	Н/П	Да	500 – 1000 CZK на час

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Разглеждане на казуси	Адвокат		Съдебен изпълнител		
	Представителството задължително ли е?	Среден разход	Представителството задължително ли е?	Разходи преди постановяването на съдебно решение	Разходи поста съдебно
Казус А	Не	Обикновено по договаряне, зависи от броя на съдебните заседания (от 5000 CZK)	Не	-	-
Казус Б	Не	Обикновено по договаряне, в зависимост от обстоятелствата	Не (зависи дали участва друга страна)	-	-

Разходи за обезщетение на свидетел, залог или обезпечение и други подобни такси

Разглеждане на казуси	Обезщетение на свидетел		Залог или обезпечение		Други такси	
	Дължи ли се компенсация на свидетелите?	Разходи	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?	Разходи	Описание	Разходи
Казус А	Да, по отношение на действително направените от тях разходи	Различни при всеки случай	Не при този вид съдебно производство	-	-	-
Казус Б	Да, по отношение на действително направените от тях разходи	Различни при всеки случай	Не при този вид съдебно производство	-	-	-

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

Разходи за правна помощ	Възстановяване

Разглеждане на казуси	Кога и при какви условия може да се прилага?	Кога помощта е цялостна?	Условия?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея съдебни разходи?	Ако възстановяването не е в пълен размер, какъв процент се възстановява?	Кои разходи никога не се възстановяват?
Казус А	Единствено от НПО	-	-	Обикновено не (единствено в определени случаи, когато доходът на спечелилата страна е много нисък)	-	Няма съдебна такса, така че разходите за възстановяване могат да бъдат свързани единствено с хонорарите на адвокатите
Казус Б	Вж. директивата относно правната помощ при трансгранични спорове	-	-	Не	-	-

Разходи за писмени и устни преводи

Разглеждане на казуси	Писмени преводи		Устни преводи		Други специфични разходи при трансграничните спорове?	
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Описание	Приблизителна стойност на разходите?
Казус А	Оригинални документи на чужд език, необходими за съдебното производство	Най-малко 350 CZK на страница	-	-	-	-
Казус Б	Оригинални документи на чужд език, съдебното производство	Най-малко 350 CZK на страница	Когато страна по делото или свидетел е чужденец или не разбира чешки език	350 CZK на час	-	-

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [CS](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Разглеждане на казус 4 — търговско право — договор - Чешка република

В този казус по търговско право — договор, държавите-членки бяха помолени да посъветват продавача относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Дружество доставя стоки на стойност 20 000 евро. На продавача не е заплатено, тъй като купувачът счита, че стоките не отговарят на договореното.

Продавачът решава да подаде иск, за да му се заплати цялата цена.

Казус Б — транснационален случай: Дружество, чието седалище се намира в държавата-членка Б, доставя стоки на стойност 20 000 евро на купувач в държавата-членка А. Договорът се урежда от правото на държавата-членка Б и е написан на езика на тази държава. На продавача не е заплатено, тъй като купувачът, който се намира в държавата-членка А, счита, че стоките не отговарят на договореното. Продавачът решава да подаде иск в държавата-членка А, за да му бъде заплатена цялата цена, както е предвидено в договора с купувача.

Разходи в Чешката република

Съдебни разходи, разходи за обжалване и алтернативно разрешаване на спорове

Разглеждане на казуси	Съдебни разходи	Обжалване	APC

	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Други такси	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Други такси	Съществува ли възможност за вид казус?
Казус А	4% от сумата (еквивалентна на 800 EUR в CZK)	Не е приложимо (Н /П)	Не.	4% от сумата (еквивалентна на 800 EUR в CZK)	Не е приложимо (Н /П)	Не.	Да (не е задължително)
Казус Б	4% от сумата (еквивалентна на 800 EUR в CZK)	Не е приложимо (Н /П)	Не.	4% от сумата (еквивалентна на 800 EUR в CZK)	Не е приложимо (Н /П)	Не.	Да (не е задължително)

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Разглеждане на казуси	Адвокат		Съдебен изпълнител		
	Представителството задължително ли е?	Среден разход	Представителството задължително ли е?	Разходи преди постановяването на съдебно решение	Разходи след постановяването на съдебно решение
Казус А	Не.	По договаряне	Не.	-	-
Казус Б	Не.	По договаряне	Не.	-	-

Разходи за обезщетение на свидетел, залог или обезпечение и други подобни такси

Разглеждане на казуси	Обезщетение на свидетел		Залог или обезпечение		Други такси	
	Дължи ли се компенсация на свидетелите?	Разходи	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?	Разходи	Описание	Разходи
Казус А	Да. Плаща се действителният размер на направените разходи.	Различни при всеки случай	При разрешаване на търговски въпроси, когато се изисква временна мярка.	100,000 CZK	-	-
Казус Б	Да. Плаща се действителният размер на направените разходи.	Различни при всеки случай	При решаване на търговски въпроси, когато се изисква временна мярка.	100,000 CZK	-	-

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

Разглеждане на казуси	Правна помощ			Възстановяване		
	Кога и при какви условия може да се прилага?	Кога помощта е цялостна?	Условия?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея съдебни разходи?	Ако възстановяването не е в пълен размер, какъв процент се възстановява?	Кои разходи никога възстановяват?
Казус А	Единствено от НПО	-	-	Да.	Зависи от обстоятелствата на случая.	Всички разходи могат да бъдат възстановени
Казус Б	Вижте директивата относно правната	-	-	Да.	Зависи от обстоятелствата на случая.	Всички разходи могат да бъдат възстановени

	помощ при трансгранични спорове					
--	---------------------------------	--	--	--	--	--

Разходи за писмени и устни преводи

Разглеждане на казуси	Писмени преводи		Устни преводи		
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	
Казус А	Оригинални документи на чужд език, необходими за съдебното производство	Най-малко 350 CZK на страница	-	-	
Казус Б	Оригинални документи на чужд език, необходими за съдебното производство	Най-малко 350 CZK на страница	Когато страна по делото или свидетел е чужденец или не разбира чешки език	350 CZK на час	

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [CS](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Разглеждане на казус 5 — търговско право — отговорност - Чешка република

В този казус по търговско право — отговорност, държавите-членки бяха помолени да посъветват потребителя относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Производител на отоплително оборудване доставя отоплителен уред на монтажник. Монтажникът продава (и монтира) отоплителния уред на потребител в неговата къща. Скоро след това в къщата избухва пожар. Всички участници (производителят на отоплителното оборудване, монтажникът и крайният потребител) са застраховани. Относно причината за пожара се води спор. Никой не иска да обезщети потребителя.

Потребителят решава да подаде иск за пълно обезщетение срещу производителя на отоплителното оборудване, монтажника на отоплителното оборудване и застрахователните дружества.

Казус Б — транснационален случай: Производител на отоплително оборудване в държавата-членка Б доставя отоплителен уред на монтажник в държавата-членка В. Монтажникът продава (и монтира) отоплителния уред на потребител в държавата-членка А в неговата къща. Скоро след това в къщата избухва пожар. Всеки от участниците (производителят на отоплителното оборудване, монтажникът и крайният потребител) е застрахован от застрахователно дружество в собствената си държава. Относно причината за пожара се води спор. Никой не иска да обезщети потребителя.

Потребителят решава да подаде иск за пълно обезщетение в държавата-членка А срещу производителя на отоплителното оборудване, монтажника на отоплителното оборудване и застрахователното дружество в държавата-членка А.

Разходи в Чешката република

Съдебни разходи, разходи за обжалване и алтернативно разрешаване на спорове

Разглеждане на казуси	Съдебни разходи			Обжалване			APC
	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Други такси	Първоначални съдебни такси	Такси за изготвянето на преписи	Други такси	
Казус А	4% от сумата (изисква се обезпечение)	Не е приложимо (Н/П)	Не.	4% от сумата	Не е приложимо (Н/П)	Не.	Съществува ли възможност за вид казус?
Казус Б	4% от сумата (изисква се обезпечение)	Не е приложимо (Н/П)	Не.	4% от сумата	Не е приложимо (Н/П)	Не.	Да (не е задължително)

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Разглеждане на казуси	Адвокат		Съдебен изпълнител			Вещо лице
	Представителството задължително ли е?	Среден разход	Представителството задължително ли е?	Разходи преди постановяването на съдебно решение	Разходи след постановяването на съдебно решение	
						Ис

							и: з: е'
Казус А	Не.	По договаряне	Не.	-	-	-	Н
Казус Б	Не.	По договаряне	Не.	-	-	-	Н

Разходи за обезщетение на свидетел, залог или обезпечение и други подобни такси

Разглеждане на казуси	Обезщетение на свидетел		Залог или обезпечение		Други такси	
	Дължи ли се компенсация на свидетелите?	Разходи	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?	Разходи	Описание	Разходи
Казус А	Да. Плаща се действителният размер на направените разходи.	Различни при всеки случай	Ако се изисква временна мярка.	50 000 CZK	-	-
Казус Б	Да. Плаща се действителният размер на направените разходи.	Различни при всеки случай	Ако се изисква временна мярка	50,000 CZK	-	-

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

Разглеждане на казуси	Правна помощ			Възстановяване		
	Кога и при какви условия може да се прилага?	Кога помощта е цялостна?	Условия?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея съдебни разходи?	Ако възстановяването не е в пълен размер, какъв процент се възстановява?	Кои разходи никога не се възстановяват?
Казус А	Центрове за защита на потребителите, други НПО	-	-	Да.	Зависи от обстоятелствата на случая.	Всички разходи могат да възстановени.
Казус Б	Вижте директивата относно правната помощ при трансгранични спорове; също европейски потребителски център	-	-	Да.	Зависи от обстоятелствата на случая.	Всички разходи могат да възстановени.

Разходи за писмени и устни преводи

Разглеждане на казуси	Писмени преводи		Устни преводи	
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?		Кога и при какви условия е необходимо това?
Казус А	Оригинални документи на чужд език, необходими за съдебното производство	Най-малко 350 CZK на страница	-	-
Казус Б	Оригинални документи на чужд език, необходими за съдебното производство	Най-малко 350 CZK на страница	Когато страна по делото или свидетел е чужденец или не разбира чешки език	350 CZK на час

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Дания

На тази страница ще намерите информация относно процесуалните разходи в Дания.

Нормативна уредба на възнагражденията за юридическите професии

По принцип възнагражденията за юридическите професии не са регулирани. Въпреки това Висшият съд (*landsret*) е установил достъпни за обществеността индикативни размери за някои възнаграждения. Всеки може да направи оплакване относно адвокатско възнаграждение, което трябва да се подаде до [Дисциплинарния съвет на адвокатите](#) (*Advokatnævnet*).

Фиксирани разноси

Фиксирани разноси по граждански дела

Фиксирани разноси за страните по граждански дела

Що се отнася до съдебните разноси, според датското законодателство ищецът трябва да заплати такса при предявяване на иска. Минималната такса е фиксирана на 500 DKK. За дела, по които цената на иска надвишава 50 000 DKK, таксата е 750 DKK плюс 1,2 % от стойността, с която цената на иска надвишава 50 000 DKK.

За дела, по които цената на иска надвишава 50 000 DKK, се заплаща допълнителна съдебна такса за съдебното заседание. Размерът на тази такса е еквивалентен на таксата, която се заплаща при предявяването на иска. Следователно ищецът следва да заплати за съдебното заседание 750 DKK плюс 1,2 % от стойността, с която цената на иска надвишава 50 000 DKK.

И при двата вида съдебни такси е установена горна граница от 75 000 DKK (таксата за предявяване на иска и таксата за съдебното заседание).

При някои дела обаче (например дела, свързани с упражняване на публична власт) горната граница не може да надвишава 2 000 DKK.

Някои видове граждански дела са освободени от съдебни такси, включително делата в областта на семейното право.

Етап от гражданското производство, на който се заплащат фиксираните разноси

Както е посочено по-горе, ищецът трябва да заплати съдебната такса при предявяване на иска.

Допълнителната съдебна такса за заседанието на съда трябва да се заплати при определяне на датата, за която се насрочва заседанието, но не по-рано от три месеца преди заседанието.

Фиксирани разноси по наказателни производства

Фиксирани разноси за страните по наказателни производства

Наказателните дела обикновено са освободени от всякакви съдебни такси. Въпреки това малък брой наказателни дела се образуват по **частна тѣжба**, като в този случай се прилагат правилата, свързани със съдебните такси за граждански дела.

Фиксирани разноси по конституционни дела

Фиксирани разноси за страните по конституционни дела

Конституционните въпроси могат да се разглеждат като граждански или като наказателни дела. В Дания няма отделни разпоредби за конституционни дела.

Информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

В член 16.8 от **Кодекса за поведение на Адвокатската колегия на Дания** (*Advokatsamfundets advokatetiske regler*) е предвидено, че:

„адвокатът се стреми да постигне уреждане на спора при възможно най-ниски разходи за клиента и като взема под внимание неговите желания и инструкции“.

Източници на информация относно разностите

Къде мога да намеря информация относно процесуалните разноси в Дания?

Такава информация може да бъде намерена на уебсайта на [Адвокатската колегия на Дания](#) и на уебсайта на [датските съдилища](#).

На какви езици мога да получа информация относно процесуалните разноси в Дания?

Тази информация е достъпна на датски и английски език.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Информация относно **медиацията** (*retsmægling*) е достъпна на уебсайта на [датските съдилища](#).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разностите?

Уебсайт за информация относно разностите

Официалният уебсайт на [Съдебната администрация на Дания](#) съдържа обща информация относно **съдебната система на Дания** и данни за връзка.

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Информация относно средната продължителност на различните видове производства в Дания е налична на уебсайта на [датските съдилища](#).

Данък върху добавената стойност

Къде мога да намеря тази информация?

Обикновено публикуваната информация включва ДДС.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското правосъдие

Прагът на доходите във връзка с предоставянето на правна помощ се преразглежда веднъж годишно. През 2019 г. са се прилагали следните прагове на доходите:

само лице: 329 000 DKK;

заявител, който има сключен брак или е в сходен тип взаимоотношения: 418 000 DKK; и

сума, добавяна за всяко дете: 57 000 DKK.

Всяко лице, независимо от доходите си, има право да получава общи правни консултации, давани устно и безплатно от организации и сдружения за правна помощ.

Приложим праг на доходите на обвиняемите в областта на наказателното правосъдие

Правото на процесуално представителство на обвиняемия не зависи от неговите доходи, а от характера на делото. Като цяло възнаграждението на адвоката на защитата трябва да се заплати от обвиняемия, независимо от неговите доходи, ако той бъде признат за виновен.

Приложим праг на доходите на жертвите на престъпление в областта на наказателното правосъдие

Правото на процесуално представителство на жертвата на престъпление не зависи от доходите, а от характера на делото. Съгласно член 741а от **Закона за правораздаването** основните случаи, при които жертвите имат право адвокатското възнаграждение за процесуално представителство да бъде заплатено от държавата, са дела, включващи насилие и сексуален тормоз.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на жертви на престъпление

Виж отговора, даден по-горе относно приложимия праг на доходите на жертвите на престъпление в областта на наказателното правосъдие.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на обвиняеми

Виж отговора, даден по-горе относно приложимия праг на доходите на обвиняемите в областта на наказателното правосъдие.

Безплатни съдебни производства

Както е посочено по-горе (виж отговора, даден за фиксираните разходи за страни по граждански производства), някои граждански дела са напълно освободени от всякакви съдебни такси. Въпреки това, в хода на производството могат да възникнат други разходи (например адвокатски възнаграждения).

Кога загубилата страна трябва да плати разноските на спечелилата страна?

Правилата за покриване на разноските по граждански дела се съдържат в глава 30 от **Закона за правораздаването**.

По правило загубилата страна трябва да заплати разноските на спечелилата страна. Въпреки това при специални обстоятелства съдът може да реши, че загубилата страна не трябва да плати разноските на спечелилата страна или че трябва да плати само част от тях.

Могат да се присъждат само разноските, които са били необходими за правилното провеждане на производството.

Вознаграждения на вещи лица

Ищецът е отговорен за заплащането на възнаграждението на вещото лице, ако е поискал становището на вещо лице по специфичен въпрос.

При приключването на делото съдът решава дали ответникът трябва да плати разноските за вещо лице. Това зависи от изхода на делото.

Вознаграждения на писмени и устни преводачи

По правило по граждански дела възнагражденията за устен превод следва да се платят от страните по делото. По наказателни дела възнагражденията за устен превод се плащат от държавата.

Документи по темата

Датски доклад относно прозрачността на съдебните разноски [Danmarks rapport om undersøgelsen af åbenheden om sagsomkostninger](#)

Последна актуализация: 27/08/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Германия

Настоящата страница ви предоставя информация относно процесуалните разходи в Германия. За по-задълбочен анализ на съдебните разходи моля разгледайте следните конкретни случаи:

[Семейно право — развод](#)

[Семейно право — упражняване на родителски права върху деца](#)

[Семейно право — издръжка](#)

[Търговско право — договор](#)

[Търговско право — отговорност](#)

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Адвокати

В Германия съществува единна професия „адвокат“ (*Rechtsanwalt*).

В Германия адвокатските хонорари се определят в съответствие със Закона за адвокатските възнаграждения (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz, RVG*) или по споразумение между адвоката и неговия клиент. По принцип, като алтернатива на нормативно установените хонорари, винаги е възможно сключване на споразумение за хонорарите. Трябва да се спазват обаче разпоредбите на член 49b от Федералния кодекс за адвокатурата (*Bundesrechtsanwaltsordnung, BRAO*) и членове 3а—4b от Закона за адвокатските възнаграждения. По-специално, ако адвокатът представлява клиента в съда, договорените хонорари не могат да са по-ниски от законово установените, но винаги може да бъде договорено по-високо от предвиденото в закона възнаграждение.

В **схемата на възнагражденията** към Закона за адвокатските възнаграждения (Приложение 1 към Закона за адвокатските възнаграждения) се установява или **фиксираният размер на хонорарите**, приложими към отделните дейности, или **техният диапазон**. Размерът на хонорарите обикновено се определя спрямо **стойността на иска**. Диапазонът на хонорарите, основани на стойността на иска, установяват максималния и минималния дължим размер. Действителните размери на хонорарите, основани на стойността на иска, са предвидени в таблицата на хонорарите (Приложение 2 към Закона за адвокатските възнаграждения). В рамките на предвидения диапазон хонорарът трябва да се определи по справедливост, като се вземат предвид всички обстоятелства, по-специално обхвата и сложността на правната работа, важността на делото и доходите и имущественото състояние на клиента или наличието на особен риск от подвеждане под отговорност за адвоката. Диапазон на хонорарите с нормативно установени максимални и минимални размери се прилага в редица специални области на правото, например по наказателни и социалноосигурителни дела.

Съдебни изпълнители

Съдебните изпълнители (*Gerichtsvollzieher*) събират само таксите, предвидени в **Закона за таксите на съдебните изпълнители** (*Gerichtsvollzieherkostengesetz, GvKostG*). За всяка дейност, извършвана от съдебния изпълнител, е предвидена определена такса.

Фиксирани разноски

Фиксирани разноски по граждански производства

Фиксирани разноски за страните по граждански производства

Съдът обикновено събира **съдебни такси**, изчислени спрямо **стойността на иска**. По **гражданските производства** те се определят от **Закона за съдебните такси** (*Gerichtskostengesetz, GKG*) и **Закона за съдебните такси** по семейни дела (*Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen, FamGKG*). **Коефициентът на таксите** е установен в таблицата на разноските (Приложение 1 към съответния закон). Таксите са установени спрямо стойността на иска в таблицата на тарифите (Приложение 2 към съответния закон). По граждански производства по общия ред и производства по семейноправни спорове, поспециално по задължения за издръжка, коефициентът е **3**. По брачни дела той е **2**, а по дела, свързани с деца, поспециално за упражняване на родителски права и право на посещение, коефициентът е **0,5**. Стойността на спора се определя, както следва: По **брачни дела** стойността на спора се определя по преценка на съда въз основа на особените обстоятелства на конкретния случай, поспециално за упражняване на родителски права и право на посещение, доходите и имущественото състояние на съпрузите. За преценка на доходите се взема предвид трикратният нетен доход на двамата съпрузи. Обикновено съдът определя стойността на спора в размер на трикратния нетен доход. По **семейни дела** стойността на спора обикновено зависи от стойността на иска. По **дела за задължения за издръжка** стойността на спора се определя въз основа на претендираните бъдещи вземания за издръжка, като максималната стойност е техният едногодишен размер. До подаването на исковата молба в този размер се включват и просрочените задължения.

В производствата, **свързани с деца**, поспециално за упражняване на родителски права и право на посещение, тарифата е 3 000 EUR.

Ако не бъде постигнато споразумение, **хonorарите за процесуално представителство от адвокат се изчисляват въз основа на стойността на иска**. Стойността на иска обикновено съответства на стойността на спора, използвана за определяне на съдебните такси. В Закона за адвокатските възнаграждения е точно установено какви са приложимите honorари и коефициенти в зависимост от вида производство. В Приложение 2 към Закона за адвокатските възнаграждения е посочен размерът на honorарите в зависимост от стойността на иска. По първоинстанционните граждански производства адвокатът обикновено получава **процесуално възнаграждение** по коефициент **1,3** и **възнаграждение за консултация** по коефициент **1,2**. За **решаване на спора** чрез спогодба на първа инстанция адвокатът получава и **възнаграждение за доброволно уреждане спора** по коефициент **1**.

Етап от гражданското производство, на който фиксираниите разноски трябва да бъдат платени

По **граждански производства по общия ред и брачни дела** съдебните такси се плащат в момента на **завеждане на иска, т.е. при подаване на исковата молба**. По **семейни дела** таксите се плащат **в края** на производството. Освен ако не е договорено друго, услугите на адвокатите се заплащат след приключване на поръчението. Адвокатите имат обаче законово право на авансово плащане.

Фиксирани разноски по наказателни производства

Фиксирани разноски за страните по наказателни производства

По наказателни дела съдебните разноски се начисляват след произнасяне на **присъдата**. Размерът на таксите се определя според наложеното наказание и варира от **120 EUR до 900 EUR**. Ако не е било сключено споразумение за honorарите, адвокатът, независимо дали в качеството си на адвокат на защитата или на обвинението, получава възнаграждение за определени престации, които по закон се определят предварително за всяко дело. Размерът на възнаграждението за всяка престация е определен по закон за различните случаи.

Етап от наказателното производство, на който фиксираниите разноски трябва да бъдат платени

Съдебните разноски се начисляват **след произнасяне на присъдата**. Освен ако не е договорено друго, услугите на адвокатите се заплащат след приключване на поръчението. Адвокатите имат обаче законово право на авансово плащане.

Фиксирани разноски по конституционни производства

Фиксирани разноски за страните по конституционни производства

С изключение на евентуалните такси в случай на злоупотреба с иск (член 34 от Закона за Федералния конституционен съд (*Bundesverfassungsgerichtsgesetzes*)) **няма съдебни разноски** за производствата пред Федералния конституционен съд (*Bundesverfassungsgericht*). Представителство от адвокат е необходимо само в заседанията пред Федералния конституционен съд (член 22 от Закона за Федералния конституционен съд).

Етап от конституционното производство, на който фиксираниите разноски трябва да бъдат платени

Освен ако не е договорено друго, адвокатското възнаграждение по принцип е дължимо **при приключване на поръчението**. Адвокатите имат обаче законово право на авансово плащане.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Адвокатите са длъжни да предоставят на клиентите си **пълна информация** и **съвети** и трябва да им предложат най-сигурните и минимално рисковани средства за постигане на желаната цел. Те също трябва да изяснят **всички рискове**, свързани с делото, за да може клиентите да вземат информирано решение. Обхватът на информацията, която следва да се предостави, зависи от преценката на адвоката за това какво трябва да знае клиентът. Адвокатите трябва да **отговарят на въпросите на клиентите си цялостно и правдиво**. Преди завеждане на дело в съда, адвокатите трябва да изяснят перспективите и рисковете, свързани с провеждането на съдебно производство. Това включва финансовите рискове и изгледите за успех.

Адвокатите имат **специални задължения да предоставят информация** в определени случаи:

Ако honorарите им зависят от **стойността на иска**, те са длъжни да изтъкнат този факт преди да бъдат ангажирани (член 49b, алинея 5 от Федералния кодекс за адвокатурата).

Ако е сключено **споразумение относно възнаграждението им**, адвокатите трябва да предупредят, че ако бъдат присъдени разноските, ще бъдат възстановени само нормативно установените такси (член 3а, алинея 1, изречение трето от Закона за адвокатските възнаграждения).

Ако адвокатите се договорят с клиента, че ще получат **адвокатски honorар според присъденото обезщетение**, адвокатите трябва да предупредят клиента, че споразумението не обхваща никакви други разноски, които може да се наложи клиентът да плати (член 4а, алинея 3, изречение второ от Закона за адвокатските възнаграждения).

Преди сключване на споразумение за представяване на клиент в първоинстанционни производства пред **съд по трудовоправни спорове** адвокатите трябва да предупредят клиента, че адвокатските разноски не се възстановяват (член 12а, алинея 1, изречение второ от Закона за съдилищата по трудовоправни спорове (*Arbeitsgerichtsgesetz*)).

Как се определят разноските – правно основание?

Къде мога да намеря информация относно правното основание на разноските в Германия?

Текстовете на законите в областта на разноските могат да бъдат намерени в книжарниците, като техните актуални версии са безплатно достъпни в интернет.

На какви езици мога да получа информация относно правното основание на разноските в Германия?

Информацията е на немски език.

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разноските?

Онлайн информация относно разноските

🔗 **Актуалните версии на законите** могат да бъдат намерени на официалния уебсайт на Федералното министерство на правосъдието. Различните закони относно разноските могат да бъдат изтеглени чрез въвеждане на съответната абревиатура (*GKG, FamGKG, GvKostG и RVG*).

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Федералната статистическа служба (*Statistisches Bundesamt*) издава **годишна поредица статистически публикации** във връзка с правораздаването. В **Поредица 10, подпоредица 2.1** например се съдържат данни за **продължителността на гражданските производства на територията на Германия**, разбити по отделни федерални провинции и райони на висшите областни съдилища (*Oberlandesgerichte*). Предоставят се отделни данни за районните съдилища (*Amtsgerichte*) и областните съдилища (*Landgerichte*), от една страна, и висшите областни съдилища (*Oberlandesgerichte*), от друга страна, както и за производствата на първа и втора инстанция. В поредицата не се съдържат статистически данни за продължителността на производствата според различните видове дела.

Къде мога да намеря информация относно средния размер на общите разноски за определено производство?

Съществуват книги, които съдържат подробна информация за **средния размер на финансовия риск по граждански производства**.

Данък добавена стойност

Къде може да бъде намерена такава информация? Какви са приложимите ставки?

Съдилищата и съдебните изпълнители не подлежат на облагане с данък добавена стойност. Адвокатите трябва да начисляват ДДС със ставка 19 %. Той се начислява отделно като разход и не е включен в техните хонорари.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското правосъдие

Правна помощ се предоставя при поискване на всяко лице, което поради личното или имущественото си положение не може да поеме процесуалните си разноски или може да ги поеме само частично или на вноски. Искът или защитата, които лицето възнамерява да предяви, трябва да имат добри изгледи за успех и не трябва да бъдат неоснователни. Заинтересованата страна трябва обаче да използва собствени ресурси в рамките на възможното. В зависимост от размера на доходите на страната може да се предостави правна помощ, която **не подлежи на връщане**, или такава, която трябва да бъде върната чрез изплащане на вноски. Федералното министерство на правосъдието (*Bundesministerium der Justiz, BMJ*) разпространява брошура, озаглавена „Правни консултации и правна помощ“ (*Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*), която предоставя отговори на най-често задаваните въпроси, придружени с примери.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за обвиняемите

В наказателните производства ограничението на доходите **не се прилага** спрямо заподозрените или подсъдимите лица. Правната помощ се предоставя в съответствие с други критерии.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за жертвите

Предоставянето на правна помощ е обусловено от **прагове на доходите**, които са гъвкави и се определят в зависимост от очакваните разноски по делото и социалното положение на ищеца (задължения за издръжка, жилищни разноски). Може да бъде предоставена правна помощ и със задължение да бъде върната чрез изплащане на вноски.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на жертви на престъпления

Жертвите на някои тежки престъпления могат да кандидатстват да им бъде назначен правен съветник безплатно, независимо от тяхното финансово положение.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на ответници

Правната помощ за заподозрените/подсъдимите лица (назначаване от съда на служебен адвокат) не е обусловена от ограничение на доходите, а от правни **условия**. Те са свързани основно с тежестта на престъплението, риска от настъпване на определени правни последици (като забрана за практикуване на професия или настаняване в психиатрична или неврологична клиника), с това дали подсъдимият е задържан под стража или е задържан по производство за осигуряване на закрила, дали предишният адвокат е бил отзован, сложността на фактическата и правната ситуация или дали подсъдимият е способен да се защитава сам.

Безплатни съдебни производства

Съгласно **член 183 от Закона за съдилищата по социалноосигурителни спорове (*Sozialgerichtsgesetz, SGG*)** в производства пред тези съдилища (*Sozialgerichte*) **правоимащите не дължат плащането на разноски**. Това се отнася до осигурените лица, правоимащите, включително получаващите помощи за преживели наследници, лицата с увреждания или техните наследници, ако участват в съдебното производство в съответното си качество на ищци или ответници). Ищците и ответниците в производствата пред съдилищата по социалноосигурителни спорове, които не попадат в изброените в **член 183 от Закона за съдилищата по социалноосигурителни спорове категории**, трябва да платят **такса** в съответствие с **член 184 от същия закон (150 EUR** за производство пред съдилищата по социалноосигурителни спорове (*Sozialgerichte*), **225 EUR** за производство пред областните съдилища по социалноосигурителни спорове (*Landessozialgerichte*), **300 EUR** за производство пред Федералния съд по социалноосигурителни спорове (*Bundessozialgericht*). В **член 197а от Закона за съдилищата по социалноосигурителни спорове** е предвидено изключение от тези специални правила, съгласно което обичайно дължимите съгласно Закона за съдебните такси разноски се прилагат и в производствата пред съдилищата по социалноосигурителни спорове, ако нито ищецът, нито ответникът по дадено дело не попада в категориите лица, посочени в **член 183 от Закона за съдилищата по социалноосигурителни спорове**.

В **наказателните производства** се прилагат следните правила. Ако обвиняемият бъде оправдан, не бъде образувано съдебно производство или производството бъде прекратено, публичните разноски и направените от подсъдимото лице разноски по принцип се плащат от държавния бюджет.

Кога загубилата страна трябва да плати разноските на спечелилата страна?

Загубилата страна трябва да плати разноските на другата страна, доколкото те са били необходими за правилното протичане на съдебния процес. Тоест **нормативно установените хонорари и разноски на адвоката и пътните разноски** на другата страна, включително евентуалната **загуба на доходи** поради присъствие в съда.

Хонорари на вещи лица

Призованите от съда вещи лица получават определено със Закона за съдебните възнаграждения и обезщетения (*Justizvergütungs- und entschädigungsgesetz, JVEG*) **почасово възнаграждение**, което се плаща от страните по производството.

Разноските за вещо лице, което е **ангажирано** от някоя от страните за подготовка на съдебния процес, **не съставляват част от процесуалните разноски**, за които съдът разпорежда възстановяване със съдебното решение. Поради това тези разноски трябва да бъдат **изискани отделно**. Ако страната е ангажирала вещо лице да предостави експертно мнение по време на съдебния процес, възстановяването на разноските зависи от

необходимостта за това във всеки конкретния случай. Разноските за вещо лице, ангажирано от съда да предостави доказателства, се плащат от загубилата страна или, ако страните са имали частичен успех по делото, и двете страни трябва да платят своя дял от разноските въз основа на степента, в която са спечелили или загубили делото.

Хонорари на писмени и устни преводачи

Призованите от съда устни и писмени преводачи получават определено със Закона за съдебните възнаграждения и обезщетения (*Justizvergütungs- und entschädigungsgesetz, JVEG*) възнаграждение, което се плаща от страните по производството. На устните преводачи се плаща **почасово възнаграждение**, а на писмените преводачи — **за преведен ред**.

В **наказателните производства** разноските за устни и писмени преводи на подсъдимите лица или заинтересованите страни, ако са необходими за защитата или за упражняването на процесуални права, обичайно се плащат от държавния бюджет.

Връзки по темата

- [Федерално министерство на правосъдието](#)
- [Екип по медиация на Германското сдружение на адвокатите](#)
- [Федерално сдружение за семейна медиация](#)
- [Федерално сдружение за медиация](#)
- [Федерално сдружение за медиация в икономическа и работна среда](#)
- [Център за медиация](#)
- [Омбудсман по въпросите на банкирането в частния сектор](#)
- [Омбудсман по въпросите на банкирането в публичния сектор](#)
- [Помирителен съвет на Германската централна банка](#)
- [Омбудсман на Германската кооперативна банкова група](#)
- [Омбудсман на частните строителни дружества](#)
- [Омбудсман на регионалните строителни дружества](#)
- [Онлайн помирителна услуга за спорове, произтичащи от търговията в интернет](#)
- [Консултативни комитети и помирителни съвети на камарите на лекарите](#)
- [Помирителен съвет по въпросите на мобилността](#)
- [Помирителен съвет по въпросите на туризма](#)
- [Помирителен съвет по въпросите на местния транспорт в Северен Рейн-Вестфалия](#)
- [Омбудсман по въпросите на частното здравеопазване и осигуряването срещу зависимост](#)
- [Помирителен съвет на Федералното германско дружество на погребалните агенти](#)
- [Помирителен съвет на Федералната агенция на мрежите](#)
- [Омбудсман по въпросите на недвижимото имущество към Германското сдружение за недвижимо имущество](#)
- [Арбитражни съвети на търговските камари и гилдии](#)
- [Помирителен съвет за хонорарите и обществените поръчки](#)
- [Централно германско сдружение за търговия с автомобили](#)
- [Актуални версии на законите](#)

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [de](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Разглеждане на казус 1 — семейно право — развод в - Германия

В този казус по семейно право — развод, държавите-членки бяха помолени да посъветват страната, която подава молба за развод, относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: двойка се жени. По-късно те се разделят и решават да се разведат.

Казус Б — транснационален случай: Двама граждани на една и съща държава-членка (държава-членка А) се женят. Бракът се сключва в държавата-членка А. След сватбата двойката се премества да живее и работи в друга държава-членка (държава-членка Б), в която установяват своето местожителство. Скоро след това двойката се разделя, като съпругата се връща в държавата-членка А, а съпругът остава в държавата-членка Б. Двойката решава да се разведе. При връщането си в държавата-членка А съпругата незабавно подава молба за развод пред съдилищата на държавата-членка Б.

Разходи в Германия

Разходи за съдилища и за обжалване

Казус	Съдебни разходи	Обжалване
	Първоначални съдебни такси	Първоначални съдебни такси
Казус А	В зависимост от доходите и имущественото състояние	В зависимост от доходите и имущественото състояние
Казус Б	В зависимост от доходите и имущественото състояние	В зависимост от доходите и имущественото състояние

Разходи за адвокати

Казус	Адвокат
-------	---------

	Средни разходи
Казус А	В зависимост от доходите и имущественото състояние
Казус Б	В зависимост от доходите и имущественото състояние

Разходи за обезщетение на свидетел и залог или обезпечение

Казус	Обезщетение на свидетел	Залог или обезпечение
	Дължи ли се обезщетение на свидетелите?	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?
Казус А	Да, но свидетели обикновено не са необходими.	Не
Казус Б	Да, но свидетели обикновено не са необходими.	Не

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

Казус	Правна помощ	Възстановяване		
	Кога и при какви условия е приложимо това?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея съдебни разходи?	Ако възстановяването не е в пълен размер, какъв процент се възстановява?	Съществуват ли случаи, при които правната помощ следва да се възстанови на организацията, предоставила помощта?
Казус А	В зависимост от доходите и имущественото състояние	Да	Половината	Ако доходите и финансовото състояние на лицето се подобрят и в случай на плащане на вноски.
Казус Б				

Разходи за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи		Други специфични разходи при трансграничните спорове?
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Описание
Казус А					
Казус Б	По преценка на съда	Обикновено 1,85 EUR на 55 знака плюс разноски и данък върху оборота	По преценка на съда	55 EUR на час плюс разноски и данък върху оборота	Връчване на документи в чужбина

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [de](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Разглеждане на казус 2 — семейно право — попечителство над деца - Германия

В този казус по семейно право — попечителство над децата, държавите-членки бяха помолени да посъветват страната, която подава иск, относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Две лица са живели заедно без брак в продължение на няколко години. В момента на тяхната раздяла те имат тригодишно дете. Съдебно решение дава попечителството над детето на майката и право на посещение на бащата. Майката подава иск за намаляване на правото на посещение на бащата.

Казус Б — транснационален случай, при който сте адвокат в държавата-членка А: Две лица са живели заедно без брак в дадена държава-членка (държава-членка Б) в продължение на няколко години. Те имат дете заедно, но се разделят непосредствено след раждането на детето. Съдебно решение в държавата-членка Б дава попечителството над детето на майката и право на посещение на бащата. Майката и детето се преместват да живеят в друга държава-членка (държава-членка А), както е предвидено в съдебното решение, а бащата остава в държавата-членка Б. Няколко години по-късно майката подава иск в държавата-членка А за изменение на правото на посещение на бащата.

Разходи в Германия

Съдебни разходи, разходи за обжалване и алтернативно разрешаване на спорове

	Съдебни разходи	Обжалване
--	-----------------	-----------

Казус	Първоначални съдебни такси	Първоначални съдебни такси
Казус А	44,50 EUR	Обжалване: 89,00 EUR Жалба по правни въпроси: 133,50 EUR
Казус Б	44,50 EUR	Обжалване: 89,00 EUR Жалба по правни въпроси: 133,50 EUR

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат		Вещо лице	
	Представителството задължително ли е?	Средни разходи	Използването задължително ли е?	Разходи
Казус А	Не	Първа инстанция: 590,00 EUR	По преценка на съда	85,00 EUR на час плюс разноски и данък върху оборота
Казус Б	Не	Първа инстанция: 590,00 EUR	По преценка на съда	85,00 EUR на час плюс разноски и данък върху оборота

Разходи за обезщетение на свидетел

Казус	Обезщетение на свидетел	
	Дължи ли се обезщетение на свидетелите?	Разходи
Казус А	Да	Загуба на ползи макс. 17 EUR на час, пътни разноски и други разходи
Казус Б	Да	Загуба на ползи макс. 17 EUR на час, пътни разноски и други разходи

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

Казус	Правна помощ	Възстановяване	
	Кога и при какви условия е приложимо това?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея съдебни разходи?	Съществуват ли случаи, при които правната помощ следва да се възстанови на организацията, предоставила помощта?
Казус А	В зависимост от доходите и имущественото състояние	Да	Ако доходите и финансовото състояние на лицето се подобрят, както и в случай на плащане на вноски.
Казус Б	В зависимост от доходите и имущественото състояние	Да	Ако доходите и финансовото състояние на лицето се подобрят, както и в случай на плащане на вноски.

Разходи за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи		Други специфични разходи при трансгранични спорове?	
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Описание	Приблизителна стойност на разходите?
Казус А						
Казус Б	По преценка на съда	Обикновено 1,85 EUR на 55 знака плюс разноски и данък върху оборота	По преценка на съда	55 EUR на час плюс разноски и данък върху оборота	Разходи за връчване на документи в чужбина	

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този

документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [de](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Разглеждане на казус 3 — семейно право — издръжка - Германия

В този казус по семейно право — издръжка, държавите-членки бяха помолени да посъветват страната, която подава иск, относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Две лица са живели заедно без брак в продължение на няколко години. В момента на тяхната раздяла те имат тригодишно дете. Съдебно решение дава попечителството над детето на майката. Единственият нерешен въпрос се отнася до размера на издръжката, която бащата дължи на майката за отглеждането и образованието на детето. Майката подава иск в тази връзка.

Казус Б — транснационален случай, при който сте адвокат в държавата-членка А: Две лица са живели заедно без брак в дадена държава-членка (държава-членка Б). Те имат тригодишно дете. Разделят се. Съдебно решение в държавата-членка Б дава попечителството над детето на майката. Със съгласието на бащата майката и детето се преместват да живеят в друга държава-членка (държава-членка А), в която установяват своето местожителство.

Остава нерешен въпрос. Той се отнася до размера на издръжката, която бащата дължи на майката за отглеждането и образованието на детето. Майката подава иск в тази връзка в държавата-членка А.

Разходи в Германия

Разходи за съдилища и обжалване

Казус	Съдебни разходи	Обжалване
	Първоначални съдебни такси	Първоначални съдебни такси
Казус А	В зависимост от размера на исканата издръжка	В зависимост от размера на исканата издръжка
Казус Б	В зависимост от размера на исканата издръжка	В зависимост от размера на исканата издръжка

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат		Съдебен изпълнител		Вещо лице	
	Представителството задължително ли е?	Средни разходи	Представителството задължително ли е?	Разходи след постановяването на съдебно решение	Използването задължително ли е?	Разходи
Казус А	Да	В зависимост от размера на исканата издръжка	Не	В зависимост от вида на мярката за изпълнение	По преценка на съда	Въз основа на почасови ставки, размерът се различава в зависимост от областта на дейност, макс. 100 EUR плюс разноски и данък върху оборота
Казус Б	Да	В зависимост от размера на исканата издръжка	Не	В зависимост от вида на мярката за изпълнение	По преценка на съда	Въз основа на почасови ставки, размерът се различава в зависимост от областта на дейност, макс. 100 EUR плюс разноски и данък върху оборота

Разходи за обезщетение на свидетел

Казус	Обезщетение на свидетел	
	Дължи ли се обезщетение на свидетелите?	Разходи
Казус А	Да	Загуба на ползи макс. 17 EUR на час, пътни разноски и други разходи
Казус Б	Да	Загуба на ползи макс. 17 EUR на час, пътни разноски и други разходи

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

	Правна помощ	Възстановяване

Казус	Кога и при какви условия е приложимо това?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея съдебни разходи?	Има ли случаи, при които правната помощ следва да се възстанови на организацията, предоставила помощта?
Казус А	В зависимост от доходите и финансовото състояние	Да	Подобрение на доходите и финансовото състояние на лицето, както и в случай на плащане на вноски
Казус Б	В зависимост от доходите и финансовото състояние	Да	Подобрение на доходите и финансовото състояние на лицето, както и в случай на плащане на вноски

Разходи за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи		Други специфични разходи при трансгранични спорове?
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	
Казус А					
Казус Б	По преценка на съда	Обикновено 1,85 EUR за 55 знака плюс разноски и данък върху оборота	По преценка на съда	55 EUR на час плюс разноски и данък върху оборота	Връчване на документи в чужбина

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [de](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Разглеждане на казус 4 — търговско право — договор - Германия

В този казус по търговско право — договор, държавите-членки бяха помолени да посъветват продавача относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Дружество доставя стоки на стойност 20 000 евро. На продавача не е заплатено, тъй като купувачът счита, че стоките не отговарят на договореното.

Продавачът решава да подаде иск, за да му се заплати цялата цената.

Казус Б — транснационален случай: Дружество, чието седалище се намира в държавата-членка Б, доставя стоки на стойност 20 000 евро на купувач в държавата-членка А. Договорът се урежда от правото на държавата-членка Б и е написан на езика на тази държава. На продавача не е заплатено, тъй като купувачът, който се намира в държавата-членка А, счита, че стоките не отговарят на договореното. Продавачът решава да подаде иск в държавата-членка А, за да му бъде заплатена цялата цената, както е предвидено в договора с купувача.

Разходи в Германия

Разходи за съдилища и жалби

Казус	Съдебни разходи	Обжалване
	Първоначални съдебни такси	Първоначални съдебни такси
Казус А	864,00 EUR	Жалба по фактически и правни въпроси: 1 152,00 EUR Жалба по правни въпроси: 1 440,00 EUR
Казус Б	864,00 EUR	Жалба по фактически и правни въпроси: 1 152,00 EUR Жалба по правни въпроси: 1 440,00 EUR

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат	Съдебен изпълнител	Вещо лице

Разходи за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи		Други специфични разходи при трансгранични спорове?
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Описание
Казус А					
Казус Б	По принцип, за всички писмени пледоарии пред съда и всички писмени документи, предавани като доказателствен материал. Съдът може да се въздържа от нареждане за превод на документите, ако всички съдии по делото разбират езика	Обикновено 1,85 EUR за 55 знака плюс разноски и данък върху оборота	В съда се използва немски език; ако всички засегнати лица владеят добре чуждия език, не е необходимо ангажирането на устен преводач.	55 EUR на час плюс разноски и данък върху оборота	Връчване на документи в чужбина

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [de](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Разглеждане на казус 5 — търговско право — отговорност - Германия

В този казус по търговско право — отговорност, държавите-членки бяха помолени да посъветват потребителя относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Производител на отоплително оборудване доставя отоплителен уред на монтажник. Монтажникът продава (и монтира) отоплителния уред на потребител в неговата къща. Скоро след това в къщата избухва пожар. Всички участници (производителят на отоплителното оборудване, монтажникът и крайният потребител) са застраховани. Относно причината за пожара се води спор. Никой не иска да обезщети потребителя.

Потребителят решава да подаде иск за пълно обезщетение срещу производителя на отоплителното оборудване, монтажника на отоплителното оборудване и застрахователните дружества.

Казус Б — транснационален случай: Производител на отоплително оборудване в държавата-членка Б доставя отоплителен уред на монтажник в държавата-членка В. Монтажникът продава (и монтира) отоплителния уред на потребител в държавата-членка А в неговата къща. Скоро след това в къщата избухва пожар. Всеки от участниците (производителят на отоплителното оборудване, монтажникът и крайният потребител) е застрахован от застрахователно дружество в собствената си държава. Относно причината за пожара се води спор. Никой не иска да обезщети потребителя.

Потребителят решава да подаде иск за пълно обезщетение в държавата-членка А срещу производителя на отоплителното оборудване, монтажника на отоплителното оборудване и застрахователното дружество в държавата-членка А.

Разходи в Германия

Съдебни разходи, разходи за обжалване и алтернативно разрешаване на спорове

Казус	Съдебни разходи	Обжалване
	Първоначални съдебни такси	Първоначални съдебни такси
Казус А	Зависи от сумата на исканото обезщетение	Зависи от сумата на исканото обезщетение
Казус Б	Зависи от сумата на исканото обезщетение	Зависи от сумата на исканото обезщетение

Разходи за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат		Съдебен изпълнител		Вещо лице
	Представителството задължително ли е?	Средни разходи	Представителството задължително ли е?	Разходи след постановяването на съдебно решение	Използването на вещо лице задължително ли е??
Казус А	Да		Не	Зависи от вида мярка за принудително изпълнение	Законът не съдърж задължение за

		Зависи от сумата на исканото обезщетение			използването на в лице, но зависи от преценката на съда, което означава, че доста често срещано явление на практика
Казус Б	Да	Зависи от сумата на исканото обезщетение	Не	Зависи от вида мярка за принудително изпълнение	Вж. по-горе

Разходи за обезщетение на свидетел, залог или обезпечение и други подобни такси

Казус	Обезщетение на свидетел	
	На свидетелите дължи ли се обезщетение?	Разходи
Казус А	Да	Загуба на приходи, макс. 17 EUR на час, пътни и други разноски
Казус Б	Да	Загуба на приходи, макс. 17 EUR на час, пътни и други разноски

Разходи за правна помощ и други възстановявания на суми

Казус	Правна помощ			Възстановяване		
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Кога помощта е пълна?	Условия?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея съдебни разходи?	Кои разходи никога не се възстановяват?	Съществуват ли случаи, при които правната помощ следва да се възстанови на организацията, предоставила помощта?
Казус А	Вж казус № 4 по-горе	Вж казус № 4 по-горе	Вж казус № 4 по-горе	Вж казус № 4 по-горе	Вж казус № 4 по-горе	Вж казус № 4 по-горе
Казус Б	Вж казус № 4 по-горе	Вж казус № 4 по-горе	Вж казус № 4 по-горе	Вж казус № 4 по-горе	Вж казус № 4 по-горе	Вж казус № 4 по-горе

Разходи за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи		Други специфични за трансграничните спорове разходи?
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разходите?	Описание
Казус А					
Казус Б	Вж казус № 4 по-горе	Обикновено 1,85 EUR за 55 знака плюс разноски и данък върху оборота	Вж казус № 4 по-горе	55 EUR на час плюс разноски и данък върху оборота	Връчване на документи в чужбина

Последна актуализация: 20/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [\[et\]](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Процесуални разходи - Естония

Настоящата страница ви предоставя информация за съдебните разходи в Естония.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Правни съветници

Не съществува нормативна уредба на хонорарите на правните съветници в Естония.

Юристи

Не съществува нормативна уредба на хонорарите на юристите в Естония.

Заклети адвокати

Не съществува нормативна уредба на хонорарите на заклетите адвокати в Естония.

Съдебни изпълнители

Възнагражденията на съдебните изпълнители в Естония са уредени в [\[E\]](#) Закона за съдебните изпълнители. Възнаграждението на съдебния изпълнител може да включва такса за образуване на производството, основна такса за производството и допълнителна такса за действията по принудително изпълнение. Съдебният изпълнител може да начислява и такса за предоставяне на професионална услуга.

Адвокати

Хонорарите на адвокатите в Естония не са регулирани – те се определят по споразумение с клиента. Адвокатът или управителят на адвокатската кантора прави първоначална ценова оферта на клиента и обяснява как са формирани цените. Клиентът възстановява необходимите разноски, направени от адвоката или управителя на адвокатската кантора за предоставянето на правните услуги.

Фиксирани разноски

Фиксирани разноски по граждански производства

Фиксирани разноски за страните по граждански производства

Фиксираните разноски, които се дължат от страните по граждански производства, са:

държавна такса;

обезпечение при касационно производство;

обезпечение при молба за отмяна на неприсъствено съдебно решение;

обезпечение за възобновяване на производството или възстановяване на срока;

разноските на съдебните изпълнители за връчване на процесуални документи;

разноските за публикуване на призовки и уведомления в изданието за официални обявления (*Ametlikud Teadaanded*) или в друг вестник;

възнагражденията за вещи лица, устни и писмени преводачи;

други разноски за разглеждане на делото и извънсъдебни разноски.

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разноски

Посочените по-долу разноски трябва да бъдат предварително платени от страната, подала молбата за завеждане на делото или за извършване на процесуалните действия:

държавна такса;

обезпечение при касационно производство;

обезпечение при молба за отмяна на неприсъствено съдебно решение;

обезпечение за възобновяване на производството или възстановяване на срока;

разноските на съдебните изпълнители за връчване на процесуални документи;

разноските за публикуване на призовки и уведомления в изданието за официални обявления (*Ametlikud Teadaanded*) или в друг вестник;

разноските за съдебен контрол, доколкото такива са определени в закона.

Освен ако съдът не постанови друго, възнагражденията за вещи лица, устни и писмени преводачи се плащат предварително от страната по делото, подала искането, с което са свързани разноските.

Фиксирани разноски по наказателни производства

Фиксирани разноски за страните по наказателни производства

Фиксираните разноски, които се дължат от страните по наказателни производства, са уредени в [\[E\]](#) Наказателно-процесуалния кодекс и се делят на процесуални разноски, специални разноски и допълнителни разноски.

Процесуални разноски са:

разумното възнаграждение, дължимо на избрания защитник или представител, и другите необходими разноски, направени от страна по производството във връзка с наказателното производство;

сумите, дължими по член 178 от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК) на пострадалите, свидетелите, вещите лица и квалифицираните лица, с изключение на разноските по член 176, алинея 1, точка 1 от НПК;

разноските, направени от държавна съдебномедицинска институция или друга държавна агенция или юридическо лице във връзка с извършване на експертиза или установяване на отравяне;

предвиденото за защитника възнаграждение и неговите разноски, доколкото те са обосновани и адекватни;

разноските, направени за изготвянето на предназначени за защитника копия от материалите в наказателната преписка, предвидени в член 224, алинея 1 от Наказателно-процесуалния кодекс;

разноските за съхранение, изпращане и унищожаване на доказателства;

разноските за съхранение, предаване и унищожаване на конфискувано имущество;

разноските, свързани с обезпечаването на граждански иск;

разноските, възлагани на осъдения с осъдителната присъда;

другите разноски, направени в хода на производството по наказателно преследване, с изключение на разноските, които по силата на Наказателно-процесуалния кодекс се считат за специални или допълнителни разноски.

Ако страна по производството има няколко защитници или представители, дължимото им възнаграждение се включва в процесуалните разноски, доколкото не надвишава разумното равнище на възнаграждение, което обикновено се дължи на един защитник или представител.

Ако заподозреният или обвиняемият се защитава сам, необходимите разноски за защита се включват в процесуалните разноски. Прекомерните разноски, които не биха били направени, ако в производството участваше защитник, не се включват в процесуалните разноски. Разноските, направени от лица, които не са страни по производството, и които са свързани с извършването на експертизи, се възстановяват при условията и реда на Закона за съдебномедицинските експертизи.

Специални разноски са разноските, свързани с отлагането на съдебно заседание поради неявяване на някоя от страните по производството и разноските за принудително довеждане.

Допълнителни разноски са:

разноските, дължими на лице, което не е страна по производството, за сведения относно факти, свързани с предмета на доказване; разноските за задържане под стража на заподозрения или обвиняемия;

сумите, платени на устните или писмените преводачи в съответствие с член 178 от Наказателно-процесуалния кодекс;

сумите, платени в рамките на наказателното производство съгласно Закона за обезщетяване на вреди, причинени от държавата на лица поради несправедливо лишаване от свобода;

разноските, които са били направени от държавните и местни органи на управление във връзка с наказателно производство и които не са посочени в член 175, алинея 1, точки 1 или 10 от Наказателно-процесуалния кодекс;

сумите, платени на представителите на свидетели в съответствие с член 671 от Наказателно-процесуалния кодекс.

Етап от наказателното производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разноски

В случай на оправдателна присъда процесуалните разноски се поемат от държавата. В случай на осъдителна присъда процесуалните разноски се поемат от осъдения извършител. В случай на оправдателна присъда по част от повдигнатите обвинения разноските се поемат от държавата до степента, в която подсъдимият е оправдан. Задължението за плащане на процесуалните разноски възниква, след като окончателното решение влезе в сила.

В случай на отхвърляне на граждански иск **процесуалните разноски, свързани с обезпечаването на гражданския иск**, се поемат от пострадалото лице. Ако гражданският иск бъде удовлетворен в пълен размер, процесуалните разноски, свързани с обезпечаването му, се поемат от осъдения извършител или обвиняемия. Ако гражданският иск бъде частично удовлетворен, съдът поделва процесуалните разноски, свързани с обезпечаването му, между пострадалото лице и осъдения извършител или обвиняемия, като взема под внимание всички обстоятелства. Ако съдът откаже да разгледа гражданския иск, процесуалните разноски, свързани с обезпечаването му, се поемат от държавата.

Фиксирани разноски по конституционни производства

Фиксирани разноски за страните по конституционни производства

В Естония не съществува право на индивидуална конституционна жалба. Разноските по производството за конституционен контрол се поемат от държавния бюджет. Разноските за участието на специалисти в съдебното производство се поемат от държавния бюджет при същите условия, при които се поема и плащането на хонорарите на вещите лица в гражданските производства.

Етап от конституционното производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разноски

Страните по конституционни производства не дължат плащането на фиксирани разноски.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Адвокатът е длъжен да уведоми клиента си за всички действия по предоставянето на правни услуги и за всички свързани с това разноски.

Адвокатът или управителят на адвокатската кантора прави първоначална ценова оферта на клиента и обяснява как са формирани цените.

Разноски за участие в производството

Разноски, които се поемат от спечелилата страна

Спечелилата страна поема разноските за възнаграждението на процесуалния представител или защитника по отношение на разноските, за които съдът прецени, че са разумни и не следва да се поемат от загубилата страна.

Разноски, които се поемат от загубилата страна

Съгласно решението за разпределение на процесуалните разноски, загубилата страна трябва да поеме процесуалните разноски на на спечелилата страна, които може да включват:

държавната такса;

обезпеченията;

разноските, свързани със свидетели, вещи лица, устни и писмени преводачи, и разноските за експертиза, извършена от лице, което не е страна по производството, и които подлежат на възстановяване съгласно Закона за съдебномедицинските експертизи;

разноските, свързани със събирането на писмени и веществени доказателства;

разноските, свързани с извършването на проверки, включително необходимите пътни разноски, направени от съда;

разноските, свързани с връчването, изпращането и издаването на процесуални документи;

разноските, свързани с определяне на цената на гражданския иск;

разноските, свързани с представителите и защитниците на страните по производството;

пътните, пощенските и комуникационните разноски, разноските за настаняване и други подобни разноски, направени от страните по производството във връзка със същото;

пропуснатите работни възнаграждения или други пропуснати постоянни доходи на страните по производството;

разноските за досъдебното производство, предвидени от закона, освен ако искът е подаден след изтичането на срок от шест месеца след края на досъдебното производство;

възнаграждението на съдебния изпълнител за обезпечаване на иска и разноските по изпълнение на съдебното решение за обезпечаване на иска;

възнаграждението на съдебния изпълнител за връчването на процесуални документи;

разноските за обработката на молба за получаване на помощ за поемане на процесуалните разноски;

разноските за ускореното производство за издаване на заповед за плащане;

разноските за участие в помирително производство, ако съдът е изискал от страните да участват в такова съгласно член 4, алинея 4 от

Гражданския процесуален кодекс или, ако производството е задължително, в досъдебно помирително производство съгласно член 1, алинея 4 от Закона за помириенето.

Ако в решение на съда относно разпределението на процесуалните разноски се постановява, че страна по производството е длъжна да поеме разноските за процесуален представител или защитник на друг участник в производството, размерът на разноските, определен от съда, трябва да е обоснован и да не превишава равнището на необходимото. Разноските за ползването на услугите на няколко представители се възстановяват само ако произтичат от сложността на казуса или от необходимостта от смяна на процесуалния представител.

Правно основание на разноските

Къде мога да намеря информацията относно правното основание на разностите в Естония?

Правните основания на разностите са посочени в:

Гражданския процесуален кодекс;
Закона за съдебните изпълнители;
Закона за държавните такси;

нормативните актове, издадени въз основа на Гражданския процесуален кодекс.

На какви езици мога да получа информацията относно правното основание на разностите в Естония?

Информацията относно правните основания на разностите е налична на естонски език.

Превод на английски език на естонските нормативни актове, съдържащи информацията относно разностите и техните правни основания, може да намерите на [уебсайта на Riigi Teataja \(Държавен вестник\)](#).

Къде мога да намеря информацията относно медиацията?

Министерството на правосъдието отговаря за прилагането на [Директива 2008/52/ЕО](#) относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси. За запитвания от общ характер, свързани с медиацията, моля пишете на електронния адрес на Министерството на правосъдието: info@just.ee.

Помирителното производство по гражданскоправни въпроси е уредено в Закона за помирието, в който се установяват правата и задълженията на медиаторите и се дават насоки за прилагането и принудителното изпълнение на споразуменията, сключени с помощта на медиатор. Съгласно закона право да провеждат помирителни производства имат:

всяко физическо лице, на което страните по производството са поверили задачата за провеждане на производството;

заклетите адвокати;

нотариусите;

в предвидения от закона случай, държавен или местен помирителен орган.

Помирителните производства по административни дела са уредени в Административнопроцесуалния кодекс, а по наказателни дела и дела за наказуеми простъпки – в Наказателно-процесуалния кодекс.

По отношение на прибягването към медиация по семейноправни въпроси Министерството на социалните въпроси насърчава развитието на дейностите на семейните медиатори. [Естонската асоциация на медиаторите](#) поддържа уебсайт, който съдържа информацията на естонски и английски език. Освен това [Съюзът за закрила на децата](#) – организация с нестопанска цел, която защитава правата на децата – предоставя съвети на родители, желаещи да се разделят или разведат, и ги насърчава да използват услугите на помирител с цел защита на интересите на своите деца. Съюзът организира също така обучения в областта на семейната медиация.

Къде мога да намеря допълнителна информацията относно разностите?

Уебсайт, съдържащ информацията относно разностите

Разностите, свързани със съдебното производство, както и техният размер, зависят от продължителността и естеството на съдебното дело.

Първичните източници на информацията за разностите, свързани със съдебното производство, са кодексите, уреждащи съдебните производства, и Закона за държавните такси. **Министерството на правосъдието** издава и администрира официалното издание [Riigi Teataja \(Държавен вестник\)](#), което предоставя достъп до:

законите и подзаконовите актове;

указите на президента на републиката;

решенията на Върховния съд и международните споразумения;

актовете на органите на местната власт.

Държавен вестник съдържа официалните консолидирани текстове на законите, правилниците и наредбите на правителството, наредбите на министрите, наредбите на управителя на *Eesti Pank* (естонската централна банка), наредбите на Националната изборителна комисия, решенията на парламента, наредбите на общинските и градските съвети и наредбите на органите на общинско и градско самоуправление. Законодателството и другите актове, публикувани в Държавен вестник, са налични от 1990 г. насам.

На [уебсайта](#) на Върховния съд е публикуван анализ на съдебната практика във връзка с правните разности по граждански производства.

Къде мога да намеря информацията относно средната продължителност на отделните видове производства?

Статистически данни относно производствата в съдилищата от първа и втора инстанция от 1996 г. насам е налична на [уебсайта](#) на съдилищата.

Къде мога да намеря информацията относно средния общ размер на разностите за определен вид производство?

- Държавните такси, дължими за определен вид производство, са уредени в [Закона за държавните такси](#).
- Възнагражденията на съдебните изпълнители са уредени в [Закона за съдебните изпълнители](#).
- Няма налични статистически данни относно средния общ размер на разностите за определен вид производство.

Данък добавена стойност

Как е предоставена тази информация?

Върху възнагражденията на съдебните изпълнители се начислява ДДС със ставка 20 %.

За да му бъде възстановен ДДС, начислен върху процесуалните разности, молителят трябва да потвърди, че не е регистриран по ДДС или че ДДС не може да му бъде възстановен на друго основание.

Какви са приложимите данъчни ставки?

От 1 юли 2009 г. приложимата ставка на ДДС в Естония е 20 %.

Правна помощ

Приложим праг на дохода в сферата на гражданското правосъдие

Правна помощ се предоставя, ако разностите за правни услуги надвишават повече от два пъти средния месечен доход на молителя, изчислен въз основа на средния месечен доход за последните четири месеца преди подаване на молбата.

Данъците и плащанията за задължителни осигурителни вноски, разходите за законови задължения за издръжка и разумните разходи за жилище и транспорт се приспадат от получения резултат.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на пострадали лица

Държавата може да предоставя процесуална помощ в съответствие с Гражданския процесуален кодекс. Видовете правна помощ, гарантирана от държавата, и условията и реда за получаване на правна помощ от такова естество са уредени в [Закона за държавната правна помощ](#).

Правна помощ може да бъде предоставена на физическо лице, което пребивава постоянно или е гражданин на Естония или на друга държава – членка на Европейския съюз, към момента на подаване на молбата. Постоянното местопребиваване на дадено лице се определя въз основа на

член 59 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела. Други физически лица могат да получат правна помощ само при условие, че такава се предвижда по силата на международно споразумение.

Държавна правна помощ не се предоставя, ако:

молителят може сам да защитава правата си;

молителят не разполага с правото, за чиято защита кандидатства за правна помощ;

молителят би могъл да поеме разноските по правните услуги, като използва съществуващо свое имущество, чиято продажба може да се осъществи без особени трудности;

разноските за правни услуги не би следвало да надвишават повече от два пъти средния месечен доход на молителя, изчислен въз основа на средния месечен доход за последните четири месеца преди подаване на молбата, от който са приспаднати данъците и плащанията за задължителни осигурителни вноски, разходите за законови задължения за издръжка и разумните разходи за жилище и транспорт;

от обстоятелствата е видно, че съществува малка вероятност молителят да успее да защити правата си;

молбата е подадена с цел подаване на иск за обезщетение за неимуществени вреди и по делото не са налице императивни изисквания от обществен интерес;

спорът е свързан със стопанската дейност на молителя и не засяга правата му, несвързани с тази стопанска дейност;

молбата е подадена с цел защитата на търговска марка, патент, полезен модел, промишлен дизайн, топография на интегрална схема или друга форма на интелектуална собственост, с изключение на права, произтичащи от Закона за авторското право;

молителят има ясни общи интереси с лице, което няма право на правна помощ; в такъв случай получената правна помощ би могла да бъде прехвърлена към лице, което няма право на нея;

молбата е подадена с цел защитата на право, което е прехвърлено на молителя, и има основания да се счита, че правото му е било прехвърлено с цел получаването на държавна правна помощ;

предоставянето на правни услуги се гарантира от застраховка, покриваща правните разноски, или от задължителна застраховка, сключена от молителя;

приблизителната сума, която молителят би получил вследствие на съдебното дело, е твърде малка в сравнение с очакваните разноски, които ще плати държавата за предоставянето на правна помощ.

Допълнителна информация относно държавната правна помощ може да прочетете на [уебсайта](#) на Естонската адвокатска колегия.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на заподозрените и обвиняемите

Условията за предоставянето на правна помощ на заподозрените и обвиняемите са еднакви с тези за предоставянето на правна помощ на пострадалите лица.

Безплатни съдебни производства

Законът за държавните такси предвижда обстоятелствата, при които е възможно освобождаване от държавни такси. При съдебно дело следните действия са освободени от плащането на държавна такса:

разглеждане на молба или жалба във връзка с възнаграждение или заплата, за установяване незаконността на уволнение, за възстановяване на предишната работа или за поправка на основанията за уволнение;

разглеждане на молба за издръжка, а при иск за издръжка на дете – молба за ускорено производство за издаване на заповед за плащане;

разглеждане на молба за вреди поради незаконно осъждане, незаконно наказателно преследване, незаконна мярка за неотклонение и друго неоснователно лишаване от свобода, както и разглеждане на иск за обезщетение за вреди, нанесени на имущество в резултат на незаконно налагане на наказание за наказуема простъпка;

първо издаване на съдебни документи във връзка с наказателно дело;

производство за възвръщане на лице в институция с ограничен достъп;

разглеждане на иск за връщане на имущество, конфискувано или изоставено във връзка с незаконна репресия, и на иск за обезщетение за вреди;

разглеждане на дело за доказване на стаж за пенсия;

разглеждане на възражение по административно дело;

разглеждане на молба за освобождаване от плащането на нотариални такси и подаване на жалба срещу решението на съда по такъв казус;

разглеждане на молба за процесуална помощ и подаване на жалба срещу решението на съда по такъв казус;

разглеждане на молба или жалба относно вреди в резултат на телесна повреда или друго разстройство на здравето, или смъртта на члена на семейството, който печели основните доходи.

изготвяне на копие до пет страници на процесуални документи по административно дело.

Освободени от плащането на държавни такси са следните казуси:

обжалване от страна на ненавършило пълнолетие лице на решение на съда по дело, по което по закон това лице има право на самостоятелно обжалване;

дело, заведено от молител за отпускане на пенсия или на помощ във връзка с неправилно плащане или неплащане на пенсията или помощта;

подаване на жалба от физическо лице срещу решение на избирателна комисия;

подаване на молба от настоятелна институция за отнемане на родителски права или назначаване на настойник/попечител на малолетно /непълнолетно лице, както и всяка друга молба, подадена в интерес на дете, за което институцията отговаря;

подаване от данъчните власти на молба за обявяване в несъстоятелност или друга молба, свързана с производство по несъстоятелност, както и дела за определяне на размера на данъка;

подаване на жалба от окръжен орган на управление по реда на Закона за поземлената реформа за изпълнението на задълженията на

ипотекарния кредитор по дело, свързано с ипотека, учредена в полза на държавата;

подаване на молба от съдебен изпълнител до съда във връзка с изпълнително производство по реда на Кодекса за изпълнителното производство и на възражение срещу решение на съда във връзка с изпълнителни производства по член 599 от Гражданския процесуален кодекс.

Кога загубилата страна трябва да плати разноските на спечелилата страна?

Съдът, който се произнася по делото, определя в съдебното решение или в решението за прекратяване на производството как се поделят процесуалните разноски между страните. Съдът трябва да посочи кои процесуални разноски, а ако е необходимо, каква част от процесуалните разноски трябва да поеме всяка страна. Ако съд от по-висша инстанция измени решение или постанови ново решение, без да върне делото за ново разглеждане, съдът е длъжен съответно да измени и разпределението на процесуалните разноски, ако е необходимо.

Страна по производството може да поиска от **първоинстанционния съд**, който се е произнесъл по делото, да изчисли процесуалните разноски въз основа на пропорционалното разпределение на разноските, предвидено в съдебното решение. Тя може да направи това в срок от 30 дни от

датата на влизане в сила на съдебното решение за разпределението на разноските. Към молбата трябва да бъде приложен списък с процесуалните разноски, в който се съдържа разбивка на разноските. Съдът може да определи срок, в който страната по производството трябва да предостави допълнителна информация относно процесуалните разноски, за които иска възстановяване, или може да поиска от страната да представи документи, доказващи тези разноски. Съдът незабавно изпраща до ответната страна молбата за изчисляването на процесуалните разноски заедно със списъка на процесуалните разноски и доказващите ги документи.

Ответната страна може да направи възражения в срока, определен от съда, който започва да тече от връчването на молбата. Срокът за отговор не трябва да е по-кратък от седем дни. Предоставянето на правна помощ не погасява, нито ограничава задължението на получателя на правната помощ да бъде осъден със съдебно решение да възстанови разноските, направени от ответната страна. Страната, срещу която е постановено решението, поема пълния размер на процесуалните разноски, дори когато тази страна е освободена от задължението да плаща процесуални разноски или когато ѝ е била предоставена правна помощ за плащането им.

Ако бъде отсъдено в полза на ищеца, съдът нарежда на ответника да плати в бюджета част от процесуалните разноски, пропорционална на уважената част от иска. Сумата на тези разноски съответства на сумата, от плащането на която ищецът е бил освободен или за която му е било разрешено разсрочено плащане.

Хонорари на вещи лица

Ако съдът не е постановил друго, основните процесуални разноски се плащат, в степента, определена от съда, от страната подала молбата, с която са свързани разноските. Ако и двете страни подадат молба или ако съдът призове вещото лице, разноските се поделят поравно между страните.

Хонорарите на вещите лица се плащат въз основа на изпълнението на техните задължения. Почасовите ставки се плащат в границите на минималните и максималните почасови ставки, определени с наредба на правителството. Хонорарът на вещо лице за извършването на експертиза е в размер на 10 – 40 пъти минималната почасова ставка. При определяне на почасовата ставка, която да бъде платена, съдът взема под внимание следното:

квалификацията на вещото лице;

степента на сложност на работата;

всички неизбежни разноски, направени при използването на необходимите средства;

всички особени обстоятелства, при които вещото лице е извършило необходимата работа.

Възстановяват се също разноските, свързани с подготовката и съставянето на експертното становище, включително разноските за помощен персонал и материалите и средствата, използвани при проучването, както и всички необходими разноски, направени в резултат на съдебното производство, най-вече за храна и настаняване.

Хонорарът, който трябва да бъде платен на вещото лице, и подлежащите на възстановяване разноски, направени от него, се определят с решение на съда, призовал вещото лице.

Вещите лица получават възнаграждение само **при направено искане от тяхна страна**. Ако вещото лице е изпълнило своите задължения, съдът плаща дължимия хонорар, независимо дали е било извършено авансово плащане от страните или плащането на разноските от страните е било разпоредено от съда и предстои да бъде извършено.

Хонорарите и разноските на вещите лица, свързани с извършването на експертиза от държавна съдебномедицинска институция, са част от процесуалните разноски и се възстановяват от загубилата страна като процесуални разноски.

Хонорари на писмени и устни преводачи

Извънсъдебните устни преводачи, които участват в съдебните производства, получават хонорари въз основа на почасова ставка за устен превод, която е в размер от 2 до 40 пъти минималната национална почасова ставка. Писмените преводачи получават хонорар за страница писмен превод, който е до 20 пъти минималната почасова ставка.

Хонорарите на писмените и устните преводачи и разноските, които подлежат на възстановяване, се определят с решение на същия съд, който е призовал устния или писмения преводач.

При определяне на почасовия хонорар, съдът взема под внимание квалификацията на устния или писмения преводач, сложността на работата, неизбежните разноски и особените обстоятелства, при които е възникнала необходимост от извършване на устния или писмения превод.

Устните и писмените преводачи получават възнаграждение само **при направено искане от тяхна страна**. Съдът плаща дължимия хонорар на устния или писмения преводач, независимо дали е било извършено авансово плащане от страните или плащането на разноските от страните е било разпоредено от съда и предстои да бъде извършено.

Хонорарите на устните и писмените преводачи са част от процесуалните разноски и се възстановяват от загубилата страна в полза на спечелилата страна като процесуални разноски.

Последна актуализация: 08/08/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Ирландия

Настоящата страница предоставя информация относно съдебните разходи в Ирландия.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Юристи

Основата, на която на юристите се плащат хонорари, може да се категоризира по отношение на разрешаването на спорове (т.е. съвети и представителство във връзка с разрешаване на спорове пред съд, трибунал или арбитраж) и работа, която не е свързана с разрешаване на спорове. Що се отнася до разрешаването на спорове, разходите могат да бъдат допълнително категоризирани като разходи юрист-клиент (т.е. разходи, дължими от страната на нейния юрист) и разходи страна-страна (т.е. разходи, които се дават на едната страна по производство срещу другата страна по това производство).

Разрешаване на спорове

Основно първично законодателство

Закон за адвокатите и юристите от 1849 г.;
Закон за адвокатите и юристите от 1870 г.;
Раздел 68, Закон за юристите (изменение) от 1994 г.;
Раздел 94, Закон за съдилищата от 1924 г.;
Раздел 78, Закон за съдилищата от 1936 г.;
Параграф 8, осма точка, Закон за съдилищата (допълнителни разпоредби) от 1961 г.;
Раздел 17, Закон за съдилищата от 1981 г.;
Раздел 14, Закон за съдилищата от 1991 г.;
Раздел 68, Закон за адвокатите (изменение) от 1994 г.;
Раздели 27 и 46, Закон за съдилищата и съдебните служители от 1995 г.

Основно вторично законодателство

Наредба 22, правила 4, 6 и правило 14, параграф 3; Наредба 27, правило 1А, Наредба 99 и допълнение W, Правилник на висшите съдилища;
Наредба 15, правила 14, 15 и 21 и Наредба 66, Правилник на областните съдилища;
Наредби 51 и 52 и точка Е, Правилник за районните съдилища;

Съдебна практика

Решения на съдилищата за тълкувания на съответното законодателство

Работа, която не е свързана с разрешаване на спорове

Закон за възнаграждение на юристите от 1881 г.

Основно вторично законодателство*:

Обща наредба за възнаграждението на юристите от 1884 г.;
Обща наредба за възнаграждението на юристите от 1960 г.;
Обща наредба за възнаграждението на юристите от 1964 г.;
Обща наредба за възнаграждението на юристите от 1970 г.;
Обща наредба за възнаграждението на юристите от 1972 г.;
Обща наредба за възнаграждението на юристите от 1978 г.;
Обща наредба за възнаграждението на юристите от 1982 г.;
Обща наредба за възнаграждението на юристите от 1984 г.;
Обща наредба за възнаграждението на юристите от 1986 г.;
Правила 210 и 239, Правилник за имотните регистри, 1972 г.

Съдебна практика

Решения на съдилищата за тълкуване на съответното законодателство

* Позоваването на законодателство касае съответния закон, наредба или правилник, както са изменени. Законодателството след 1922 г. е достъпно чрез [Онлайн сборник с ирландски закони](#) и на уебсайта на [Парламента \(Houses of the Oireachtas\)](#).

Адвокати

Понятието „адвокати“ описва общо двете категории адвокати в правната система на Ирландия, адвокати и пледиращи адвокати.

Адвокати, които имат право да пледират пред висши съдебни инстанции

Хонорарите на адвокатите, които имат право да пледират пред висши съдебни инстанции, се разглеждат като разходи на адвоката, на когото се издава фактура, и като такива се уреждат от законодателството, регулиращо хонорарите на юристите, и решенията на съдилищата относно средствата, които трябва да се отделят за хонорари на съветници: виж по-специално раздел 27, Закон за съдилищата и съдебните служители от 1995 г. и дело Kelly/Breen [1978 г.] I.L.R.M. 63; държавата (Gallagher Shatter & Co.)/ de Valera [1991 г.] 2 I.R. 198; в Superquinn/Bray U.D.C. (№ 2) [2001 г.] 1 I.R. 459

Съдебни изпълнители

Хонорарите на шерифа, съдебния куриер и съдебните изпълнители за изпълнение на изпълнителни наредби на съда се уреждат от Наредбата за хонорари и разходи на шерифа от 2005 г. и включват разпоредба за хонорари, платими при депозиране на изпълнителната наредба и такса, разходи за пътуване, превоз и съхранение/охрана на иззетите стоки или добитък.

Юрисконсулти

В ирландската правна система няма специфична отделна категория юрисконсулти.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи по граждански производства

Фиксирани разходи за страните по граждански производства

С изключение на точките, посочени в наредба 27, правило 1А, параграф 3 и правило 9 (разходи, дължими от страната, подала молба, след като другата страна е подала заявление за присъда в полза на ищеца поради липса на подадена молба) и допълнение W, Правилник на висшите съдилища и точка Е, Правилник на районните съдилища, разходите като цяло не са ограничени.

Дължимите разходи също така включват плащания като съдебни такси, които са фиксирани с наредбите за таксите съответно на Върховния и Висшия съд, областния съд и районния съд.

Тук можете да намерите допълнителна информация за [ставките на съдебните такси](#).

Етап от гражданското дело, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

В случаите, обхванати от наредба 27, правило 1А, параграф 3 и правило 9 (разходи, дължими от страната, подала молба, след като другата страна е подала заявление за присъда в полза на ищеца поради липса на подадена молба), разходите се заплащат при подаване на заявлението за присъда в полза на ищеца поради липса на подадена молба.

Разходите, посочени в допълнение W, Правилник на висшите съдилища, се събират:

От клиента от страна на юриста при получаване на сметката за разходите един месец след получаване на сметката, ако в този срок клиентът не е потърсил данъчно облагане (оценка) на сметката (раздел 2, Закон за юристите от 1849 г.). Клиентът обаче при всички случаи разполага със срок от дванадесет месеца от получаването на сметката, в който може да поиска и получи данъчно облагане. След изтичането на срока от дванадесет месеца или след плащането на сумата по сметката, съдът може, ако специалните обстоятелства по делото го изискват, да предаде сметката за данъчно облагане, при условие че заявлението до съда е направено в срок от дванадесет календарни месеца след плащането;

Когато едната страна трябва да покрие разходите срещу другата страна, при издаването на удостоверение за данъчно облагане на разходите или в съответствие с споразумение, постигнато между страните относно плащането.

Разходите, посочени в точка Е, Правилник за районните съдилища, са дължими:

Когато се постанови решение в полза на ищеца поради невявяване на ответника, разходите се заплащат от неизправната страна при издаване на решението в полза на ищеца

В случай на други разходи, те се заплащат от страната, на която съда е възложил разходите, при издаване на постановление за тази разходи от съда.

Фиксирани разходи по наказателни производства

Фиксирани разходи за страните по наказателни производства

За наказателните производства няма фиксирани разходи. При наказателните производства не се начисляват съдебни такси.

(При общи наказателни производства Районният съд може да издаде заповед за разходи срещу някоя от страните, освен за директора на прокуратурата или полицейски служител, който извършва наказателното преследване. Областният съд и централният наказателен съд (съдилищата с компетентност да изготвят обвинителни актове) имат право да възлагат разходи:

В случай на оправдателна присъда (това може да бъде обжалвано пред Наказателния апелативен съд);

Ако обвинителният акт съдържа ненужни въпроси, ако е ненужно дълъг или има съществени пропуски,

Когато процесът е отложен поради изменения в обвинителния акт; или

Когато въз основа на обвинителния акт се определи отделен процес).

Фиксирани разходи по конституционни производства

Фиксирани разходи за страните по конституционни производства

Компетентност по отношение на конституционни производства имат Висшия съд и Върховният съд. За тези производства не се прилага специален режим за разходи или такси. Фиксираните разходи, допустими при такива производства, са предвидени в допълнение W, Правилник за върховните съдилища. Дължимите съдебни такси са таксите, определени с наредбата на Върховния и Висшия съд (за таксите).

Тук можете да намерите допълнителна информация за [§7 ставките на съдебните такси](#).

Етап от конституционното дело, на който трябва да бъдат платени фиксираните разходи

Съдебните такси като цяло са дължими при подаването на съответния документ.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Раздел 68 от Закона за юристите (изменение) от 1994 г. предвижда:

„68.—(1) При приемането на инструкции за предоставяне на правна услуга на клиент или веднага щом е изпълнимо след това, юристът трябва да представи писмени данни на клиента относно:

Действителните такси, или

б. Когато предоставянето на данни относно действителните такси не е възможно или изпълнимо при обстоятелствата, прогноза (колкото е възможно по-точна) за таксите, или

в. Когато предоставянето на данни за действителните такси или прогноза за тези такси не е възможно или изпълнимо при обстоятелствата, основанието, на което ще бъдат изчислени таксите, които трябва да бъдат заплатени, от страна на юриста или неговата кантора за предоставянето на такива правни услуги, когато тези услуги включват разрешаване на спорове, с данни в писмен вид относно обстоятелствата, при които от клиента може да бъде изискано да плати разходите на друга страна или страни, и обстоятелствата, при които задължението на клиента да плати разходите на юриста за тези услуги няма да бъде покрито от размера, ако има такъв, на разходите, платени при разрешаването на спора от друга страна или страни (или застрахователи на такава страна или страни).

Юристът не представлява клиента във връзка с разрешаване на спорове (които не свързани с производства за възстановяване на задължения или ликвидни задължения) въз основа на това, че цялата или част от таксата за клиента ще бъде изчислена като договорен процент или дял от обезщетение или други финансови средства, които могат да бъдат изплатени на клиента, и каквито и да било такси, поискани в нарушение на настоящия подраздел, няма да бъдат уважени в действията, предприети срещу клиента за събиране на такива такси.

Юристът не приспада или отделя никаква сума по отношение на цялата или част от таксата си от обезщетение или други финансови средства, които се изплащат на клиента на този юрист вследствие на разрешаване на спор, извършено от юриста от името на този клиент.

Подраздел (3) от настоящия раздел не възпрепятства адвоката да договори с клиента в който и да било момент определена част от таксата да му бъде платена от щети или други финансови средства, които могат да бъдат изплатени на клиента вследствие на разрешаване на спор, извършено от юриста или неговата кантора от името на този клиент.

Всяко споразумение съгласно подраздел (4) от настоящия раздел няма да е приложимо срещу клиент на юриста, освен ако това споразумение не е писмено и не включва прогноза (колкото и е възможно по-точна) на сумата, която юристът разумно счита, че е дължима от страна или страни (или застрахователи на тази страна или страни) по отношение на таксите на юриста, в случай че този клиент получи обезщетение или други финансови средства вследствие на разрешаването на спора.

Независимо от всякакви други правни разпоредби в тази връзка, юристът представя сметка за разходите на клиента веднага щом това стане изпълнимо след приключването на разрешаването на спора, извършено от него от името на този клиент—

Обобщение на правните услуги, предоставени на клиента във връзка с разрешаването на спора,

б. Общия размер на обезщетение или други финансови средства, събрани от клиента вследствие на разрешаването на спора, и

в. Данни за цялата или част от таксата, събрана от юриста от името на клиента от друга страна или страни (или застрахователи на тази страна или страни),

г. Сметката за разходите посочва отделно сумите за такси, изготвяне на документи, плащания и разходи, възникнали във връзка с предоставянето на такива правни услуги

Нищо в настоящия раздел не възпрепятства което и да било лице да упражни всяко съществуващо право съгласно закона да изиска от юриста да представи сметката за разходите за данъчно облагане, независимо дали е на основа страна-страна или на основа юрист-клиент, или да ограничи правата на лице или общност съгласно член 9 от настоящия закон.

Когато юрист е издал сметка за разходите на клиент във връзка с предоставянето на правни услуги и клиентът оспори сумата (или част от нея) на тази сметка за разходи, юристът следва да—

Предприеме всички необходими стъпки, за да разреши проблема чрез споразумение с клиента, и да

б. Уведоми клиента писмено за -

и) Правото на клиента да изиска от юриста да представи сметката за разходите или част от нея пред данъчния инспектор на Висшия съд за данъчно облагане на основа юрист-клиент, и

ii) Правото на клиента да подаде жалба до Асоциацията съгласно раздел 9 от настоящия закон, че му е била издадена сметка за разходи, която според него е завишена.

В раздел „такси“ са включени такси за изготвяне на документи, плащания и разходи.

Разпоредбите на настоящия раздел се прилагат независимо от разпоредбите на Закона за адвокатите и юристите (Ирландия) от 1849 г. и Закона за адвокатите и юристите от 1870 г.“

Параграф 12.6 от Кодекса за поведение на общия съвет на адвокатската колегия на Ирландия предвижда:

„12.6 При приемането на инструкции за предоставяне на правни услуги или веднага щом стане изпълнимо след това, при поискване адвокатът, който има право да плевдира пред висши съдебни инстанции, предоставя на съветващия юрист или на клиента, в случай на достъп съгласно Схемата за пряк професионален достъп, данни в писмен вид, които потвърждават:

Действителните такси или

б. Когато предоставянето на данни относно действителните такси не е възможно или изпълнимо при обстоятелствата, прогноза (колкото е възможно по-точна) за таксите, или

в. Когато предоставянето на данни за действителните такси или прогноза за тези такси не е възможно или изпълнимо при обстоятелствата, основанието, на което ще бъдат изчислени таксите,

Форматът, в който ще бъдат представени данните, се определя от съответния адвокат с право да плевдира пред висши съдебни инстанции.“

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация относно основанието за разходите в Ирландия?

Информацията е достъпна на уебсайта на [Данъчната инспекция](#) заедно с литература, която може да бъде свалена.

На какви езици мога да получа информация относно основанието за разходи в Ирландия?

Информацията относно основанието за разходите в Ирландия е достъпна на английски език.

Къде мога да намеря информация относно медиация?

Член 7, параграф 1 от Закона за съдебната раздяла и семейната правна реформа от 1989 г. предвижда, че когато до съда се подаде заявление за постановяване на съдебна раздяла, съдът проучва възможността за споразумение между засегнатите съпрузи и съответно може да отложи производството по всяко време с цел да даде на съпрузите възможността, ако и двамата са съгласни, да постигнат споразумение помежду си с или без помощта на трета страна. Член 7, параграф 3 предвижда съдът да отложи производството, за да даде възможност на съпрузите, ако и двамата са съгласни, да сключат споразумение с или без помощта на трета страна относно условията за раздялата, доколкото това е възможно. Подраздели (1) и (3) на член 8 от Закона за Семейно право (Развод) от 1996 г. съдържа подобни разпоредби по отношението на производствата за развод.

Раздели 15 и 16 от Закона за гражданската отговорност и съдилищата от 2004 г. предвиждат процедура по медиация по отношение на спорове относно телесни повреди.

Наредба 63А, правило 6, параграф 1, точка хiii) и Наредба 63В, правило 6, параграф 1, точка хiii) дават възможност съответно на съдия от търговския списък и съдия в производства за конкуренция във Висшия съд при подаване на заявление от някоя от страните или по собствена преценка да отложи производството или свързани с него въпроси за период, не по-дълъг от двайсет и осем дни, който счете за уместен, за да даде на страните време да помислят дали такова производство или въпрос следва да бъдат подложени на процес на медиация, помирение или арбитраж, и ако страните решат да използват медиация, да удължи времето за изпълнение на разпоредбите на тези правила или заповед на съда от страните.

За допълнителна информация, моля направете справка с уебсайта на [Агенцията за семейна помощ](#).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Съществува уебсайт с информацията относно разходите.

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Допълнителна информация е достъпна в [Годишните доклади на Службата на съдилищата](#).

Данък добавена стойност

Как се предоставя тази информация? Какви са приложимите ставки?

Моля, направете справка с уебсайта на [Ирландската данъчна и митническа служба](#).

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското съдопроизводство

Прагът на разполагаемия доход за граждански дела е 18 000 EUR след приспадане на фиксирани обезщетения по отношение на зависими лица, настаняване, данъци и вноски за социални осигуровки.

Допълнителна информация е достъпна на уебсайта на [Министерство на правосъдието, равенството и правната реформа](#) и на уебсайта на [Съвета за правна помощ](#).

Съвета за правна помощ.

Приложим праг на дохода в областта на наказателното съдопроизводство за обвиняеми

[Схемата за правна помощ при наказателни дела](#), която се обслужва от Министерство на правосъдието, равенството и правната реформа, предвижда отпускането на безплатна правна помощ, при определени обстоятелства, за защита на лица с недостатъчни средства при наказателни производства. Няма определен праг на дохода. Обвиненото лице има право да бъде уведомено от съда, пред който се явява, за евентуалното си право на правна помощ. Отпускането на правна помощ дава възможност на кандидатите да потърсят услугите на юрист и, при определени обстоятелства, на до двама съветници при подготовката и провеждането на защитата или обжалването. Съдилищата отговарят за отпускането на правна помощ чрез системата от съдебни органи. Заявлението за правна помощ може да бъде представено на съда а) лично, б) чрез процесуалния представител на кандидата или в) чрез писмо до съдебното деловодство.

Кандидатът за правна помощ трябва да демонстрира убедително пред съда, че не разполага с достатъчни средства, за да може да заплати сам за правната помощ. Този въпрос се решава по преценка на всеки отделен съд и се урежда от насоките за финансови критерии. Съдът също така трябва да бъде удовлетворен, че поради „сериозността на таксите“ или „извънредните обстоятелства“ е от съществена важност за правосъдието кандидатът да получи правна помощ. При все това, когато обвинението е за убийство или когато жалбата е от Наказателния апелативен съд към Върховния съд, безплатната правна помощ се отпуска само на основание недостатъчни средства.

От кандидата за правна помощ може да бъде поискано да попълни декларация за доходи. Престъпление е кандидатът съзнателно да представи фалшива декларация или да прикрие съществен факт с цел да получи правна помощ. Такова престъпление подлежи на наказание чрез глоба, затвор или и двете.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното съдопроизводство за жертви

Няма определен праг на разполагаемия доход във връзка с жалбоподатели по определени дела за сексуално насилие, които кандидатстват за правна помощ от Съвета за правна помощ по наказателни дела, при които защитата ще представи в съда факти, свързани със сексуалната история на ищеца.

Други условия, свързани с отпускането на правна помощ за жертви

Правна помощ се отпуска автоматично на жалбоподатели по някои случаи на сексуално насилие. Всяка друга жертва трябва да отговаря на същите критерии като широката общественост.

Други условия, свързани с отпускането на правна помощ за обвиняеми

Няма други условия и няма специфични условия за дела, свързани с непълнолетни лица.

Безплатни съдебни производства

Съществуват изключения за плащането на съдебни такси при някои обстоятелства, включително семейноправни производства и някои дела, свързани с непълнолетни лица. За пълна информация относно обстоятелствата, при които не се плащат съдебни такси, вижте наредбите на уебсайта на Службата на съдилищата.

Допълнителна информация относно [наредби за такси и освобождаване от такси](#) на уебсайта на Службата на съдилищата.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

Съдилищата преценяват кой трябва да плати разходите. Те упражняват своето право на преценка в съответствие с някои установени правила и принципи, произтичащи от съдебната практика на съдилищата. Например, основното правило е, че разходите следват събитието, т.е. загубилата страна плаща разходите на спечелилата страна. Това обаче е предмет на изключения, които зависят от обстоятелствата по делото. Например, спечелилата страна може да не получи обратно всички свои разходи, ако съдът счете, че е забавила или ненужно е удължила производството или, въпреки че е спечелила делото, може да е изгубила по определени въпроси в рамките на делото. По някои дела, например делата, включващи конституционни въпроси и разглеждане на въпроси от обществен интерес, загубилата страна може да получи някои или всички разходи.

Хонорар на вещо лице

При отпускане на правна помощ по гражданско дело, Съветът има скала с хонорари, която използва за различни видове вещи лица. Освен това Съветът си запазва правото си на преценка дали да използва специален хонорар, когато конкретните изисквания на делото налагат участието на определено или специализирано вещо лице. В такива случаи хонорарът се договаря поотделно с вещото лице относно необходимата дейност, изискваното равнище на експертен опит и стойността на делото за лицето, което получава правната помощ.

Когато при наказателни дела е дадено удостоверение за правна помощ, Схемата за правна помощ по наказателни дела обхваща уместни и разумни разходи, направени от юриста на защитата, включително хонорарите за вещи лица.

Разходи за писмени и устни преводи

По гражданските дела като цяло разходите за писмени и устни преводи са въпрос, който се договаря на първо място между писмените/устните преводачи и страната по делото. Но когато разходите на тази страна трябва да бъдат платени от друга страна поради решение на съда, хонорарите на писмения/устния преводач подлежат на данъчно облагане (оценка) от данъчния инспектор (т.е. оценителя на правните разходи). Във всички случаи на отпускане на правна помощ, Съветът организира тръжна процедура и извършва подбор сред организациите, които участват в процедурата.

Когато при наказателни дела е дадено удостоверение за правна помощ, Схемата за правна помощ по наказателни дела обхваща уместни и разумни разходи, направени от юриста на защитата, включително хонорарите за писмен или устен превод.

Документи по темата

[Доклад на Ирландия за проучване относно прозрачността на разходите за превод](#) (400 Kb) [en](#)

Последна актуализация: 11/12/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [el](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Процесуални разходи - Гърция

Настоящата страница предоставя информация за съдебните разходи в Гърция.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Адвокати

Хонорарите на адвокатите се уреждат от членове 91—180 от Законодателен указ № 3026/1954, изменен със Закон № 3919/2011. В този указ не се предвижда минимален или максимален размер на хонорарите, като адвокатите вече могат да се договарят писмено с клиентите си за техния размер.

Ако няма писмено споразумение за хонорарите, се прилага система от съдебни такси (за явяване по дела в съдилищата и в зависимост от стойността на иска), въз основа на която се определят и съдебните разходи, адвокатските хонорари за правна помощ и т.н.

Юрисконсулти – юридически съветници

Не съществува разграничаване по отношение на професията адвокат.

Съдебни изпълнители

Хонорарите на съдебните изпълнители са специално определени. Те могат обаче да бъдат завишени по взаимно съгласие в зависимост от сложността на работата. Съгласно член 50 от Закон № 2318/1995 хонорарите на съдебните изпълнители се установяват със съвместно решение на министрите на финансите и на правосъдието. Понастоящем е в сила Решение № 2/54638/2008 (В 1716, изменено с В 1916).

Нотариуси

Хонорарите на нотариусите са предвидени в специални разпоредби, а именно член 40 от Закон № 2830/2000.

Фиксирани разходи

Фиксирани разноски по граждански производства

Фиксирани разноски за страните по граждански производства

По семейноправни спорове хонорарите на адвокатите се определят, както е описано по-горе.

По имуществени спорове, които могат да бъдат парично оценени с оглед стойността на иска (напр. **търговски спорове**), хонорарите на адвокатите се определят, както е описано по-горе.

За съставянето на частни или публични документи възнаграждението се определя по договаряне, както е описано по-горе.

Етап от гражданско производство, на който фиксираниите разноски трябва да бъдат платени

Адвокатите се договарят с клиентите си кога следва да се платят хонорарите. Обикновено те се плащат на вноски в зависимост от различните етапи на производството.

Фиксирани разноски по наказателни производства

Фиксирани разноски за страните по наказателни производства

Прилагат се разпоредбите за хонорарите за юридическите професии, както са описани по-горе.

Етап от наказателното производство, на който фиксираниите разноски трябва да бъдат платени

Прилагат се разпоредбите за хонорарите за юридическите професии, както са описани по-горе.

Фиксирани разноски по конституционни производства

Фиксирани разноски за страните по конституционни производства

Разпоредбите за хонорарите за юридическите професии, както са описани по-горе, се прилагат и за административните спорове.

Етап от конституционното производство, на който фиксираниите разноски трябва да бъдат платени

За конституционни спорове се прилагат разпоредбите за хонорарите за юридическите професии по гражданските производства.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Етичният кодекс на адвоката налага определени задължения на адвокатите във връзка с това как те следва да се отнасят към клиентите си. Всяко нарушение на тези задължения представлява дисциплинарно нарушение. Хонорарите не са изрично уредени сред тези задължения.

Правно основание на разноските

Къде мога да намеря информация относно правното основание на разноските в Гърция?

Информация за хонорарите на адвокатите може да намерите в Кодекса на адвоката и от адвокатските колегии.

Информация за нотариалните такси може да получите от отдел „Нотариални услуги“ (*Τμήμα Συμβολαιογράφων*) на Министерството на правосъдието или от Нотариалната камара (*Συμβολαιογραφικοί Σύλλογοι*) (която е публичноправен субект).

На какви езици мога да получа информация относно правното основание на разноските в Гърция?

Информацията относно правното основание на разноските е налична само на гръцки език.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Вж. информацията, специално предоставена по въпроса за медиацията в Гърция.

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разноските?

Съществуващи уебсайтове с информация относно разноските

Не съществува уебсайт с такава информация.

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Няма информация по този въпрос за Гърция.

Къде мога да намеря информация относно средния размер на общите разноски за определено производство?

Няма информация за общия размер на съдебните разноски в Гърция.

Данък добавена стойност

Къде може да бъде намерена такава информация?

Хонорарите на адвокатите се облагат с ДДС. Информация по този въпрос може да получите от отдел „Данъчно облагане“ на Министерството на финансите и от адвокатските колегии.

Какви са приложимите ставки?

23 %.

Правна помощ

Приложим праг на доходите за правна помощ по граждански производства

Съгласно член 194 от **Гражданския процесуален кодекс** правна помощ се предоставя на лица, които докажат, че не могат да платят съдебните разноски, без това да застраши тяхната издръжка или тази на семействата им.

Правна помощ се предоставя и на чуждестранни граждани при условията на реципрочност, както и на лица без гражданство.

Съгласно Закон № 3226/2004 правна помощ по граждански дела се предоставя на граждани с ниски доходи (ако годишният доход на домакинството не надвишава 2/3 от минималния годишен доход, предвиден в националния основен колективен трудов договор).

Правната помощ включва съдебните разноски, нотариалните такси и таксите на съдебните изпълнители и хонорарите на адвокатите (член 199 от **Гражданския процесуален кодекс**).

Приложим праг на доходите за правна помощ на обвиняемите по наказателни производства

Съгласно член 340 от **Наказателно-процесуалния кодекс** на обвиняем, който няма юридически съветник, се назначава адвокат от съответния списък на местната адвокатска колегия.

Съгласно Закон № 3226/2004 правна помощ се предоставя по наказателни дела на граждани с ниски доходи, както е писано по-горе.

Приложим праг на доходите за правна помощ на жертвите по наказателни производства

Директива 2004/80/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно обезщетението на жертвите на престъпления е транспонирана в гръцкото право със Закон № 3811/2009.

Други условия за предоставянето на правна помощ на жертвите

Възнагражденията на адвокатите, нотариусите и съдебните изпълнители, които предоставят услуги по правна помощ, са определени с Решение на Министерски съвет (член 14 от Закон № 3226/2004).

Правната помощ по наказателни дела включва назначаването на адвокат.

Правната помощ по граждански дела включва частично или пълно освобождаване от процесуални разноски.

Други условия за предоставянето на правна помощ на обвиняемите

Няма такива.

Безплатни съдебни производства

Няма такива.

Кога загубилата страна трябва да плати разноските на спечелилата страна?

След като съдът постанови решение, обикновено загубилата страна се осъжда да плати съдебните разноски и разноските, направени от спечелилата страна, в зависимост от степента, в която са уважени исканията на всяка от страните. Съдът също трябва да постанови, че тази част от решението подлежи на принудително изпълнение. Разноските се изчисляват в съответствие с горепосочените правила, по-специално като се вземат предвид разпоредбите за хонорарите на различните юридически професии и възможните фиксирани разноски за страните по граждански производства. Предвидените суми обикновено са по-ниски от действителните разноски.

Хонорари на вещи лица

Вещите лица определят хонорарите си, които, ако бъде поискано, се включват в съдебните разноски, присъдени от съда.

Хонорари на писмени и устни преводачи

Устните и писмените преводачи определят хонорарите си, които, ако бъде поискано, се включват в съдебните разноски, присъдени от съда.

Връзки по темата

- [Атинска адвокатска колегия](#)
- [Пирейска адвокатска колегия](#)
- [Нотариална камара на Солун](#)
- [Гръцка нотариална камара](#)
- [Адвокатска колегия на Солун](#)

Документи по темата

[Доклад за Гърция относно проучването на прозрачността на разноските](#) (849 Kb) [en](#)

Последна актуализация: 25/06/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [es](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Процесуални разходи - Испания

На тази страница има информация за съдебните разходи в Испания. За по-задълбочен анализ на съдебните разходи моля разгледайте следните конкретни случаи:

- [СЕМЕЙНО ПРАВО-РАЗВОД](#)
- [СЕМЕЙНО ПРАВО-ПОПЕЧИТЕЛСТВО](#)
- [СЕМЕЙНО ПРАВО-ИЗДРЪЖКА](#)
- [ТЪРГОВСКО ПРАВО-ДОГОВОРИ](#)
- [ТЪРГОВСКО ПРАВО-ОТГОВОРНОСТ](#)

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Адвокати

В Испания има само една категория адвокати (*abogado*), които, след като станат членове на съответната професионална колегия, могат да се явяват по всеки вид производство и пред всеки съд.

Адвокатите определят хонорарите си съгласно насоки, публикувани от тяхната професионална колегия. Тези норми се основават на общите критерии за изчисляване на хонорарите на адвокатите, като например сложността на делото, пропорционалността и др., и се спазват от всички адвокати при издаването на сметките за своите хонорари.

Тези норми винаги отчитат разликата между отделните съдилища, в рамките на които се гледа делото.

Фиксирани разноски

Фиксирани разноски по граждански производства

Фиксирани разноски за страните по граждански производства

Член 241, алинея 1, точка 1 от Гражданския процесуален кодекс (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) се отнася специално за адвокатските хонорари по дела, в които участието на адвокат е задължително. Тези хонорари се включват при изчисляването на разноските.

В Гражданския процесуален кодекс се предвижда адвокатите да определят хонорарите си в съответствие с нормите, уреждащи професионалния им статут.

Етап от гражданското производство, на който фиксираниите разноски трябва да бъдат платени:

Клиентът винаги е длъжен да плати хонорарите на адвоката си. Клиентът има приблизителна представа за сумата от самото начало, но точната сума на хонорара на адвоката се установява след приключване на съдебния спор. Адвокатът може да претендира за плащане от страна на клиента, включително чрез специални процедури, като авансово плащане по хонорари (*provisión de fondos*, докато производството е в ход) или окончателен разчет на разходите (*jura de cuentas*, след приключването му).

На практика това, което обикновено се случва, е клиентът да предплати известна част в началото и след това да се изчака решението по съдебните разноски. В случаите, когато другата страна трябва да плати хонорарите, адвокатът и процесуалният представител представят хонорарите си на съда и след като те бъдат одобрени, се плащат от ответната страна.

След влизането в сила на Закон 10/2012 трябва да се плаща съдебна такса.

Каква представлява съдебната такса?

Това е национална такса, която при определени дела трябва се плати от ползвателите, независимо дали са физически или юридически лица, за явяване пред съда и ползването на публичните услуги на съдебната администрация. Съгласно закона Министерството на финансите и публичната администрация отговаря за управлението на тази такса. Възможността да се изисква плащането на тази такса влезе в сила на 1 април 2003 г. и понастоящем се уреждат от Закон 10/2012 от 20 ноември 2012 г., изменен с Кралски указ 3/2013 от 22 февруари 2013 г. относно определени такси в рамките на съдебната администрация и Националния институт по токсикология и криминалистика.

Дела, при които плащането на тази такса е задължително (данъчно събитие)

Съгласно член 1 от Закон 10/2012 таксата за упражняване на правораздавателни правомощия по граждански, административни и социалноправни спорове, е национална такса, която е еднакво изискуема в цяла Испания в предвидените от закона обстоятелства, независимо от таксите и другите данъци, които могат да бъдат събирани от автономните области при упражняване на съответните им финансови правомощия, които не могат да бъдат налагани за едно и също данъчно събитие.

Съгласно член 2 данъчното събитие за тази такса е упражняването на правораздавателни правомощия, породени от следните процесуални действия:

Предявяване на иск в рамките на всяко исково производство и производство за изпълнение на извънсъдебни изпълнителни титули по граждански дела, подаване на насрещен иск и първоначална молба за процедура за заповед за плащане и европейска процедура за заповед за плащане.

Подаване на молба за задължително обявяване в несъстоятелност и инцидентни искове в производствата за обявяване в несъстоятелност.

Подаване на жалба срещу административен акт.

Подаване на извънредна жалба за процесуално нарушение по гражданско производство.

Подаване на въззивни и касационни жалби по граждански и административни дела.

Подаване на въззивни и касационни жалби по социалноправни дела.

Възражение срещу изпълнение на съдебни титули.

Кой е длъжен да плати съдебната такса?

Член 3 гласи, че задължено лице за плащането на таксата е всеки, който подбужда упражняването на правораздавателни правомощия и с това предизвиква настъпването на данъчното събитие.

За целите на предходния параграф документ за образуване на производството, обединяващ няколко основни действия, които не произхождат от един и същ акт, се счита, че представлява едно данъчно събитие. В този случай сумата за таксата се изчислява, като се съберат сумите за всяко едно от обединените действия.

Таксата може да бъде платена от процесуалния представител (*procurador*) или адвоката (*abogado*) от името и за сметка на задълженото лице, по специално ако последното не пребивава в Испания, и без да е нужно преди самоначисляването това лице да получи данъчен идентификационен номер. Нито процесуалният представител, нито адвокатът е данъчно задължен по това плащане.

Освобождания от плащането на таксата:

Обективно освобождаване:

Подаване на иск и последващо обжалване в производствата, свързани с дееспособност, установяване на произход, брак и ненавършили пълнолетие лица, които са уредени в дял I от книга IV на Гражданския процесуален кодекс. Дължи плащането на таксата по производствата, уредени в глава IV от горепосочените дял и книга на Гражданския процесуален кодекс, които не са образувани по взаимно съгласие или от едната страна със съгласието на другата, дори и когато става въпрос за ненавършили пълнолетие лица, освен ако поисканите мерки не засягат само тях. Подаване на иск и последващо обжалване в специалните производства, предвидени за защита на основните права и обществените свободи, както и срещу действията на изборната администрация.

Молба за доброволно обявяване на длъжник в несъстоятелност.

Подаване на иск в производства по административни спорове от публични служители в защита на техните законни права.

Подаване на първоначално заявление в процедура за заповед за плащане и молба за устно съдебно решение по искове за плащане на сума ненадвишаваща 2 000 EUR. Това изключение не се прилага, когато искът в тези процедури се основава на документ, който се счита за извънсъдебен акт за изпълнение съгласно член 517 от Гражданския процесуален кодекс (Закон 1/2000 от 7 януари 2000 г.).

Подаване на жалба пред административните съдилища в случай на мълчалив отказ или на бездействие от страна на администрацията.

Предявяване на иск за изпълнение на арбитражни решения, постановени от Арбитражния съвет на потребителите (*Juntas Arbitrales de Consumo*).

Подаване на искове от синдиките по несъстоятелността в интерес на масата на несъстоятелността след предварително разрешение от съдия в търговски съд.

Производство за съдебна делба на наследствено имущество, освен в случаите, когато се повдига възражение или е налице спор за включването или изключването на определени активи. Таксата е дължима от възразяващата страна при постановяване на устното решение от съда и за оспорваната сума или за сумата, произтичаща от оспорването на документа за подялба на наследеното имущество. Ако и двете страни възразяват, всяка от тях поема собствените си разходи.

Индивидуално освобождаване:

Лица, които имат право на безплатна правна помощ и могат да докажат, че отговарят на законите изисквания.

Прокуратурата.

Централната държавна администрация и тази на автономните области, местните органи и всички публични органи, които са им подвластни.

Испанският парламент (*Cortes Generales*) и законодателните събрания на автономните области.

Накрая, в областта на трудовото право, работниците, независимо дали са служители или самостоятелно заети лица, имат право на освобождаване от 60 % от дължимата за подаването на въззивни и касационни жалби такса. При административни дела държавните служители, които действат в защита на законните си права, имат право на освобождаване от 60 % от дължимата за подаването на въззивни и касационни жалби такса.

Фиксирани разходи по наказателни производства

Фиксирани разходи за страните по наказателни производства

Този въпрос се урежда от Наказателно-процесуалния кодекс.

Всяко лице, на което се приписва наказуемо деяние, или което е било обект на задържане или някаква друга предохранителна мярка, или трябва да бъде изправено пред съда, може да упражни правото си на защита, като участва в производството, независимо от вида му, веднага след като той или тя е уведомен за съществуването му и съответно бъде информирано за това право.

За да могат да упражнят това право, съответните страни трябва да бъдат представлявани от процесуален представител (*procurador*) и защитавани от адвокат (*abogado*), които се назначават от съда, когато съответните страни не се посочили сами такъв и са подали молба в тази връзка, и във всеки случай, когато страните нямат правна компетентност да направят това.

Всички лица, които са страна по дадено дело и чието право на правна помощ не е било признато, ще бъдат задължени да платят хонорарите на процесуалните представители, които ги представляват, хонорарите на адвокатите, които ги защитават, на вещите лица, които дават експертно мнение по тяхно искане, и обезщетението на свидетелите, които се явяват в съда, когато при даване на показанията вещите лица и свидетелите са представили своите твърдения и те са били уважени от съда.

Те няма да бъдат задължени нито по време на делото, нито след неговото приключване, да плащат другите съдебни разноски освен ако не са им присъдени от съда.

Всеки процесуален представител, който е назначен от страните по дадено дело и който е приел да ги представлява, ще бъде задължен да плати хонорарите на адвокатите, към които клиентите са се обърнали да ги защитават.

Страните, които имат право на правна помощ, могат също така да ползват услугите на адвокат и процесуален представител по свой избор. В този случай обаче страните ще бъдат задължени да има платят хонорарите както при страни, които нямат право на правна помощ, освен ако свободно избраните юристи не се откажат от хонорарите си съгласно член 27 от Закона за правната помощ (*Ley de Asistencia Jurídica Gratuita*).

Фаза от наказателното производство, при която трябва да се платят фиксираните разноски

Клиентът винаги е длъжен да плати издадените сметки, които са му предявени след приключване на производството. Когато се ползват услугите на служебен защитник, не се изисква авансово плащане, тъй като по същото време обикновено се обработва искането за правна помощ.

Следва да се отбележи, че ползването на служебни адвокати е често срещана практика. Така че ако клиентът има право на правна помощ, той или тя не трябва да плаща адвокатския хонорар, а той ще бъде поет от държавата, освен ако клиентът не подобри финансовото си положение в рамките на три години (обикновено не се плаща нищо).

Информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Като представител на страната процесуалният представител (*procurador*) е длъжен да информира клиента си за всички процесуални стъпки.

Както адвокатът, така и процесуалният представител са длъжни да информират клиента толкова често, колкото поиска клиентът.

Разноски

Къде мога да намеря информация за разноските в Испания?

Няма специална интернет страница, на която можете да намерите информацията относно разноските по съдебни производства в Испания.

Съществуват обаче уебсайтове, като например тези на адвокатските колегии, които предоставят информация за хонорарите на своите членове.

На какви езици мога да получа информация за разноските в Испания?

Информацията обикновено се предоставя на испански език. Също така е възможно да намерите информацията на официалните езици на автономните области.

Някои страници предоставят определена информация и на английски език.

Къде мога да намеря информацията относно медиацията?

Моля, разгледайте информационните листове „Медиация в държавите членки — Испания“ и „Как да намеря медиатор — Испания“.

Данък добавена стойност

Как се предоставя тази информация?

Тази информация се предоставя от испанската Данъчна агенция на нейния [вебсайт](#).

Кои са приложимите ставки?

Тази информация се предоставя от испанската Данъчна агенция на нейния [вебсайт](#).

Правна помощ

Какво представлява тя?

Съгласно член 119 от Конституцията на Испания правната помощ е процедура, посредством която на тези, които могат да докажат, че не разполагат с достатъчно финансови средства, се предоставят поредица от ползи, изразяващи се главно в освобождаване от плащане на хонорари на адвокати и процесуални представители и освобождаване от разноски, произтичащи от свидетелски показания на вещи лица, гаранции и т.н.

Най-общо казано, правото на правна помощ включва следните ползи:

- безплатни консултации и насоки преди началото на производството;
- възможност за ползване на услугите на адвокат от задържано лице или затворник;
- безплатна защита и представителство от адвокат и процесуален представител в хода на съдебното производство;
- безплатно публикуване в хода на производството на съобщения и укази, които задължително трябва да се публикуват в официалните вестници;
- освобождаване от плащане на депозити за подаване на жалби;
- безплатна помощ от вещи лица в хода на производството;
- безплатно получаване на копия, свидетелски показания, актове и нотариални удостоверения;
- 80 % намаление на таксите за определени нотариални действия;
- 80 % намаление на таксите за определени действия, извършени във връзка с имотния и търговския регистър.

Към горните права се включват единствено за трансгранични спорове (след реформирането на Закона за правната помощ със Закон 16/2005 от 18 юли 2005 г., който го приведе в съответствие с Директива 2002/8/ЕО), следните елементи:

Устни преводачески услуги.

Писмен превод на документи.

Пътни разноски, когато се изисква лицето да присъства лично.

Адвокатска защита и процесуално представителство, дори ако то не е необходимо, ако съдът изисква това с цел да се гарантира равнопоставеност на страните.

Кой може да я поиска?

В общи линии може да бъде поискана от граждани, които са привлечени по каквото и да е съдебно производство или възнамеряват да започнат такова и които не разполагат с достатъчно финансови средства, за да го направят.

Ще се счита, че липсват финансови средства, когато физическите лица могат да докажат, че всички техни средства и приходи, изчислени на годишна база и за всеки един от членовете на семейството, не надвишават двойно Публичния индекс за доход от многобройни източници (IPREM), който е в сила в момента на подаване на молбата.

За да имат право на такава помощ, юридическите лица трябва да имат облагаема база за корпоративния данък, която да е по-ниска от сумата, равностойна на тройния размер на годишното изчисление на IPREM.

Във всеки случай под внимание ще бъдат взети и други външни признаци, които показват реалните финансови възможности на заявителя.

Има изключения за физическите лица, основаващи се на увреждания и/или други семейни обстоятелства, които позволяват надвишаване на горепосочените граници на доходите. (Съгласно условията на Допълнителна разпоредба двадесет и осем от Закона за общия държавен бюджет (*LPGE*) за 2009 г., през 2009 г. IPREM е равен на 7 381,33 EUR годишно).

Право на правна помощ имат по-конкретно следните:

Испански граждани, граждани на други държави — членки на Европейския съюз, и всички други чужденци, пребиваващи в Испания, когато могат да докажат липсата на достатъчно средства за водене на дело.

Управителни органи и обществени служби на системата за социална сигурност.

Следните юридически лица, когато могат да докажат, че не разполагат с достатъчно средства за водене на дело:

Организации с нестопанска цел.

Фондации, вписани в съответния административен регистър.

В производство по трудови въпроси: всички служители и бенефициери на системата за социална сигурност.

В наказателни производства: право на правна помощ и безплатна защита и представителство имат всички граждани, включително чужденци, които могат да докажат липсата на достатъчно средства за водене на дело, дори да не пребивават законно в Испания.

В административни съдебни производства: право на правна помощ имат всички чуждестранни граждани, които могат да докажат липсата на достатъчно средства за водене на дело, дори да не пребивават законно в Испания, по всички производства, свързани с подаване на заявления за убежище и Закона за чуждото гражданство (включително предварителни административни производства).

Допълнителна информация

Изисквания за кандидатстване за правна помощ

Физически лица:

Всички компоненти на годишните доходи и приходи на лицата, изчислени на годишна база и за всеки един от членовете на семейството не трябва да надвишават двойно Публичния индекс за доход от многобройни източници (IPREM), който е в сила в момента на подаване на молбата.

Комисията за правна помощ може да реши по изключение да предостави правото на правна помощ, дори когато средствата надвишават двойно IPREM, но не надвишават четворно IPREM, и въз основа на семейните обстоятелства на заявителя, броя на децата или членовете на семейството, за които се грижи, здравословното състояние, недееспособност, финансови задължения, разноски, произтичащи от образуването на производството или други обстоятелства, и във всеки случай, когато заявителят произхожда от специална категория голямо семейство.

Страните по делото трябва да защитава собствените си права и интереси.

Юридически лица:

Юридическото лице трябва да бъде организация с нестопанска цел или фондация, регистрирана в съответния административен регистър.

Облагаемият доход за корпоративния данък трябва да бъде под стойността, равна на трикратния годишно изчислен IPREM.

С влизането в сила на Органичния закон 1/2004 от 28 декември 2004 г. относно мерките за цялостна защита срещу насилието по полов признак (*Ley Orgánica 1/2004 de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*) на жените, жертви на този вид насилие, се признава правото на незабавна и цялостна правна помощ не само във всички съдебни производства, но и при административни съдебни производства (поради което са включени и полицейските разследвания), които се базират на насилието по полов признак, до произнасяне на присъда, без да е необходимо да се подава предварително молба за правна помощ. Това означава, че въпросът за правната помощ няма да възпрепятства правото на защита и на ефективна съдебна защита, което ще бъде предложено на жертвата, независимо от това дали е подала молба за правна помощ или не. Трябва обаче да се подразбира, че такава правна помощ се предоставя единствено когато съответната страна може да докаже *a posteriori* или в хода на съдебното производство, че действително са налице обстоятелствата, за да се признае това право съгласно изискванията на общата норма, включена в Закона за правната помощ и съпътстващите го наредби, изменен в този смисъл от Шестата заключителна разпоредба на Органичния закон 1/2004.

Кога загубилата страна трябва да плати съдебните разноски?

Членове 394—398 от Гражданския процесуален кодекс обхващат реда на плащане на разноските по граждански производства.

При искове за пълно съдебно решение разноските на първа инстанция се поемат от страната, чийто претенции са отхвърлени изцяло, освен ако казусът не повдига сериозни въпроси *de facto* или *de jure*, които трябва да бъдат изяснени.

Ако претенциите се признават или се отхвърлят частично, всяка страна поема собствените си разноски и половината от общите разноски, освен при наличието на основания за налагането им на една от страните поради завеждане на дело без правно основание.

Когато разноските се присъждат на загубилата страна, той или тя ще бъде задължен да плати от частта, предназначена за адвокати и други юристи, които не определят тарифи и такси, единствено обща сума, която не надвишава една трета от въпросната сума, за всяка една от страните по делото, които са обезпечили решението. Единствено за тези цели неостойностените претенции ще се оценят на 18 000 EUR, освен ако поради сложността на делото съдът не разпореди друго.

Разпоредбите от предходния параграф не се прилагат, ако съдът постанови, че страната по делото, на която е разпоредено да плати разноските, е действала без правно основание.

Когато страната, на която се налагат присъдените разноски, има право на правна помощ, той или тя ще трябва да плати разноските, направени от защитата във връзка с интересите на ответната страна, единствено в случай че това е изрично посочено в Закона за правната помощ.

Няма обстоятелства, при които на прокуратурата да бъдат наложени разноските по производства, по които тя е страна.

Хонорари на вещи лица

Вещите лица в производствата са известни като „*peritos*“. Във всеки висш съд има регистър на вещите лица.

Член 241, параграф 1, точка 4 от Гражданския процесуален кодекс включва като специфично понятие, което трябва да бъде включено при изчисляването на разноските, „хонорари на вещи лица и други суми, които следва да се платят на лица, участващи в производството“. Това се отнася за разноските, направени от лицата, които въпреки че не са страна в производството, имат определени разноски поради явяването си в производството, за да предоставят определени услуги.

Член 243 от Гражданския процесуален кодекс постановява, че при всички производства и действия разноските се изчисляват от секретаря на съда, който разглежда делото или обжалването. При изчисляването се изключват всички такси, които са за призовки и документи, свързани с производството, които са ненужни, излишни или не са одобрени по закон, или части от адвокатските хонорари, които не са изброени по-подробно или които се отнасят до хонорари, които не са заработени по делото.

Секретарят на съда може да намали сумата за хонорарите на адвокатите и други юристи, които нямат определени тарифи или такси, ако поисканите хонорари надвишават една трета от въпросната сума и не е докладвана липсата на правно основание страна на тържителя, на който са наложени разноските.

Не се включват също така и разноските за действия или случайни стъпки, за които на спечелилата страна изрично е било разпоредено да плати с решението относно разноските по главното производство.

Хонорари на писмени и устни преводачи

Няма официално приложима тарифа за услугите на заклетите писмени и устни преводачи. Заклетите устни преводачи определят сами хонорарите, които трябва да получат за своите преводачески услуги, но те са задължени да информират Службата за езикови преводи и съответната под-делегация на правителството за своите тарифи. Тази информация трябва да се предоставя през януари всяка година.

Връзки по темата

Документи по темата

Spanish Review on the Study of Transparency of Costs (640 Kb)

Последна актуализация: 08/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Разглеждане на казус 1 — семейно право — развод в - Испания

В този казус по семейно право – развод, държавите членки бяха помолени да посъветват страните, подаващи молба за развод, относно процесуалните разноски в следните случаи:

Казус А – национален случай: двойка се жени. По-късно те се разделят и решават да се разведат.

Казус Б – транснационален случай: двама граждани на една и съща държава членка (държава членка А) се женят. Брактът се сключва в държавата членка А. След сватбата двойката се премества да живее и работи в друга държава членка (държава членка Б), в която установяват своето местоживееене. Скоро след това двойката се разделя. Съпругата се връща в държавата членка А, докато съпругът остава в държавата членка Б. Двойката решава да се разведе. При връщането си в държавата членка А съпругата незабавно подава молба за развод пред съдилищата на държавата членка Б.

Разноски в Испания

Разноски на първа инстанция, за обжалване и за алтернативно разрешаване на спорове

	Първоначални разноски	Общи разноски	Други разноски	Първоначални разноски	Общи разноски	Други разноски	Съществува ли такава възможност за този вид казус?	Разно
Разглеждане на казуси	Първа инстанция			Обжалване			Алтернативно разрешаване	
Казус А	Първоначални разноски – авансови плащания на адвоката на страната (<i>abogado</i>) и процесуалния представител (<i>procurador</i>), освен ако страната има право на безплатна правна помощ съгласно Закон 1 /1996 за правната помощ. Разводът по взаимно съгласие е един от случаите, когато страните са освободени от задължението да плащат съдебна такса. При производствата по развод по исков ред се	Това са общите съдебни разноски. Те се поемат от страната, чийто претенции са отхвърлени изцяло (принципът, че загубилата страна поема разноските), освен когато казусът повдига сериозни фактически или правни, които трябва да бъдат изяснени (член 394, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс). Ако искането е уважено или отхвърлено частично, всяка страна трябва да поеме собствените си разноски и половината от общите разноски. Принципът, че загубилата страна поема разноските (член 394,	Хонорарите на вещите лица и разноските, направени за получаване на копия, свидетелства, нотариални инструменти и актове или извлечения от публични регистри.	Същите както на първа инстанция.	Прилага се същият критерий като на първа инстанция.	Прилага се същият критерий като на първа инстанция.	В Испания е предвидена медиация при казуси по семейно право, но компетентността принадлежи на автономните области.	По принцип : области са п медиацията

	плаща такса, освен в случаите, когато поисканите мерки засягат единствено малолетни или непълнолетни лица.	алинея 2 от Гражданския процесуален кодекс), се прилага при производствата по развод по исков ред.							
Казус Б	Първоначални разноси – депозити за адвокат и процесуален представител, освен ако страната има право на правна помощ съгласно Закон 1/1996 за правната помощ. Разводът по взаимно съгласие е един от случаите, когато страните са освободени от задължението да плащат съдебна такса. При производствата по развод по исков ред се плаща такса, освен в случаите, когато поисканите мерки засягат единствено малолетни или непълнолетни лица.	Това са общите съдебни разноси. При производствата по развод по исков ред те се плащат от страната, чиито претенции са отхвърлени изцяло (член 394, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс).	Предложения за събиране на доказателства, изготвяне на споразумението, уреждащо прекратяването на брака.	Страната, която обжалва, трябва да направи предварително плащане, освен ако има право на безплатна правна помощ.	Прилага се същият критерий като на първа инстанция.	Прилага се същият критерий като на първа инстанция.	В Испания е предвидена медиация при казуси по семейно право, но компетентността принадлежи на автономните области.	Суми плащане; специална участие по развод	

Разноси за адвокати, съдебни администратори и вещи лица

Разглеждане на казуси	Адвокати		Съдебни администратори			Вещи лица	
	Представителството задължително ли е?	Разноси	Представителството задължително ли е?	Разноси преди постановяването на съдебно решение	Разноси след постановяването на съдебно решение	Участието на вещо лице задължително ли е?	Разноси
Казус А	Страните трябва да бъдат подпомогани от адвокат и представлявани от процесуален представител (член 750 от Гражданския процесуален кодекс).	Трябва да бъде направено авансово плащане по хонорарите на адвоката и процесуалния представител, като загубилата страна трябва да плати разноските след постановяване на съдебното решение (при	Страните не се представляват.	Няма разноси.	Няма разноси.	Поради естеството на това производство обикновено не участват вещи лица.	Няма разноси

		производствата по развод по исков ред).					
Казус Б	Страните трябва да бъдат подпомогани от адвокат и представлявани от процесуален представител (член 750 от Гражданския процесуален кодекс).	Трябва да бъде направено авансово плащане по хонорарите на адвоката и процесуалния представител, като загубилата страна трябва да плати разноските след постановяване на съдебното решение (при производствата по развод по исков ред).	Страните не се представляват.	Няма разноски.	Няма разноски.	Поради естеството на това производство обикновено не участват вещи лица.	Няма разноски.

Разноски за свидетели, за залог или обезпечение и други съответни разноски

Разглеждане на казуси	Обезщетение на свидетелите		Залог или обезпечение		Други разноски	
	Дължи ли се обезщетение на свидетелите?	Разноски	Съществува ли такава възможност? Кога и как се използва тя?	Разноски	Описание	Разноски
Казус А	Свидетелите имат право да получат от страната, която ги е призовала, обезщетение за вредите, настъпили в резултат от явяването им в съда (член 375, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс).	Част от тях са включени в плащането на разноските.	Не се изисква предварителен залог или обезпечение.	Няма разноски.	Извлечения от актовете за гражданско състояние, удостоверения за сключен брак или актове за раждане на деца, документи, удостоверяващи права на съпрузите (член 777, алинея 2 от Гражданския процесуален кодекс).	Съответните разноски.
Казус Б	Свидетелите имат право да получат от страната, която ги е призовала, обезщетение за вредите, настъпили в резултат от явяването им в съда (член 375, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс).	Част от тях са включени в плащането на разноските.	Не се изисква предварителен залог или обезпечение.	Няма разноски.	Извлечения от актове за гражданско състояние, удостоверения за сключен брак или актове за раждане на деца, документи, удостоверяващи права на съпрузите (член 777, алинея 2 от Гражданския процесуален кодекс).	Съответните разноски.

Разноски за безплатна правна помощ и други възстановявания на суми

Разглеждане на казуси	Безплатна правна помощ			Възстановявания
	Кога и при какви условия се прилага?	Кога помощта е в пълен размер?	Условия?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея процесуални разноски?
	Помощта е предназначена за лица, които могат да докажат, че не		Счита се, че икономическите ресурси са недостатъчни, когато физическите лица могат да докажат, че техните ресурси и приходи, изчислени на годишна база, от всички източници и за	Страната трябва да приложи постигнатото с адвоката споразумение, ако има такова.

Казус А	разполагат с достатъчно икономически ресурси за водене на дело (напр. за адвокат и процесуален представител).		домакинството като цяло, не надвишават повече от два пъти публичния индекс на доходите с многостранно действие (<i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples – IPREM</i>), който е в сила в момента на подаване на молбата.	
Казус Б	Помощта е предназначена за лица, които могат да докажат, че не разполагат с достатъчно икономически ресурси за водене на дело (напр. за адвокат, процесуален представител).		Счита се, че икономическите ресурси са недостатъчни, когато физическите лица могат да докажат, че техните ресурси и приходи, изчислени на годишна база въз основа на всички елементи от възнаграждението и за домакинството като цяло, не надвишават повече от два пъти публичния индекс на доходите с многостранно действие (<i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples – IPREM</i>), който е в сила в момента на подаване на молбата.	Страната трябва да приложи постигнатото с адвоката споразумение, ако има такова.

Разноски за писмени и устни преводи

Разглеждане на казуси	Писмени преводи		Устни преводи	
	Кога и при какви условия е необходим писмен превод?	Какви са приблизително разноските?	Кога и при какви условия е необходим устен превод?	Какви са приблизително разноските ?
Казус А				
Казус Б	Всички чуждестранни публични или частни документи, които са необходими при установените от закона условия. (превод от официално признат заклет писмен преводач).	Писмените преводачи сами определят тарифите си.	Необходимите за производството устни преводачи.	Писмените преводачи сами определят тарифите си.

Последна актуализация: 08/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Разглеждане на казус 2 — семейно право — попечителство над деца - Испания

В този казус по семейно право – попечителство над децата, държавите членки бяха помолени да посъветват страната, която подава иск, относно процесуалните разноски в следните случаи:

Казус А – национален случай: две лица са живели заедно без брак в продължение на няколко години. В момента на тяхната раздяла те имат тригодишно дете. Съдебно решение дава попечителството над детето на майката и право на посещение на бащата. Майката подава иск за ограничаване на правото на посещение на бащата.

Казус Б – транснационален случай, при който сте адвокат в държавата членка А: две лица са живели заедно без брак в дадена държава членка (държава членка Б) в продължение на няколко години. Те имат заедно дете, но се разделят непосредствено след раждането му. Съдебно решение в държавата членка Б дава попечителството над детето на майката и право на посещение на бащата. Майката и детето се преместват да живеят в друга държава членка (държава членка А), както е предвидено в съдебното решение, а бащата остава в държавата членка Б. Няколко години по-късно майката подава иск в държавата членка А за изменение на правото на посещение на бащата.

Разноски в Испания

Разноски на първа инстанция, за обжалване и за алтернативно разрешаване на спорове

Разглеждане на казуси	Първа инстанция		Обжалване	Алтернативно разрешаване на спорове
	Първоначални разноски	Общи разноски	Първоначални разноски	Съществува ли такава възможност за този вид казус?
	Първоначални разноски – авансови плащания на адвоката (<i>abogado</i>) и процесуалния представител (<i>procurador</i>), освен ако страната има право на безплатна правна помощ съгласно Закон 1/1996 за правната помощ.	Това са общите съдебни разноски, които се поемат от страната, чиито претенции са отхвърлени изцяло (член 394, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс) след оценка на разноските.	Страната, която обжалва, трябва да внесе предварителен депозит, освен ако има право на безплатна правна помощ (15-та допълнителна разпоредба към Органичния закон за съдебната власт – LOPJ). Ако производството се отнася единствено до настояничество и упражняване на родителски права	Страните могат да се договорят за друг режим на посещения. Това следва да се извърши чрез споразумение, което трябва да бъде обявено от прокурора и одобрено от съда. Страните могат, по взаимно съгласие, да поискат производството да бъде

Казус А	Ако производството се отнася единствено до настойничество и упражняване на родителски права върху малолетно или непълнолетно лице, не се плаща такса (член 4, алинея 1 от Закон 10/2012).		върху малолетно или непълнолетно лице, не се плаща такса (член 4, алинея 1 от Закон 10/2012).	спряно и да се възползват от медиация съгласно Закон 5/2012 от 6 юли 2012 г. Информация относно услугите по медиация е достъпна на портала на съдебната администрация. Медиацията, предоставяна от страна на съдебните органи, е безплатна.
Казус Б	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.

Разноски за адвокати, съдебни администратори и вещи лица

Разглеждане на казуси	Адвокати		Съдебни администратори			Вещи лица
	Представителството задължително ли е?	Разноски	Представителството задължително ли е?	Разноски преди постановяването на съдебно решение	Разноски след постановяването на съдебно решение	
Казус А	Страните трябва да бъдат подпомогани от адвокат и представлявани от процесуален представител (член 750 от Гражданския процесуален кодекс) В случай на взаимно съгласие страните могат да използват услугите на един и същи адвокат и процесуален представител.	Трябва да бъде направено авансово плащане по хонорарите на адвоката и процесуалния представител, като евентуално загубилата страна трябва да плати разноските (при спорно производство).	Страните не се представляват.	Няма разноски.	Няма разноски.	Може да е необходим участието определен специалис (психолози Плаща стр предложил специалис освен ако използват социалнит експерти н
Казус Б	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите ка предишния

Разноски за свидетели, за залог или обезпечение и други съответни разноски

Разглеждане на казуси	Обезщетение на свидетелите		Залог или обезпечение		Други разноски
	Дължи ли се обезщетение на свидетелите?	Разноски	Съществува ли такава възможност? Кога и как се използва тя?	Разноски	
Казус А	Свидетелите имат право да получат от страната, която ги е призовала, обезщетение за вредите, настъпили в резултат от явяването им в съда (член 375, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс).	Част от тях са включени в плащането на разноските.	Не се изисква предварителен залог или обезпечение.	Няма разноски.	Извлечения от актовете за гражданско състояние, като раждане на деца (понастоящем безплатни), или други документи, удостоверяващи права, в зависимост от съответните разноски.
Казус Б	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.

Разноски за безплатна правна помощ и други възстановявания на суми

Разглеждане на казуси	Безплатна правна помощ		Възстановявания	
	Кога и при какви условия се прилага?	Условия?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея съдебни разноски?	Съществуват ли случаи, при които правната помощ следва да се възстанови на организацията, предоставила помощта?
	Помощта е предназначена за лица, които могат да докажат, че не	Счита се, че икономическите ресурси са недостатъчни, когато физическите лица могат да докажат, че техните ресурси и приходи, изчислени на	Страната трябва да приложи постигнатото с адвоката споразумение, ако има такова. Ако не е постигнато такова споразумение,	

Казус А	<p>Първоначални разноси – авансови плащания на адвоката на страната (<i>abogado</i>) и процесуалния представител (<i>procurador</i>), освен ако страната има право на безплатна правна помощ съгласно Закон 1/1996 за правната помощ.</p>	<p>Това са общите съдебни разноси. В случай на производство по развод по иск от ред общите разноси се поемат от страната, чиито претенции са изцяло отхвърлени (член 394, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс). В семейното право обичайната практика е да не се присъждат съдебни разноси, а разностите да се поделят, като всяка страна плаща само собствените си разноси. В някои случаи обаче от страната, чиито претенции са били отхвърлени, може да се поиска да заплати разностите. Ако само някои от представените искания са уважени, всяка страна трябва да плати само собствените си разноси. Ако делото засяга само плащането на издръжка за дете, не се плаща такса (член 4, алинея 1 от Закон 10 /2012).</p>	<p>Предложения за събиране на доказателства, изготвяне на споразумението за раздяла. Ако се изисква експертно становище, трябва да се плати на вещото лице. В случай на взаимно съгласие дължимото за изготвянето на споразумението обикновено се включва в общия хонорар, платен на адвоката.</p>	<p>Страната, която обжалва, трябва да направи предварително плащане, освен ако има право на безплатна правна помощ.</p>	<p>Прилага се същият критерий като на първа инстанция.</p>	<p>Прилага се същият критерий като на първа инстанция.</p>	<p>Страните могат да договорят споразумение за раздяла, в което определят размера на издръжката по взаимно съгласие. Споразумението трябва да бъде обявено от прокурора и одобрено от съда.</p>	<p>Сумите, които се плащат на специалистите, участващи в процеса на договаряне.</p>
Казус Б	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Също като в предишния казус.

Разноси за адвокати, съдебни администратори и вещи лица

Разглеждане на казуси	Адвокати	Съдебни администратори	Вещи лица

	Представителството задължително ли е?	Разноски	Представителството задължително ли е?	Разноски преди постановяването на съдебно решение	Разноски след постановяването на съдебно решение	Участието на вещо лице задължително ли е?	Разноски
Казус А	Страните трябва да бъдат подпомогани от адвокат (<i>abogado</i>) и представлявани от процесуален представител (<i>procurador</i>) (член 750 от Гражданския процесуален кодекс). В случай на взаимно съгласие страните могат да използват услугите на един и същи адвокат и един и същи процесуален представител, за да представят споразумението помежду си.	Трябва да бъде направено авансово плащане по хонорарите на адвоката и процесуалния представител, като евентуално загубилата страна трябва да плати разноските (при спорно производство).	Страните не се представляват. Не е приложимо при тези производства.	Няма разноски.	Няма разноски.	Поради естеството на това производство обикновено не участват вещи лица.	Няма разноски. Ако се изисква експертно становище, на вещото лице трябва да се плати, освен ако то не е част от психосоциалния център към съда.
Казус Б	Страните трябва да бъдат подпомогани от адвокат и представлявани от процесуален представител (член 750 от Гражданския процесуален кодекс). В случай на взаимно съгласие страните могат да използват услугите на един и същи адвокат и един и същи процесуален представител, за да представят споразумението между тях.	Трябва да бъде платен аванс от хонорара на адвоката и процесуалния представител. При съдебни производства е възможно в крайна сметка разноските да трябва да бъдат платени от загубилата страна.	Страните не се представляват. Не е приложимо при тези производства.	Няма разноски.	Няма разноски.	Поради естеството на това производство обикновено не участват вещи лица.	Няма разноски. Ако се изисква експертно становище, на вещото лице трябва да се плати, освен ако то не е част от психосоциалния център към съда.

Разноски за свидетели, за залог или обезпечение и други съответни разноски

Разглеждане на казуси	Обезщетение на свидетелите		Залог или обезпечение		Други разноски	
	Дължи ли се обезщетение на свидетелите?	Разноски	Съществува ли такава възможност и кога? Кога и как се използва тя?	Разноски	Описание	Разноски
Казус А	Свидетелите имат право да получат от страната, която ги е призовала, обезщетение за вредите, настъпили в резултат от явяването им в съда (член 375, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс).	Част от тях са включени в плащането на разноските.	Не се изисква предварителен залог или обезпечение.	Няма разноски.	Извлечения от актовете за гражданско състояние, удостоверения за сключен брак или актове за раждане на деца, документи, удостоверяващи права. Понастоящем получаването им е безплатно (член 777, алинея 2 от Гражданския процесуален кодекс).	Съответните разноски.
	Свидетелите имат право да получат от страната, която ги е призовала, обезщетение за вредите,	Част от тях са включени в плащането на разноските.	Не се изисква предварителен залог или обезпечение.	Няма разноски.	Извлечения от актовете за гражданско състояние, удостоверения за	Съответните разноски.

Казус Б	настъпили в резултат от явяването им в съда (член 375, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс).			склучен брак или актове за раждане на деца, документи, удостоверяващи права. Понастоящем получаването им е бесплатно (член 777, алинея 2 от Гражданския процесуален кодекс).
---------	---	--	--	--

Разноски за безплатна правна помощ и други възстановявания на суми

Разглеждане на казуси	Безплатна правна помощ			Възстановяване
	Кога и при какви условия се прилага?	Кога помощта е в пълен размер?	Условия?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея съдебни разноски?
Казус А	Помощта е предназначена за лица, които могат да докажат, че не разполагат с достатъчно икономически ресурси за водене на дело (напр. за адвокат и процесуален представител).		Счита се, че икономическите ресурси са недостатъчни, когато физическите лица могат да докажат, че техните ресурси и приходи, изчислени на годишна база, от всички източници и за домакинството като цяло, не надвишават повече от два пъти публичния индекс на доходите с многостранно действие (<i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples – IPREM</i>), който е в сила в момента на подаване на молбата. Публичният индекс на доходите с многостранно действие (IPREM) е референтен показател, използван в Испания, наред с друго, за отпускане на надбавки, стипендии, помощи и обезщетения за безработица. Той може да бъде изчислен тук: http://www.iprem.com.es	Спечелилата страна може да получи възстановяване на процесуалните разноски, ако другата страна е осъдена да плати разноските.
Казус Б	Помощта е предназначена за лица, които могат да докажат, че не разполагат с достатъчно икономически ресурси за водене на дело (напр. за адвокат и процесуален представител).		Счита се, че икономическите ресурси са недостатъчни, когато физическите лица могат да докажат, че техните ресурси и приходи, изчислени на годишна база, от всички източници и за домакинството като цяло, не надвишават повече от два пъти публичния индекс на доходите с многостранно действие (<i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples – IPREM</i>), който е в сила в момента на подаване на молбата. Публичният индекс на доходите с многостранно действие (IPREM) е референтен показател, използван в Испания, наред с друго, за отпускане на надбавки, стипендии, помощи и обезщетения за безработица. Той може да бъде изчислен тук: http://www.iprem.com.es/	Спечелилата страна може да получи възстановяване на процесуалните разноски, ако другата страна е осъдена да плати разноските.

Разноски за писмени и устни преводи

Разглеждане на казуси	Писмени преводи		Устни преводи	
	Кога и при какви условия е необходим писмен превод?	Какви са приблизително разноските?	Кога и при какви условия е необходим устен превод?	Какви са приблизително разноските?
Казус А				
Казус Б	Всички чуждестранни публични или частни документи, които са необходими при установените от закона условия (превод от официално признат заклет писмен преводач).	Писмените преводачи сами определят тарифите си.	Необходимите за производството устни преводачи.	Устните преводачи сами определят тарифите си. Не се дължи хонорар, ако присъствието на устния преводач е изискано от самия съд.

Последна актуализация: 08/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този

документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Разглеждане на казус 4 — търговско право — договор - Испания

В този казус по търговско право – договори, държавите членки бяха помолени да посъветват продавача относно процесуалните разноси в следните случаи:

Казус А – национален случай: дружество доставя стоки на стойност 20 000 EUR. На продавача не е заплатено, тъй като купувачът счита, че стоките не отговарят на договореното.

Продавачът решава да подаде иск, за да му се заплати цялата цена.

Казус Б – транснационален случай: дружество, чието седалище се намира в държавата членка Б, доставя стоки на стойност 20 000 EUR на купувач в държавата членка А. Договорът се урежда от правото на държавата членка Б и е написан на езика на тази държава. На продавача не е заплатено, тъй като купувачът, който се намира в държавата членка А, счита, че стоките не отговарят на договореното. Продавачът решава да подаде иск в държавата членка А, за да му бъде заплатена цялата цена, както е предвидено в договора с купувача.

Разноси в Испания

Разноси на първа инстанция, за обжалване и за алтернативно разрешаване на спорове

Разглеждане на казуси	Първа инстанция			Обжалване			Алтернативно разрешаване на спорове	
	Първоначални разноси	Общи разноси	Други разноси	Първоначални разноси	Общи разноси	Други разноси	Съществува ли такава възможност за този вид казус?	Разноси
Казус А	По принцип по процедури за заповед за плащане, уредена в членове 812 и сл. от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), не е необходимо да се наема адвокат за подаване на първата искова молба независимо от цената на иска. В исковите производства участието на адвокат и процесуален представител се изисква за претенции, надвишаващи 2 000 EUR. Ако длъжникът оспорва иска в процедура за заповед за плащане, участието на адвокат и процесуален представител се изисква, ако размерът на претенцията надвишава предвиденото в Гражданския процесуален	Това са общите съдебни разноси. Те се поемат от страната, чийто претенции са отхвърлени изцяло (член 394, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс).	Предложения за събиране на доказателства: - Обезщетение на свидетелите. - Експертни становища.	Ако длъжникът не оспорва иска, реално няма разноси по производството. Ако длъжникът оспорва иска, се прилагат общите правила, т.е. страната, която обжалва, трябва да плати такса и да внесе предварителен депозит, освен ако има право на безплатна правна помощ.	Прилага се същият критерий, като на първа инстанция.	Прилага се същият критерий, като на първа инстанция.	Страните могат да постигнат споразумение за плащането на дължимата сума без намесата на трета страна, като в този случай споразумението трябва да бъде одобрено от съда или да бъде постигнато чрез медиация, дори и когато вече е даден ход на производството. Закон 5/2012 от 6 юли 2012 г. за медиацията по граждански и търговски дела транспонира в испанското законодателство Директива 2008 /52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. С този закон се установяват минимални норми за медиация, без да се засягат одобрените от автономните области разпоредби. Съгласно този закон на	Ако е постигнато споразумение, 60% от съдебната такса се възстановява. Осигурената от съда медиация е обикновено безплатна. Когато медиацията не се осигурява от съда, страните имат правото да се възползват от услугите на медиатор и да му платят хонорара, за който са се договорили. Съгласно Закон 5/2012, независимо от това дали медиацията завършва със споразумение или не, разноските за медиация се поделят поравно между страните, освен ако не е договорено друго.

	кодекс (понастоящем 2 000 EUR). Заплаща се и такса, която зависи от вида на производството и цената на иска, при условие че тя надвишава 2 000 EUR, освен ако страната има право на безплатна правна помощ съгласно Закон 1 /1996 за правната помощ.						първото заседание по делото страните могат да бъдат информирани за възможността да прибегнат до медиация, за да опитат да разрешат спора си. В зависимост от естеството на казуса съдът може да поиска от страните да опитат да постигнат споразумение, с което се слага край на производството. Страните могат също така да поискат производството да бъде спряно съгласно член 19, алинея 4 от ГПК, така че да могат да започнат медиация или арбитраж.	
Казус Б	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.

Разноски за адвокати, съдебни администратори и вещи лица

Разглеждане на казуси	Адвокати		Съдебни администратори			Вещи лица	
	Представителството задължително ли е?	Разноски	Представителството задължително ли е?	Разноски преди постановяването на съдебно решение	Разноски след постановяването на съдебно решение	Участието на вещи лица задължително ли е?	Разноски
Казус А	Не е задължително в процедурата за заповед за плащане, освен ако длъжникът не оспорва иска. За искове, надвишаващи 2 000 EUR, представителството е задължително в исковите производства или по процедура за заповед за плащане, ако длъжникът оспорва иска. В тези случаи страните трябва да бъдат подпомагани от адвокат и представлявани от процесуален представител	Варират в зависимост от цената на иска и вида на производството.	Страните не се представляват.			Не, но участието на вещи лица е препоръчително в определени случаи и се заплаща от страната, която го е поискала.	Варират в зависимост от обхвата на предметите на спора и неопределено

	(член 750 от Гражданския процесуален кодекс).						
Казус Б	Същите като в предишния казус.		Същите като в предишния казус.			Същите като в предишния казус.	Същи преди

Разноски за свидетели, за залог или обезпечение и други съответни разноски

Разглеждане на казуси	Обезщетение на свидетелите		Залог или обезпечение		
	Дължи ли се обезщетение на свидетелите?	Разноски	Съществува ли такава възможност? Кога и как се използва тя?	Разноски	
Казус А	Свидетелите имат право да получат от страната, която ги е призовала, обезщетение за вредите, настъпили в резултат от явяването им в съда (член 375, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс).	Разноските се определят от съдебния секретар и съгласно искането на свидетеля (пътни и дневни разноски и т.н.), като те трябва да бъдат надлежно документирани.	Не се изисква предварителен залог или обезпечение. Обезпечение се изисква само при обжалване на определени решения.	Варират в зависимост от обжалваното решение. Може да са размер от 25 EUR до 50 EUR.	
Казус Б	Същите като в предишния казус.		Същите като в предишния казус.		

Разноски за безплатна правна помощ и други възстановявания на суми

Разглеждане на казуси	Безплатна правна помощ			Възстановявания			
	Кога и при какви условия се прилага?	Кога помощта е в пълен размер?	Условия?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея процесуални разноски?	Кога и при какви условия се прилага?	Кога помощта е в пълен размер?	Условия?
Казус А	Помощта е предназначена за лица, които могат да докажат, че не разполагат с достатъчно икономически ресурси за водене на дело (напр. хонорари за адвокат, процесуален представител и вещо лице).	Комисията за правна помощ определя услугите, за които може да се предоставя безплатна правна помощ. Помощта може да се поиска само за една от предвидените от закона услуги (напр. да покрие съдебните такси).	Счита се, че икономическите ресурси са недостатъчни, когато физическите лица могат да докажат, че техните ресурси и приходи, изчислени на годишна база, от всички източници и за домакинството като цяло, не надвишават повече от два пъти публичния индекс на доходите с многостранно действие (<i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples –IPREM</i>), който е в сила в момента на подаване на молбата.	По принцип голяма част или дори пълният размер на адвокатските хонорари ще бъде възстановен, при условие че не надвишава една трета от цената на иска. Хонорарите и авансовите плащания на процесуалните представители и хонорарите на вещите лица (в зависимост от случая) могат да бъдат възстановени след оценка на разноските.	Когато страната е осъдена да заплати разноските (член 394 от Гражданския процесуален кодекс), след оценка на разноските от съдебния секретар.		Осъждане на другата страна да заплати разноски
Казус Б	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.		Същите като в предишния казус.		Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.

Разноски за писмени и устни преводи

Разглеждане на казуси	Писмени преводи		Устни преводи	

	Кога и при какви условия е необходим писмен превод?	Какви са приблизително разноските?	Кога и при какви условия е необходим устен превод?	Какви са приблизително разноските?
Казус А	Документи, представени на език, различен от испански (или, според случая, езика на автономната област, в която се гледа делото), трябва да бъдат придружени от писмен превод. Документът може да бъде даден за превод на частно лице, но ако едната от страните оспори превода на основание, че не е точен, като посочи причините за това твърдение, съдебният секретар разпорежда да бъде направен официален превод на оспорваната част от документа за сметка на страната, която го подава. Ако официалният превод е идентичен по същество с превода, извършен от частното лице, разноските трябва да бъдат платени от страната, която е оспорила превода.	Варира в зависимост от предмета на превода.	Когато дадено лице, което не говори испански или, според случая, друг официален език на автономната област, в която се гледа делото, трябва да бъде разпитано, да направи изявление или да бъде уведомено за съдебно решение, всяко лице, което говори въпросния език и което е положило клетва или е дало обещание да извърши точен превод, може да бъде назначено за устен преводач.	Разноските зависят от това дали се използват услуги на професионален устен преводач или не.
Казус Б	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.

Последна актуализация: 08/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Разглеждане на казус 5 — търговско право — отговорност - Испания

В този казус по търговско право — отговорност, държавите членки бяха помолени да посъветват потребителя относно процесуалните разноски в следните случаи:

Казус А – национален случай: производител на отоплително оборудване доставя отоплителен уред на монтажник. Монтажникът продава отоплителния уред на потребител и го монтира в неговата къща. Скоро след това в къщата избухва пожар. Всички участници (производителят на отоплителното оборудване, монтажникът и крайният потребител) са застраховани. Относно причината за пожара се води спор. Никой не иска да обезщети потребителя.

Потребителят решава да подаде иск за получаване на пълно обезщетение срещу производителя на отоплителното оборудване, монтажника и застрахователните дружества.

Казус Б – транснационален случай: производител на отоплително оборудване в държавата членка Б доставя отоплителен уред на монтажник в държавата членка В. Монтажникът продава отоплителния уред на потребител в държавата членка А и го монтира в неговата къща. Скоро след това в къщата избухва пожар. Всеки от участниците (производителят на отоплителното оборудване, монтажникът и крайният потребител) е застрахован от застрахователно дружество в собствената си държава членка. Относно причината за пожара се води спор. Никой не иска да обезщети потребителя.

Потребителят решава да подаде иск за пълно обезщетение в държавата членка А срещу производителя на отоплителното оборудване, монтажника и застрахователното дружество в държавата членка А.

Разноски в Испания

Разноски на първа инстанция, за обжалване и за алтернативно разрешаване на споровете

Разглеждане на казуси	Първа инстанция			Обжалване			Алтернативно разрешаване на споровете
	Първоначални разноски	Общи разноски	Други разноски	Първоначални разноски	Общи разноски	Други разноски	
							Съществува ли такава възможност за този вид казус?
	Първоначални разноски – авансови плащания на адвоката на страната (<i>abogado</i>) и процесуалния представител (<i>procurador</i>) и по принцип плащане на такси в	Това са общите съдебни разноски. Те се поемат от страната, чийто претенции са отхвърлени изцяло (член 394, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс).	Предложения за събиране на доказателства: – Обезщетение за свидетелите. – Експертни становища.	Страната, която обжалва, трябва да направи предварително плащане, освен ако има право на безплатна правна помощ.	Прилага се същият критерий, като на първа инстанция.	Прилага се същият критерий, като на първа инстанция.	Страните могат да постигнат споразумение за плащането на дължимата сума без намесата на трета страна, като в този случай споразумението трябва да бъде одобрено от съда или да бъде постигнато чрез медиация, дори когато вече е даден ход на производството.

Казус А	зависимост от вида на производството и цената на иска, при условие че тя надвишава 2 000 EUR, освен ако страната има право на безплатна правна помощ съгласно Закон 1 /1996 за правната помощ.						
Казус Б	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.

Хонорари на адвокати, съдебни администратори и вещи лица

Разглеждане на казуси	Адвокати		Съдебни администратори		Вещи лица	
	Представителството задължително ли е?	Разноски	Представителството задължително ли е?		Участието на вещо лице задължително ли е?	
Казус А	Когато претендираната сума надвишава 2 000 EUR, страните трябва да бъдат подпомогани от адвокат и представлявани от процесуален представител (член 31 от Гражданския процесуален кодекс).	Варират в зависимост от цената на иска и вида на производството.	Страните не се представляват.		Не, но участието на вещи лица е препоръчително (оценка на претърпените вреди). Разноските за експертното становище се заплащат от страната, която го е поискала.	
Казус Б	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.		Същите като в предишния казус.	

Разноски за свидетели, за залог или обезпечение и други съответни разноски

Разглеждане на казуси	Обезщетение на свидетелите		Залог или обезпечение	
	Дължи ли се обезщетение на свидетелите?		Разноски	Съществува ли такава възможност? Кога и как се използва тя?
Казус А	Свидетелите имат право да получат от страната, която ги е призовала, обезщетение за вредите, настъпили в резултат от явяването им в съда (член 375, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс).			Не се изисква предварителен залог или обезпечение.
Казус Б	Същите като в предишния казус.			Същите като в предишния казус.

Разноски за безплатна правна помощ и други възстановявания на суми

Разглеждане на казуси	Безплатна правна помощ			Възстановявания
	Кога и при какви условия се прилага?	Кога помощта е в пълен размер?	Условия?	Спечелилата страна може ли да получи възстановяване на направените от нея процесуални разноски?
Казус А	Помощта е предназначена за лица, които могат да докажат, че не разполагат с достатъчно икономически ресурси за водене на дело (напр. за адвокат и процесуален представител).		Счита се, че икономическите ресурси са недостатъчни, когато физическите лица могат да докажат, че техните ресурси и приходи, изчислени на годишна база, от всички източници и за домакинството като цяло, не надвишават повече от два пъти публичния индекс на доходите с многостранно действие (<i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples –IPREM</i>), който е в сила в момента на подаване на молбата.	Страната трябва да приложи сключеното с адвоката споразумение, ако има такова. По принцип голяма част или дори пълният размер на адвокатските хонорари ще бъде възстановен, при условие че не надвишава една трета от цената на иска. Хонорарите и авансовите плащания за процесуалните представители и хонорарите на вещите лица (в зависимост от случая) могат да бъдат възстановени след оценка на разноските.
			Същите като в предишния казус.	Същите като в предишния казус.

Казус Б	Същите като в предишния казус.			
---------	--------------------------------	--	--	--

Разноски за писмени и устни преводи

Разглеждане на казуси	Писмени преводи		Устни преводи	
	Кога и при какви условия е необходим писмен превод?	Какви са приблизително разноските?	Кога и при какви условия е необходим устен превод?	Какви са приблизително разноските?
Казус А	Документи, представени на език, различен от испански (или, според случая, езика на автономната област, в която се гледа делото), трябва да бъдат придружени от писмен превод. Документът може да бъде даден за превод от частно лице, но ако едната от страните оспори превода на основание, че не е точен, като посочи причините за това твърдение, съдебният секретар разпорежда да бъде направен официален превод на оспорваната част от документа за сметка на страната, която го подава. Ако официалният превод е идентичен по същество с превода, извършен от частното лице, разноските трябва да бъдат платени от страната, която е оспорила превода.	Различна	Когато дадено лице, което не говори испански или, според случая, друг официален език на автономната област, в която се гледа делото, трябва да бъде разпитано, да направи изявление или да бъде уведомено лично за решение, всяко лице, което говори въпросния език и което е положило клетва или е дало обещание да извърши точен превод, може да бъде назначено за устен преводач.	
Казус Б	Същите като в предишния казус.		Същите като в предишния казус.	Трудно е да се определят предварително.

Последна актуализация: 08/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Процесуални разходи - Франция

В този раздел е направен преглед на съдебните разноски, които се прилагат във Франция. За по-задълбочен анализ на съдебните разходи моля разгледайте следните конкретни случаи:

- Семейно право - Развод
- Семейно право - Родителски права
- Семейно право - Издръжка
- Търговско право - Договори
- Търговско право - Отговорност

Разпоредби относно възнагражденията на юридическите професии

Възнагражденията се формират от **постоянна част** и от **променлива част** (изразяваща се често в процент от цената на предявения иск).

Уместно е да се прави **разлика** между :

помощници на правосъдието (адвокати, юридически пълномощници), чието възнаграждение е определено само отчасти. В по-голямата си част техните хонорари се договарят свободно с клиента.

държавни служители, чието възнаграждение е определено в контекста на нормотворческите правомощия на френското правителство.

Процесуални представители (avoués)

Постановление № 80-608 от 30 юли 1980 г. определя тарифата за възнагражденията на процесуалните представители (avoués) към апелативните съдилища. Помощници на правосъдието/процесуални представители (avoués).

С подзаконовни актове се определят възнагражденията за водене на дела от адвокати (avocats), представляващи правните субекти на първа инстанция (Постановление № 72-784 от 25 август 1972 г. и Постановление № 75-785 от 21 август 1975 г.).

Съдебни изпълнители

Възнаграждението на съдебните изпълнители за призоваване и връчване на молби и правораздавателни актове е уредено в Постановление № 96-1080 от 12 декември 1996 г.

Постоянни съдебни разноски

Постоянни разноски в гражданското производство

Постоянни разноски за страните в гражданското производство

В гражданското производство съществуват **разноски, които са правно необходими за развитие на процеса** и чийто размер е предмет на **оценка** или по нормативен път, или чрез съдебно решение. Тези разноски се наричат **съдебни разноски**.

Те включват:

Такси, данъци и налози, събирани от съдебните или данъчни администрации. Тези такси или налози се прилагат рядко, тъй като със Закон № 77-1468 от 30 декември 1977 г. се въведе принципът за безвъзмездност на публичните услуги в гражданските и административни съдилища.

Разноски за превод на документи, когато това се изисква от закона или по силата на международно задължение.

Възнаграждения на свидетели.

Възнаграждения на специалисти-технически помощници.

Плащания по тарифи (тарифа за възнагражденията на съдебни изпълнители, процесуални представители и адвокати).

Възнаграждения на държавни служители.

Възнаграждението на адвокатите, доколкото е регламентирано, включително разноските за явяване по делото.

Разноските за връчване на акт в чужбина.

Разноските за устен и писмен превод, наложени от действията по събиране на показания, дадени в чужбина по искане на съдебните институции по силата на Регламент (ЕО) № 1206 / 2001 на Съвета от 28 май 2001 г. относно сътрудничеството между съдилища на държавите-членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела.

Социалните доклади, постановени при дела в областта на семейното право и за правна защита на пълнолетни и малолетни и непълнолетни лица.

Възнаграждението на определеното от съда лице за изслушване на малолетни/непълнолетни.

Етап от гражданското производство, на който постоянните разноски трябва да бъдат платени

Разноските по гражданското производство включват всички **суми, платени или дължими от страните** преди или по време на съдебното производство.

Това например са **разноски за правни консултации** преди образуване на делото, за специалисти-технически помощници, **пътни разноски**.

По време на производството тези разноски могат да включват **процесуалните разноски, плащани на помощниците на правосъдието, държавните служители, разноските, събирани от държавата, и хонорари за консултации**.

След производството към тях се отнасят **разноските по изпълнение** на решението.

Съдебни разноски в конституционното правораздаване

Постоянни разноски за страните в конституционното съдопроизводство

Тъй като съгласно действащото френско процесуално право не се предвижда **сезиране на Конституционния съвет от физически лица**, на този въпрос не може да се отговори.

Каква предварителна информация мога да очаквам от процесуалните представители (адвокатите)?

Информация относно правата и задълженията на страните

Въпрос на **професионална етика** за помощниците на правосъдието е да предоставят най-точна информация на своите клиенти относно правата и задълженията им.

Източници на информация относно съдебните разноски

Къде мога да намеря информация относно съдебните разноски във Франция?

На интернет сайтовете на [Министерството на правосъдието](#) и на [различните професии](#).

На какви езици може да се намери информация относно съдебните разноски във Франция?

Информацията е достъпна на френски език.

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разноските?

Не съществува интернет сайт, на който са публикувани съдебните разноски.

Данък добавена стойност (ДДС)

Къде мога да намеря информация по този въпрос? Какви са приложимите ставки?

Всички тарифи са дадени **без включени данъци**. Приложимата ставка по ДДС във всички случаи е **19,6%** с изключение на плащанията в полза на лицата, **ползващи правна помощ (5,5%)**.

Правна помощ

Какви са минималните доходи за отпускане на правна помощ по граждански производства?

За отпускане на правна помощ **е без значение** вида на производството - **гражданско или наказателно** - както и по естеството на спора. За да бъде отпусната или отказана помощ, значение имат единствено **доходите на молителя**.

Ето защо всички **физически лица с френско гражданство** и **гражданите на държавите-членки на Европейския съюз**, както и **юримическите лица с нестопанска цел**, които желаят да потърсят съдебна защита за своите права, но нямат достатъчно средства, могат да направят постъпки за отпускане на правна помощ.

По същия начин **лицата с чуждо гражданство, които пребивават обичайно и постоянно във Франция**, имат право да ползват правна помощ **по гражданскоправни въпроси**. Условието за постоянно пребиваване обаче не се поставя при наказателните производства. Правна помощ не може да бъде отказана на малолетни и непълнолетни лица, независимо от вида на производството, в което участват (гражданско, административно или наказателно).

Доходите, които се вземат предвид, включват **средния месечен доход за последната календарна година, получени от лицето, желаещо отпускане на правната помощ**, както и при необходимост – **доходите на лицата, живеещи постоянно в неговото домакинство**. В последния случай праговете за отпускане на правна помощ се завишават с корекционен коефициент, който отчита семейните разходи.

Лицата, получатели на определени **социални помощи** (допълнителни плащания от Националния солидарен фонд, минимална социална помощ), обаче са освободени от необходимостта да доказват недостатъчност на доходите си.

Освен това в доходите не се вземат под внимание различни **плащания със социален характер** (семейни надбавки, социални помощи, жилищни помощи).

В зависимост от доходите правната помощ може да бъде **пълна или частична**. **Праговете на доходите** за отпускане на помощ се актуализират всяка година със закона за държавния бюджет. За 2009 г. средният месечен размер на доходите, получени през 2008 г. от лице, живеещо само, е: по-малък или равен на **911 EUR** за получаване на пълна правна помощ, между **912** и **1367 EUR** за получаване на частична правна помощ.

Тези прагове се завишават със **164 EUR** за всяко от първите две лица, които се издържат от молителя и живеят в домакинството му (деца, съпруг, лице, с което молителят живее на семейни начала, партньор по договор за граждански съюз, възходящ...) и с по **104 EUR** за всяко трето и следващо лице, което се издържа от него.

Има ли други условия за получаване на правна помощ в качеството на пострадали?

Поначало **не се взема предвид положението (например пострадал или обвиняем) на страна по делото**. Няма разлика в отношението към пострадалите, обвиняемите, ищци или ответници, за да бъде отпусната или отказана правна помощ.

Въпреки това със **Закона за устройството и планирането в съдебната система (loi d'orientation et de programmation pour la justice) от 9 септември 2002 г.** бяха подобрени условията за достъп до правосъдие на пострадалите от най-тежките престъпления, по-специално умишлени посегателства върху живота и неприкосновеността на личността (престъпления, които са предвидени и се наказват по членове 221-1 до 221-5, 222-1 до 222-6, 222-8, 222-10, 222-14 (1° и 2°), 222,23 до 222-26, 421-1 (1°) и 421-3 (1° до 4°) от Наказателния кодекс, както и за техните наследници по отношение на предявяването на граждански иски за обезщетение на вредите, причинени от престъпления против личността), като ги освободи от изискването за доказване на доходи, за да им бъде отпусната правна помощ. Тази разпоредба се прилага по-специално към пострадалите при изнасилване и повтарящо се насилие над малолетни и непълнолетни лица, ненавършили 15 години или особено уязвими лица, довело до смърт или трайна инвалидност.

Освен това **по изключение се допуска отклонение от условието за недостатъчност на доходите**, независимо от положението на лицето, поискало да ползва правна помощ, по делото (ищец/ответник, пострадал/обвиняем) при всички случаи, когато лицето е в особено положение с оглед на предмета на спора или предвидимите съдебни разноски.

Тази разпоредба по-специално се прилага към пострадалите от престъпления поради обстоятелствата, при които е извършено това престъпление.

Има ли други условия за получаване на правна помощ в качеството на обвиняем?

Поначало **не съществуват специални условия** за получаване на правна помощ от ответници по дела. Въпреки това в случай на използване на правно средство за защита (жалба, възражение, касационна жалба), положението на ответниците се преразглежда, ако вече са ползвали правна помощ. В действителност тези лица запазват правото си на правна помощ с цел да се защитят.

Все пак добре е да се припомни общото правило, приложимо както по отношение на ищеца, така и на ответника по делото, според което правна помощ не се отпуска, в случай че разноските по тази помощ се поемат по силата на застрахователен договор за правна защита или равностойна система за закрила.

Има ли процедури, които са освободени от разноски?

Страните не са задължени да бъдат представлявани от адвокат пред мировия съдия и районния съд. Когато цената на иска е под 4 000 евро, тези съдебни инстанции могат да бъдат сезирани по опростена процедура, при която страните са освободени от изискването да прибегват до съдебен изпълнител.

Исканията за преразглеждане на мерките, свързани с упражняване на родителски права, както и молбите за осиновяване, ако детето е осиновено преди навършване на 15 години, мерките след развод, исковите за издръжка могат да се предявяват без адвокат посредством обикновена молба. Както всички производства пред граждански съдилища, тези инстанции не събират такси за образуване на производството и постановяване на решения.

Кога загубилата делото страна трябва да плати разноските на спечелилата страна?

При гражданските дела всяко съдебно решение, с което приключва делото, трябва да съдържа произнасяне относно разноските, направени в рамките на производството.

Поначало съдебните **разноски (такси, определяни по тарифи** – вж. по-горе) се поемат от загубилата делото страна. Въпреки това съдът може, с мотивирано решение, да осъди другата страна да заплати част от разноските или цялата сума.

Една от страните може също така да поиска противната страна да заплати изцяло или частично разноските, които е направила, и които **не са включени в съдебните разноски**. Тук могат да се отнесат например хонорари и явявания по делото на адвоката на страната, разноски и констативни протоколи, съставени от съдебни изпълнители, пътни разноски. При тази възможност съдът осъжда страната, която трябва да плати разноските, по подразбиране – загубилата делото страна, да заплати на другата страна определената от него сума, покриваща направени разноски, които не са включени в съдебните разноски. Съдът взема предвид критерия справедливост или икономическото положение на осъдената страна. Воден от същите съображения съдът може служебно да реши, че няма основания за такова осъждане.

Хонорари на вещи лица

При гражданските производства възнаграждението на вещите лица, назначени от съда, се определя със **съдебно решение**.

Когато съдията поставя задача на вещо лице, той определя размера на авансов депозит, предназначен за неговото възнаграждение. Размерът на депозита е възможно най-близък до прогнозното окончателно възнаграждение. Съдията определя страната или страните, които трябва да внесат депозита в секретариата на съда.

След представяне на **заклучението на вещото лице** съдът определя възнаграждението му в зависимост по-специално от изпълнението на задачите, спазването на поставените срокове и качеството на изпълнение на работата. Съдът разрешава на вещото лице да получи възнаграждение до размера на депозираните в секретариата суми и нарежда, ако е необходимо, да му се изплатят допълнителни суми, като посочва страната или съответно страните, които трябва да ги поемат.

Съдебното решение, с което приключва делото, постановява **коя страна ще изплати дължимото възнаграждение на вещото лице**. По правило възнаграждението се поема от **загубилата делото страна**, освен ако съдът чрез мотивирано решение осъди другата страна да заплати пълния размер или част от него.

Обратно, хонорарите на **вещите лица, които не са назначени от съда**, се **договарят свободно между вещото лице и клиента**. Те не се включват в съдебните разноски. По искане на някоя от страните съдът може да осъди загубилата делото страна или, ако няма такава, страната, осъдена да поеме разноските, да ѝ изплати определена сума за компенсация на изплатените по този начин хонорари. Съдът се произнася, като взема предвид критерия справедливост или икономическото положение на осъдената страна.

Възнаграждения за писмени и устни преводи

Тези разноски са **за сметка на загубилата делото страна**, освен ако съдът чрез мотивирано решение осъди другата страна да заплати пълния размер или част от него.

Документи по темата

[Доклад на Франция относно проучването за прозрачност на разноските](#) (1312 Kb) [en](#)

Последна актуализация: 08/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази

страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Разглеждане на казус 1 — семейно право — развод в - Франция

В този казус по семейно право — развод, държавите-членки бяха помолени да посъветват страната, която подава молба за развод, относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: двойка се жени. По-късно те се разделят и решават да се разведат.

Казус Б — транснационален случай: Двама граждани на една и съща държава-членка (държава-членка А) се женят. Бракът се сключва в държавата-членка А. След сватбата двойката се премества да живее и работи в друга държава-членка (държава-членка Б), в която установяват своето местожителство. Скоро след това двойката се разделя, като съпругата се връща в държавата-членка А, а съпругът остава в държавата-членка Б. Двойката решава да се разведе. При връщането си в държавата-членка А съпругата незабавно подава молба за развод пред съдилищата на държавата-членка Б.

Разноски във Франция

Съдебни разноски на първа инстанция, разноски във въззивното производство и за алтернативно разрешаване на спорове (MARC)

Казус	Производство на първа инстанция			Въззивно производство			Алтернативен метод за разрешаване на спорове (MARC)	
	Първоначални съдебни разноски	Разноски за изготвяне на преписи	Други разноски	Първоначални съдебни разноски	Разноски за изготвяне на преписи	Други разноски	Предлага ли се такава възможност в тези случаи?	Разноски
Казус А	Не	Не	Не	Не	Не	Не	Медиацията е възможна с цел евентуално сближаване на страните по отношение на последиците от развода. Във всички случаи обаче е необходимо съдебно решение за развод.	Медиацията се осъществява за сметка на страните, но може да бъде поета от правна помощ.
Казус Б	Също	Също	Също	Също	Също	Също	Също	Също

Разноски за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат			Съдебен изпълнител		Вещо лице	
	Представителството задължително ли е?	Средни разноски	Представителството задължително ли е?	Разноски преди постановяването на съдебно решение	Разноски след постановяването на съдебно решение	Задължително ли е използването му?	Разноски
Казус А	Да	Определянето на хонорарите е свободно.	Да, в случай на призоваване. Не, в случай на съвместна молба.	Призоваване: 18,70 EUR Връчване: 26,70 EUR	Връчване: 26,70 EUR	Необходимо е участието на нотариус, ако в съпругеската имуществена общност има недвижим имот.	Според тарифа
Казус Б	Също	Също	Също	Документ с произход от друга държава-членка – 50 EUR Документ, предназначен за друга държава-членка - 36,30 EUR	Документ с произход от друга държава-членка – 50 EUR Документ, предназначен за друга държава-членка – 36,30 EUR	Също	Също

Разноски за възнаграждение на свидетел, обезпечителни мерки и други разноски

Казус	Възнаграждение на свидетел		Обезпечителни мерки		Други разноски	
	На свидетелите дължи ли се възнаграждение?	Разноски	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?	Разноски	Описание	Разноски
Казус А	Не	Не	Не	Не	Не	Не

Казус Б	Също	Също	Също	Също	Също	Също
---------	------	------	------	------	------	------

Разноски за правна помощ и възстановяване на други суми

Казус	Правна помощ		
	Кога и при какви условия е приложима правната помощ?	Кога помощта е в пълен размер?	Условия?
Казус А	Помощ може да бъде поискана от един от съпрузите преди или по време на съдебното производство. Условия за отпускане на помощ: - молбата за развод, подадена от единия от съпрузите, да не изглежда явно недопустима или неоснователна; - декларираните доходи да не надвишават предвидените от закона прагове; - разноските за процедурата по развод да не се покриват от застраховка за правна защита.	Държавата поема всички съдебни разноски, ако единият от съпрузите има право на помощ в пълен размер.	Помощ в пълен размер се отпуска, ако декларираните от молителя месечни д не надвишават 911 EUR . Над тази сума и до 1367 EUR се отпуска частична помощ. Прагът на доходите се увеличава с по EUR за първите 2 лица на издръжка и с 104 EUR за всяко 3-то и следващо лице
Казус Б	Също	Също	Също

Казус	Възстановявания на суми	
	Спечелилата делото страна може ли да получи възстановяване на направените от нея разноски за разрешаване на споровете?	Съществуват ли случаи, при които правната помощ следва да възстанови на институцията, предоставила помощта?
Казус А	Не, ако страните постигнат съгласие. Приложимият принцип е разноските да се поделят, освен ако страните се споразумеят или съдът реши друго.	Ако съдебното решение за развод осъжда съпруга който не по правна помощ да заплати разноските, последният следва да възстанови в държавния бюджет авансово изплатените от държавата суми за защита на съпруга, който ползва правна п
Казус Б	Също	Също

Разноски за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи	
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разноските?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разноските?
Казус А	Необходимо е представяните пред съда документи да бъдат преведени.	Няма налични статистически данни за тези разноски.	Когато съдът не разбира езика, на който се изразяват страните.	Определя се от съда.
Казус Б	Също	Също	Също	Също

Последна актуализация: 08/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Разглеждане на казус 2 — семейно право — попечителство над деца - Франция

В този казус по семейно право — попечителство над децата, държавите-членки бяха помолени да посъветват страната, която подава иск, относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Две лица са живели заедно без брак в продължение на няколко години. В момента на тяхната раздяла те имат тригодишно дете. Съдебно решение дава попечителството над детето на майката и право на посещение на бащата. Майката подава иск за намаляване на правото на посещение на бащата.

Казус Б — транснационален случай, при който сте адвокат в държавата-членка А: Две лица са живели заедно без брак в дадена държава-членка (държава-членка Б) в продължение на няколко години. Те имат дете заедно, но се разделят непосредствено след раждането на детето. Съдебно

решение в държавата-членка Б дава попечителството над детето на майката и право на посещение на бащата. Майката и детето се преместват да живеят в друга държава-членка (държава-членка А), както е предвидено в съдебното решение, а бащата остава в държавата-членка Б. Няколко години по-късно майката подава иск в държавата-членка А за изменение на правото на посещение на бащата.

Разноски във Франция

Съдебни разноски на първа инстанция, разноски във въззивното производство и за алтернативно разрешаване на спорове (MARC)

Казус	Производство на първа инстанция			Въззивно производство			Алтернативен метод за разрешаване на спорове (MARC)	
	Първоначални съдебни разноски	Разноски за изготвяне на преписи	Други разноски	Първоначални съдебни разноски	Разноски за изготвяне на преписи	Други разноски	Предлага ли се такава възможност в тези случаи?	Разноски
Казус А	Не.	Не.	Не.	Не.	Не.	Не.	Възможно е да се приложи съдебна медиация. Възможно е да се приложи и извънсъдебна медиация.	Медиацията е за сметка на страните. Хонорарите се определят от съд. Тези разноски обаче могат да се включат в правен помощ. Добре е между медиатора и страните да се сключи споразумение относно хонорар
Казус Б	Също	Също	Също	Също	Също	Също	Също	Също

Разноски за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат		Съдебен изпълнител			Вещо лице	
	Представителството задължително ли е?	Средни разноски	Представителството задължително ли е?	Разноски преди постановяването на съдебно решение	Разноски след постановяването на съдебно решение	Задължително ли е използването му?	Разноски
Казус А	Не.	Не.	Да, в случай на призоваване. Не, в случай на молба.	Призоваване: 18,70 EUR. Връчване: 26,70 EUR.	Ако решението не се обявява от секретариата, връчването чрез съдебен изпълнител възлиза на: 26,70 EUR.	Не.	Определя се от съда.
Казус Б	Също	Също	Също	Документ с произход от друга държава-членка – 50 EUR. Документ, предназначен за друга държава-членка – 36,30	Документ с произход от друга държава-членка: 50 EUR. Документ, предназначен за друга държава-членка: 36,30 EUR.	Също	Също

Разноски за възнаграждение на свидетел, обезпечителни мерки и други разноски

Казус	Възнаграждение на свидетел	Обезпечителни мерки	Други разноски

	На свидетелите дължи ли се възнаграждение?	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?	Разноски	Описание	Разноски
Казус А	Не.	Не.	Не.	Не.	Не.	Не.
Казус Б	Също	Също	Също	Също	Също	Също

Разноски за правна помощ и възстановяване на други суми

Казус	Правна помощ		
	Кога и при какви условия е приложима правната помощ?	Кога помощта е в пълен размер?	Условия?
Казус А	Правна помощ може да бъде поискана преди или по време на съдебното производство. Тя се отпуска, ако декларираните доходи от родителя не надвишават предвидените от закона прагове.	Държавата поема всички съдебни разноски, ако родителят има право на помощ в пълен размер.	Правна помощ в пълен размер се отпуска, ако декларираните от молителя месечни доходи не надвишават 911 EUR . Над тази сума и до 1 367 EUR се отпуска частична помощ. Прагът на доходите се увеличава с по 164 EUR за първите 2 лица на издръжка и с по 104 EUR за всяко 3-то и следващо лице.
Казус Б	Също	Също	Също

Разноски за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи	
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разноските?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разноските?
Казус А	Необходимо е представяните пред съда документи да бъдат преведени.	Липсват статистически данни.	Когато съдът не разбира езика, на който се изразяват страните.	Възнаграждението се определя от съда.
Казус Б	Също	Също	Също	Също

Последна актуализация: 08/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Разглеждане на казус 3 — семейно право — издръжка - Франция

В този казус по семейно право — издръжка, държавите-членки бяха помолени да посъветват страната, която подава иск, относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Две лица са живели заедно без брак в продължение на няколко години. В момента на тяхната раздяла те имат тригодишно дете. Съдебно решение дава попечителството над детето на майката. Единственият нерешен въпрос се отнася до размера на издръжката, която бащата дължи на майката за отглеждането и образованието на детето. Майката подава иск в тази връзка.

Казус Б — транснационален случай, при който сте адвокат в държавата-членка А: Две лица са живели заедно без брак в дадена държава-членка (държава-членка Б). Те имат тригодишно дете. Разделят се. Съдебно решение в държавата-членка Б дава попечителството над детето на майката. Със съгласието на бащата майката и детето се преместват да живеят в друга държава-членка (държава-членка А), в която установяват своето местожителство.

Остава нерешен въпрос. Той се отнася до размера на издръжката, която бащата дължи на майката за отглеждането и образованието на детето. Майката подава иск в тази връзка в държавата-членка А.

Разноски във Франция

Съдебни разноски на първа инстанция, разноски във въззивното производство и за алтернативно разрешаване на спорове (MARC)

Казус	Производство на първа инстанция			Въззивно производство			Алтернативен метод за разрешаване на спорове (MARC)	
	Първоначални съдебни разноски	Разноски за изготвяне на преписи	Други разноски	Първоначални съдебни разноски	Разноски за изготвяне на преписи	Други разноски	Предлага ли се такава възможност в тези случаи?	Разноски
	Не	Не	Не	Не	Не	Не	Възможно е да се приложи	Разноските за медиация са за

Казус А							съдебна медиация. Възможно е да се приложи също и извънсъдебна медиация.	сметка на страните, като хонорарите се определят от съда. Тези разноси обаче могат да се включат в правната помощ. Добре е между медиатора и страните да се сключи споразумение относно хонорара.
Казус Б	Също	Също	Също	Също	Също	Също	Също	Също

Разноси за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат			Съдебен изпълнител		Вещо лице	
	Представителството задължително ли е?	Средни разноси	Представителството задължително ли е?	Разноси преди постановяването на съдебно решение	Разноси след постановяването на съдебно решение	Задължително ли е използването му?	Разноси
Казус А	Не	Не	Не	Не	Не	Не	Определя се от съда.
Казус Б	Също	Също	Също	Също	Също	Също	Също

Разноси за възнаграждение на свидетел, обезпечителни мерки и други разноси

Казус	Възнаграждение на свидетел		Обезпечителни мерки		Други разноси	
	На свидетелите дължи ли се възнаграждение?	Разноси	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?	Разноси	Описание	Разноси
Казус А	Не	Не	Не	Не	Не	Не
Казус Б	Също	Също	Също	Също	Също	Също

Разноси за правна помощ и възстановяване на други суми

Казус	Правна помощ		
	Кога и при какви условия е приложима правната помощ?	Кога помощта е в пълен размер?	Условия?
Казус А	Помощта може да бъде поискана от майката преди или по време на съдебното производство. Тя се отпуска, ако декларираните доходи не надвишават предвидените от закона прагове.	Държавата поема всички съдебни разноси, ако майката има право на помощ в пълен размер.	Правна помощ в пълен размер се отпуска, ако декларираните от майката месечни доходи не надвишават 911 EUR на месец. Над тази сума и до 1367 EUR се отпуска частична помощ. Прагът на доходите се увеличава с по 164 EUR за първите 2 лица на издръжка на майката и с по 104 EUR за всяко 3-то и следващо лице.
Казус Б	Също	Също	Също

Казус	Възстановяване на суми	
	Спечелилата делота страна може ли да получи възстановяване на направените от нея разноси за разрешаване на споровете?	Съществуват ли случаи, при които правната помощ следва да се възстанови на институцията, предоставила помощта?
Казус А	Да, ако има решение на съда в този смисъл.	Когато решението на съда осъжда бащата, който не ползва правна помощ, да заплати разноските, последният следва да

		възстанови в държавния бюджет авансово изплатените от държавата суми за защита на майката, която ползва правна помощ.
Казус Б	Също	Също

Разноски за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи	
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разноските?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разноските?
Казус А	Необходимо е представяните пред съда документи да бъдат преведени.	Липсват статистически данни.	Когато съдът не разбира езика, на който се изразяват страните.	Възнаграждението се определя от съда.
Казус Б	Също	Също	Също	Също

Последна актуализация: 08/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Разглеждане на казус 4 — търговско право — договор - Франция

В този казус по търговско право — договор, държавите-членки бяха помолени да посъветват продавача относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Дружество доставя стоки на стойност 20 000 евро. На продавача не е заплатено, тъй като купувачът счита, че стоките не отговарят на договореното.

Продавачът решава да подаде иск, за да му се заплати цялата цената.

Казус Б — транснационален случай: Дружество, чието седалище се намира в държавата-членка Б, доставя стоки на стойност 20 000 евро на купувач в държавата-членка А. Договорът се урежда от правото на държавата-членка Б и е написан на езика на тази държава. На продавача не е заплатено, тъй като купувачът, който се намира в държавата-членка А, счита, че стоките не отговарят на договореното. Продавачът решава да подаде иск в държавата-членка А, за да му бъде заплатена цялата цената, както е предвидено в договора с купувача.

Разноски във Франция

Съдебни разноски на първа инстанция, разноски във въззивното производство и за алтернативно разрешаване на спорове (MARC)

Казус	Производство на първа инстанция		
	Първоначални съдебни разноски	Разноски за изготвяне на преписи	Други разноски
Казус А	Окръжен съд: не, няма първоначални разноски. Търговски съд: да, има първоначални разноски, чийто минимален размер достига 69,97 EUR.	Окръжен съд: не.	Окръжен съд: не.
Казус Б	Окръжен съд: не, няма първоначални разноски. Търговски съд: да, има първоначални разноски, чийто минимален размер достига 69,97 EUR.	Окръжен съд : не.	Окръжен съд: не.

Казус	Въззивно производство			Алтернативен метод за разрешаване на спорове (MARC)	
	Първоначални съдебни разноски	Разноски за изготвяне на преписи	Други разноски	Предлага ли се такава възможност в тези случаи?	Разноски
Казус А	Не	Не	Не	Да Помирително производство Съдебна медиация Извънсъдебна медиация	Без разноски Хонорари, определяни от съда По споразумение между страните и медиатора
Казус Б	Не	Не	Не	Да Помирително производство Съдебна медиация Извънсъдебна медиация	Без разноски Хонорари, определяни от съда По споразумение между страните и медиатора

Разноски за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат	Съдебен изпълнител	Вещо лице

	Представителството задължително ли е?	Средни разноски	Представителството задължително ли е?	Разноски преди постановяването на съдебно решение	Разноски след постановяването на съдебно решение	Задължително ли е използването му?	Разноски
Казус А	Окръжен съд: да. Търговски съд: не. Апелативен съд: да.	За адвокати (Avocats): липсва статистика. За процесуални представители (Avoués): 983 EUR	Да	Призоваване: 18,70 EUR Връчване: 26,70 EUR	Връчване: 26,70 EUR	Не	Възнаграждението се определя от съда.
Казус Б	Окръжен съд: да. Търговски съд: не. Апелативен съд: да.	За адвокати (Avocats): липсва статистика. За процесуални представители (Avoués): 983 EUR	Да	Призоваване: 18,70 EUR Връчване: 26,70 EUR	Връчване: 26,70 EUR	Не	Хонорарът се определя от съда

Разноски за възнаграждение на свидетел, обезпечителни мерки

Казус	Възнаграждение на свидетел	Обезпечителни мерки
	На свидетелите дължи ли се възнаграждение?	Съществува ли такава възможност и кога и как се използва тя?
Казус А	Да (Постановление от 27 декември 1920 г. относно преразглеждане на тарифите за възнаграждения на свидетели).	Не
Казус Б	Да (Постановление от 27 декември 1920 г. относно преразглеждане на тарифите за възнаграждения на свидетели).	Не

Разноски за правна помощ и възстановяване на други суми

Казус	Правна помощ		
	Кога и при какви условия е приложима правната помощ?	Кога помощта е в пълен размер?	Условия?
Казус А	Юридическите лица със стопанска цел (търговски дружества например) нямат право на правна помощ. В действителност във Франция помощ се отпуска единствено на физически лица, както и при определени условия, на юридически лица с нестопанска цел и на управители на етажна собственост.	Държавата поема всички съдебни разноски, когато помощта е в пълен размер.	Правна помощ в пълен размер се отпуска, ако декларираните от молителя месечни доходи не надвишават 911 EUR . Над тази сума и до 1367 EUR се отпуска частична помощ. Прагът на доходите се увеличава с по 164 EUR за първите 2 лица на издръжка и с по 104 EUR за всяко 3-то и следващо лице.
Казус Б	Също	Също	Също

Казус	Възстановявания на суми			
	Спечелилата делото страна може ли да получи възстановяване на направените от нея разноски за разрешаване на спорове?	Ако възстановяването не е в пълен размер, каква част подлежи на възстановяване по принцип?	Какви разноски не подлежат на възстановяване?	Съществуват ли случаи правната помощ следва на институцията, преди

Казус А	Да	Възстановяване в пълен размер на определените по тарифи разноски, освен ако съдът реши друго.	Разноски, които не са включени в тарифи: възнаграждение, определено от съда по справедливост.	Когато решението на съда осъжда страната, която е длъжна да възстанови бюджет авансово изплащане на държавата суми за започването на процеса, която ползва
Казус Б	Да	Възстановяване на определените по тарифи разноски в пълен размер, освен ако съдът реши друго.	Разноски, които не са включени в тарифи: възнаграждение, определено от съда по справедливост.	Също

Разноски за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи	
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разноските?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разноските?
Казус А	Представяните пред съда документи трябва да бъдат преведени.	Липсват статистически данни.	Когато съдът не разбира езика, на който се изразяват страните.	Възнаграждението от страната, която ползва
Казус Б	Представяните пред съда документи трябва да бъдат преведени. Събиране на доказателства съгласно Регламент 1206/2001 от 28 май 2001 г.	Липсват статистически данни.	Когато съдът не знае езика, на който се изразяват страните. Събиране на доказателства съгласно Регламент 1206/2001 от 28 май 2001 г.	Възнаграждението от страната, която ползва

Последна актуализация: 08/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Разглеждане на казус 5 — търговско право — отговорност - Франция

В този казус по търговско право — отговорност, държавите-членки бяха помолени да посъветват потребителя относно процесуалните разходи, за да бъдат взети предвид следните случаи:

Казус А — национален случай: Производител на отоплително оборудване доставя отоплителен уред на монтажник. Монтажникът продава (и монтира) отоплителния уред на потребител в неговата къща. Скоро след това в къщата избухва пожар. Всички участници (производителят на отоплителното оборудване, монтажникът и крайният потребител) са застраховани. Относно причината за пожара се води спор. Никой не иска да обезщети потребителя.

Потребителят решава да подаде иск за пълно обезщетение срещу производителя на отоплителното оборудване, монтажника на отоплителното оборудване и застрахователните дружества.

Казус Б — транснационален случай: Производител на отоплително оборудване в държавата-членка Б доставя отоплителен уред на монтажник в държавата-членка В. Монтажникът продава (и монтира) отоплителния уред на потребител в държавата-членка А в неговата къща. Скоро след това в къщата избухва пожар. Всеки от участниците (производителят на отоплителното оборудване, монтажникът и крайният потребител) е застрахован от застрахователно дружество в собствената си държава. Относно причината за пожара се води спор. Никой не иска да обезщети потребителя.

Потребителят решава да подаде иск за пълно обезщетение в държавата-членка А срещу производителя на отоплителното оборудване, монтажника на отоплителното оборудване и застрахователното дружество в държавата-членка А.

Разноски във Франция

Съдебни разноски на първа инстанция, разноски във въззивното производство и за алтернативно разрешаване на спорове (MARC)

Казус	Производство на първа инстанция			Въззивно производство			Алтернативен метод за разрешаване на спорове (MARC)	
	Първоначални съдебни разноски	Разноски за изготвяне на преписи	Други разноски	Първоначални съдебни разноски	Разноски за изготвяне на преписи	Други разноски	Предлага ли се такава възможност в тези случаи?	Разноски
Казус А	Окръжен съд: без първоначални разноски. Търговски съд: да, има първоначални разноски, чийто минимален	Окръжен съд: не.	Окръжен съд: не.	Не	Не	Не	Да Помирително производство Съдебна медиация Извънсъдебна медиация	Без разноски Хонорари, определяни от съда По споразумение между страните и медиатора

	размер достига 69,97 EUR.							
Казус Б	Окръжен съд : не. Окръжен съд : да, има първоначални разноси, чийто минимален размер достига 69,97 EUR.	Окръжен съд: не.	Окръжен съд: не.	Не.	Няма.	Няма.	Да Помирително производство Съдебна медиация Извънсъдебна медиация	Без разноси Хонорари, определяни от съда По споразумение между страните и медиатора

Разноси за адвокат, съдебен изпълнител и вещо лице

Казус	Адвокат		Съдебен изпълнител			Вещо лице
	Представителството задължително ли е?	Средни разноси	Представителството задължително ли е?	Разноси преди постановяване на съдебното решение	Разноси след постановяване на съдебното решение	Участието му задължително ли е?
Казус А	Окръжен съд: да. Търговски съд: не. Апелативен съд: да.	За адвокати (Avocats): липсва статистика. За процесуални представители (Avoués): 983 EUR	Да	Призовка: 18,70 EUR. Връчване: 26,70 EUR.	Връчване: 26,70 EUR.	Не
Казус В	Окръжен съд: да. Търговски съд: не. Апелативен съд: да.	За адвокати (Avocats): липсва статистика. За процесуални представители (Avoués): 983 EUR .	Да.	Призовка: 18,70 EUR. Връчване: 26,70 EUR.	Връчване: 26,70 EUR.	Не.

Разноси за възнаграждение на свидетел

Казус	Възнаграждение на свидетел
	На свидетелите дължи ли се възнаграждение?
Казус А	Да (Постановление от 27 декември 1920 г. относно преразглеждане на тарифите за възнаграждения на свидетели).
Казус Б	Да (Постановление от 27 декември 1920 г. относно преразглеждане на тарифите за възнаграждения на свидетели).

Разноси за правна помощ и възстановяване на други суми

Казус	Правна помощ		
	Кога и при какви условия е приложима правната помощ?	Кога помощта е в пълен размер?	Условия?
Казус А	Помощ може да бъде поискана преди или след производството от купувача – физическо или юридическо лице с нестопанска цел. Условия за отпускане на помощ: - искът, предявен от купувача, да не изглежда явно недопустим или неоснователен; - декларираните приходи да не надвишават предвидените от закона прагове; - съдебните разноси да не се покриват от застраховка за правна защита.	Държавата поема всички съдебни разноси, ако купувачът има право на помощ в пълен размер.	Помощта се в пълен размер се отпуска, ако декларираните от молителя месечни приходи не надвишават 911 EUR . Над тази сума и до 1367 EUR се отпуска частична помощ. Прагът на доходите се увеличава с по 164 EUR за първите 2 лица на издръжка и с по 104 EUR за всяко 3-то и следващо лице.
Казус Б	Също	Също	Също

Казус

Възстановяване на суми

Спечелилата делото страна може ли да получи направените от нея разноси за разрешаване на спорове?

Спечелилата делото страна може ли да получи направените от нея разноски за разрешаване на спорове?

Спечелилата делото страна може ли да получи направените от нея разноски за разрешаване на спорове?

Спечелилата делото страна може ли да получи направените от нея разноски за разрешаване на спорове?

Казус А

Да.

Възстановяване в пълен размер на определените по тарифи разноски, освен ако съдът реши друго.

Разноски, които не са включени в тарифи: възнаграждение, определено от съда по справедливост.

Когато решението на съда осъжда страната, която не ползва правна помощ да заплати разноските, последната е длъжна да възстанови в държавния бюджет авансово изплатените от държавата суми за защита на страната в процеса, която ползва правна помощ.

Казус Б

Да.

Възстановяване в пълен размер на определените по тарифи разноски, освен ако съдът реши друго.

Разноски, които не са включени в тарифи: възнаграждение, определено от съда по справедливост.

Също

Разноски за писмени и устни преводи

Казус	Писмени преводи		Устни преводи	
	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разноските?	Кога и при какви условия е необходимо това?	Приблизителна стойност на разноските?
Казус А	Представяните пред съда документи трябва да бъдат преведени.	Липсват статистически данни.	Когато съдът не знае езика, на който се изразяват страните.	Възнаграждение, определено от съда.
Казус Б	Документите, представяни пред съда, трябва да бъдат преведени. Събиране на показания съгласно Регламент 1206/2001 от 28 май 2001 г.	Липсват статистически данни.	Когато съдът не знае езика, на който се изразяват страните. Събиране на показания съгласно Регламент 1206/2001 от 28 май 2001 г.	Възнаграждение, определено от съда.

Последна актуализация: 08/11/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Кипър

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

В Република Кипър лицата, практикуващи юридически професии, не се делят на различни категории (т.е. адвокати, имащи право да пледират само в по-нисши инстанции, адвокати, имащи право да пледират във висши съдебни инстанции, адвокати и юристи). Всички лица, които практикуват юридически професии, вписани в Регистъра на адвокатите, имат равни права за явяване в националните съдилища и да практикуват юридическата професия като цяло. Този принцип важи независимо от това дали даден адвокат притежава титлата адвокат, имащ право да пледира само в по-нисши инстанции, или адвокат, имащ право да пледира във висши инстанции в чужбина. Терминът, който се използва за обозначаване на всички лица, които практикуват юридически професии, е „адвокат“.

Адвокати (Δικηγόροι)

Хонорарите за правни услуги се определят въз основа на таблица за съдебните разходи, одобрена от Върховния съд (Ανώτατο Δικαστήριο).

По отношение на извънсъдебните услуги са налични таблици, в които се определят минималните размери на хонорарите за правни услуги.

И в двата случая адвокатът може да договори по-висок хонорар.

В случаите на съдебни дела хонорарите трябва да бъдат официално декларирани.

В Кипър съдебните изпълнители са два вида:

Съдебни изпълнители в частния сектор, които връчват съдебни документи.

Съдебни изпълнители към съдилищата, които са държавни служители, натоварени със задължението да изпълняват принудително съдебни решения (а именно заповеди за конфискация или продажба на движимо имущество).

Таксите за връчване на документи от съдебни изпълнители в частния сектор се изчисляват въз основа на разстоянието, на което се намира адресът на връчване.

Съдебни изпълнители към съдилищата са държавни служители и те получават месечно трудово възнаграждение. Страните по съдебни дела, които подават заявления за предприемане на мерки за принудително изпълнение, заплащат стойността на държавната таксова марка в размер, определен в процедурния правилник, който зависи от вида на мярката за принудително изпълнение и размера на вземането, което те искат да съберат.

Задължителни такси

Задължителни такси за граждански производства

Задължителни такси за страните по граждански производства

Първоначалните разходи за съдебни такси се определят въз основа на таблицата за исковите молби или на таблицата за друга процедура и се заплащат при подаване на исковата молба. Съдебните такси не са определени като конкретна сума; техният размер зависи от хода на делото и те се изчисляват въз основа на одобрена таблица.

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени задължителните такси

Първоначалните разходи за съдебни такси се заплащат при подаване на исковата молба.

Задължителни такси по наказателни дела

Задължителни такси за страните по наказателни дела

Ако обвиняемият е осъден, той може да бъде задължен да поеме процесуалните разходи. По правило постановяването на такова решение се избягва при произнасяне на присъда за лишаване от свобода, при което разходите се поемат от държавата в размера, в който биха били ако обвиняемият бъде обявен за невинен.

Етап от наказателното производство, на който трябва да бъдат платени задължителните такси

Разходите след приспадане на първоначалните разходи, платени под формата на таксова марка при подаване на искова молба, се заплащат в края на производството.

Задължителни такси по конституционни производства

Задължителни такси за страните по конституционни производства

Разходите се изчисляват въз основа на съответната таблица.

Етап от конституционното производство, на който трябва да бъдат платени таксите

Разходите се заплащат в края на производството, с изключение на съдебните разходи, които се заплащат при подаване на иска.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Задълженията на адвокатите към клиентите са изброени в Наредбата за етичния кодекс на адвокатите от 2002 г. (Οι περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμοί του 2002) (Държавен вестник на републиката, приложение С(1) № 237 от 17.5.2002 г. (Нормативен административен акт 237 /2002).

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация относно основанието за разходите в Кипър?

Най-съществените основания за разходите са изброени на уебсайта на [Върховния съд](#).

Предоставената информация е на гръцки език.

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Съществуващ уебсайт за информация относно разходите:

Уебсайт на [Върховния съд](#).

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Статистически данни относно дейността, извършвана от съдилищата на Република Кипър, могат да бъдат намерени на уебсайта на [Върховния съд](#) на гръцки и на [английски език](#).

Данък добавена стойност

Как мога да намеря приложима информация?

Адвокатските хонорари се облагат с ДДС в размер на 15 %, при условие че адвокатът, който предоставя услугите, е регистриран по ДДС.

Каква е приложимата ставка?

Ставката на ДДС е в размер на 15 %.

Правна помощ

Приложим праг на дохода по граждански производства

Не се предоставя правна помощ по отношение на гражданските производства.

Приложим праг на дохода за обвиняеми по наказателни производства

Обвиняемите по наказателни производства имат право на безплатна правна помощ, ако техният доход е недостатъчен за плащане на сумите, дължими за адвокатски услуги, и ако съдът счете, че предоставяната безплатна правна помощ е в интерес на правосъдието. Липсва предварително определен праг на доходите. Съдът разглежда заявлението въз основа на всички доказателства, включително и доклад, изготвен от Отдела за услуги за социално подпомагане (Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας) относно дохода и исканията на ответника.

Приложим праг на дохода за жертви по наказателни производства

По правило наказателните производства не се образуват от жертвата на престъпление, а от държавата, която заплаща съответните разходи. По тази причина не са предвидени разпоредби за предоставянето на правна помощ на жертвите.

Други предварителни условия за предоставянето на правна помощ на жертвите

По правило наказателните производства не се образуват от жертвата на престъпление, а от държавата, която заплаща съответните разходи. По тази причина не са предвидени разпоредби за предоставянето на правна помощ на жертвите.

Други предварителни условия за предоставянето на правна помощ на обвиняемите

Съгласно приложимото законодателство, за да отговаря на изискванията за предоставяне на правна помощ престъплението, за което е обвинен обвиняемият, трябва да бъде наказуемо с лишаване от свобода за срок от поне 12 месеца. При все това въпросната разпоредба е счтена за неконституционна и в резултат от това следва да бъде прието, че възможността за предоставяне на безплатна правна помощ съществува във всички случаи.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

По правило загубилата страна заплаща разходите на другата страна, въпреки че въпросът за разходите зависи от преценката на съда, който може да постанови друго.

Връзки по темата

[Съдебни такси и разходи](#)

[Статистически данни \(гръцки език\)](#)

[Статистически данни \(английски език\)](#)

Документи по темата

[Доклад на Кипър относно изследването на прозрачността на разходите](#) (555 Kb) [en](#)

Последна актуализация: 23/07/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази

страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Латвия

Настоящата страница ви предоставя информация за съдебните разходи в Латвия.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

1. Съдебни изпълнители

Възнагражденията за услугите на заклетите съдебни изпълнители (*zvērīnāti tiesu izpildītāji*) се определят в съответствие със [законите ставки](#). Забранява се договарянето на възнаграждение, което се различава от законната ставка.

2. Адвокати

С изключение на случаите, в които държавата предоставя правна помощ, в Латвия няма фиксирано възнаграждение за услугите, предоставяни от **заклети адвокати** (*zvērīnāti advokāti*); заклетите адвокати се договарят за възнаграждението си с клиента.

Член 57 от [латвийския Закон за адвокатурата](#) (*Advokatūras likums*) изисква заклетите адвокати да сключват писмени договори с клиентите си за процесуално представителство и свързаното с това възнаграждение.

В случай че няма писмен договор, а има спор относно възнаграждението, дължимата сума за адвокатско възнаграждение и други разноски може да бъде определена като двойния размер, предвиден в законодателството за държавната правна помощ, в установените в това законодателство размери.

Член 12 от [латвийския Закон за адвокатурата](#) предвижда, че в случаите, посочени в закона, държавата заплаща възнаграждението на адвокатите и другите свързани разноски. Съответно в случаите, предвидени в законодателството за правната помощ ([Закон за държавната правна помощ](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*)) и в [Наказателно-процесуалния закон](#) (*Kriminālprocesa likums*)), се определя кога държавата заплаща възнаграждението и поема свързаните с делото разноски по граждански, административни и наказателни дела.

Възнаграждението и разноските за държавна правна помощ, заплащани на предоставящите правна помощ, се плащат от държавата в съответствие с [Постановление № 1493 от 22 декември 2009 г. на Министерския съвет за определяне на правилата относно обхвата на държавната правна помощ, размера на плащанията, свързаните разноски и процедурата по плащането им](#). Постановлението определя фиксирани възнаграждения (фиксирана/определена сума или почасова ставка), които се заплащат от държавата на предоставящите правна помощ в съответствие с предвидената процедура. Вж. също така отговорите на въпросите по-долу.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи по граждански производства

Фиксирани разходи за страни по гражданско производство

Фиксираните разноски за страните включват държавните такси, административните такси и разноските, свързани с разглеждането на делото.

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

Към молбата до съда трябва да бъдат приложени документи, свързани със плащането на държавните такси и другите съдебни разходи в съответствие с процедурата, предвидена в закона.

Таксата, покриваща работата на съда (държавната такса) и административната такса трябва да бъдат платени към държавния бюджет както следва:

Получател: Държавната хазна (*Valsts kase*)

Данъчен регистрационен номер на получателя: 90000050138

Номер на банкова сметка на получателя: LV55TREL1060190911200

Банка на получателя: Държавна хазна (*Valsts kase*)

Код BIC: TRELLV22

Съобщение: тук се въвеждат данните, позволяващи случаят да бъде идентифициран

Дължимите такси за разглеждане на делото трябва да бъдат платени преди неговото разглеждане.

Дължимите суми за свидетели и вещи лица (за провеждане на огледи или разпитването на свидетели на място), както и разходите за връчване и издаване на призовки, публикуване на съобщения във вестници и обезпечаване на иска се заплащат от страната, която е подала иска, преди делото да бъде разгледано.

Следните плащания се извършват от страната, която е подала иска, преди разглеждането на делото:

Разходите, дължими за свидетели и вещи лица

Разходи, свързани с провеждането на огледи или разпитването на свидетели

Разходи за връчване и издаване на съдебни призовки

Разходи, свързани с издирването на ответника

Разходите, свързани с публикуване на съобщения във вестници

Разходите, свързани с обезпечение на иск.

Плащания, свързани с издаването на решение по делото в районните или градските съдилища (*rajona (pilsētas) tiesa*) или окръжните съдилища (*apgabaltiesa*), се извършват по сметката на администрацията на Съда:

Наименование на получателя: Администрацията на Съда (*Tiesu administrācija*)

Номер на банковата сметка на получателя: LV51TREL2190458019000

Данъчен идентификационен номер на получателя: 90001672316

Банка на получателя: Държавна хазна (*Valsts kase*)

Код BIC: TRELLV22

Друга информация за плащането, която трябва да бъде включена: **21499** (идентификационният номер, който се отнася до съответната категория плащане) и друга информация, необходима за идентифициране на делото, като номера на делото, името на ответника и указание дали той е физическо или юридическо лице.

Фиксирани разходи в наказателните производства

Фиксирани разходи за участници в наказателното производство

Наказателното производство в Латвия е безплатно. [Наказателно-процесуалният закон](#) (*Kriminālprocesa likums*) не определя такси за наказателните производства. Съгласно параграф 8 от преходните разпоредби на този закон гражданските иски, предявени в рамките на наказателни производства, проведени преди влизане на закона в сила, следва да бъдат третирани като иски за обезщетение на вреди. В случай че гражданският ищец не е жертвата или ответникът по гражданския иск не е обвиняем, гражданският иск се разглежда по реда на [Гражданския](#)

процесуален закон (*Civilprocesa likums*). Един месец след влизане на закона в сила длъжностното лице, отговарящо за производството (*procesa virzītājs*), е длъжно да уведоми страните за това.

Етап от наказателното производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разходи

Прилага се отговорът, даден по-горе за фиксираните разходи за участниците в наказателното производство.

Фиксирани разходи по конституционни производства

Фиксирани разходи за участници в конституционно производство

Няма такси на нито един етап от конституционните производства.

Етап от конституционното производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разходи

Няма такси на нито един етап от конституционните производства.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Съгласно член 2.2 от [Етичният кодекс на заклетите адвокати в Латвия](#) (*Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss*) адвокатите са длъжни да дават становища по делото на клиента по професионален и ясен начин и да оказват съответното правно съдействие. Освен това, съгласно член 3.1 от Кодекса адвокатите не трябва да поемат дела, касаещи въпроси, по които не са компетентни или не могат да изпълняват задълженията си по адекватен начин. Поради това, преди да се съгласи да поеме дадено дело, адвокатът е длъжен да се запознае с конкретните обстоятелства по делото и да даде становище. [Латвийският закон за адвокатурата](#) определя също така задълженията на заклетите адвокати, като например използването на всички посочени в законодателството методи и средства за защита и представляване на правата и законните интереси на лицето, което е поискало правна помощ.

Източници на информация за съдебните разходи

Къде мога да намеря информация относно съдебните разходи в Латвия?

Можете да намерите информация относно съдебните разходи в законите и подзаконовите актове, издавани от Министерския съвет, в интернет и в информационните брошури в съдилищата.

На какви езици мога да получа информация относно съдебните разходи в Латвия?

Информация относно съдебните разходи (без да се посочват конкретни суми), дължими при подаването на исковата молба, е достъпна на всички езици на ЕС на уебсайта на [Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела](#) (виж раздел „Образуване на съдебно производство“).

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Информация относно медиацията може да бъде намерена на уебсайта [Mediācija.lv](#).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Уебсайт за информация относно разходите

Информация относно разходите може да бъде намерена в [Портала на националните съдилища](#).

Съществува също така официалният уебсайт на [Министерството на правосъдието на Република Латвия](#). Тук можете да намерите информация относно съдилищата, съдебния процес, решения на административните съдилища, други съдебни решения, както и друга информация.

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Информация относно продължителността на производствата може да бъде намерена в статистическите доклади относно работата на съдилищата, които могат да бъдат намерени на уебсайта на [Информационната система за съдилищата](#) (*Tiesu informācijas sistēma*).

Къде мога да намеря информация относно средния размер на общите разходи за определено производство?

Няма данни за средния размер на общите разходи за определено производство.

Данък добавена стойност

Как се предоставя тази информация?

Държавните такси и деловодните разноски са освободени от ДДС.

Какви са приложимите ставки?

Държавните такси и съдебните такси са освободени от ДДС.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в сферата на гражданското правосъдие

Съгласно [Закона за държавната правна помощ](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) държавата предоставя правна **помощ на физически лица**, които:

са признати за бедни или с ниски доходи съгласно процедурите, предвидени в латвийското законодателство; внезапно се окажат в ситуация и при материални обстоятелства, които ги възпрепятстват да защитят своите права (напр. поради бедствия, форсмажор, или други обстоятелства, извън техния контрол); зависят изцяло от държавата или местните власти.

Когато поради ситуацията, в която се намират, материалните обстоятелства или доходите си лицата не са в състояние да си осигурят правна защита, **държавна правна помощ** се предоставя и на **лица**:

които имат право на правна помощ от Република Латвия по силата на международните задължения на Латвия;

които в случаи на трансгранични спорове са с местоживеене или обичайно пребивават в държава членка на Европейския съюз.

Държавна правна помощ се предоставя и по административни дела (обжалване на решения за предоставяне на убежище, решения по оспорвани заповеди за принудително отвеждане до границата и решения за преразглеждане на заповеди за експулсиране).

Заявленията за правна помощ се разглеждат от [Администрацията за правна помощ](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*), която взема решение за предоставянето или отказа да се предостави правна помощ и уведомява за решението си лицата, подали заявления.

Приложим праг на доходите в сферата на наказателното правосъдие за обвиняеми

Съгласно членове 17—19 от [Закона за държавната правна помощ](#) лицата, които имат законно право на защита в наказателното производство, могат да кандидатстват за правна помощ преди влизането в сила на окончателното съдебно решение. При наказателни производства държавна правна помощ се предоставя за консултации, съдействие при изготвяне на процедурни документи и представителство в досъдебното и съдебното производство. При определени обстоятелства, предвидени в [Наказателно-процесуалния закон](#), държавата назначава адвокат на обвиняемия. Съгласно член 20 от [Наказателно-процесуалния закон](#) всяко лице, заподозряно или обвинено в извършване на престъпление, има право на защита, т.е. право да знае в извършването на какво престъпление е заподозряно или обвинено и право да избере начин, по който да бъде проведена защитата му. Тези лица могат да упражнят правото си, действайки от свое име или като определят лице по техен избор да ги защитава. Последният може да бъде съветник по защитата (заклет адвокат). В закона са посочени случаите, в които представителството от адвокат е

задължително. Ако обвиняемият няма достатъчно средства за да ангажира адвокат и не постигне споразумение с адвокат, който е готов да го представлява, държавата гарантира, че обвиняемият е представляван като заплаща разходите по защитата с държавни средства и определя каква част, ако има такава, от тази сума подлежи на плащане от обвиняемия.

Съгласно член 80 от [§ Наказателно-процесуалния закон](#) обвиняемият може да сключи договор с адвокат или друго лице може да направи това от негово име. Повдиганият обвинение (*procesa virzītais*) няма право да сключва такива договори или да ангажира конкретен адвокат, но трябва да предостави на обвиняемия необходимата информация и да му/i даде възможност да се свърже с адвокат. Ако обвиняемият не е сключил договор в рамките на дело, в което представителството от адвокат е задължително, или в други случаи обвиняемият желае да бъде представляван, повдиганият обвинение отправя искане към старшият адвокат да осигури съветник по защитата. В срок от три работни дни след получаване на искането, старшият адвокат информира повдигания обвинение за името на адвоката, който ще поеме защитата.

Член 81 от [§ Наказателно-процесуалния закон](#) относно специалната процедура предвижда, че ако няма споразумение относно защитата или ако ангажираният адвокат не е в състояние да присъства по време на производството, повдиганият обвинение трябва да ангажира адвокат, който да осъществява защитата в отделните етапи от производството (всякакви разследвания, касаещи обвиняемия) от списъка с дежурните адвокати, изготвен от старшият адвокат за територията на териториална компетентност на съда.

Освен това член 84, параграф 2 от [§ Наказателно-процесуалния закон](#) гласи, че ако лицето не е сключило договор във връзка със защитата си, размерът и процедурата по заплащане на възнаграждения и разноски, дължими за адвокатски услуги, се определят с решение на Министерския съвет (вж. [§ Постановление № 1493 от 22 декември 2009 г. на Министерския съвет за определяне на правилата относно обхвата на държавната правна помощ, размера на плащанията, свързаните разноски и процедурата по тяхното заплащане](#)).

Приложим праг на доходите в сферата на наказателното съдопроизводство за жертви

При наказателни производства държавната правна помощ (т.е. услугите на адвокат) за представляване на жертвата, се назначава в съответствие с процедурата, посочена в [§ Наказателно-процесуалния закон](#), и в случаите, предвидени в него.

Освен това, съгласно член 104, параграф 5 от [§ Наказателно-процесуалния закон](#) лицето, повдигащо обвинение, може да вземе решение за назначаване на адвокат, който да представлява непълнолетно лице при следните обстоятелства:

Ако защитата на правата и интересите на малолетното лице е възпрепятствана или не е гарантирана по друг начин

При обосновано искане на представител на семейството на малолетното лице (майка, баща или настойник, баба или дядо, пълнолетен брат или пълнолетна сестра), с когото живее малолетното лице и който полага грижи за него, или на представител на институция за защита правата на детето или представител на неправителствена организация, действаща в областта на защита на правата на детето.

При извънредни обстоятелства и в случай, че не е възможно по друг начин да се гарантира защита на правата и интересите на лицето в публично наказателно производство, повдиганият обвинение има право да назначи адвокат на жертва, която е пълнолетно лице с ниски доходи или в много тежко финансово положение. В тези случаи сумата и процедурата по заплащането за услуги, предоставяни от адвокат, са определени от Министерския съвет (вж. [§ Постановление № 1493 от 22 декември 2009 г. на Министерския съвет за определяне на правилата относно обхвата на държавната правна помощ, размера на плащанията, свързаните разноски и процедурата по тяхното заплащане](#)).

При тези обстоятелства държавата осигурява правна помощ на лицето, считано за жертва (изготвяне на процедурни документи и представителство в съда).

Други условия за предоставянето на правна помощ на жертви

Виж информацията по-горе относно прага на доходите за обвиняеми в сферата на наказателното съдопроизводство.

Други условия за предоставянето на правна помощ на обвиняеми

Виж информацията по-горе относно прага на доходите, приложим към правната помощ в сферата на наказателното правосъдие.

Безплатни съдебни производства

Следните лица са освободени от заплащане на съдебни разходи на държавата:

Ищци — по искове на работници за възстановяване на трудово възнаграждение и други искове, произтичащи от трудови правоотношения или свързани с такива;

Ищци — по искове, свързани с неизпълняване на трудови договори, ако ищецът излежава присъда в затвор;

Ищци — по искове за телесна повреда, довела до инвалидност или други увреждания на здравето, или смърт;

Ищци — по искове за събиране на плащания на издръжка на дете или родител и искове за определяне на бащинство, ако искът е внесен заедно с иска да събиране на плащане на издръжка;

Заявители — по въпроси, свързани с признаването, или признаването и изпълнението на решения, издадени от чуждестранни съдилища, по искове за събиране на плащания на издръжка на дете или родител;

Ищци — по искове за обезщетение за финансови загуби или неимуществени вреди, произтичащи от престъпления

Прокурори, държавни институции или органи на местното самоуправление и лица, които имат законното право да защитават в съда правата и законните интереси на други лица

Заявители — по въпроси, свързани с обявяването на лице за недееспособно или за назначаването на настойник;

Заявители — за назначаване на настойник на лице поради разпуснат или разточителен начин на живот или прекомерна злоупотреба с алкохол или наркотици

Ответници — по въпроси, свързани с намаляване размера на издръжката, определена от съда за дете или родител и намаляването на издръжката, определена от съда, по искове за нанесена телесна повреда, довела до инвалидност или други увреждания на здравето, или смърт

Заявители — когато дете е било незаконно преведено през граница или задържано

Синдици — по искове, които са предявени в полза на физически или юридически лица в несъстоятелност и синдици, подаващи заявления за обявяване на юридически лица в несъстоятелност при обстоятелствата, описани в параграф 3 на [§ член 51 от Закона за несъстоятелността \(Maks ātnespējas likums\)](#);

Кредитори — изпълнение на решения, отнасящи се до събирания на плащания към държавата

Кредитори — изпълнение на решения, отнасящи се до събирания на плащания, които се извършват с единен документ, позволяващ изпълнението на иска в определена държава членка;

Данъчни служби и служби по акцизите - заявления за обявяване на юридически лица в несъстоятелност;

Службата за гражданство и въпроси, свързани с миграцията (*Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde*), по дела за лишаване от латвийско гражданство
Държавната агенция за социално осигуряване (*Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra*) — по дела за събиране на вземания за държавния бюджет, произтичащи от дължими социални осигуровки, или надплащане на социални помощи и социални осигуровки, или плащане на социални помощи във връзка с пътни произшествия.

Страните също така могат да бъдат **освободени от заплащане на съдебни разходи** на държавата в други случаи, предвидени в закона. При извършване на оценка на финансовото положение на физическо лице, съдът или съдията може да го освободи изцяло или отчасти от заплащане на съдебни разходи в държавния бюджет и да отсрочи плащането на дължимите съдебни разходи в държавния бюджет или да разпорежи плащането им на вноски.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

Страната, в чиято полза е постановено съдебното решение, може да възстанови всички съдебни разходи, които тя е направила, от другата страна. Ако искът е уважен частично, възстановяването на сумите, определени в този раздел, се изплаща пропорционално на приетата от съда част от иска. На ответника се възстановяват разходите пропорционално на отхвърлената част от иска. Държавните такси за заявления за възобновяване на съдебното производство и ново разглеждане на спора (в случай че влязлото в сила решение е изпълнено) не се възстановяват.

Ако искът на ищеца е уважен изцяло или частично, на ответника ще бъде наредено да възстанови разходите, понесени от ищеца за водене на делото, до степента, предвидена в закона, включващи хонорарите на адвокатите, разноски, свързани с присъствието на заседанията или във връзка със събиране на доказателства. Ако искът бъде отхвърлен, съдът ще нареди на ищеца да възстанови разходите, направени от ответника при неговата защита в съда.

Хонорари на вещи лица

Сумите за разходи за вещи лица се заплащат от страната, която е отправила съответното искане преди произнасяне на решение по делото.

Страна, която е освободена от съдебни разходи, не трябва да заплаща тези разходи. В такъв случай, хонорарите на вещи лица се заплащат от съдебната администрация (с изключение на държавните съдебно-медицински експерти)

Хонорари на писмени и устни преводачи

Когато страните по делото не разбират езика, на който се води производството — освен ако не представляват юридически лица, Съдът трябва да гарантира, че те могат да се запознаят с документацията по делото и да участват в производството с помощта на устен преводач.

Документи по темата

[Доклад на Латвия за проучване относно прозрачността на разходите](#) (742 Kb)[en](#)

Последна актуализация: 15/06/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Литва

Настоящата страница съдържа информация относно разходите за правосъдие в Литва.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Адвокати, които нямат право да пледират в съда (*solisitoriai*)

В Литва не съществува такава професия.

Адвокати (*advokatai*)

Хонорарите на юристите в Литва не са уредени от закона. Техният размер варира в зависимост от сложността на делото и материалния интерес по него. Хонорарите все пак не могат да надвишават максимално определените размери, установени с препоръки, одобрени от **министъра на правосъдието и председателя на Съвета на Адвокатската колегия на Литва (*Lietuvos advokatų tarybos pirmininkas*)**.

Адвокати, които имат право да пледират в съда (*baristeriai*)

В Литва не съществува такава професия.

Съдебни изпълнители (*antstoliai*)

До използване на съдебните изпълнители се стига само ако длъжникът не изпълни съдебното решение и трябва да се предоставят документи, имащи изпълнителна сила. Възнагражденията, начинът за плащането им и освобождаването от разходи за принудително изпълнение са регламентирани в **Указанията за изпълнение на съдебни решения**. Всички разноски, свързани с принудителното изпълнение, трябва да се платят от кредитора по съдебното решение. Възнаграждението на съдебния изпълнител се възстановява от длъжника по време на или след изпълнението на решението.

Размерът на възнаграждението зависи от вида на принудителното изпълнение и от броя на действията по принудително изпълнение. Някои разноски за принудително изпълнение са фиксирани (цената за някои услуги е 60 LTL на час), а заплащането за други се определя като процент от стойността на вещите, предмет на принудително изпълнение.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи по граждански производства

Фиксирани разходи на страните по граждански производства

Процесуалните разходи по **граждански производства** се състоят от гербов налог и други разходи: представителство, предаване на съдебни документи, хонорари за вещи лица, свидетели/очевидци, изпълнение и т.н. В някои случаи гербовият налог е определен в Гражданския процесуален кодекс и е фиксиран. Процесуалните разходи са определени в раздел VIII от **Гражданския процесуален кодекс (*Civilinio proceso kodeksas*)**.

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

Гербовият налог обикновено се плаща преди предявяване на иск в съда.

Фиксирани разходи по наказателни производства

Фиксирани разходи на страните по наказателни производства

Няма фиксирани разходи на страните по наказателни производства.

Фиксирани разходи по конституционни производства

Фиксирани разходи на страните по конституционни производства

Конституционните дела са безплатни, но не са достъпни за широката общественост.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Съгласно законодателството не съществува такава пряко задължение.

Евентуални разходи, които следва да се поемат от спечелилата страна

Разходите по граждански производства са определени в раздел VIII от Гражданския процесуален кодекс.

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация за основанието за разходите в Литва?

Допълнителна информация се съдържа в прикрепения [доклад на Литва относно Проучването на прозрачността на разходите](#) (950 Kb .

На какви езици мога да получа информация относно основанието за разходите в Литва?

Информацията е налична на английски език.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Повече информация може да бъде намерена на уебсайта: [Процедура за съдебна медиация](#)

Правна помощ

Условия за предоставяне на правна помощ

Съгласно литовското законодателство съществуват два вида гарантирана от държавата правна помощ:

„Първичната правна помощ“ (pirminė teisinė pagalba) обхваща предоставянето на правна помощ в съответствие с процедурата, установена от Закона за уреждане на гарантирана от държавата правна помощ, правните консултации и изготвянето на документи за подаване до държавни и общински институции, с изключение на процесуалните документи. Правната помощ обхваща също така консултации за извънсъдебното уреждане на спорове, действията за приятелско уреждане на спорове и изготвянето на споразумения за уреждането на спорове.

„Вторичната правна помощ“ (antrinė teisinė pagalba) обхваща изготвянето на документи, защита и представителство в съда. Това включва процеса на изпълнение и представителство по време на предварителната досъдебна фаза на спора, когато такава процедура се изисква от закона или от съдебно решение. Правната помощ също обхваща процесуалните разходи по граждански производства, разходите по административни производства и разходите, свързани с разглеждането на граждански иск в рамките на наказателно дело.

Всички граждани на Република Литва, граждани на други държави-членки на Европейския съюз, други физически лица, пребиваващи законно в Литва или други държави-членки, и други лица, посочени в международни договори, по които Литва е страна, имат право **на първична правна помощ независимо от своите доходи**.

Всички граждани на Република Литва, граждани на други държави-членки на Европейския съюз и други физически лица, пребиваващи законно в Република Литва и други държави-членки, могат да кандидатстват за вторична правна помощ. За да получи дадено лице вторична правна помощ, неговото **имущество и годишни доходи не трябва да превишават размерите на имуществото и годишните доходи, установени от правителството** в Закона за уреждане на гарантираната от държавата правна помощ.

Поради това при оценяване на финансовото състояние се използва обща прагова система (максимален размер, под който кандидатът се счита за социално слаб).

Право на правна помощ

Правителството е установило **две нива на имуществото и доходи**, които се прилагат. Имуществото и доходите на кандидатите не следва да превишават първото или второто ниво, определени по закон. Освен това годишният нетен доход на кандидатите (през последните дванадесет месеца) не трябва да превишава първото или второто ниво на доходи, определени в законодателството на Литва.

Финансовото състояние не е единственият критерий, използван за определяне на възможността дадено лице да получи вторична правна помощ.

Право на правна помощ от **първо ниво** възниква, когато доходите на дадено лице на година не надвишават 8 000 лита (2 318,8 EUR) плюс 3 000 лита (869,6 EUR) за всяко лице на негова издръжка. Право на правна помощ от **второ ниво** възниква, когато доходите на дадено лице на година не надвишават 12 000 лита (3 478,2 EUR) плюс 4 400 лита (1 275,3 EUR) за всяко лице на негова издръжка. Задълженията на кандидата към лицата на негова издръжка не се вземат предвид за целите на оценяване на финансовото състояние.

Степента на вторична правна помощ, като се отчита имуществото и доходите на дадено лице, се гарантира и покрива от държавата, както следва:

100 % — когато е налице първо ниво въз основа на имуществото и доходите на лицето

50 % — когато е налице второ ниво въз основа на имуществото и доходите на лицето

Държавата трябва да гарантира и покрие 100 % от разходите за вторична правна помощ, предоставена на лица, посочени в член 12 от този закон (вж. по-долу). Това се плаща независимо от имуществото и доходите на съответното лице. Изключение са лицата (посочени в член 12, алинея 6 от закона), които могат свободно да разполагат с имуществото и доходите си. Те биват отнесени към второ ниво. Тук държавата ще гарантира и покрие 50 % от разходите за вторична правна помощ.

Някои групи лица имат право на вторична правна помощ **независимо от нивата на имуществото и доходи**, установени от правителството (съгласно член 12 от Закона за гарантираната от държавата правна помощ):

Лица по наказателни производства (съгласно член 51 от Наказателно-процесуалния кодекс) и по други дела, предвидени от закона, когато физическото присъствие на съдебен защитник е задължително.

Увредените страни по дела, включващи обезщетение за вреди, претърпени от престъпни деяния, включително дела, по които се разглеждат искове за обезщетение за вреди като част от наказателното производство.

Лица, получаващи социална помощ за социално слаби семейства (самостоятелно живеещи) съгласно законодателство на Литва.

Лица, живеещи в институции за социални грижи.

Лица, за които е установено, че страдат от тежко заболяване; лица с призната неработоспособност; лица, които са достигнали пенсионна възраст, и такива, при които са установени значителни специални нужди. Това включва настойници (попечители), когато гарантирана от държавата правна помощ е необходима за представителството и защитата на правата и интересите на приемното дете (под опека).

Лица, представили доказателство, че не могат да разполагат с имуществото и средствата си поради обективни причини. И че поради тези причини имуществото и годишният доход, с които те могат да разполагат свободно, не превишават нивата на имуществото и доходи, установени в Закона за уреждане на правната помощ.

Лица, страдащи от тежки умствени заболявания, когато се разглеждат въпроси, свързани с тяхната принудителна хоспитализация и лечение, съгласно Закона за уреждане на грижите за психичното здраве. Това включва техните настойници (попечители), когато гарантирана от държавата правна помощ е необходима за представяване на правата и интересите на приемното дете (под опека).

Длъжници по изпълнителни производства, когато е наложено събиране на вземанията спрямо последното жилище.

Родители или други законни представители на малки деца, когато се разглежда въпроса за принудително извеждане от жилището.

Малолетни и непълнолетни деца, когато те се обръщат самостоятелно към съда за защита на своите права или интереси, които са защитени и предвидени в законодателството. Тези, които са сключили брак в съответствие с процедурата, установена по закон, или които са били признати от съда за дееспособни, са изключени.

Лица, обявени за недееспособни, по дела, които включват решение относно дееспособността на физическо лице.

Лица по дела за вписване на раждане.

Други лица по дела, предвидени в международни договори, подписани от Република Литва.

Хонорари за вещи лица

Съдът трябва да обезщети вещите лица за пропуснати ползи — произтичащи от тяхното отсъствие от работа или от обичайното им занимание — за всеки ден, който трябва да прекарат в съда. Те получават възнаграждение за извършване на експертиза и обезщетение за всички разноски, свързани с явяване в съда, пътуване и настаняване, заедно с дневни командировъчни разходи. Страна, която подава петиция за призоваване на вещи лица, трябва да плати **обезпечение** в размер, предварително установен от съда. Ако и двете страни внесат молби за вещо/и лице/а, те си поделят плащането на обезпечението поравно. Обезпечението се внася по специална сметка на съда.

Ако в случаите, предвидени в **Граждански кодекс** на Литва (Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas) или други закони, **съдът призове свидетели** (liudytojai) и **вещи лица** (ekspertai) по своя собствена инициатива, **разноските трябва да се платят от държавния бюджет**. Това може да включва разпореждане на експертиза или извършване на оглед на мястото на събитието.

При установяване на размера на обезпечението трябва да се вземе предвид сумата на бъдещите разноски. Съдът плаща сумите на вещите лица, когато те са изпълнили своите задължения. Съдът също така трябва да плати на специализираните институции за изготвянето на експертиза съгласно фактура, представена след изготвяне на експертизата. Тези суми се плащат от специална сметка на съда, открита в банка според местоположението на съда. Когато не е платено обезпечение, сумите, плащани на вещи лица и специализирани институции, трябва да бъдат начислени на специалната сметка на съда и да се **платят от страната, срещу която е постановено съденото решение, или и от двете страни съразмерно с удовлетворените и отхвърлените искове**. Министерството на правосъдието установява максималните размери на тези разноски.

Хонорари за писмени и устни преводи

Съдът обезщетява преводачите за пропуснати ползи — произтичащи от тяхното отсъствие от работа или от обичайното им дневно занимание — за всеки ден, който трябва да прекарат в съда. Преводачите трябва да получат възнаграждение за своята преводаческа дейност и да бъдат обезщетени за всички разноски, претърпени в резултат от явяване в съда, пътуване, настаняване и дневни разходи. Страна, която подава документи в съда и изисква те да бъдат преведени на чужд език, трябва предварително да плати обезпечение в размер, установен от съда. Съдът също така трябва да плати на преводачите със средства от държавния бюджет, предвидени за целта, с изключение на суми, платени на преводачите за превод към чужд език на съдебни документи, подадени от страните. Разходите за устни/ писмени преводачески услуги по време на съдебно заседание трябва да бъдат **покрити от държавния бюджет**. Министерството на правосъдието е установило максималния размер на тези разноски.

Документи по темата

[Доклад на Литва относно Проучването на прозрачността на разходите](#) (950 Kb)

Последна актуализация: 07/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Процесуални разходи - Люксембург

Тази страница предоставя информация за съдебните разходи във Великото херцогство Люксембург.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Съдебни изпълнители

Хонорарите на съдебните изпълнители (*huissiers de justice*) във Великото херцогство Люксембург са уредени с наредба на Великия херцог — изменената наредба на Великия херцог от 24 януари 1991 г. **за определяне на тарифите на съдебните изпълнители**. Информация на тази тема е достъпна на уебсайта на **Камарата на съдебните изпълнители във Великото херцогство Люксембург**.

Адвокати

По силата на член 38 от изменения Закон от 10 август 1991 г. за адвокатската професия **адвокатът сам определя размера на своите хонорари и и изчислява своите служебни разноски**. При определянето на своите хонорари адвокатът отчита различните обстоятелства по делото, например важността на делото, степента на трудност, получения резултат и имущественото състояние на клиента. В случаите, когато това определяне превишава границите на разумното, **Съветът на Адвокатската колегия** (*Conseil de l'Ordre*) ги намалява, след като разгледа посочените по-горе различни обстоятелства. Информация на тази тема е достъпна на уебсайта на **Люксембургската адвокатура**.

Съдебни разноски с определен размер

Съдебни разноски с определен размер в гражданското производство

Отнасянето на спор за решаване от граждански съд (т.нар. сезиране на гражданския съд) не е свързано с други разноски с определен размер освен разноските за съдебен изпълнител и за адвокат. По принцип **в гражданските съдилища не се дължат съдебни разноски**. След постановяването на решение може да има последващи разноски по изпълнение на решението по искане на спечелилата делото страна.

Съдебни разноски в наказателното производство

Разноски с определен размер, дължими от всички страни в наказателно производство

Разноските за изпращане на съдебно решение по наказателно производство се фактурират по 0,25 евроцента на страница. Не се дължат **други разноски**, с изключение на тези за копията от материалите по наказателното дело, които по принцип се фактурират в същия размер за всяка страница, копирана за адвоката, поискал копието.

Момент от производството, в който едната от страните трябва да заплати разноски с определен размер

Съгласно член 59 от Наказателнопроцесуалния кодекс „гражданският ищец, който започва наказателно преследване (чрез внасяне на тълба) трябва, ако не е получил правна помощ, да депозира при длъжностното лице, компетентно да събира държавни вземания, предполагаемата сума, необходима за **разноските по производството**.“

„Съдия-следователят (*juge d'instruction*) установява с постановление внасянето на тѣжбата. В зависимост от финансовите възможности на гражданския ищец, той **определя размера на депозита и срока, в който той трябва да бъде внесен**, като при неспазването му тѣжбата се оставя без разглеждане. Той може също да освободи от внасянето на депозит гражданския ищец, ако последният не разполага с достатъчно средства.“ Това производство обаче се отнася до тѣжбите на граждански ищци, подадени до съдия-следовател. За тѣжбите и сигналите, отправени до прокуратурата, съответно за предявяването на инцидентни граждански иски в хода на съдебното производство по същество (когато се внася тѣжба в хода на делото в съдебно заседание), не се дължат **съдебни разноски**.

Съдебни разноски по конституционни дела

По тези дела **няма специални разноски с определен размер**.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители (адвокати)

Информация за правата и задълженията на страните

Съгласно принципите на изменения Вѣтрешен правилник на Адвокатската колегия в Люксембург от 16 март 2005 г. процесуалните представители (адвокати) са **дължни да предоставят предварителна информация** на страните, които възнамеряват да заведат дело. Тази информация следва да им даде възможност да разберат своите права и задължения, какъв е техният шанс да спечелят и какви разноски трябва да направят, включително и тези при евентуална загуба на делото.

Източници на информацията относно съдебните разноски

Къде мога да намеря допълнителна информация относно съдебните разноски в Люксембург?

в посочените законодателни източници и източници в Интернет,

в приемната служба на Главната прокуратура (*Parquet général*), където се предоставя и правна информация, от безплатните специализирани консултации относно правата на жените, организирани към Главната прокуратура, от безплатните консултации, организирани от Люксембургската адвокатура.

На какви езици мога да намеря информацията относно съдебните разноски в Люксембург?

на френски за законодателните източници,

на английски, немски, френски и люксембургски за друга информация, по-специално за информацията, предоставена устно от приемните служби и органите, посочени по-горе.

Къде мога да намеря информацията относно медиацията?

Информацията относно медиацията може да се намери на уебсайта на [Е¹ Люксембургската асоциация за медиация на правоспособните медиатори \(ALMA Asbl\)](#), на уебсайта на [Е¹ Центъра за медиация на адвокатската колегия в Люксембург \(CMBL\)](#) и на уебсайта на [Е¹ Министерството на правосъдието](#).

Правна помощ

Какви са границите на доходите, за да получа такава помощ по гражданско дело или ако съм обвиняем по наказателен процес?

В кои случаи и при какви условия мога да подам молба за правна помощ?

Във Великото херцогство Люксембург физическите лица, които не разполагат с достатъчно средства, имат право на **правна помощ за защита на своите интереси** при условие че са люксембургски граждани или чужди граждани с право да се установяват в страната, или са граждани на държава — членка на Европейския съюз, или чужди граждани, които по силата на международен договор, имат същите права като люксембургски граждани по отношение на правната помощ.

Право на правна помощ в производствата по граждански или търговски дела при **трансгранични спорове**, попадащи в приложното поле на Директива 2003/8/ЕО на Съвета от 27 януари 2003 г. за подобряване на достъпа до правосъдие при презгранични спорове чрез установяването на минимални общи правила за правната помощ при такива спорове, имат също така и чуждите граждани с местоживееене или местопребиваване в друга държава — членка на Европейския съюз, с изключение на Дания.

Правна помощ в производствата по граждански или търговски дела може да бъде предоставена и на лице, посочено в първия параграф, което е с обичайно местоживееене или местопребиваване в Люксембург, за да получи правни съвети от адвокат в Люксембург, включително за подготовка на документите за **молба за правна помощ, които трябва да бъдат представени в друга държава — членка на Европейския съюз**, до приемането на молбата за правна помощ в съответствие с разпоредбите на гореспоменатата Директива 2003/8/ЕО на Съвета.

Ползването на правна помощ може да бъде предоставено и на всеки друг **чуждестранен гражданин**, чиито средства са недостатъчни за производство, свързани с **правото на убежище, достъп до територията, престой, установяване или експулсиране на чужденци**. В случай че правото на тези чуждестранни граждани да им бъде назначен адвокат от председателя на Адвокатската колегия (*Bâtonnier*) е признато в други правни разпоредби, те ползват ограничена правна помощ, която се състои в предоставяне на средства за възнаграждението на адвоката, за получаването на която е достатъчно да представят доказателство, че нямат достатъчно средства.

Липсата на средства на физическите лица, които искат да ползват правна помощ, **се подлага на оценка** въз основа на целия брутен доход и имущественото състояние на молителя, както и на членовете на неговото домакинство, съгласно разпоредбите на член 19, алинея 1 и член 20 от изменения закон от 29 април 1999 г. за установяване на правото на гарантиран минимален доход, и в рамките на размерите, определени в член 5, алинеи 1, 2, 3, 4 и 6 от посочения закон. Независимо от това, средствата на членовете на домакинството на молителя не се взимат предвид, ако съпрузите или членовете на домакинството са насрещни страни в производството, или ако между тях съществува различие в интересите спрямо предмета на спора, което налага техните средства да бъдат подложени поотделно на оценка.

Ако молителят е **непълнолетен и участва** в съдебно производство, правната помощ се отпуска независимо от имущественото състояние на родителите или членовете на домакинството, с които живее непълнолетният, като държавата си запазва правото да поиска възстановяването на направените от нея разноски за правна помощ на непълнолетния от майката или бащата, разполагащи с достатъчно средства.

Правна помощ може да бъде предоставена и на лица, изключени въз основа на критерия за доходите, ако сериозни причини, свързани със социалното, семейното или материалното положение на молителя оправдават нейното предоставяне.

Какви са редът и условията за прилагане на правна помощ?

Редът и условията за прилагане на настоящите разпоредби са посочени в наредба на великия херцог.

Правната помощ се предоставя **на ищеца или ответника по извънсъдебни или съдебни производства, охранителни или състезателни производства**.

Тя **се прилага за всички дела**, заведени пред общ или административен съд.

Тя **може да бъде поискана в хода на делото**, за което се отнася, като, ако бъде предоставена, има ретроактивно действие от деня на завеждане на делото или от друга дата, определена от председателя на Адвокатската колегия.

Помощта може да бъде предоставена и за обезпечителни мерки, както и за способи за изпълнение на съдебните решения или на всяко друго **изпълнително основание**.

Тя обаче не може да бъде предоставена на собственик, владеец или водач на моторно превозно средство за спорове, възникнали във връзка с въпросното превозно средство, на търговец, промишлен производител, занаятчия или упражняващо свободна професия лице по спор, отнасящ се до неговата търговска или служебна дейност, освен в надлежно обоснован краен случай; по правило тя не може да се предоставя и по спор в резултат от спекулативна дейност на молителя за правна помощ.

В рамките на **трансграничните спорове** в обхвата на цитираната по-горе Директива 2003/8/ЕО на Съвета от 27 януари 2003 г., председателят на Адвокатската колегия може все пак да предостави правна помощ в посочените в предходната алинея случаи.

По наказателните дела правната помощ не обхваща разноските и глобите, наложени на подсъдимите.

По гражданските дела правната помощ не обхваща нито обезщетенията във връзка с производството, нито обезщетенията за производства, които представляват злоупотреба с права.

Отказва се правна помощ на лице, чийто иск е явно недопустим, неоснователен, представлява злоупотреба с права, или чийто предмет е несъизмерим с разноските, които биха последвали.

Отказва се правна помощ, ако молителят е в правото си да получи от трето лице на каквото и да е основание възстановяване на разноските, които правната помощ следва да покрие.

Титулярят на правна помощ има право на защита от адвокат и от всички длъжностни лица, чиято намеса е необходима с оглед на делото, неговия ход или изпълнението на решението по него.

Решение за предоставяне на правна помощ

Председателят на Адвокатската колегия или упълномощен от него за тази цел член на Съвета на Колегията от района по местожителството на молителя **взема решение за отпускането на правната помощ**. При липса на местожителство, компетентен е председателят на Адвокатската колегия или упълномощен от него за тази цел член на Съвета.

Лицата, които нямат достатъчно средства, се обръщат към председателя в приемното време или писмено.

Ако задържано от полицията лице заяви, че има право да ползва правна помощ и подаде молба, защитаващият го по време на задържането адвокат предава молбата на председателя на Адвокатската колегия.

Ако съдия-следователят назначи защитник на обвиняем, който заяви, че има право да ползва правна помощ и подаде молба, съдия-следователят предава молбата на председателя на Адвокатската колегия.

Председателят на Адвокатската колегия проверява липсата на средства и ако тя бъде потвърдена, допуска отпускането на правна помощ на молителя и определя адвоката, когото молителят е избрал свободно, а при липсата на избор или ако председателят на Адвокатската колегия прецени, че изборът е неподходящ, той определя адвокат по свой избор. Адвокатът е длъжен да приеме възложения му мандат, освен при невъзможност или при конфликт на интереси.

При всички **неотложни случаи** председателят на Адвокатската колегия може, без други формалности, да се произнесе, като временно одобри правната помощ за определени от него действия.

Молба за правна помощ на непълнолетен

Ако председателят на Адвокатската колегия одобри молбата за правна помощ на **непълнолетно лице**, чиито родители разполагат със средства в такъв размер, че малолетният не попада в категорията на лицата с недостатъчни средства, решението да се отпусне правна помощ на непълнолетния се съобщава на родителите с указанието, че държавата има право да поиска от тях да възстановят като солидарни длъжници платените от държавата суми за правна помощ на непълнолетния.

В срок от десет дни след връчването на решението на председателя на Адвокатската колегия всеки един от посочените родители може да подаде жалба до Дисциплинарния и административен съвет, който се произнася като последна инстанция. Дисциплинарният и административен съвет се произнася с решение в срок от четиридесет дни от подаването на жалбата.

Председателят на Адвокатската колегия предава на министъра на правосъдието копие от окончателното решение за отпускането на правна помощ на непълнолетното лице.

След като бъдат сезирани от министъра на правосъдието, службите за данъчна регистрация и държавните и общински имоти извършват събирането на сумите, заплатени от държавата за правна помощ на непълнолетни, от разполагащите с достатъчно средства родители.

Условия за оттегляне на правната помощ

Председателят на Адвокатската колегия оттегля отпуснатата на молителя правна помощ, дори в хода на производството или на изпълнението на действията, за които тя е била отпусната, ако тя е била получена въз основа на **неверни декларации или документи**. Председателят на Адвокатската колегия може да оттегли правната помощ, ако в хода на производството или на изпълнението на действията или в резултат на тях, **лицето, получило помощта**, придобие **средства** в такъв размер, че ако те са били налице към датата на подаване на молбата за правна помощ, тя е нямало да бъде отпусната. Всяка промяна от такова естество следва да бъде заявявана пред председателя от лицето, получило помощта, или от определения адвокат.

Оттеглянето на помощта прави незабавно изискуеми от титуляря разноските, таксите, хонорарите, обезщетенията, плащанията, възнагражденията, депозитите и авансите от всякакво естество, които той вече е получил.

Решението на председателя на Адвокатската колегия за оттегляне на помощта се съобщава незабавно на министъра на правосъдието. На Службата по данъчна регистрация и държавни имоти се възлага да предприеме събирането от титуляря на платените от държавата суми.

Обжалване на решението за оттегляне на правната помощ

Молителят може да обжалва пред Дисциплинарния и административен съвет решенията на председателя на Адвокатската колегия за отказ или оттегляне на правната помощ. Жалбата се подава до председателя на Дисциплинарния и административен съвет с препоръчано писмо в **срок от десет дни** от съобщаването на решението. Дисциплинарният и административен съвет или упълномощен за тази цел негов член изслушва обясненията на молителя.

Решението на Дисциплинарния и административен съвет подлежи на **по-нататъшно обжалване** пред Апелативния дисциплинарен и административен съвет. Чрез дерогация **сроку**т за внасяне на обжалване е петнадесет дни.

Сезираната с въпроса институция възлага служебно на нотариусите и съдебните изпълнители да подпомагат лицата, имащи право на правна помощ. Ако няма сезирана институция, нотариусите се назначават служебно от председателя на Нотариалната камара (*Président de la Chambre des Notaires*), а съдебните изпълнители се назначават служебно от председателя на Камарата на съдебните изпълнители (*Président de la Chambre des Huissiers de Justice*).

С наредба на Великия херцог се определя редът, по който се отпуска правна помощ съгласно предходните параграфи, разноските, които се покриват от тази помощ, редът и условията, при които държавата събира изплатените от нея суми за подпомагане, редът на обезщетяване на адвоката за сметка на държавата, като това не отменя правото му на евентуални хонорари, в случай че имущественото състояние на въпросните лица се подобри като последица от съдебното производство или поради други причини.

Всички органи на публичната администрация са длъжни да оказват съдействие както за изготвянето на необходимите документи за подаване на молба за правна помощ, така и за тяхната проверка, като те не могат да се позовават на служебна или административна тайна.

Какви са ограниченията за доходи за получаване на помощта, когато съм пострадал от престъпление?

Липсата на средства на физическите лица, които искат да ползват правна помощ, се подлага на оценка въз основа на **целия брутен доход и имущественото състояние на молителя, както и на членовете на неговото домакинство**, съгласно разпоредбите на член 19, алинея 1 и член 20 от измененния закон от 29 април 1999 г. за установяване на правото на гарантиран минимален доход, и в рамките на размерите, определени в член 5, алинеи 1, 2, 3, 4 и 6 от този закон. Независимо от това, средствата на членовете на домакинството на молителя, не се вземат предвид, ако съпрузите или членовете на домакинството са насрещни страни в производството, или ако между тях съществува различие в интересите спрямо предмета на спора, което налага техните средства да бъдат подложени поотделно на оценка.

Има ли други условия, за да получа правна помощ като пострадал от престъпление ?

Не, няма други условия за получаване на правна помощ като пострадал от престъпление.

Има ли други условия, за да получа правна помощ като обвиняем?

Не, няма други условия за получаване на правна помощ като обвиняем.

Има ли производства, по които не се дължат разноски ?

Не, няма други производства, по които не се дължат разноски.

Кога загубилата страна трябва да плати разноските на спечелилата страна?

По граждански дела

Загубилата страна ще бъде осъдена да заплати съдебните разноски, освен ако със специално и обосновано решение съдът не постанови, че всички или част от разноските трябва да бъдат присъдени на другата страна.

Когато би било несправедливо една от страните да отговоря за покриването на разноски, направени в допълнение към разноските по производството, съдията може да осъди другата страна да плати на първата сума в размер, определен от него.

Съответните правила са установени в новия Гражданско-процесуален кодекс и в Наредбата на Великия херцог от 21 март 1974 г. относно таксите и възнагражденията на процесуалните пълномощници и адвокатите.

По наказателни дела

Когато съдът постанови решение срещу обвиняемия и лицата, носещи гражданска отговорност за престъплението, или срещу страна, предявила граждански иск във връзка с наказателен иск, разноските, включително разноските от страна на прокуратурата, се възлагат на тях. Ако наказателното преследване е било възбудено от граждански ищец, предявил граждански иск, и ако тази страна изгуби делото, то тя носи лична отговорност за всички разноски, свързани с производството. Ако страната по гражданския иск просто се присъедини към дело, заведено от прокуратурата, тя ще носи отговорност само за разноските, направени в резултат на нейното участие.

Когато би било несправедливо една от страните да отговоря за покриването на разноски, направени в допълнение към разноските по производството, съдията може да осъди другата страна да плати на първата сума в размер, определен от него.

Съответните правилата са установени в Наказателнопроцесуалния кодекс и в Наредбата на Великия херцог от 21 март 1974 г. относно таксите и възнагражденията на процесуалните пълномощници и адвокатите.

Хонорари за вещи лица

Всяка страна трябва да плати хонорарите на своите вещи лица.

Разноски за писмени и устни преводи

Всяка страна трябва да плати хонорарите на своите писмени или устни преводачи.

Документи по темата

[Доклад на Люксембург относно проучване за прозрачността на разноските](#) (551 Kb)^{en}

Последна актуализация: 19/02/2014

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Унгария

Настоящата страница съдържа информация относно разходите за правосъдие в Унгария.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Съдебни изпълнители

Размерът на хонорара на съдебния изпълнител зависи от целта на постановеното нареждане за принудително изпълнение (дали е за събиране на дълг или за принудително изпълнение на конкретно действие). Ако изпълнението включва събиране на дълг, хонорарът на съдебния изпълнител е пропорционален на размера на дълга, който следва да се събере. Ако изпълнението включва по-голям иск, съдебният изпълнител получава по-висок хонорар. Ако ангажиментът включва принудително изпълнение на конкретно действие, хонорарът зависи от това колко време ще отнеме то.

Адвокати

Унгарската дума „ügyvéd“ обхваща адвокати, юрисконсулти, адвокати, които имат право да пледират пред висши съдебни инстанции, юристи и съдебни защитници. Като общо правило, адвокатският хонорар се определя със споразумение между страната и адвоката. Ако не бъде постигната договорка, хонорарът се определя от съда въз основа на предвиденото в закона (5 процента от сумата на иска и поне 10 000 HUF). Страните могат да помолят съдията да наложи хонорара, предвиден в закона, ако те не желаят уреждането на спора да стане публично.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи при граждански производства

Фиксирани разходи за страни по граждански производства

При дела от първа инстанция, таксата (illeték) за съдебно производство е 6 процента от стойността на иска (минимум 10 000 HUF и максимум 900 000 HUF). Ако стойността на иска не може да бъде определена, законът разпорежда, че може да се таксува 6 % от фиктивна сума.

Разходите/таксите на съда винаги се определят по закон, както и в следните случаи:

Производства за развод (házassági bontóper): 12 000 HUF

Трудови правни производства (munkaügyi per): 7 000 HUF

Административни производства, освен данъчни дела и дела, свързани с конкуренцията: 20 000 HUF

Административни извънсъдебни производства (közizgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás): 7500 HUF

Разходи за **обществена поръчка** (általános meghatalmazás): 18 000 HUF

Производства по несъстоятелност: ликвидация 50 000 HUF; фалит 30 000 HUF

При дела, засягащи **бизнес сдружения** без статут на юридически лица (jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet): ликвидация 25 000 HUF, фалит 20 000 HUF

Арбитраж: 1 % (минимум 5000 HUF и максимум 250 000 HUF). Ако стойността на иска не може да бъде изчислена, таксата е 10 000 HUF

Заповед за плащане (fizetési meghagyás): 3 процента (минимум 5000 HUF и максимум 300 000 HUF)

Обжалване: 6 % (минимум 10 000 HUF, максимум 900 000 HUF)

Възобновяване на процедура (perújítás): таксите трябва да се заплатят отново

Предложение за **преразглеждане** (felülvizsgálati kérelem): 6 процента в случай на решение (минимум 10 000 HUF, максимум 2 500 000 HUF); в случай на заповед (végzés), половината от разходите, платими за решения (минимум 7000 HUF, максимум 1 250 000 HUF).

Етап от гражданското производство, при който трябва да се платят фиксираните разходи

Задължението за плащане на **съдебните разходи** при граждански производства възниква при завеждане на делото. Поради това, съдебните разходи трябва да се заплатят заедно с подаването на иска. Ако страната не заплати съдебните разходи, или заплати по-малка сума от изискваната по закон, съдът трябва да помоли тази страна да заплати останалите съдебни задължения при подаване на молбата. Съдът също трябва да уведоми страната, че заявлението ще бъде отхвърлено, ако съдебните разходи не бъдат заплатени изцяло.

Плащането на адвокатския хонорар се основава на споразумение между страната и адвоката. Хонорарът на съдебния изпълнител трябва да се заплати предварително в началото на процедурата по изпълнение.

Фиксирани разходи при наказателни производства

Фиксирани разходи за страни по наказателни производства

В случай на производства, проведени изключително по частно обвинение и включващи частни действия (magánvádás eljárás):

Таксата за обвинителна процедура (feljelentés) (импийчмънт) е 5000 HUF

Таксата за подаване на жалба е 6000 HUF

Таксата за подаване на предложение за преразглеждане или възобновяване на дело е 7000 HUF

Ако от наказателно производство възникне гражданскоправен иск (polgári jogi igény), единствените платими такси са за подаване на заявлението и жалбата.

Етап от наказателното производство, при който трябва да се платят фиксираните разходи

Фиксираните разходи при наказателно производство трябва да се заплатят заедно с таксата за заявление.

Фиксирани разходи при конституционни дела

Съгласно член 29 от Закон № XXXII от 1989 г. (az 1989. évi XXXII. törvény 28. cikke), производства пред Конституционния съд (Alkotmánybíróság) са освободени от такси.

Въпреки това, заявител, който не действа добросъвестно при предявяване на иск, може да бъде принуден да заплати такси.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

При упражняване на своята професия — със средствата и по начина, предвидени в закона — адвокатите помагат на клиентите си да отстояват своите права и да изпълняват своите задължения. Правните съветници (jogtanácsos) също помагат за отстояване на правата на организациите, които представляват.

Това задължение обхваща предоставянето на необходимата информация относно правата и задълженията, шансовете за успех и предвидимите процесуални разходи.

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация относно основания за разходи в Унгария?

Информация относно основанията за разходи е налична на интернет страницата на Европейската съдебна мрежа (Európai Igazságügyi Hálózat):

[ЕСМ - Гражданско правосъдие - Правна помощ](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás - Jogsegély)

[ЕСМ - Гражданско правосъдие - Завеждане на дело](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás - Bírósághoz fordulás)

Интернет страницата на [Адвокатската колегия на Будапеща](#) (Budapesti Ügyvédi Kamara) също съдържа информация относно адвокатските хонорари.

На какви езици мога да получа информация относно основания за разходи в Унгария?

Информация относно основанията за разходи е налична на интернет страницата на **Европейската съдебна мрежа**. Там можете да намерите съответната информация на всеки официален език на Европейския съюз.

Интернет страницата на Адвокатската колегия на Будапеща съдържа информация за разходите само на унгарски език.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Информация относно медиацията може да бъде намерена на следните уебсайтове:

[ЕСМ - Гражданско правосъдие - Медиация](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás - közvetítés)

[Унгарски регистър на медиаторите](#) (Közvetítők magyarországi adatbázisa)

[Централна правосъдна служба на Унгария](#) (Központi Igazságügyi Hivatal)

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Съществуващ уебсайт за информация относно разходите

Можете да намерите допълнителна информация относно разходите на уебсайта на [Адвокатската колегия на Будапеща](#).

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Информация относно продължителността на производства може да бъде намерена на уебсайта на [съдилищата на Унгарската република](#) (Magyar Köztársaság Bíróságai).

Други полезни връзки са:

[Статистика за съдебните дела на унгарски съдилища](#) (Statisztika a magyar bíróságok ügyeiről)

[Статистика за продължаващите дела към декември 2008 г.](#) (Statisztika a folyamatban lévő ügyekről a 2008. decemberi állapot szerint)

Информацията относно статистическите таблици е налична само на унгарски език.

Данък добавена стойност (hózzáadottérték-adó)

Как се предоставя тази информация?

Посочените по-горе разходи за адвокати са нетни, тоест ще бъде начислен ДДС (HÉA).

Какви са приложимите ставки?

До 1 юли 2009 г. ДДС ставката в Унгария беше 20 процента, след което беше повишена на 25 процента.

Правна помощ (kölségmentesség)

Приложим праг на доходите в областта на гражданското правосъдие

Съществуват два минимума:

Нетната сума на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст (сумата сега е 28 500 форинта), под която цялата правна помощ е безплатна.

43 процента от средния национален доход (сумата сега е 72 000), над която не се предоставя помощ.

Плащанията на правна помощ могат да бъдат направени предварително.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за ответници

При наказателни производства, заподозреният или обвиняемият може да получи **безплатно процесуално представителство**, ако:

Той/тя се освобождава от такси в зависимост от неговото/нейното лично положение — в случай на лица, които живеят самостоятелно, прагът на доходите е два пъти нетната минимална пенсия (сега сумата е 28 500 форинта, което се равнява на приблизително 100 EUR); в случай на лица, живеещи в едно домакинство, прагът на доходите е нетната минимална пенсия на човек.

Когато процесуалното представителство е задължително и обвиняемият не разполага с правен защитник: в този случай, ако обвиняемият бъде осъден, той трябва да върне на държавата сумата, равняваща се на предоставената правна помощ.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за жертви на престъпление

Прагът на доходите е 86 процента от средния национален доход (приблизително 130 000 форинта). Правната помощ за жертви включва процесуално представителство.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на жертви на престъпление

Освен установените прагове на доходите, жертвата трябва да покрие още две условия:

Трябва да отправи обвинение/оплакване

Трябва да получи удостоверение от органа, отговорен за подпомагане на жертви. Удостоверението трябва да съдържа доказателство за наличието на определени условия (че жертвата се е обърнала към компетентния орган в рамките на срока, предвиден в закона)

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на ответници

Няма други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на ответници.

Безплатни съдебни производства

Следните са освободени от съдебни такси по граждански дела:

Съдебни производства, при които съдът съдебно отхвърли или е отхвърлил исковата молба, без да е издал призовка

Производство по обжалване на решения, в случай на освобождаване от съдебни такси и право на предплащане на задълженията (когато държавата предплаща задълженията вместо страната)

Насрещният иск, заведен по отношение на брака, в производство по развод

Производство по отношение на установяване и обявяване на смъртта, ако изчезването или смъртта са настъпили в резултат на война или природно бедствие

Производство за регистрация на фондации, публични фондации, неправителствени организации, публични корпорации, европейски групировки за териториално сътрудничество. Освен това са освободени производствата за регистрация на организации по Плана за притежаване на акции от служителите и за одобрение на участието в европейска групировка за териториално сътрудничество

Исковы молби за разпускане на закрити предприятия, включително молбите, заведени по опростеното производство за разпускане с посочено име на получателя

Исковы молби за поправки и/или добавяния в решения

Производства, свързани с изборни списъци

Производства, свързани със съобщени промени при вписване в регистъра на правните съветници

Обжалване на решения, налагащи трансфер

Съдебен контрол на административни решения, взети по дела за обезщетение

Производства за уреждане на данъчни задължения на местните власти

Производства, заведени от независими съдебни изпълнители, във връзка с производства за принудително изпълнение и производства, заведени за изпълнението на съдебни решения (съдебно уреждане), приети в съответствие с Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, Регламент (ЕО) № 805/2004 на Европейския съвет и на Съвета от 21 април 2004 г. за въвеждане на европейско изпълнително основание при безспорни вземания и Регламент (ЕО) № 2201

/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000

Производства, започнати въз основа на благоприятно решение, издадено от Конституционния съд

Всички дела, свързани със защитата на личните данни и достъпа до информация от обществен интерес

Съдебен контрол на административно решение за отпускането на правна помощ

Извънсъдебни процедури за контрол на решения за предварително съдебно разпореждане или временна заповед за задържане или съдебно разпореждане с превантивна цел, предоставени в резултат на специфично друго законодателство във връзка със домашното насилие

Съдебен контрол на административно решение, прието по въпросите на помощта за жертвите на престъпления

Следните са освободени от съдебни такси по наказателни дела:

Производства, проведени изключително по частно обвинение, обжалване, искова молба за възобновяване на дело и иск за преразглеждане, заведен от обвиняемия и правния защитник

Производства, проведени изключително по частно обвинение, ако съдът отхвърли иска, преди да е започнало личното изслушването на страната или ако делото се прекрати поради помилване

Иск за помилване или за освобождаване от присъствие в съда, ако е подаден от обвиняемия или правния защитник

Производство за разрешаване на освобождаване от обвинения на дадено лице

Еднократно предоставяне на копия на документи на обвиняемия, адвоката на защитата или правния представител на непълнолетно лице, обвинено в извършването на престъпление

Копие на обвинителния акт, предоставено на обвинителя

Освен освобождаване от такси по тематичен признак, може да бъде предоставено и персонално освобождаване от такси. Такова се дава между другото на неправителствени организации, публични корпорации, църкви, асоциации на църкви, религиозни институции, фондации, обществени

фондации, бизнес асоциации с идеална цел и със статут на организация за обществени ползи или приоритетна организация за обществени ползи, НАТО, Европейските общности, техните институции и органи, агенции и отделни фондове.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

В своето окончателно решение, съдът изисква загубилата страна да плати разходите, претърпени от спечелилата страна, в рамките на срок от 30 дни. Загубилата страна заплаща разходите директно на спечелилата страна и, ако не успее да направи това, се образува производство за принудително изпълнение.

Хонорари за вещи лица

Като общо правило, хонорарите за вещи лица се заплащат от загубилата страна и ако (в специфични случаи) държавата е отговорна за заплащане на разходите, тя също поема разходите за вещи лица. Когато разходите се заплащат предварително от държавата, хонорарите за вещи лица също са включени.

Разходи за писмени и устни преводи

Като общо правило, разходите за писмени и устни преводачи се заплащат от загубилата страна и ако (в специфични случаи) държавата е отговорна за заплащане на разходите, тя също поема разходите за вещи лица. Когато разходите се заплащат предварително от държавата, тези разходи също са включени.

Връзки по темата

 [Интернет страница на Адвокатската колегия на Будапеща](#) (A Budapesti Ügyvédi Kamara honlapja)

Документи по темата

[Унгарски доклад относно проучването на прозрачността на разходите](#) (533 Kb) (Magyarország jelentése a költségek átláthatóságáról szóló tanulmányról)

Последна актуализация: 07/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Малта

Настоящата страница съдържа информация относно процесуалните разходи в Малта.

Нормативна уредба на възнагражденията на юридическите професии

Възнагражденията на юридическите професии са уредени в Тарифа Е от [Гражданския процесуален и функционален кодекс](#) (ГПФК), глава 12 от Законите на Малта.

Адвокати

Възнагражденията на адвокатите са уредени в Тарифа Е от Таблица А, приложена към Гражданския процесуален и функционален кодекс (глава 12 от Законите на Малта). При определяне на своето възнаграждение адвокатите се ръководят и от Етичния кодекс на адвоката. Възнаграждението се определя от самия адвокат или по споразумение между него и клиента. Съгласно този Етичен кодекс възнаграждението се счита за приемливо, ако отговаря на определени условия, между които необходимото време, уникалността и трудността на съответния казус; поетата отговорност, сроковете, естеството и продължителността на професионалното отношение; опита, репутацията и качествата на адвоката, разноските, които могат да бъдат събрани от насрещната страна.

Фиксирани разноски

Фиксирани разноски по граждански производства

Фиксирани разноски за страните по граждански производства

Фиксираните разноски за страните варират в зависимост от естеството на делото и това дали то има определена парична стойност.

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разноски

Таксите за подаване на искова молба и регистрационните такси трябва да бъдат платени при започване на съдебното производство.

В края на съдебния процес се изготвя сметка за разноските с включени данъци и такси. Ако начислените регистрационни такси превишават сумата, платена при подаване на исковата молба, разликата трябва да се изчисли и да се изиска от страната, която я е подала.

Фиксирани разноски по наказателни производства

Фиксирани разноски за страните по наказателни производства

По наказателните производства не се плащат разноски.

Етап от наказателното производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разноски

В рамките на наказателното производство на гражданския ищец не се присъждат възстановяване на разноските. Въпреки това в края на делото съдът може да осъди обвиняемия да плати всички разноски за вещи лица, направени от прокуратурата.

Фиксирани разноски по конституционни производства

Фиксирани разноски за страните по конституционни производства

Разноските по конституционни дела на първа инстанция са както следва:

Подаване на искова молба	58,53 EUR
Регистрационна такса	58,23 EUR
Връчване на документи (за едно уведомление)	6,99 EUR

Възнагражденията на юридическите професии, начислявани в края на делото, могат да варират от 46,49 EUR до 698,81 EUR. По делата могат да бъдат начислявани и други професионални разноски: 46,59 EUR за всяко подадено второстепенно искане; 9,32 EUR за всяка призовка; 23,29 EUR за клетвена декларация, 4,66 EUR за копия от актове и 186,35 EUR за писмени изложения.

Етап от конституционното производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разноски

Разноските се плащат при подаване на искането.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Адвокатите са длъжни да се отнасят към клиентите си в съответствие с правилата на **Етичния кодекс**, изготвен от **Комисията по правораздаване**. Кодексът предвижда различни задължения за адвокатите спрямо техните клиенти. Споменатите по-горе задължения обаче не са отразени в кодекса.

Разноски, които се поемат от спечелилата страна

Спечелилата страна обикновено си възстановява всички съдебни разноски, ако постановеното решение осъжда загубилата страна да плати разноските.

Разноски, които се поемат от загубилата страна

Загубилата страна трябва да плати процесуалните разноски по делото, както и тези на спечелилата страна.

Правно основание на разноските

Къде мога да намеря информация относно правното основание на разноските в Малта?

В Тарифи А – L от ГПФК (глава 12 от Законите на Малта) са предвидени различните разноски и такси, дължими по производствата пред съда. Те могат да бъдат намерени на уебсайта на [Министерството на правосъдието, културата и местното самоуправление](#).

На какви езици мога да получа информация относно правното основание на разноските в Малта?

Всички закони се изготвят на **малтийски** и **английски** език, тъй като и двата са официални езици в Малта.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Информация относно медиацията е налична на уебсайта на [Малтийския арбитражен център](#).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разноските?

Уебсайт, съдържащ информация относно разноските

[Разделът за правни услуги](#) на уебсайта на [Министерството на правосъдието, културата и местното самоуправление](#) съдържа:

цялото национално първично и вторично **законодателство**;

правните публикации, включително законите, законопроектите, официалните известия и подзаконовите актове.

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните производства?

Няма конкретна информация относно продължителността на различните производства. Уебсайтът на [съдилищата](#) обаче съдържа информация и статистически данни, наред с другото, относно делата, които са били заведени, гледани и приключени от съдилищата всеки месец.

Два пъти годишно на този уебсайт се публикува **анализ на продължителността**, който показва продължителността на делата, които се гледат от всеки съдия и магистрат във всички граждански съдилища и трибунали.

Къде мога да намеря информация относно средния общ размер на разноските за определен вид производство?

Вж. по-горе.

Данък добавена стойност

Как е предоставена тази информация?

Всички регистрационни разноски са освободени от ДДС. Върху възнагражденията, предвидени в тарифите и дължими на медиаторите, съответните правни съветници на страните и другите вещи лица, назначени от съда, обаче се начислява 18% ДДС.

Правна помощ

Приложим праг на дохода в сферата на гражданското правосъдие

Въпреки че има изключения за някои видове производства, дадено лице обикновено има право на правна помощ, ако:

не притежава имущество с нетна стойност от минимум 6 988,22 EUR, без в това число да се включват ежедневните вещи за бита, считани за обичайни и необходими за ишеца и неговото семейство,

годишният му доход не е надвишава националната минимална работна заплата, установена за лица на възраст от навършени осемнадесет години.

Приложим праг на доходите в сферата на наказателното правосъдие за обвиняемите

Законът не предвижда специфичен праг. На обвиняемите по наказателни дела обаче по право се предоставя правна помощ, когато обвиняемият не е в състояние да наеме адвокат или поиска да му бъде предоставена такава.

Приложим праг на доходите в сферата на наказателното правосъдие за пострадалите лица

Законът не предвижда специфичен праг. Отдел „Правосъдие“ (в допълнение към частния правен съветник, ангажиран от пострадалото лице) обаче е длъжен по закон да предостави цялата необходима помощ и съдействие на всяко пострадало от престъпление лице, като крайната цел е осигуряване на дължимото обезщетение.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на пострадалите лица

Няма допълнителни условия за предоставянето на правна помощ на пострадалите от престъпления лица. От предполагаемите пострадали лица се очаква да предоставят цялата поискана информация, с която разполагат, и да окажат пълно съдействие на **отдел „Правосъдие“** и **прокуратурата**.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на обвиняемите

Няма други условия за предоставянето на правна помощ на обвиняемите. Законът обаче предоставя на **адвоката по въпросите на правната помощ** правомощието да откаже помощ на всяко основание, за което съдът счита на пръв поглед, че оправдава такъв отказ. Дори в такъв случай обаче законът изисква съдът да се увери, че обвиняемият е представляван, като му назначи служебно адвокат.

Безплатни съдебни производства

Всички съдебни производства са безплатни, след като на дадена страна бъде предоставена правна помощ.

Кога загубилата страна трябва да плати разноските на спечелилата страна?

Прерогатив на съда е да реши как да разпредели и присъди разноските по дадено дело. Не съществува обичайна практика по въпроса.

Възнаграждения на вещите лица

Възнагражденията за вещите лица се уреждат от Тарифи G и K от ГПФК (глава 12 от Законите на Малта).

Възнаграждения на писмените и устните преводачи

В Тарифа В от глава 12 от **Законите на Малта** се предвижда, че за всеки превод, изискван по закон или от съда: регистрационната такса е 34,94 EUR.

Възнаграждението, дължимо на устния преводач, се преценява от секретаря на съда и варира между 11,65 EUR и 58,23 EUR на час.

Възнаграждението, дължимо на писмения преводач, също се преценява от секретаря на съда и варира между 11,65 EUR и 58,23 EUR на час.

Връзки по темата

[Министерство на правосъдието, културата и местното самоуправление](#)

[Малтийски арбитражен център](#)

[Раздел за правни услуги](#)

Съдилища

Документи по темата

[Доклад на Малта относно проучването на прозрачността на разноските\(742 Kb\)](#)

Последна актуализация: 11/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [nl](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Процесуални разходи - Холандия

Настоящата страница съдържа информация относно съдебните разходи в Нидерландия.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

С изключение на хонорарите, дължими на лица, предлагащи субсидирана правна помощ, хонорарите в Нидерландия не се регулират.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи за страни по граждански производства

Законът за таксите за граждански производства (WTBZ) (Wet tarieven in burgerlijke zaken) разпорежда, че страните по граждански производства са задължени да платят регистрационни такси.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

С изключение на хонорарите, дължими на лица, предлагащи субсидирана правна помощ, хонорарите в Нидерландия не са законово регулирани.

Фиксирани разноски

Фиксирани разноски на страните по граждански производства

В **Закона за таксите по гражданските производства (Wet tarieven in burgerlijke zaken)** се предвижда, че страните по граждански производства плащат регистрационни такси.

Фиксирани разноски на страните по наказателни производства

Съгласно нидерландското наказателно право за страните по наказателни производства не са предвидени фиксирани разноски.

Фиксирани разноски на страните по конституционни производства

В нидерландската правна система няма правни разпоредби във връзка с разглеждането на конституционни дела в съда.

Фаза на гражданското производство, на която страните трябва да платят фиксирани разноски

При гражданските производства се събира фиксирана такса от всеки ищец още при подаването на молбата в съда и от всеки ответник, който се е явил по делото. Всеки съд събира фиксирана такса за подаването на искова молба, писмена защита или искане, които са различни от тези по член 14, параграф 3. Неплащане или закъсняло плащане на тази такса няма последствия за основното производство.

Фаза на наказателното производство, на която страните трябва да платят фиксирани разноски

Прилагат се същите правила, които важат за гражданските производства.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

В тази област няма законови задължения. Такива обаче могат да произтекат от **Кодекса за поведение на адвокатите от 1992 г.** (за повече информация вж. уебсайта на [Нидерландската адвокатска колегия](#)) и **Кодекса за поведение на адвокатите в ЕС.** Вж. напр. правило 26 от **Кодекса за поведение на адвокатите**, което гласи, че когато даден адвокат поеме ангажимент, той следва да обсъди финансовите последствия от него с клиента и да предостави информация за начина и честотата на фактуриране. Член 3.7.1 от Кодекса за поведение на адвокатите в ЕС също гласи, че адвокатът следва винаги да се стреми да постигне най-ефективното от гледна точка на разноските уреждане на спора, по който е страна неговия клиент, и следва да съветва клиента своевременно относно желателното решаване на спора чрез постигане на споразумение и/или насочване към алтернативно разрешаване на спора.

Разноски, които следва да се поемат от спечелилата страна

При гражданските производства спечелилата страна може да се наложи да поеме следните разноски:

- правна помощ (напр. адвокатски хонорар),
- възнаграждение или обезщетение на свидетели или вещи лица,
- пътни разноски и разноски за престой, и
- други свързани и несвързани с производството разноски.

Разноски, които следва да се поемат от загубилата страна

Загубилата страна следва да поеме същите разноски като спечелилата страна, но може да бъде осъдена от съдията да покрие и разноските, направени от спечелилата страна.

Правно основание за разноските

Къде мога да намеря информация за процесуалните разноски в Нидерландия?

Може да направите справка със Закона за таксите по гражданските производства и останалото нидерландско законодателство на [уебсайта на нидерландското правителство](#).

На какви езици мога да получа информация за процесуалните разноски в Нидерландия?

Информацията може да бъде намерена единствено на нидерландски език.

Къде мога да намеря информация относно арбитража/медиацията?

Информация може да бъде намерена на уебсайта на [Нидерландския институт по медиация](#) и на уебстраницата, посветена на [препратените от съда дела за уреждане с медиация, на уебсайта на нидерландския Съдебен съвет и Върховния съд на Нидерландия](#).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разноските?

Уебсайтове с информация относно разноските

В специален раздел (*Kosten van een procedure — процесуални разноски*) на уебсайта на нидерландския Съдебен съвет и Върховния съд на Нидерландия се предоставя [допълнителна информация относно процесуалните разноски](#).

Къде мога да намеря информацията относно средната продължителност на различните видове производства?

В годишния доклад на Съдебния съвет (*Raad voor de rechtspraak*) се съдържа информацията за необходимото време за приключване на отделните производства. Докладът е достъпен онлайн на [уебсайта](#) на нидерландския Съдебен съвет.

Данък добавена стойност

Как се предоставя тази информация?

Когато се публикува информацията относно разностите, посочените стойности не включват ДДС (когато е приложимо).

Какви са приложимите ставки?

Общата ДДС ставка, която се прилага за стоки и услуги, е 21 %.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското правосъдие

Вж. член 12, параграф 1 във връзка с член 34 от Закона за правната помощ (*Wet op de rechtsbijstand*).

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за подсъдимите

Когато съдът назначи процесуален представител, правната помощ е безплатна (вж. член 43 от Закона за правната помощ). В други случаи

Съветът за правна помощ може да назначи адвокат на лица, които отговарят на изискванията да бъдат представявани от такъв по силата на Наказателния кодекс или Наказателно-процесуалния кодекс (вж. член 44, параграф 1 от Закона за правната помощ). Съгласно член 35 от Закона за правната помощ всяко лице, което получи правна помощ въз основа на назначаване на служебен защитник, е длъжно да плати вноски съобразно своите доходи.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за жертвите на престъпление

Съгласно член 44, параграф 5 от Закона за правната помощ правната помощ за жертвите на сексуално насилие или престъпления против личността е безплатна, независимо от финансовите възможности на жертвата, ако е заведено дело и ако жертвата отговаря на изискванията за обезщетение по член 3 от **Закона за Фонда за обезщетяване на жертвите на престъпления**.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на подсъдимите

Правна помощ не се предоставя, ако:

въз основа на закона, който е бил нарушен, е вероятно да бъде наложена глоба, която е малка по размер спрямо дохода на ответника. Вж. член 12, параграф 2, буква с) от Закона за правната помощ.

Член 5, параграф 1 от **Указа за правната помощ и критериите за предоставянето ѝ** предвижда, че не се предоставя правна помощ по наказателни производства, по които делото се гледа от районен съд (освен за целите на правна консултация). В параграф 2 от този член се посочва, че чрез дерогация може да бъде назначен адвокат, ако това е оправдано от важни интереси на лицето, искащо правна помощ, или ако това се налага от обстоятелствата по делото или правната сложност на казуса.

Безплатни съдебни производства

Ответниците и обвиняемите не са длъжни да плащат фиксирани такси по дела, които се гледат от районен съд или съд за спорове по наемни правоотношения.

Кога загубилата страна трябва да плати разностите на спечелилата страна?

Решението относно това коя страна да поеме разностите по делото се взема от съда въз основа на **фиксираните ставки** (а не въз основа на действително направените разноски).

Хонорари на вещи лица

Хонорарите на вещите лица са различни: може да намерите съответната информация в [Указа от 28 август 2012 г. за изменение на Указа за таксите по наказателните производства от 2003 г.](#) С този указ се изменя Указа за таксите по наказателните производства от 2003 г.

Хонорари за писмени и устни преводи

Хонорарите за писмените и устните преводи се определят от **Министерството на правосъдието**:

Устните преводачи получават по 43,89 EUR на час. Допълнително на устните съдебни преводачи се изплаща еднократен хонорар в размер на 20,23 EUR за обезщетяване на времето за пътуване и изчакване (фиксиран хонорар). Пътните разноски се възстановяват по тарифа в размер на 1,55 EUR на километър.

Писмените преводи от и към френски, немски и английски език се заплащат на цена 0,79 EUR на ред. За другите езици се прилага тарифа в размер на 0,14 EUR на дума (целеви език), а за източните езици се прилага тарифа от 0,28 EUR на знак.

Връзки по темата

[Медияция към Нидерландския институт по медиация](#)

[Нидерландски Съдебен съвет](#)

Документи по темата

Доклад за Нидерландия от Проучването на прозрачността на разностите

Фиксирани разходи за страни по наказателни производства

Няма фиксирани разходи за страни по наказателни производства съгласно нидерландското наказателно право.

Фиксирани разходи за страни по конституционни дела

Съгласно нидерландската правна система няма правни разпоредби за разглеждане на конституционни дела в съда.

Етап от гражданското производство, на който страните трябва да платят фиксираните разходи

При гражданските производства се събира фиксирана такса от всеки ищец още при първото съобщаване, че дадено дело следва да се гледа в съд, и от всеки ответник, който се е явил пред съд. Всеки съд събира фиксирана такса за подаването на искове и жалби, различни от тези, посочени в член 14, параграф 3, или за внасянето на писмена защита. Неплащане или закъсняло плащане на тази такса няма последствия за основните производства.

Етап от наказателното производство, на който страните трябва да платят фиксираните разходи

Прилага се същото както при гражданските производства.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

В тази област няма законодателни задължения. Въпреки това такива могат да произтекат от **Кодекса за поведение на адвокатите от 1992 г.** (за повече информация вижте уебсайта на [Нидерландската адвокатска колегия](#)) и **Кодекса за поведение на адвокатите в ЕС**. Вижте например правило 26 от **Кодекса за поведение на адвокатите**, което гласи, че когато даден адвокат поеме ангажимент, той следва да обсъди финансовите последствия от това с клиента и да предостави информацията за начина и честотата на таксуването. Член 3.7.1 от Кодекса за поведение на

адвокатите в ЕС също гласи, че адвокатът следва винаги да се стреми да постигне най-ефективното от гледна точка на разходите решение на спора, по който е страна неговия клиент и следва да посъветва клиента в подходящите моменти по отношение на уместността на постигане на споразумение и/или насочване към алтернативно разрешаване на спора.

Разходи, които следва да се поемат от спечелилата страна

При граждански производства, спечелилата страна може да поеме следните разходи:

правна помощ (например адвокатски хонорар),
възнаграждение или обезщетение на свидетели или вещи лица,
пътни разходи и разходи за престой, и
други правни и неправни разходи.

Разходи, които следва да се поемат от загубилата страна

Загубилата страна може да поеме същите разходи като спечелилата страна, но също може да бъде осъдена от съдията да покрие разходите, направени от спечелилата страна.

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация относно основания за разходи в Нидерландия?

Законът за таксите за граждански производства (WTBZ) (Wet tarieven in burgerlijke zaken) заедно с другите нидерландски закони може да бъде намерен на уебсайта на [Нидерландското правителство](#).

На какви езици мога да получа информация относно основания за разходи в Нидерландия?

Информация относно основания за разходи в Нидерландия може да бъде получена единствено на нидерландски език.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Налична е информация от [Нидерландския институт по медиация \(NMI\)](#) и на страницата, посветена на [препратени от съда медиации на уебсайта на нидерландската съдебна система и Върховния съд на Нидерландия](#).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Съществуващ уебсайт за информация относно разходите

Специален раздел (раздел: разноски по дело) на уебсайта на нидерландската съдебна система и Върховния съд на Нидерландия осигурява достъп до [допълнителна информация относно разноските по дела](#).

Информация относно средния размер на общите разходи за определено производство също е налична в този раздел на уебсайта на нидерландската съдебна система и Върховния съд на Нидерландия.

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Годишният доклад на Съдебния съвет включва данни за продължителността на периода, който е бил необходим за приключване на отделните производства. Докладът е достъпен онлайн на уебсайта на [Нидерландската съдебна система](#).

Данък добавена стойност

Как се предоставя тази информация?

Когато се публикува информация относно разходи, посочените стойности не включват ДДС (когато е приложимо).

Какви са приложимите ставки?

Общата ДДС ставка, която се прилага за стоки и услуги, е 19%.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското правосъдие

Вж. член 12, параграф 1 заедно с член 34 от **Закона за правна помощ (WRB)** (Wet op de rechtsbijstand).

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за ответници

Правната помощ е безплатна, когато от съда е назначен законен представител (вж. член 43 от WRB). В други случаи **Съветът за правна помощ** може да назначи правен съветник на лица, които отговарят на изискванията да бъдат представлявани от такъв съветник съгласно Наказателния кодекс или Наказателно-процесуалния кодекс (вижте член 44, параграф 1 от WRB). Съгласно член 35 от WRB, лицето, което е страна по делото, е задължено да плати вноска съобразно своя доход в случаи, в които правна помощ се предоставя въз основа на назначаване.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за жертви на престъпление

Съгласно член 44, параграф 5 от WRB правната помощ за жертви на сексуално насилие или тежки престъпления е безплатна, независимо от финансовите възможности на жертвата, ако е заведено дело и ако жертвата отговаря на изискванията за обезщетение съгласно член 3 от **Закона за Фонда за компенсация на травми от престъпление**.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на ответници

Правна помощ не се предоставя:

ако молбата за такава помощ е свързана с наказателно дело, и

ако въз основа на закона, който е бил нарушен, е вероятно да бъде наложена глоба, която е малка по размер спрямо дохода на ответника. Вж. член 12, параграф 2, буква в) от WRB.

Член 5, параграф 1 от указа, учредяващ **Указа за правна помощ и критерии за предоставяне**, гласи, че не се предоставя правна помощ във връзка с наказателни производства (освен ако не е по време на консултация), ако делото се гледа от районен съд. Вторият параграф на този член предвижда, че чрез дерогация от първия параграф може да бъде назначен правен съветник, ако това е оправдано от важни интереси на ищеца, или ако се изисква от конкретните факти или правната сложност на казуса.

Безплатни съдебни производства

Ответниците и обвиняемите не са задължени да плащат фиксирани такси по дела, които се гледат от районен съд или арбитражен съд по спорове по наемни правоотношения.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

Решението относно това коя страна да поеме разноските по делото се взема от съда **въз основа на фиксиран размер** (т.е. не въз основа на действително понесените разходи).

Хонорари за вещи лица

Хонорарите за вещи лица **са различни**:

За дейности, за които не е определен фиксиран хонорар, се прилага общ хонорар в размер на (максимум) 81,23 EUR на час.

За психиатри се прилага хонорар от 107,50 EUR на час.

Хонорар в размер на (максимум) 82,50 EUR на час се прилага за психологически прегледи.

Хонорар в размер на 264,55 EUR се прилага за провеждането на вътрешна аутопсия и доклада от нея.

Член 2 от Указа за тарифите при наказателни производства съдържа допълнителна информация относно хонорарите на вещи лица.

Разходи за писмени и устни преводи

Разходите за писмени и устни преводи са **определени от министерството на правосъдието**:

Устните преводачи получават по 43,89 EUR на час. Допълнително на устните съдебни преводачи се изплаща еднократен хонорар в размер на 20,23 EUR за компенсиране на времето за пътуване и изчакване (фиксиран хонорар). Пътните разходи се възстановяват по тарифа в размер на 1,55 EUR на километър.

Писмените преводи от и към френски, немски и английски език се заплащат на цена 0,79 евро на ред. Тарифа в размер на 0,14 евро на дума (целеви език) се прилага за други езици, а за източни езици се прилага тарифа от 0,28 евро на знак.

Връзки по темата

 [Медиация от НИМ](#)

 [Rechtspraak.nl](#)

Документи по темата

[Нидерландски доклад относно Проучването на прозрачността на разходите](#) (702 Kb)[en](#)

Последна актуализация: 01/03/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [de](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Процесуални разходи - Австрия

Настоящата страница ви предоставя информация относно съдебните разходи в Австрия.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Адвокати

Австрийският закон за адвокатурата (*Rechtsanwaltsordnung*) предвижда, че по правило хонорарите, заплащани на адвокатите за предоставените услуги, могат да бъдат договаряни свободно между клиента и адвоката.

Хонорарът може да се изчислява съгласно почасова ставка или да бъде договорен като абсолютна сума. При хонорар, договорен като абсолютна сума, не се отчитат индивидуалните престации и разходът на време. Ако хонорарът не бъде договорен изрично, се приема, че въз основа на позицията от тарифата в Закона за тарифата на адвокатските хонорари (*Rechtsanwaltstarifgesetzes*) и Общите критерии за адвокатските хонорари (*Allgemeine Honorar-Kriterien*) е договорено справедливо възнаграждение.

В Гражданския процесуален кодекс и в Закона за тарифата на адвокатските хонорари е установено, че съдът в гражданското производство трябва да определи коя част от разходите загубилата делото страна следва да възстанови на спечелилата страна. Разноските се изчисляват съобразно цената на иска и продължителността и вида на предоставената услуга. Законът за тарифата на адвокатските хонорари се прилага само ако това е било договорено между адвоката и клиента.

При наказателните производства по принцип всяко лице (обвиняем — *Angeklagter*/уличен — *Beschuldigter*, частен тъжител — *Privatankläger*, граждански ищец — *Privatbeteiligter*), което е наело адвокат, за да го представлява, трябва да заплати съответните разходи. Това е валидно и в случая, когато е назначен служебен защитник, доколкото не са изпълнени условията за предоставяне на правна помощ. Разноските се различават в зависимост от нивото и състава на съда (например районен съд — *Bezirksgericht*, окръжен съд в състав от един съдия, в състав от един съдия и двама съдебни заседатели — *Schöffengericht*, в състав от трима съдии и жури от осем съдебни заседатели — *Geschworenengericht*).

Съдебни изпълнители

Възнагражденията, които съдебните изпълнители (*Gerichtsvollzieher*) получават за своята работа, са определени в Закона за таксите по изпълнението (*Vollzugsgebührengesetz*). Законът предвижда по-специално такса за изпълнение, която взискателят следва да внесе при подаване на молбата за изпълнение заедно с предвидената като абсолютна сума такса съгласно Закона за съдебните такси (*Gerichtsgebührengesetz* — *GGG*).

Таксата по изпълнението ([§ 2 от Закона за таксите по изпълнението](#)) е част от разноските по дадено изпълнително производство. По молба на кредитора съдът може да постанови в решението относно разноските, че таксата по изпълнението следва да се възстанови от длъжника.

Съдебният изпълнител има също право на възнаграждение за получаване на плащания. Това възнаграждение може да се приспадне от събраната сума ([§ 11 от Закона за таксите по изпълнението](#)).

Разноски

Разноски по граждански производства

Разноски за страните по граждански производства

Съдебните разноски, които следва да бъдат заплатени за извършените от съда действия, се изчисляват или като прости такси (*Pauschalgebühren* (*Festgebühren*)) или като пропорционални такси (*Hundert(Tausend)satzgebühren*) в процентен размер от базата за оценка (*Prozentsatz der Bewertungsgrundlage*). Техният размер зависи от вида на делото и цената на иска, (която се определя от паричния размер на претенцията).

Етап от гражданското производство, на който трябва да се заплатят разноските

За граждански производства на първа инстанция простата такса (*die Pauschalgebühr*) се заплаща при подаването на исковата молба. Таксата се заплаща еднократно, независимо дали исковата молбата се отнася до повече от едно вземане или е насочена срещу няколко лица, и покрива цялото производство на първа инстанция. Ако по време на производството бъде разширен петитумът на иска, е възможно да се дължат допълнителни такси. Те се плащат при подаването на писмените изявления.

Ако петитумът на иска бъде разширен по време на устните състезания, таксите са дължими от момента на отразяване на това процесуално действие в протокола. На втора и трета инстанция таксата се плаща при подаването на жалбата (чл. 2, точка 1 от Закона за съдебните такси (*Gerichtsgebührengesetz* — *GGG*)). По изключение при безспорни (охранителни) производства понякога вместо такса за предявяване на иск (*Klagegebühr*) се заплаща такса за решение (*Entscheidungsgebühr*).

Разноски по наказателни производства

Разноски на страните по наказателни производства

Само при повдигане на обвинение от частен тъжител се дължи такса съгласно позиция 13 от тарифата в Закона за съдебните такси (*Gerichtsgebührengesetz — GGG*).

Етап от наказателното производство, на който трябва да се заплатят разноските

Разноските трябва да се заплатят при откриване на производството.

Разноски при производства пред Конституционния съд

Разноски за страните по производства пред Конституционния съд

Съгласно чл. 17а пара. 1 от Закона за конституционния съд (*Verfassungsgerichtshofgesetz — VfGG*) таксата е в размер от 220 EUR.

Етап от производство, на който трябва да се заплатят разноските

Простите такси трябва да се заплатят при откриване на производството.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

По принцип адвокатът е задължен да осведоми своя клиент как се изчисляват разноските и какви разноски може да очаква клиентът. В това отношение чл. 50, ал. 2 от Насоките относно упражняването на адвокатската професия и надзора върху задълженията на адвокатите (*Richtlinien für die Ausübung des Rechtsanwaltsberufs und für die Überwachung der Pflichten des Rechtsanwalts (RL-BA)*) препоръчва при поемане на нова работа адвокатът да информира своя клиент на каква база ще бъдат изчислявани хонорарите, както и относно своето право на междинно плащане.

Ако не е договорен хонорар като абсолютна сума, клиентът има право да иска в разумни интервали междинен отчет или отчет за вече предоставените услуги или за ангажираното до момента време (когато е договорено заплащане по почасова тарифа).

По същия начин преди възлагането на работата на адвоката би следвало да се постигне съгласие относно началото и честотата на междинните плащания.

Определяне на разноските — правно основание

Къде мога да намеря информация относно правното основание на разноските в Австрия?

Законовите разпоредби относно възстановяването на разноските при състезателни граждански производства (включително търговски дела) могат да бъдат намерени в членове 40—55 от Гражданския процесуален кодекс (*Zivilprozeßordnung — ZPO*). По семейни дела, и по-специално при развод по взаимно съгласие, различията по въпросите на родителските права, правото на лични отношения между родител и дете и вземанията за издръжка се уреждат в безспорно (охранително) производство. За безспорното (охранително) производство се прилагат отделни правила относно възстановяване на разноските. Общите правила са установени в член 78 от Закона за безспорното (охранително) производство (*Außerstreitgesetz — AußStrG*). Изключения от тези общи правила се прилагат, наред с други случаи, при производства, в които се разглеждат въпроси относно родителските права, правото на лични отношения между родител и дете и вземания за издръжка на малолетни или непълнолетни деца.

Разноските по наказателни производства са уредени в членове 380—395 от Наказателно-процесуалния кодекс (*Strafprozessordnung — StPO*).

Началната страница на уебсайта на [Националната адвокатска колегия на Австрия](#) предоставя достъп до онлайн брошура, в която обобщено е представена уредбата на адвокатските възнаграждения. Обща информация може също да бъде намерена на началната страница на уебсайта [Служба за помощ на гражданите](#) чрез връзката: „Leben in Österreich“ > „Zivilrecht“ > „Zivilverfahren“ („Живот в Австрия“ > „Гражданско право“ > „Гражданско производство“).

Уебстраницата [Служба за помощ на гражданите](#) съдържа обща информация относно съдебните такси. Законовите текстове (Закон за съдебните такси, тарифни позиции) са достъпни безплатно посредством връзката [Федерална правноинформационна система](#) на началната страница на уебсайта на Федералната канцелария.

На какъв език мога да получа информация относно правното основание за разноските в Австрия?

На немски език.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Списък на медиаторите (поддържан от Министерството на правосъдието) е достъпен на специализирана [уебстраница](#) по темата за медиацията. Във връзка с възстановителното правосъдие по наказателни производства информация относно медиацията между обвиняем и жертва е предоставена на уебсайта на [NEUSTART](#) (също и на английски език).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно съдебните разноски?

Онлайн информация относно съдебните разноски

Обща информация относно австрийската правна система, разноските и Федералното министерство на правосъдието може да се намери на уебсайта за [правосъдие на Австрия](#) и на уебсайта [Служба за помощ на гражданите](#), които предлагат леснодостъпна за читателите информация.

Уебсайтът [Федерална правноинформационна система](#) предоставя целите текстове на следните закони:

Закон за съдебните такси (*Gerichtsgebührengesetz — GGG*)

Закон за дължимите такси (*Gebührenanspruchsgesetz — GebAG*)

Закон за адвокатурата (*Rechtsanwaltsordnung — RAO*)

Законът за тарифата на адвокатските хонорари (*Rechtsanwaltstarifgesetz — RATG*)

Текстът на Общите критерии за хонорарите (*Allgemeinen Honorar-Kriterien — AHK*) може да бъде свален от портала на [австрийските адвокати](#).

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

За този вид информация ви приканваме да се обърнете пряко към Министерството на правосъдието на Австрия.

Къде мога да намеря информация относно средния размер на общите разноски за определено производство?

Дължимите съдебни такси за отделните производства са определени предварително (в Закона за съдебните такси — *Gerichtsgebührengesetz*). Те могат да се изменят съобразно по-високата или по-ниската цена на иска.

В гражданското производство съдът се произнася относно съдебните такси и разноски (разноски за адвокат, такси за вещи лица и устни преводачи), които загубилата делото страна следва да възстанови на спечелилата страна. Неговото решение се основава на Закона за тарифата на адвокатските хонорари (относно адвокатските възнаграждения) и на Закона за дължимите такси (относно възнагражденията на вещите лица и устните и писмени преводачи). Тези разноски се основават главно на размера на направените разходи и ангажираното време. Следователно предварително не може да бъде посочена конкретна цифра.

По принцип хонорарът, който клиентът заплаща на адвоката, може да бъде свободно договорен.

Данък върху добавената стойност

Къде мога да намеря информация относно данъка върху добавената стойност? Какви са приложимите ставки?

Услугите на адвокатите се облагат с данък върху добавената стойност. Ставката в Австрия е 20 %. Подобно на други разноски данъкът се заплаща на адвоката отделно съгласно член 16 от Закона за тарифата на адвокатските хонорари и член 17 от Общите критерии за хонорарите. Данъкът върху добавената стойност не е включен в тарифните позиции в Закона за тарифата на адвокатските хонорари и в Общите критерии за хонорарите.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското правосъдие

Правната помощ не се основава на законово определен праг на доходите. Правната помощ по граждански (и по търговски) дела, е уредена в Гражданския процесуален кодекс на Австрия. Разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс се прилагат съответно в безспорното (охранително) производство. Компетентен да се произнесе по въпроса за правната помощ е първоинстанционният съд.

Правна помощ се предоставя на страна по делото само тогава, когато неговия/нейния доход, финансово положение и задължения за издръжка са такива, че той/тя не е в състояние да поеме разноските по съдебното производство без неблагоприятно отражение върху средствата за издръжка, необходими за поддържане на скромен начин на живот. Правна помощ не се предоставя при очевидна злоупотреба с процес или при явно неоснователни искове. Съдът взема решение коя от описаните по-долу форми на правна помощ да бъде предоставена по всяко отделно дело. В Австрия правната помощ може да включва следните елементи:

временно освобождаване от плащане на съдебни такси, възнаграждения за свидетели, вещи лица и устни преводачи, разноските за всички необходими публични обявления, разноски за попечител или управител и всички разходи, направени от законния представител или назначения от съда адвокат;

представителство от адвокат.

В рамките на три години от приключване на производството на дадена страна може да бъде възложено задължението да върне обратно в пълен размер или отчасти паричните средства предоставени с правната помощ, ако нейното финансово положение се промени съответно и тя може да извърши съответните плащания без това да се отрази отрицателно върху необходимите за нейната издръжка средства.

Приложим праг на доходите за обвиняеми/уличени и жертви на престъпления в наказателното производство

Не съществува фиксиран праг на доходите, който да се взема предвид при извършването на проверка дали обвиняемия или жертвата на престъпление/гражданският ищец има право на правна помощ. За насока в това отношение служат: средствата за издръжка над жизнения минимум и средствата, които не позволяват една достатъчна издръжка.

Жизненият минимум се оценява редовно и актуалният му размер се публикува на уебсайта за [Е правосъдие на Австрия](#).

Условия за предоставяне на правна помощ на жертви на престъпления

Доколкото не съществува право на юридическо съдействие съгласно чл. 66, ал. 2 от Наказателно-процесуалния кодекс (*Strafprozeßordnung — StPO*), частните ищци имат право на правна помощ, ако:

не е възможно представителство от адвокат без това да се отрази отрицателно върху необходимите средства за издръжка (виж изложеното по-горе относно издръжката), и

представителство от адвокат е необходимо в интерес на правосъдието, особено с оглед целесъобразното предявяване на гражданските претенции предвид избягване на последващо гражданско производство.

Условия за предоставяне на правна помощ на обвиняеми/уличени

Предпоставка за предоставянето на правна помощ е помощта, независимо от наличието на финансовите предпоставки, да бъде необходима в интерес на правосъдието преди всичко с оглед осъществяването на подходяща защита.

Назначаването на защитник е винаги необходимо в интерес на правосъдието, ако е налице случай на задължителна защита съгласно чл. 61, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс (в тази връзка виж по-долу):

ако обвиняемият/уличеният е незрящ, глух, нем или страдащ от други увреждания или няма достатъчно познания относно юридическия език, за целите на въззивното производство,

ако делото представлява фактическа или правна сложност.

В случаите на задължителна защита обвиняемият/уличеният трябва да бъде представляван от защитник. Съгласно чл. 61, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс участието на защитник в наказателното производство е задължително в следните изчерпателно изброени случаи:

ако е взета мярка за неотклонение задържане под стража в досъдебното производство, за срока, в който тя се прилага,

по времето на цялото производство относно настаняване в психиатрично заведение за правонарушители с психически увреждания,

при съдебно заседание относно настаняване в заведение за правонарушители с пристрастяване и нужда от рехабилитация или в заведение за опасни рецидивисти,

при съдебно заседание в окръжен съд в състав от един съдия и двама съдебни заседатели — *Schöffengericht*, или в състав от трима съдии и жури от осем съдебни заседатели — *Geschworenengericht*,

при съдебно заседание в окръжен съд в състав от един съдия, когато за престъплението се предвижда наказание лишаване от свобода за повече от три години, с изключение на случаите на кражба със взлом съгласно чл. 129, точки 1—3 от Наказателния кодекс и на вещно укривателство съгласно чл. 164, ал. 4 от Наказателния кодекс,

при производството по въззивна жалба срещу присъда, произнесена от окръжен съд в състав от един съдия и двама съдебни заседатели — *Schöffengericht*, или в състав от трима съдии и жури от осем съдебни заседатели — *Geschworenengericht*,

при подаване на искане за възобновяване на наказателното дело и по време на откритото заседание по разглеждане на това искане.

Безплатни съдебни производства

С оглед защитата на процесуалните права на жертвата при наказателни производства жертвите на насилствени действия, опасни заплахи или сексуални престъпления, както и съпруг/а, партньор на семейни начала, роднина по пряка линия, брат или сестра на лицето, чиято смърт може да е била причинена от престъпление, или други роднини, които са били свидетели на престъплението, имат право на безплатно психо-социално или юридическо съдействие. Психо-социалното съдействие обхваща подготовката на жертвата на престъпление за производството и свързаното с него емоционалното натоварване. Психо-социалното или юридическото съдействие се предоставя от организации за помощ на жертвите на престъпления, на които Министерството на правосъдието е възложило с договор предоставянето на тази помощ съгласно член 66, ал. 2 от Наказателно-процесуалния кодекс.

При охранителните (безспорни) производства относно за назначаване на управител на имущество, относно упражняване на родителски права и относно правото на родител на лични отношения с детето не се дължат такси. Не се дължат такси и при производства съгласно Закона за настаняване на психично болни лица в здравни заведения (*Unterbringungsgesetz*) и съгласно Закона за защита на личната свобода при престой в

домове и заведения за специални грижи (Heimaufenthaltsgesetz). Лица с ниски доходи и малко имущество могат да получат правна помощ под формата на временно освобождаване от задължението за заплащане на такси. Размера на задължението, от което те могат да бъдат освободени, зависи от тяхната молба и от усмотрението на съда.

Кога загубилата делото страна трябва да плати разноските на спечелилата страна?

Състезателни производства

Разноските по състезателни производства (включително по търговски дела) са уредени в Гражданския процесуален кодекс (ZPO). В него се предвижда, че първоначално всяка страна трябва да заплати направените разходи пропорционално на своето участие в производството. В своето решение по делото съдът се произнася и относно разноските. Прилага се принципът, че съдът присъжда разноските на спечелилата страна. Ако делото е решено изцяло в полза на едната страна, загубилата страна трябва да възстанови на спечелилата страна всички разноски и такси, които са били необходими за точното осъществяване на съдебното преследване или на защитата на правата. Ако страните спечелят или загубят отчасти, разноските трябва да бъдат определени за всяка страна или разпределени пропорционално.

Отклонение от принципа, че съдът присъжда разноските на спечелилата страна, се допуска в определени случаи на основание справедливост:

когато страната е загубила делото само относно незначителен въпрос, ако отхвърлената част от иска не е причина за съществени разноски; когато размерът на вземането се определя от вещи лица или по преценка на съда, както и в случай на прихващане на насрещни вземания; когато поведението на ответника не е дало повод за иска и той е признал съществуването на вземането при първа възможност; когато поведението на една от страните е довело до автоматична отмяна на производството или до обявяването на неговата нищожност, всички разноски могат да бъдат възложени на тази страна.

Охранително (безспорно) производство

Решенията по семейни дела (издръжка, права на родител на лични отношения с детето, упражняване на родителски права и развод по взаимно съгласие) се постановяват в охранително (безспорно) производство. Общото правило за разноските по охранителни (безспорни) производства са установени в член 78 от Закона за безспорното (охранително) производство (*Außerstreitgesetz – AußerStrG*). За голям брой производства обаче има изключения от тези правила. Тук отново обичайно се прилага принципът, че съдът присъжда разноските на спечелилата страна, от който обаче могат да бъдат допуснати отклонения по съображения за справедливост. За такива отклонения в безспорното (охранително) производство съществуват значително повече съображения за справедливост отколкото съгласно Гражданския процесуален кодекс. Ако не е поискано възстановяване на разноски, направените разходи чрез плащане в брой (например за възнаграждение на вещо лице) следва да бъдат покрити съразмерно на участието в делото. Ако това не може да бъде установено, разходите се поемат поравно.

Подробности за различните видове производства (издръжка, права на родител на лични отношения с детето, упражняване на родителски права и бракоразводен процес):

По отношение на делата за развод трябва да се прави разграничение между двата вида развод, а именно развод по исков ред и развод по взаимно съгласие.

Развод по исков ред: тук се прилагат специални разпоредби от Гражданския процесуален кодекс на Австрия. Ако не се установи вина на нито една от страните, разноските трябва да бъдат взаимно прихванати. Ако основаниято за развод е дълбоко и непоправимо разстройство на брака и ако в решението за развод се съдържа произнасяне относно вината за разстройството, виновният съпруг трябва да заплати разноските на другия.

Развод по взаимно съгласие: за развода по взаимно съгласие се прилагат правилата на безспорното (охранително) производство. В този случай съпрузите подават две идентични молби до съда. Тъй като производството е безспорно, съдът не присъжда разноски. Разноските, за които е извършено плащане в брой, се понасят поравно от страните.

Производствата относно упражняване на родителски права и относно правото на родител на лични отношения с детето са също безспорни (охранителни) производства. По силата на клаузата за изключение (член 107, ал. 3 от Закона за безспорното (охранително) производство — *AußerStrG*) при тези производства не се присъждат разноски.

Допълнителна клауза за изключение (член 101, ал. 2 от Закона за безспорното (охранително) производство — *AußerStrG*) предвижда, че при производства във връзка с искове за издръжка на малолетно или непълнолетно дете не се присъжда възстановяване на разноски.

Наказателни производства

В наказателните производства по принцип всяко лице, което ползва услугите на защитник или друг представител, трябва да му/й заплати разноските, дори ако защитникът е назначен служебно (член 393, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс).

Осъденото лице е задължено да възстанови разноските по наказателното производство (член 389, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс). В наказателното производство съгласно [§ 381, ал. 1](#) могат да се дължат следните разноски:

фиксирана сума като част от разноските, за които няма по-подробна разбивка по-долу, направени по наказателното производство, включително разноските по разследването и изпълнението на разпоредения на прокуратурата или по процесуалните действия на съда, които съгласно алинея 3 на същия член следва да бъдат определени в следните граници: в производство пред окръжния съд в състав от трима съдии и жури от осем съдебни заседатели (*Geschworenengericht*) от 500 EUR до 10 000 EUR, производство пред окръжния съд в състав един съдия и двама съдебни заседатели (*Schöffengericht*) — от 250 EUR до 5 000 EUR, в производство пред окръжния съд в състав от един съдия — от 150 EUR до 3.000 EUR, в производство пред районен съд (*Bezirksgericht*) — от 50 EUR до 1.000 EUR;

възнагражденията за вещите лица и по принцип за устните преводачи,

възнаграждения за информация, заключения и експертиза от компетентни органи;

разноски за предаване на обвиняемия/уличения от друга държава или разходи за призовани свидетели, пребиваващи в друга държава;

разноски във връзка с обезпечителна заповед, информация по банкови сметки, изземване на писма, сведения относно данните при

информационен трансфер и проследяване на съобщения,

разноски, свързани с изпълнение на присъдата, без разноските, свързани с изпълнение на наказание лишаване от свобода,

съдебни такси, свързани с наказателното производство,

разноски за защитник или други представители,

фиксирана сума за част от разноските за съдействие в процеса в размер до 1 000 EUR.

С изключение на разноските, посочени в точки 3, 7, 8 и 9, държавата заплаща разноските авансово. При определянето на фиксираната сума

съгласно ал. 1, точка 9 съдът взема предвид финансовите възможности на задълженото да възстанови разноските лице. Разноските по

привличане на устен преводач не се включват в подлежащите на възстановяване разноски, доколкото те са били необходими, защото обвиняемия няма достатъчно познания относно юридическия език или вследствие от някакво увреждане не може да общува със съда.

В съответствие с член 391, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс на осъдения следва да се възложи плащането на разноските по

наказателното производство само в такъв размер, че да не бъдат застрашени нито неговите средства за издръжка, гарантираща скромна начин на живот за него и неговото семейство, нито изпълнението на неговото задължение да изплати обезщетение за вреди. Ако разноските не могат да

бъдат възстановени поради бедността на осъдения, съдът може да реши да обяви разноските за несъбираеми. Ако съдът приеме, че разноските могат да бъдат събрани в бъдеще, но не и към настоящия момент, икономическото положение на съответното лице трябва да бъде преразгледано след определен период. Вземането за разноски се погасява по давност след пет години от произнасянето на съдебното решение. Ако съдът реши, че осъденият трябва да понесе разноските по производството и по-късно е видно, че той или тя не е в състояние да ги заплати, органите, отговорни за възстановяване на разноските, могат да удължат срока за плащане, да разрешат изплащане на вноски или да намалят разноските. Ако на осъденото лице е възложено с решението на наказателния съд да заплати поне частично обезщетение на гражданския ищец, той или тя трябва да възстанови също така и разноските за наказателно производство на гражданския ищец.

Съгласно член 393а от Наказателно-процесуалния кодекс обвиняемият, по отношение на когото съдът е произнесъл оправдателна присъда, може да подаде молба до федералните власти за възстановяване на дадена дял от разноските по неговата защита. Дялът включва плащанията в брой, които са били необходими и реално извършени, както и фиксиран дял от разноските на защитника. Фиксираният дял се определя като се вземат предвид обема и сложността на защитата, както и обхвата на необходимите или подходящи действия на защитника, и не може да превишава следните размери: 5 000 EUR за производство пред окръжния съд в състав от трима съдии и жури от осем съдебни заседатели (*Geschworenengericht*), 2 500 EUR за производство пред окръжния съд в състав един съдия и двама съдебни заседатели (*Schöffengericht*), 1 250 EUR за производство пред окръжния съд в състав от един съдия и 450 EUR за производство пред районния съд.

Ако по обвинение, повдигнато от частен тъжител или поддържано от конституиран като частен обвинител граждански ищец съгласно член 72 от Наказателно-процесуалния кодекс (частно обвинение — *Subsidiaranklage*) съдът произнесе оправдателна присъда, частният тъжител или конституираният като частен обвинител граждански ищец следва да заплатят всички разноски, които са възникнали в резултат от повдигането, съответно поддържането на обвинението. При оттегляне на прокуратурата от наказателно преследване с оглед освобождаване от наказателна отговорност и прилагане на мерки съгласно членове 198—209 от Наказателно-процесуалния кодекс (*Diversion*), гражданският ищец не заплаща разноските.

Възнаграждение на вещи лица

При състезателните граждански производства (включително по търговски дела) хонорарите за вещи лица подлежат на насрещно прихващане или на съразмерно поделение съобразно отхвърлената, съответно уважената част от иска (член 43, параграф 1 от Гражданския процесуалния кодекс). При бракоразводните дела по исков ред, в които няма произнасяне на съда относно вината, разноските заплатени в брой подлежат на насрещно прихващане. Ако една от страните е заплатила повече от половината от разноските, другата страна трябва да възстанови платеното в повече. Ако в бракоразводното решение съдът се произнесе относно вината на едната страна, то тази страна трябва да възстанови разноските за вещь лице на другата.

Възнагражденията на вещите лица, които първоначално са били заплатени с обществени средства, трябва да бъдат заплатени от страните, от чиито действия са произтекли разноските или в чиито интерес те са били направени, в производства относно: развод по взаимно съгласие, упражняване на родителски права, права на родител на лични отношения с детето, вземания за издръжка на малолетни или непълнолетни деца. Ако няколко лица са задължени да възстановят възнагражденията, те са солидарно отговорни (член 1 точка 5 от във връзка с член 2, ал. 1 Закона за съдебните плащания — *Gerichtliches Einbringungsgesetz* (GEG)).

Размерът на възнагражденията на вещите лица е уреден в Закона за дължимите такси — *Gebührensanspruchsgesetz* (GebAG). Той зависи от съдържанието и обхвата на експертизата, изискана от съда.

При наказателни производства възнагражденията на вещите лица съставляват част от съдебните разноски (член 381, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс), които съгласно член 389, ал. 1 от Наказателно-процесуалния кодекс следва да бъдат заплатени от осъденото лице.

Възнагражденията на вещите лица се определят от съда или прокурора и се заплащат от държавата.

Възнаграждения за писмени и устни преводачи

Обяснението, дадено по-горе, важи също и за възнагражденията за писмени и устни преводачи.

Документи по темата

[Доклад на Австрия в отговор на проучването за прозрачност на разноските](#) (829 Kb)

Връзки по темата

 [Чл. 32 от Закона за съдебните такси \(Gerichtsgebührengesetz \(GGG\)\)](#)

Последна актуализация: 16/05/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Полша

Настоящата страница ви предлага информация за съдебните разходи в Полша.

Разпоредби, уреждащи хонорарите на юридическите професии

Адвокати

В Полша възнаграждението в отделните случаи се определя чрез споразумение между адвоката (*adwokat*) и клиента в съответствие със законодателството. Следните фактори могат да бъдат взети предвид:

Сложност и обхват на правния въпрос

Време, необходимо за правилното изпълнение на възложена задача

Опит и професионални умения на адвоката

Срокове

Ниво на спешност

Други фактори.

Съгласно разпоредбите на Министъра на правосъдието относно таксите за адвокатски услуги от 28 септември 2002 г. (*rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie*), при определяне на възнаграждението трябва да бъде взето следното:

Сложността и вида на делото.

Работата, необходима за завършване на делото

При специални дела, в зависимост от материалното и семейното положение на клиента, адвокатът може да определи възнаграждение, по-ниско от посоченото в Закона за съдебните разходи по граждански дела (ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

По принцип загубилата страна плаща разходите за съдебното производство. При все това, сумата, присъдена от съдията (за представителството, осигурено от адвоката), трябва да бъде в границите, определени в разпоредбите на Министъра на правосъдието относно таксите за адвокатски услуги от 28 септември 2002 г. Следователно (съгласно параграф 2), таксата не може да превишава минималната ставка, умножена по шест, или стойността на предмета на съдебния спор. Размерът на таксата зависи и от естеството и целите на делото и фазата на производството. Глави от 2 до 5 на разпоредбите определят минималните такси за различните дела.

Юристи

Юристите (radcy prawni) в Полша се ръководят от разпоредби, подобни на онези, управляващи адвокатурата.

Съдебни изпълнители/съдия-изпълнители

Полското право също така определя такси за съдебните изпълнители/съдия-изпълнителите (komornicy) — в Закона за съдебните изпълнители и процедурите по принудително изпълнение (ustawa o komornikach sądowych i egzekucji).

Общите правила са следните.

При дела, свързани с парични вземания, възнаграждението следва да се изчислява като процент от сумата на предявения иск. Когато съдебният изпълнител извърши паричното вземане, възнаграждението, дължимо от кредитора, не може да превишава 2 процента от стойността на иска, нито да бъде по-малко от 3 процента от средното месечно възнаграждение или по-голямо от тази сума, умножена по 5.

При изпълнението на иск съдебният изпълнител събира такса от длъжника в размер на 15 процента от иска. Същевременно това възнаграждение не може да бъде по-ниско от 10 процента от средното месечно възнаграждение в Полша и не може да превишава тази стойност, умножена по 30.

При дела, които не са свързани с парични вземания, когато съдебният изпълнител осигури изпълнението на иск, който не е свързан с парично вземане, възнаграждението е фиксирано.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи по граждански дела

Законът, определящ съдебните разходи по граждански дела, регулира таксите и разходите.

Таксата представлява парична сума, изисквана за всеки документ, представен пред съда, когато законът предвижда такава такса. Съществуват три различни вида такси: променлива, фиксирана и основна.

Размерът на таксите зависи от естеството на делото: гражданско право, семейно право, търговско право или друго. Видът на съдебното дело също се взема предвид при определянето на разходите.

Разходите включват такси, свързани с участието на страните, свидетелите и вещите лица в производството. Те зависят от използваното **време и усилия**. Разходите могат да включват възнаграждение на устни и писмени преводачи, разходи за транспорт и настаняване, както и разходи за пропуснати доходи от страна на свидетелите в резултат на времето, прекарано в съда. Други разходи, които също се вземат предвид, са: възнаграждение на други институции и лица, разглеждане на доказателства, транспорт и съхранение на животни и предмети, прекарано време под арест и правенето на съобщения.

Освен тези разходи има и **разноски по съдебните спорове**. Те включват съдебни разходи, разходи за подготовка на съдебния процес и действия, предприети от адвоката или юрисконсулта за представляване на клиента (включително такси за представляване и съвети).

Съгласно общото правило загубилата страна трябва да плати всички обосновани разходи, направени от спечелилата страна, с цел запазване на интересите на последната, освен ако не е предвидено друго. Спечелилата страна обаче трябва да изчака до произнасяне на решението преди тези разходи да могат да бъдат възстановени. Въпросът за разходите се решава в последната фаза на съдебното производство, точно преди окончателното решение.

Етап от гражданското дело, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

Плащането на дължимите суми следва да се извърши в момента на подаване на документ пред съда — (член 10 от **Закона за съдебните разходи по граждански дела**).

Фиксирани разходи по наказателни дела

Фиксирани разходи за страните по наказателно дело

Като цяло разходите не са фиксирани, а се изчисляват след произнасяне на съдебното решение. Размерът на сумата зависи от продължителността на производството, от присъдата и от хонорарите за вещи лица. Фиксирани разходи могат да бъдат предвидени единствено при дела, заведени по частни иски молби, когато лицето, подаващо исковата молба, трябва да плати фиксирана първоначална такса.

Етап от наказателното дело, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

Фиксирани разходи за страните по наказателни дела трябва да бъдат заплатени след произнасяне на съдебното решение (което е валидно и задължително за страните).

Основни разходи при конституционните производства

Полският граждански процесуален кодекс предвижда (в член 424) възможност за подаване на искане за преразглеждане в отговор на окончателно съдебно решение на втора инстанция. Това може да бъде направено ако съдебното решение причинява вреди на някоя от страните, както и ако промяната и отмяната на решението не е била възможна (искова молба, оспорваща съвместимостта на съдебното решение със закона).

Подобно искане е възможно и когато несъвместимостта със закона касае нарушаване на основни правила от правния ред, нарушаване на основни конституционни права или човешки и граждански права, както и когато съдебното решение е издадено на първа инстанция. В такъв случай

Законът за съдебните разходи по граждански дела определя задължителна такса. Това е основна такса в размер на 30 злоти, освен ако законът не предвижда друго (член 14)

Съществуват и изключения от това правило; при посочените по-долу производства таксата е:

40 злоти ако исковата молба, чието основание е несъвместимост, се отнася до служебно заведени производства без процес.

1000 злоти, когато исковата молба, чието основание е несъвместимост, се отнася до решение на председателя на Службата за защита на конкуренцията и потребителите.

3000 злоти, когато исковата молба, чието основание е несъвместимост, се отнася до решение на председателя на Националния съвет за радио- и телевизионно излъчване.

Основни разходи при конституционно производство, при което се плащат фиксирани разходи

Плащането на основните разходи по конституционни производства следва да става след като документът, който подлежи на заплащането на такса, е представен на съда (член 10 от Закона за съдебните разходи по граждански дела).

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Съгласно **законите**, процесуалните представители не носят отговорност за крайния изход от производството. Те са длъжни единствено да отдадат полагаемата грижа за разглеждането на случая и да предприемат всички необходими мерки за извършването на добра работа по делото. Това означава също, че представителите имат право да подбират информацията, която считат, че ще бъде полезна за техните клиенти.

Някои от задълженията са предвидени в професионалните етични кодекси. Те обаче се издават от професионалните камари (колегии) и имат чисто декларативен характер. Тяхното нарушение води единствено до дисциплинарни действия.

Включени разходи

Дължими от спечелилата страна

Дължими от загубилата страна.

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация относно основанията за разходите в Полша?

Можете да намерите информация (включително информация за разходите) на официалния уебсайт на Министерство на правосъдието на Полша.

Законът за съдебните разходи по граждански дела е общоприложим. Това означава, че всеки участник в съдебно производство или лице, търсещо информация за разходите, може лесно да намери съответните правила.

Лица, за които е трудно да разберат закона, могат да потърсят помощ от своите процесуални представители (адвокат или юриконсулт).

Професионалните адвокати могат да предоставят информация и помощ при различни процедури на друг език или езици.

На какви езици мога да получа информация относно основанията за разходите в Полша?

Информацията е налична единствено на полски език.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Полският граждански процесуален кодекс предоставя информация относно медиацията в членове от 181¹ до 183¹⁵. Възнаграждението на медиаторите и възстановяемите им разходи са посочени в разпоредбата от 30 ноември 2003 г., приета от **Министерството на правосъдието**.

Разноските за медиация обаче обикновено не се считат за разход за целите на производството пред съда, освен ако съдът не е разпоредил медиацията.

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Съществуващ уебсайт за информация относно разходите

Уебсайтът на [Министерството на правосъдието на Полша](#) е секция от официалния уебсайт на **полското правителство**. В него е описана **правосъдната система** и въпросите, свързани с полското гражданско право, включително съдебните разходи. От уебсайта има връзка към разяснение относно разходите при гражданскоправните дела (само на полски език).

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните производства?

Изключително трудно е да се предвиди средната продължителност на съдебните производства, тъй като те зависят от степента на правната и фактическата сложност на делото.

Къде мога да намеря информация относно средния размер на общите разходи за определено производство?

Въпреки казаното по-горе, е възможно да бъде направена оценка на средните разходи на производството. Разходите за процесуалното представителство се определят в началото на производството. Разходите се посочват в споразумение между клиента и представителя. Що се отнася до служебните процесуални представители, разходите са предвидени в законовите разпоредби.

Освен това е възможно да бъде направена оценка на разходите за самата съдебна процедура. Таксите са определени в Закона за съдебните разходи по граждански дела и зависят от стойността на предмета на съдебния спор и естеството на делото (напр. дали е търговско или бракоразводно дело). Страните могат да вземат предвид и разходите за назначаване на вещи лица.

Данък добавена стойност

Как се предоставя тази информация?

Таксите и разходите, определени в Закона за съдебните разходи по граждански дела, не се облагат с данъци и следователно не се облагат с ДДС. Правната помощ подлежи на единна ставка на ДДС (23 %).

Какви са приложимите ставки?

Приложимата ставка на ДДС е 23 %. Услугите, предоставени от юриконсултите и адвокатите, се облагат с данък като останалите услуги.

Данъчното облагане е уредено от Закона за данък добавена стойност.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското съдопроизводство

Лицата, желаещи да бъдат освободени от съдебни разходи, трябва да подадат официална молба. Възможно е да бъдат освободени, ако могат да докажат, че не могат да покрият разходите без това да доведе до затруднения за тях или техните семейства.

Освен това желаещите да бъдат освободени от съдебни разходи трябва да представят писмена декларация, съдържаща следните данни: семейно положение, доходи, други източници на приходи и активи. Ако горните условия са изпълнени, съдът ще разреши освобождаването и в допълнение ще разпореда безплатна професионална правна помощ (процесуалният представител получава своето възнаграждение от **полската хазна** в началото на процеса; в края на производството загубилата страна е длъжна, при поискване от страна на спечелилата страна, да възстанови разноските).

Приложим праг на доходите в областта на наказателното съдопроизводство за обвиняеми

Не съществува фиксиран праг за доходите. Съгласно общото правило, лицето, желаещо да бъде освободено от съдебни разходи, трябва надлежно да докаже, че — като се взема предвид финансовото състояние на неговото или нейното семейство — плащането на разходите ще представлява затруднение.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното съдопроизводство за жертви

Не съществува фиксиран праг за доходите. Правна помощ може да бъде предоставена, ако жертвата — като страна по съдебното производство — не може да плати разходите без да засегне финансовото състояние на своето семейство.

Други условия за предоставянето на правна помощ на жертви

Както е отбелязано по-горе, жертвата трябва да бъде страна по съдебното производство. По време на съдебното следствие жертвата е страна по делото служебно. По време на същинското съдебно производство той или тя трябва да получи статут на т. нар. „граждански ищец“ (partie civile на френски език).

Други условия за предоставянето на правна помощ на обвиняеми

Не съществуват други условия, уреждащи правната помощ за ответниците. Съществуват обаче допълнителни основания за предоставяне на правна помощ на ответниците. Правната помощ е задължителна, когато:

Той/тя е непълнолетно лице

Той/тя е с увреден слух, говор или зрение

Има основание да се постави под съмнение неговото/нейното психично здраве

Съдът счита това за необходимо и ускорява производството

Съдът счита това за необходимо предвид обстоятелства, възпрепятстващи защитата

Производството се води пред районен съд като съд от първа инстанция, когато лицето е обвинено в углавно престъпление или е лишено от свобода.

Производството се води във Върховния съд.

Безплатно съдебно производство

В случай на публични искони молби при наказателноправни дела, разходите се покриват от държавната хазна.

Делата, включващи непълнолетни лица, са безплатни.

В определени дела (например задължения за плащане на издръжка, подвеждащи договорни клаузи) ищците са освободени от плащане на съдебни разходи (член 96 от Наредбата за разходите по граждански дела).

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

Съгласно общото правило **загубилата страна** трябва да плати основните разходи по производството и да възстанови на спечелилата страна разходите за процесуално представителство. Разходите, подлежащи на възстановяване, са посочени в полския граждански процесуален кодекс (членове 98—110). По-конкретно възстановяемите разходи включват: разходи за съдебен процес, транспорт, еквивалентна загуба на приходи и разходите за професионалния адвокат.

Хонорари за вещи лица

Съдът определя възнаграждението на вещото лице — в зависимост от целите на делото, квалификациите, продължителността и степента на натоварването.

Разходи за писмени и устни преводи

Таксите зависят от това дали писменият/устният превод е нареден от държавата или е поискан от частни лица.

Разпоредбата за възнаграждението на зачетите преводачи (одобрена от **Министъра на правосъдието на 25 януари 2005 г. — Официален вестник от 2007 г. брой 41, позиция 265**) определя таксите, които държавните институции трябва да платят. Според закона разходите се определят от следните фактори: изходен и целеви език (въз основа на общото схващане, че обикновено е по-лесно и следователно по-евтино да се превежда от чужд език на националния. Други фактори са терминологията и нивото на специализация.

В частния сектор разходите се уреждат в договор между писмения/устния преводач и неговия или нейния клиент.

Източниците са:

Разпоредбите за хонорарите за адвокатски услуги на Министерството на правосъдието от 28 септември 2002 г. — Официален вестник от 2002 г., брой 163, позиция 1348

Закон за съдебните разходи по граждански дела — Официален вестник от 2005 г., брой 167, позиция 1398

Разпоредба за възнаграждението на зачетите преводачи на Министъра на правосъдието от 25 януари 2005 г. — Официален вестник от 2007 г., брой 41, позиция 265

Свързани документи

[Доклад на Полша относно проучване на прозрачността на разходите](#) (396 Kb) [en](#)

Последна актуализация: 11/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Португалия

Настоящата страница предоставя информация относно съдебните разходи в Португалия.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

1. Правни консултанти

В Португалия хонорарите на правните консултанти (*solicitadores*), когато те действат като съдебни изпълнители (*agentes de execução*) са определени с Министерска наредба (Portaria) № 331-B/2009 от 30 март (членове 11—25).

2. Юристи/Юрисконсулти

В Португалия хонорарите на юрисконсултите (*consultores jurídicos*) не са регулирани.

3. Адвокати

В Португалия хонорарите на адвокатите (*advogados*) не са регулирани.

4. Съдебни служители

Хонорарите на съдебните служители (*oficiais de justiça*) по процедури по правоприлагане са уредени с член 9 от Законодателен указ (*Decreto-Lei*) № 34/2008 от 26 февруари и с Министерска наредба № 331-B/2009 от 30 март (членове 11—25).

5. Адвокати, предоставящи правна помощ

Хонорарите на адвокатите за услугите, които те предоставят в рамките на правната помощ, се регулират от Министерска наредба № 1386/2004 от 10 ноември и Министерска наредба № 10/2008 от 3 януари, изменена с Министерска наредба № 210/2008 от 29 февруари.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи при граждански производства

Фиксирани разходи за страните в граждански производства

Фиксираните разходи за страните в граждански производства са посочени в членове 5—7 и таблици I и II, приложени към Наредбата за съдебните разходи, приета със Законодателен указ № 34/2008 от 26 февруари.

Етап от гражданското производство, на който страните трябва да заплатят фиксираните разходи

По правило съдебните такси се заплащат при започване на производството и при насрочване на датата на заседанието на съда. По правило хонорарите на вещите лица и съдебните служители се заплащат преди включването им в производството.

Фиксирани разходи при наказателни производства

Фиксирани разходи за страните в наказателни производства

Фиксираните разходи за страните в наказателните производства са посочени в член 8 и Таблица III, приложени към Наредбата за съдебните разходи, приета с Министерско постановление № 34/2008 от 26 февруари.

Етап от наказателното производство, на който страните трябва да заплатят фиксираните разходи

Етапът, на който при наказателно производство страните трябва да заплатят фиксираните разходи, зависи от мястото на отделните лица в производството и ролята, която те възнамеряват да играят. Единствените случаи, в които съдебните такси се заплащат при предприемане на съответната стъпка, са внасянето на искане, което да бъде разгледано от помощник (*assistente*) на прокурора, и започване на наказателно разследване от помощник-прокурор. Във всички останали случаи, а именно всички случаи, касаещи ответника, както и други ситуации, касаещи помощник-прокурори, съдебните такси се заплащат в края на съответния етап от наказателното производство (разследване, произнасяне на присъда или обжалване) в съответствие с решението на съдията.

Фиксирани разходи при конституционни производства

Фиксирани разходи за страните при конституционни производства

Фиксираните разходи за страните по производства пред Конституционния съд се регулират от членове 6—9 от Законодателен указ № 303/98 от 7 октомври, изменен със Законодателен указ № 91/2008 от 2 юни.

Етап от конституционното производство, на който трябва да се заплатят фиксираните разходи

Фиксираните разходи не трябва да се заплащат до приключването на производството.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Процесуалните представители са етично и правно задължени да предоставят изчерпателна информация относно правата и задълженията на страните, така че те да са наясно с вероятността за успех и съответните разходи.

Основания за разходите

Къде мога да намеря информация относно основанията за разходите в Португалия?

Повече информация за системата на съдебните разходи в Португалия можете да намерите на <https://igfij.mj.pt/custas/Paginas/default.aspx>

На какви езици мога да получа информация относно основанията за разходите в Португалия?

Информацията относно основанията за разходите в Португалия е достъпна само на португалски език.

Къде мога да получа информация относно медиация?

Информацията относно медиацията, по-специално относно публичните системи за медиация по гражданскоправни, семейноправни, трудовоправни и наказателноправни въпроси, е достъпна на <http://www.dgpj.mj.pt/sections/gral/mediacao-publica/mediacao-anexos/formularios-para-pedidos/>

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Информацията относно средната продължителност на производствата може да бъде намерена на уебсайта на Правосъдна статистика на Португалия — <http://www.dgpj.mj.pt/sections/estatisticas-da-justica>

Къде мога да получа информация относно средния размер на общите разходи за определена процедура?

Тази информация не е налична и може да бъде получена само след справка с различни скали или таблици на разходите.

Данък добавена стойност — как се предоставя тази информация?

Съдебните разходи не се облагат с ДДС. Дължимите хонорари на специалистите подлежат на облагане с ДДС, но информацията относно разходите, предвидена в законодателството, не включва ДДС.

Какви са приложимите ставки?

Не е предоставена информация относно приложимите ставки за ДДС.

Правна помощ

Приложим праг на доходите при граждански производства

Формулата за изчисляване на прага на доходите за целите на правната помощ по граждански производства е посочена в приложението към Закон (*Lei*) № 34/2004 от 29, изменен със Закон № 47/2007 от 28 август.

Приложим праг на доходите за ответниците при наказателни производства

Формулата за изчисляване на прага на доходите за целите на правната помощ по наказателни дела е посочена в приложението към Закон (*Lei*) № 34/2004 на 29 юли, изменен със Закон № 47/2007 от 28 август.

Приложим праг на доходите за жертви при наказателни производства

По наказателни дела няма праг на доходите за правна помощ за жертви.

Други условия, свързани с отпускането на правна помощ за жертви

Съществуват други условия за отпускане на правна помощ за жертви. Жертвите не плащат правни такси, когато са представлявани от Асоциацията за помощ за жертви [*Associação de Apoio à Vítima*].

Други условия, свързани с отпускането на правна помощ за ответници

Съществуват други условия, свързани с отпускането на правна помощ за ответници. Те са свързани с финансовото положение на ответника и се изчисляват чрез справка с предоставения образец, изготвен в съответствие с член 39 от Закон № 34/2004 от 29 юли, изменен със Закон № 47/2007 от 28 август.

Безплатни съдебни производства

Съдебните производства могат да бъдат безплатни за едната или за двете страни въз основа на освобождаване от правни разходи или отпускане на правна помощ.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

По правило спечелилата страна има право на обезщетение за разходите, което следва да се заплати от загубилата страна в съотношение, посочено от съдията, според окончателното решение. Правото на обезщетение на спечелилата страна се отменя, когато загубилата страна се ползва от правна помощ и следователно е освободена от заплащане на съдебни такси.

Хонорари на вещи лица

Обикновено страната трябва да заплати хонорарите на вещите лица. Ако страната се ползва от правна помощ, хонорарите на вещите лица се заплащат от Института за финансово управление и инфраструктура на правосъдието [*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça - IGFEJ*].

Разходи за писмени и устни преводи

Обикновено хонорарите на преводачите и на вещите лица трябва да се заплатят от съответната страна. Ако обаче въпросната страна се ползва от правна помощ, хонорарите на вещите лица се заплащат от Института за финансово управление и инфраструктура на правосъдието [*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça - IGFEJ*].

Важни документи

Последна актуализация: 21/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Румъния

На настоящата страница се предоставя информация за съдебните разходи в Румъния.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Адвокати

Общи положения

Хонорарите на адвокатите варират и се определят в зависимост от степента на трудност, размера и продължителността на делото. **Размерът на хонорарите** може да бъде договарян свободно между адвоката и клиента му, но все пак той трябва да бъде в рамките на закона и устава на професията.

Размерът на дължимите хонорари може да се определи въз основа на:

Почасова тарифа, начислявана спрямо изработените часове;

Фиксирана сума;

Сума, която зависи от успешния резултат: към фиксираната сума, адвокатът може да поиска допълнителна, фиксирана или нефиксирана сума, дължима при успех (строго забранено е обаче хонорарът на адвоката да се определя изключително въз основа на изхода от съдебния процес). Както почасови, така и фиксирани хонорари, независимо от постигнатия резултат.

Почти невъзможно е да се предостави информация за приблизителната стойност на хонорарите, понеже такава информация може да бъде получена единствено след представяне на делото на адвокат, който да изчисли дължимите хонорари, вземайки предвид всички необходими аспекти, свързани с делото, и най-вече необходимия обем работа, стойността на съдебния спор, както и естеството на жалбоподателя.

Съдебни изпълнители (Съдия-изпълнители)

Общи положения

Размерът на възнаграждението зависи от извършваната дейност по принудително изпълнение, основаваща се на постановено съдебно решение или заповед за принудително изпълнение съгласно предвиденото в закона. Списъкът на възнагражденията е утвърден от **Министерство на правосъдието**, в сътрудничество с **Националния съюз на съдебните изпълнители**. Заплащането за съдебния изпълнител се извършва от страната, която е поискала изпълнение на определена процедура. Обикновено на съдебните изпълнители се плаща за всяко отделно действие по принудително изпълнение.

При изпълнения, свързани с парични вземания, максималният размер на възнагражденията е както следва:

За вземания до 50 000 RON включително	Максималното възнаграждение е 10% от размера на вземането (напр. ако вземането е за 40 000 RON, възнаграждението не може да превишава 4000 RON, или 100 EUR).
За вземания, чийто размер е между 50 000 RON и 80 000 RON включително	Максималното възнаграждение е фиксирана сума в размер на 5 000 RON плюс 3% от горницата над 50 000 RON.
За вземания, чийто размер е между 80 000 RON и 100 000 RON включително	Максималният хонорар възлиза на сбора от 5 900 RON плюс 2% от размера, с който сумата надвишава 80 000 RON.
За вземания над 100 000 RON	Максималният хонорар включва фиксираната сума от 6 300 RON плюс 1% от размера, с която сумата надвишава 100 000 RON.

Подробна информация относно минималните и максималните възнаграждения в зависимост от вида на действията по принудително изпълнение

Хонорари, начислявани преди съдебното решение (преди подаване на иска)

Уведомяване за процедурни документи и връчването им	От 20 RON (5 EUR) до 400 RON (100 EUR).
Установяване на фактическо положение и изготвяне на опис на вещи (член 239 от Гражданския процесуален кодекс)	От 100 RON (25 EUR) до 2200 RON (550 EUR) за физическо лице длъжник или 5200 RON (1300 EUR) за юридическо лице длъжник.
Протокол от реално предложение	Между 50 RON (12,5 EUR) до 350 RON (87,5 EUR).
Конфискации	10% от действителната стойност.
Обезпечавача конфискация	Между 100 RON (25 EUR) и 1200 RON (300 EUR) за физическо лице длъжник или 2200 RON (550 EUR) за юридическо лице длъжник.
Правна консултация във връзка с издаване на документи за изпълнение	Между 20 RON (5 EUR) и 200 RON (50 EUR).

Хонорари, начислявани по време на производствата

Налагане на заповед	Минималното възнаграждение при цена на иска до 1000 RON (250 EUR) е 60 RON (15 EUR); При искове за над 1 000 RON възнаграждението е 60 RON плюс 2% от горницата над 1 000 RON.	За суми до 50 000 RON (12 500 EUR), хонорарът може да бъде до 10% от стойността на иска; За суми между 50 001 RON и 80 000 RON (20 000 EUR), хонорарът е 3% от стойността на иска; За суми между 80 001 RON и 100 000 RON (25 000 EUR), хонорарът е 2% от стойността на иска; и За суми, надвишаващи 100 000 RON, хонорарът е 1% от стойността на иска.
	Минимален хонорар от 150 RON (37,5 EUR)	Максимална сума от 400 RON (100 EUR).

Протест поради неплащане на менителници, записи на заповед или чекове		
Съдебна конфискация	Минимален хонорар от 100 RON (25 EUR)	Максимална сума от 1200 RON (300 EUR) за физическо лице длъжник или 2200 RON (550 EUR) за юридическо лице длъжник.

Хонорари, начислявани след производствата (след като съдът е произнесъл решението си)

Поверяване на родителски права/попечителство над малолетно или непълнолетно лице или определяне на постоянен адрес на такова лице	Между 50 RON (приблизително 12,5 EUR) и 1000 RON (250 EUR).
Контакт с дете/посещение на дете (непълнолетно лице)	Между 50 RON (приблизително EUR 12,5) и 500 RON (125 EUR).

В случай на събиране на дългове

Събиране на дългове/вземания чрез обезпечаване и принудително изпълнение върху движимо имущество	Минимални възнаграждения 60 RON (15 EUR) за вземания до 1 000 RON (250 EUR); За вземания над 1 000 RON — 60 RON плюс 2% от горницата над 1 000 RON.	Максимални хонорари До 10 % за суми до 50 000 RON (12 500 EUR); 3 % за суми между 50 001 RON и 80 000 RON (20 000 EUR); 2% за суми между 80 001 RON и 100 000 RON (25 000 EUR); 1 % за суми, надвишаващи 100 000 RON.
Събиране на дългове/вземания чрез обезпечаване и принудително изпълнение върху недвижимо имущество	Минимални хонорари 150 RON (37,5 EUR) за вземания до 1 000 RON (250 EUR); За вземания над 1 000 RON — 150 RON (37,5 EUR) плюс 2% от горницата над 1 000 RON.	Максимални хонорари До 10% за суми, които не надвишават 50 000 RON (12 500 EUR); 3% за суми между 50 001 RON и 80 000 RON (20 000 EUR); 2% за суми между 80 001 RON и 100 000 RON (25 000 EUR); и 1% за суми, надвишаващи 100 000 RON.

Технически вещи лица

Възнагражденията, събирани от техническите вещи лица варират. Възнаграждението за извършване на техническа съдебна експертиза се определя от органа, възложил експертизата, като се вземат предвид сложността на задачата, обема на работата и професионалното или научно звание на техническото вещо лице.

Техническата съдебна експертиза се извършва по разпореждане на съдилищата, на органите за наказателно преследване или други органи, като поставените задачи са свързани с установяването на фактите или обстоятелствата по случая, при което се назначават технически вещи лица, получили разрешително от Министерство на правосъдието;

Заинтересованата страна има право да поиска експертизата да бъде извършена от назначеното техническо вещо лице съвместно с техническо вещо лице или експерт, в ролята на съветник на тази страна, които са назначени и на които се заплаща от заинтересованата страна и които са одобрени от съдебния орган, възложил експертизата. Възнаграждението на назначеното техническо вещо лице се определя по общо съгласие от страната и вещото лице, въз основа на договорно установени отношения между тях, и се заплаща от страната, която е назначила вещото лице.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи за жалбоподатели в граждански производства

Фиксирани разходи за предявяване на иск в съдилищата: съдебни хонорари и държавна такса

Искове, предявени пред съдилищата, които подлежат на съдебни такси, трябва бъдат заверени със съдебен печат.

Съдебни такси

Съдебните такси могат да варират от около 0,5 EUR до над 1500 EUR.

За **финансово измерими искове** (например приложими към дела за издръжка, търговски дела) съдебните такси варират според стойността на иска:

Стойност на иска	Размер на съдебната такса
До 39 RON	2 RON
39,01 RON — 388 RON	2 RON плюс 10% от сумата, с която стойността на иска надвишава 39 RON
388,01 RON — 3 879 RON	37 RON плюс 8% от сумата, с която стойността на иска надвишава 388 RON
3879,01 RON — 19 395,00 RON	316 RON плюс 6% от сумата, с която стойността на иска надвишава 3879 RON
19 395,01 RON — 38 790,00 RON	1247 RON плюс 4% от сумата, с която стойността на иска надвишава 19 395 RON
38 790,01 RON — 193 948,00 RON	2023 RON плюс 2% от сумата, с която стойността на иска надвишава 38 790 RON
Над RON 193 948.00	5126 RON плюс 1% от сумата, с която стойността на иска надвишава 193 948 RON

За искове, свързани със **семеиното право**, съдебните такси са както следва:

За развод поради влошаване на семейните отношения или развод по взаимно съгласие на партньорите (Семеен кодекс на Румъния, член 38, параграфи 1 и 2)	39 RON (10 EUR)
	8 RON (2 EUR)

За развод, причинен от невъзможността на единия от семейните партньори да изпълнява своите семейни задължения поради тежко заболяване (Семеен кодекс на Румъния, член 38, параграф 3), и развод, причинен от ниските доходи на единия от семейните партньори (по-ниски от минималната брутна национална заплата) или липса на доходи	
За попечителство над децата, във връзка с установяване местожителството на непълнолетното дете, за признаване на децата с цел използване на родителското име	6 RON (2,5 EUR)

Държавна такса (приблизително 1 EUR) — варира между 1,5 RON и 5 RON

Съдебни решения — **цена на решението** (приблизително 1 EUR)

Съдебните решения, призовките и уведомленията се връчват **безплатно** на страните, свидетелите, вещите лица и всички други лица или институции, свързани със съдебния спор.

Консултациите или копирането на документи от съдебно досие и от сертификати от офиса на съдебния секретар се заплащат (максимум 4 RON).

Цена за получаване на заверено решение (под 1 EUR)

Молби до съдилищата за предоставяне на копия от съдебни решения, произнесени като крайни и неотменими	С положен печат за съдебна такса в размер на 2 RON
---	--

Други производства: фиксирани разходи

Хонорари, дължими на писмени или устни преводачи

1. Разходи за писмени или устни преводи

Определят се от съда в постановлението, с което назначава устния или писмения преводач. Минималната тарифа от 20 RON се увеличава както следва:

С 50% за преводи от или на ориенталски език (японски, китайски език) или за рядко използван език; или за спешни преводи (в рамките на 24-48 часа);

Със 100% за симултанен превод; или за услуги през почивните дни, по време на официални празници или неработни дни, както и между 22:00 часа и 06:00 часа.

Точните нива на тарифите са:

За лицензирани устни преводачи	23,15 RON (приблизително 6 EUR) на час или, ако е приложимо, за по-малко от час (единицата е час)
За писмени преводи	33,56 RON (приблизително 8 EUR) на страница

Където се изисква по закон, към тези суми се добавя ДДС.

2. Хонорари за съдебни изпълнители (съдия-изпълнители)

Моля, разгледайте главата за хонорарите за съдебните изпълнители по-горе.

Обжалване

Разходите за съдебен процес на първа инстанция са от сходно естество с тези, дължими за апелативна процедура, но са 50% от разходите, направени в съдебен процес.

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

1. Съдебни разходи

Те се заплащат **предварително**, преди получаване, обработване или издаване на съответната документация или извършване на поисканата услуга. На практика, ищецът плаща съдебната такса, която счита за правилна при представяне на иска. На първото заседание съдът определя дължимите законови съдебни такси и надлежно изисква от страната да заплати всяка недостигаща сума.

2. Разходи за съдия-изпълнители

Разходите за изпълнение трябва да се заплатят предварително от страната, която го е поискала. Предварителното плащане на разходите за съдия-изпълнители обаче не може да бъде условие за изпълнение на съдебни решения.

3. Разходи за устни преводи

Страната, която е поискала услуги по устен превод, трябва да заплати разходите, определени от съда, официалните пътни разноски или хонорара за устния преводач в рамките на 5 дни след определянето на хонорара.

4. Разходи за вещи лица

Сумата, определена като предварително възнаграждение, и авансовото плащане на пътните разноски, когато има такива, трябва да бъдат внесени в рамките на пет дни след назначаването на техническото вещо лице от страната, поискала експертизата. Посочените суми се внасят в нарочната сметка, открита специално за тази цел от местната служба за съдебни и счетоводни технически експертизи. Съдът може да реши също така, че тези разходи трябва да се понесат заедно от двете страни по спора.

Възнаграждението за техническа съдебна експертиза се определя от органа, разпоредил извършването ѝ, като той взема предвид сложността на задачата, обема на работата и професионалното или научно звание на вещото лице или експерта.

Фиксирани разходи по наказателни производства

Фиксирани разходи за жалбоподатели по наказателни производства

Няма фиксирани разходи за жалбоподатели по отношение на наказателни производства.

Фиксирани разходи за конституционни производства

Фиксирани разходи за жалбоподатели по конституционни производства

Няма фиксирани разходи по отношение на конституционни производства.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

В Румъния, процесуалните представители **нямат пряко задължение** да предоставят на страните предварителна информация за техните права и задължения, изгледите за успех и разходите по производствата. При все това, съгласно устава на правната професия, адвокатът е **задължен** да съветва своя клиент по навременен, съвестен, точен и прилежен начин.

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация относно основанието за разходите в Румъния?

Информацията за различните основания за разходи не е леснодостъпна, тъй като не е публикувана на уебсайтове на държавни институции, нито е посочена в брошури. Информация може да бъде получена директно от хората, които работят в областта, или от следните закони, свързани със съдебните разходи.

1) **Съдебните такси и държавната такса** се регламентират от Закон № 146/1997 за съдебните такси и Наредба на правителството № 32/1995 за държавната такса.

- 2) **адвокатските възнаграждения** са регламентирани със [Закон № 188/2000](#) за съдебните изпълнители и Постановление № 2550/С от 14 ноември 2006 г. за одобряване на минималните и максималните възнаграждения за услугите, предоставяни от съдебните изпълнители.
- 3) **възнагражденията на техническите вещи лица** се регламентират от Гражданския процесуален кодекс и от Наредба на правителството № 2/2000 за организация на дейността на съдебната и извънсъдебната техническа експертиза.
- 5) **Разходите за писмени и устни преводи** се регламентират от Гражданския процесуален кодекс, от Закон № 178/1997 и от [Заповед № 772 от 5 март 2009 г.](#) за определянето на хонорарите за лицензирани устни и писмени преводачи.

На какви езици мога да намеря информация за основанията за разходи в Румъния?

Законите, регламентиращи цените, са **налични единствено на румънски език.**

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Медиацията се регламентира от Закон № 192/2006 за медиацията и организацията на професията на медиатора. Този закон предвижда, че медиаторът има право на заплащане на **хонорар, договорен със страните**, както и на обезщетение за разходите, направени във връзка с медиацията.

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Къде мога да намеря информация за средната продължителност на различните видове производства?

Статистическа информация за средната продължителност на делата може да се намери в годишния доклад за съдебната дейност в Румъния, достъпен на румънски език на публичните уебсайтове на Висшия съвет на магистратите (вижте глава 3.4, озаглавена [„Качествени показатели на съдебната дейност“](#), страници 155-162).

Данък добавена стойност

С ДДС не се облагат нито съдебните такси, нито държавната такса, нито хонорарите на адвокатите, включени в договора за правна помощ. Що се отнася до преводите на документи, ДДС се добавя към тарифата там, където се изисква със закон.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското правосъдие

Чист среден месечен доход на член на семейството	Условия за предоставяне
По-малко от 500 RON (приблизително 125 EUR)	Нивото на дохода трябва да е под прага в продължение поне на 2 месеца преди делото да бъде заведено пред съда, като в този случай разходите по делото изцяло се поемат от държавата.
По-малко от 800 RON (приблизително 200 EUR)	Нивото на прихода трябва да е под прага в продължение поне на 2 месеца преди делото да бъде заведено пред съда, като в този случай 50% от разходите се поемат от държавата.

Правна помощ се предоставя също:

Когато фиксирани или цялостни изчислени разходи за делото биха ограничили конституционното **право на лицето на ефективен достъп до правосъдие**; или

Когато правото му/ ѝ на достъп до правосъдие може да бъде ограничено поради **разлика в стандарта на живот** между държавата-членка на пребиваване и Румъния.

Независимо от дохода на лицето, търсещо помощ, когато някой специален закон дава правото на правна помощ **като защитна мярка за получаващото лице** (ако то е непълнолетно лице, с увреждания или е в друга специфична ситуация).

Приложим праг на дохода в областта на наказателното правосъдие за обвиняеми

Концепцията за прага е приложима само в граждански дела. При наказателни дела, основните правни разпоредби, регулиращи тази област, се съдържат в член 171 от Наказателния процесуален кодекс. Правна помощ се предоставя на **обвиняемия**, когато:

той/тя е непълнолетно лице;

той/тя е бил/а настанен/а във възпитателен център или във възпитателно медицинско заведение;

той/тя вече е бил/а арестуван/а или задържан/а под стража в рамките на друго наказателно дело или дела

той/тя е бил/а настанен/а в медицинско заведение или получава задължително медицинско лечение;

органът, провеждащ наказателното разследване, или съдът счита, че обвиняемият не е в състояние да се защитава сам/а;

наказанието, предвидено от закона за съответното престъпление, е доживотен затвор или затвор за поне 5 години.

Приложим праг на дохода в областта на наказателното правосъдие за жертви

Концепцията за прага не е приложима по отношение на жертви в областта на наказателното правосъдие. Съответните правни разпоредби, регулиращи тази област, се съдържат в член 173 от Наказателния процесуален кодекс.

Безплатни съдебни производства

Следните искове са законно освободени от всякакви съдебни разходи:

Всички искове, свързани с 1) защитата и спазването на правата на децата (регулирани от Закон № 272/2004 за защитата и спазването на правата на децата), 2) настояничество, 3) попечителство, 4) подпомагане на лица със сериозни психически заболявания (умствени разстройства); Искове, свързани със задълженията за издръжка (по силата на закон или на договор), и всички искове, свързани с осиновяване (регулирани от Закон № 273/2004 за осиновяването);

Други искове в съответствие с различни закони.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

При граждански дела правилата относно разпределението или компенсацията на разходите се регулират от членове 274-276 от **Гражданския процесуален кодекс**. По принцип,

Губещата страна е длъжна (при поискване) да плати разходите по съдебното дело;

Съдията не може да намалява съдебната такса или всички други разходи, платени от спечелилата страна;

По принцип, ответник, който е признал иска на ищеца на първото заседание няма нужда да плаща съдебни разходи, освен ако той или тя не е официално уведомен от съдебния изпълнител чрез специалната процедура преди съдебното решение, представена по-горе;

При наказателни дела, правилата относно разпределението/компенсацията на разходите се регулират от членове 189-193 от **Наказателния процесуален кодекс**. По принцип,

Разходите, необходими за извършване на процедурни актове, представяне на доказателства, поддържането на съществени доказателства, възнаграждение на адвокатите, както и всички останали разходи, свързани с наказателни съдебни процеси, се покриват от сумите, предоставени от държавата или платени от страните.

В случай на издаване на присъда, обвиняемият трябва да покрие съдебните разходи, направени от държавата, с изключение на разходите за устни преводачи, назначени от съдебните органи, и в случаи, в които е била предоставена безплатна правна помощ.

В случай на оневиняване или прекратяване на наказателния съдебен процес, съдебните разноски на държавата се плащат както следва:

В случай на оневиняване, от: а) жертвата, за сумата, изразходена заради него/нея; б) страната по гражданския иск, чиито граждански искове са били напълно отхвърлени, за сумата, изразходена заради тази страна; в) обвиняемия, в случаи, когато дори и оневинен/а, той/тя все пак е длъжен /длъжна да заплати обезщетение.

В случай на прекратяване на наказателния съдебен процес, от а) обвиняемия, ако е била разпоредена замяна на наказателната отговорност или ако има причина да не се постановява наказание; б) и двете страни, в случай на помирение; в) жертвата, в случай че жалбата е била отменена или представена в съда със закъснение.

В случай на амнистия, изтичане на давност или оттегляне на жалбата, както и в случай на съществуваща причина да не се постанови наказание, ако обвиняемият поиска продължение на наказателното съдебно дело, съдебните разходи могат да бъдат поети от жертвата или от обвиняемия в зависимост от други свързани законови разпоредби.

Във всички други случаи, държавата плаща своите съдебни разходи.

Разходи за вещи лица

Член 274 от Гражданския процесуален кодекс предвижда, че загубилата делото страна е длъжна, при поискване, да заплати свързаните с делото разноски, включително възнаграденията на техническите вещи лица, заплатени от страната, спечелила делото.

Документи по темата

[Румънският доклад от проучването на прозрачността на разходите](#) (544 Kb)

Последна актуализация: 24/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Словения

Тази страница ви предлага информация за процесуалните разходи в Словения.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Адвокати

Хонорарите на адвокатите са уредени в Закона за хонорарите на адвокатите (Официален вестник на Република Словения 67/2008; 35/2009-*ZOdv-C*, в сила от 1.1.2009 г. до 9.5.2009 г.). Този закон се прилага до приемането от **Адвокатската колегия на Словения** на нов списък с цените на адвокатските услуги, който трябва да бъде одобрен от министъра на правосъдието и държавната администрация.

Нотариуси

Хонорарите на нотариусите са уредени в тарифата за нотариалните такси (Официален вестник на Република Словения 94/2008), приета от **министъра на правосъдието и държавната администрация**. Преди приемането ѝ министърът представя тарифата на **Нотариалната камара на Словения** за предварителни бележки и становища, които обаче не са правнообвързващи за министъра.

Фиксирани разноски

Фиксирани разноски по граждански производства

Фиксирани разноски за страните по граждански производства

Фиксираните разноски включват:

- съдебни такси,
- хонорари на адвокати,
- хонорари на вещи лица,
- хонорари на писмени и устни преводачи и
- пътни разноски (напр. на свидетелите и вещите лица).

Етап от гражданското производство, на който фиксираните разноски трябва да бъдат платени

Съдебните такси обикновено се плащат в **началото на производството** с подаването на исковата молба.

В някои случаи хонорарите се плащат **при постановяване на решение от съда** (напр. при спорове по социалноосигурителни въпроси в съдилища от първа инстанция, производства във връзка с имотния регистър, производства относно решения на първа инстанция за обезщетения).

При производства по дела за наследство хонорарът се плаща в **края на заседанието** — след като се установи с точност имуществото на покойния.

Хонорарите на адвокатите трябва да бъдат платени, след като съдът издаде постановление за процесуалните разноски. Адвокатите могат да поискат **предварително плащане** на част или пълната стойност на хонорарите си, което е обичайна практика.

Страната, предложила **проверка на доказателствата** (напр. от вещо лице или свидетел) или ползване на **услугите на писмен или устен преводач**, трябва **предварително** да плати свързаните с това разноски.

Фиксирани разноски по наказателни производства

Фиксирани разноски за страните по наказателни производства

Фиксираните разноски включват:

- съдебни такси,
- хонорари на адвокати (в зависимост от броя на заседанията),
- хонорари на вещи лица,
- хонорари на писмени и устни преводачи и
- пътни разноски (напр. на свидетелите и вещите лица).

Етап от наказателното производство, на който фиксираните разноски трябва да бъдат платени

Съдебните такси и другите разноски обикновено се заплащат **след** като съдът постанови **окончателно решение, което не подлежи на обжалване, или след като съдът впоследствие е издал специално постановление за съдебните разноски, което не подлежи на обжалване**.

Хонорарите на адвокатите следва да бъдат платени, след като съдът издаде постановление за процесуалните разноски. Адвокатите могат да поискат **предварително плащане** на част или пълната стойност на хонорарите си, което е обичайна практика.

Фиксирани разноски по конституционни производства

Фиксирани разноски за страните по конституционни производства

По конституционните производства **няма съдебни разноски**. Другите разноски (напр. хонорари на адвокатите и пътни разноски) съставляват част от собствените разноски на всяка страна по делото.

Етап от конституционното производство, на който фиксирани разноски трябва да бъдат платени

Хонорарите на адвокатите следва да бъдат платени в края на производството. Те могат да поискат предварително плащане на част или пълната стойност на хонорарите си, което е обичайна практика.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Адвокатите не са правно задължени да предоставят информация за правата и задълженията на страните, шансовете за успех и включените процесуални разноски. Платежните искания на адвокатите обаче трябва да бъдат оформени на специална фактура, съдържаща информация за хонорарите и разноските. Когато адвокатът и клиентът се споразумеят, че хонорарите и разноските няма да се определят въз основа на **Закона за адвокатските хонорари**, а по-скоро въз основа на специално споразумение за размера на хонорарите, споразумението трябва да спазва определени норми.

Правно основание на разноските

Къде мога да намеря информация относно правното основание на разноските в Словения?

Разноските за съдебните производства са уредени в следните законодателни текстове:

Закон за съдебните такси — *Zakon o sodnih taksah* (Официален вестник на Република Словения 37/2008),

Закон за адвокатските хонорари — *Zakon o odvetniški tarifi* (предвижда в близко бъдеще той да бъде изменен),

Тарифа за нотариалните такси — *Notarska tarifa* (Официален вестник на Република Словения 94/2008, 32/2011, предвижда се ново изменение в близко бъдеще),

Правилник за съдебните устни преводачи — *Pravilnik o sodnih tolmačih* (Официален вестник на Република Словения 49/2002, 75/2003, 71/2007),

Правилник за съдебните вещи лица и съдебните оценители — *Pravilnik o sodnih izvedencih in cenilcih* (Официален вестник на Република Словения 7/2002, 75/2003, 72/2005, 71/2007, 84/2008),

Наказателно-процесуален закон — *Zakon o kazenskem postopku* (Официален вестник на Република Словения 32/2012),

Правилник за възстановяването на разноски по наказателни производства — *Pravilnik o povrnitvi stroškov v kazenskem postopku* (Официален вестник на Република Словения 61/1997, 6897 — попр. 62/2008),

Граждански процесуален закон — *Zakon o pravdnem postopku* (Официален вестник на Република Словения 73/2007 — официална консолидирана версия, 45/08 — Закон за арбитража (*ZArbit*), 45/08, 111/08 — Постановление на КС (*Odl. US*), 121/08 — Решение на КС (*Skl. US*), 57/09 — Постановление на КС (*Odl. US*), 12/10 — Постановление на КС (*Odl. US*), 50/10 — Постановление на КС (*Odl. US*), 107/10 — Постановление на КС (*Odl. US*), 75/12 — Постановление на КС (*Odl. US*) и 76/12 — попр.).

Горепосочените текстове могат да бъдат намерени на правния онлайн портал на Словения — [Центъра за правна информация](#) — или в други национални сборници със законодателни актове.

На какви езици мога да получа информация относно правното основание на разноските в Словения?

Информация може да бъде намерена само на словенски език.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Информация относно медиацията може да бъде намерена на уебстраницата на [Европейската съдебна мрежа — Атлас по гражданскоправни въпроси](#), в раздела за алтернативното разрешаване на спорове.

Информация може да бъде намерена и на уебсайта на Министерството на правосъдието и държавната администрация, както и на уебсайтовете на отделните съдилища, които предоставят медиация в рамките на своите правомощия (напр. [Окръжен съд на Любляна](#)).

Допълнителна информация може да бъде намерена и на уебсайтовете на неправителствени организации и оператори от частния сектор, които се занимават с медиация (вж. страниците „Медиация“ и „Как да намеря медиатор“).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разноските?

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Разделът на уебсайта на [Министерството на правосъдието и държавната администрация](#) „Анализ на съдебната статистика“ съдържа информация относно средната продължителност на различните видове производства.

Данък добавена стойност

Къде може да бъде намерена такава информация?

Информацията относно разноските се публикува в различни подзаконови актове. В размера на тези разноски обаче обикновено не се включва данъкът добавена стойност. Обикновено в подзаконовите актове е указано кога ДДС трябва да се добави към цената (напр. дали адвокатските услуги подлежат на облагане с ДДС).

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското правосъдие

Прагът на доходите, приложим за предоставянето на правна помощ, е уреден в член 13 от **Закона за безплатната правна помощ** — *Zakon o brezplačni pravni pomoči* (Официален вестник на Република Словения 48/2001, 50/2004, 96/2004—*UPB1*, 23/2008).

Лицата имат право на правна помощ, ако финансовото положение на семейството им **не им позволява да платят съдебните разноски, без да нахвърнят своя жизнен минимум**. Жизненият им минимум се счита за застрашен, когато месечният доход на дадено лице или средният месечен доход на член от семейството не надвишава двукратния размер на месечния минимален доход, предвиден в Закона за общественото осигуряване — *Zakon o socialnem varstvu* (Официален вестник на Република Словения 3/2007—*UPB2* {23/2007 попр., 41/2007 попр.}, 122/2007 Постановление на КС (*Odl.US*): *U-I-11/07-45*).

От 1 юни 2012 г. минималният доход е 260 EUR и следователно **прагът на доходите за предоставяне на правна помощ е 520 EUR**.

Съдът също така може да освободи страните от плащането на съдебни такси (уредено в член 11 от **Закона за съдебните такси**), ако плащането ще намали значително техния и този на семейството им бюджет за осигуряване на жизнения минимум. Решението се оставя на преценката на съда след отчитането на всички съотносими обстоятелства.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за обвиняемите и жертвите

Приложимият праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за обвиняемите и жертвите на престъпления е същият като този по граждански дела.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на жертвите на престъпления и на обвиняемите

Няма други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на жертвите на престъпления и на обвиняемите.

Безплатни съдебни производства

Не е необходимо плащането на съдебни такси за следните съдебни производства:

производства пред Конституционния съд на Словения,

принудително изпълнение на съдебни решения по спорове, свързани с трудови правоотношения и други трудовоправни въпроси, производства, по които е предоставена правна помощ,

принудително изпълнение на вземания за издръжка,

временни съдебни определения по време на бракоразводни производства или производства за издръжка на дете,

производство по несъстоятелност, когато е образувано по искане на длъжника,

заверка на документи, необходими за привеждането в изпълнение на права в областта на социалното осигуряване в чужда държава,

редица други производства и въпроси, предвидени в Закона за съдебните такси и в други подзаконовни актове.

Кога загубилата страна трябва да плати разноските на спечелилата страна?

Възстановяването на разноските е уредено в **Наказателно-процесуалния закон** и **Гражданския процесуален закон**, в които са установени

принципът на успешна защита на предявените иски и **принципът на вината**.

В **гражданските производства** страната, загубила делото, трябва да възстанови разноските, направени от спечелилата делото страна. Всяка страна покрива разноските, произтичащи от собствено виновно поведение или по стечение на обстоятелствата. По-подробни разпоредби относно възстановяването на разноските се съдържат в Гражданския процесуален закон (членове 151—186 и член 173.а), и в Правилника за възстановяването на разноски по наказателни производства (Официален вестник бр. 15/03).

В **наказателните производства**, ако обвиняемият бъде обявен за виновен, обикновено съдът постановява той да възстанови разноските. В Наказателно-процесуалният закон (членове 92—99) и специалната наредба, издадена от **министъра на правосъдието и държавната администрация**, се съдържат допълнителни по-подробни разпоредби относно възстановяването на разноските.

Хонорари на вещи лица

В **гражданските производства** хонорарите на вещите лица по принцип се плащат предварително от страната, поискала явяването на вещото лице във връзка с доказателствата. Ако съдът реши, че е необходимо явяването на вещото лице, той предварително ще покрие разноските. Тогава тези разноски се възстановяват в края на производството според принципа на успешна защита на предявените иски.

В **наказателните производства** хонорарите на вещите лица се плащат предварително от съда.

Хонорари на писмени и устни преводачи

В **наказателните производства** съдът плаща **предварително** хонорарите на писмените и устните преводачи.

Разноските за писмени и устни преводи на и от италиански и унгарски език не подлежат на плащане на основание на конституционните права на италианското и унгарското малцинство да използват собствения си език (дори когато от въпросните лица се изисква да възстановят други разноски по наказателното производство).

Разноските за писмени и устни преводи не подлежат на плащане, ако обвиняемият не разбира езика, на който се води съдебното производство.

В **гражданските производства** хонорарите на писмените и устните преводачи съставляват част от процесуалните разноски. Тези разноски трябва да бъдат предварително платени от страната, чието поведение е причина за започване на производството. В края на производството разноските се възстановяват въз основа на принципа на успешна защита на предявените иски и принципа на вината.

Разглеждане на казуси за Словения

По-подробна информация за процесуалните разноски в Словения е налична посредством няколко конкретни казуси.

Връзки по темата

[Правна система на Словения](#)

[Указател на Окръжния съд на Любляна](#)

[Указател на раздела „Анализ на съдебната статистика“](#)

Документи по темата

[Доклад за Словения относно проучването на прозрачността на разноските](#) (723 Kb)[en](#)

Последна актуализация: 25/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Словакия

Настоящата страница ви предоставя информация за процесуалните разходи в Словакия.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Член 1, алинея 2 от Закон № 586/2003 Сб. относно адвокатурата и за изменение и допълнение на Закон № 455/1991 Сб. за търговията и занаятчийството, със съответните изменения, гласи следното:

„Практикуването на адвокатската професия означава представителство на клиенти пред съдилища, правителствени органи и други правни институции, защита на лица по наказателни производства, осигуряване на правни консултации, изготвяне на документи във връзка с правни актове, правни анализи, администриране на имуществото на клиентите и предоставяне на други форми на юридически съвети и правна помощ, ако те се предоставят без прекъсване и срещу хонорар (наричани по-долу „правни услуги“).“

Адвокати

Хонорарите на адвокатите са уредени в наредба на Министерство на правосъдието на Словашката република (№ 655/2004 Сб. за хонорарите на адвокатите и възнаграденията за предоставянето на правни услуги) — версия на английски език е достъпна на уебсайта на [Адвокатската колегия на Словакия](#).

Хонорарът на адвоката трябва да се определи със споразумение между адвоката и неговия клиент (договорен хонорар). Почти всички адвокатски хонорари се определят въз основа на договор, освен когато законът предвижда хонорари по тарифна ставка. Ако страните не успеят да постигнат споразумение по въпроса, за определяне на размера се използват съответните разпоредби за тарифните ставки (Наредба за хонорарите на адвокатите). Хонорарът по тарифна ставка се определя, като основната ставка се умножи по броя на дейностите или правните услуги, предоставени от адвоката.

Съдебни изпълнители

В Словашката република не съществуват съдия-изпълнители. Свързаните с изпълнение функции се извършват от съдебни изпълнители съгласно Закон № 233/1995 Сб. за съдебните изпълнители и дейностите по изпълнението (или **Закон за изпълнителното производство**).

Фиксирани разноски

Фиксирани разноски по граждански производства

Фиксирани разноски за страните по граждански производства

Всички видове хонорари са определени в съответните разпоредби, в които са предвидени различни начини за изчисляване на размера им.:

Съдебните такси се уредени в изменения Закон № 71/1992 Сб. за съдебните такси и таксите за извлечения от регистъра за съдимост (Закон за съдебните такси). Те могат да бъдат под формата на фиксирана такса, процентна такса или комбинация от двете (в зависимост от вида на иска)..

Хонорарите на съдебните изпълнители са уредени в Закон № 233/1995 Сб. за съдебните изпълнители и дейностите по изпълнението. Размерът се определя като хонорар по тарифна ставка (като размерът е фиксиран или определен като процент в зависимост от предмета на изпълнението) или договорен хонорар.

Хонорарите на адвокатите са уредени от Наредба № 655/2004 Сб. за хонорарите на адвокатите и възнагражденията за предоставянето на правни услуги. Размерът се определя като хонорар по тарифна ставка (фиксиран хонорар за всеки вид предоставена правна услуга в зависимост от стойността на иска или предмета му) или договорен хонорар.

Хонорарите на вещите лица са уредени от Наредба № 491/2004 Сб. за възнагражденията, възстановяването на разноските и обезщетението за загуба на време на вещите лица и устните и писмените преводачи.. Размерът се определя като хонорар по тарифна ставка (фиксиран хонорар за всеки вид предоставена услуга, почасов хонорар или процентен хонорар в зависимост от предмета на предоставените от вещото лице услуги) или договорен хонорар.

Обезщетението на свидетелите е уредено в Закон № 99/1963 Сб. **Граждански процесуален кодекс** и впоследствие в Наредба № 543/2005 Сб. за администрацията и служебния ред на районните и окръжните съдилища, Специализирания съд и военните съдилища, Закон № 311/2001 Сб.

Кодекс на труда, Закон № 595/2003 Сб. за данъка върху доходите и Закон № 663/2007 Сб. за минималната работна заплата. Съдът се произнася относно възстановяването на направените необходими нетни разноски и обезщетението за пропуснати приходи (в съответствие с правилата, определени в наредбата за администрацията и служебния ред).

Разноските за писмени/устни преводи са уредени в Наредба № 491/2004 Сб. за възнагражденията, възстановяването на разноските и обезщетението за загуба на време на вещите лица и устните и писмените преводачи.. Размерът се определя като хонорар по тарифна ставка (фиксиран хонорар на час/страница на съответния език или според вида услуга, предоставена от писмения/устния преводач) или договорен хонорар.

Следователно при повечето потенциални граждански производства, практически е невъзможно някой, който не е юрист, да определи очакваните общи реални разноски без консултация със специалист.

Един специалист обаче (особено юрист) може да посъветва клиента си много по-точно относно различните разноски, които се очаква да възникнат по време на производството, въз основа на обстоятелствата по делото. Когато е трудно да се предвиди изходът от делото, юристът също така може да посъветва клиента си относно очакваните разноски, свързани с различните възможни изходи от делото, които в крайна сметка зависят от съображенията и преценката на съда.

Различните видове разноски, които могат да бъдат извършени по време на граждански производства, са уредени в отделни подзаконови/законови актове. В тях се съдържат различни методи за изчисляване на хонорарите, които могат да бъдат разделени на две основни категории: хонорари по тарифна ставка и договорни хонорари.

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разноски за страните по делото

Съгласно Закон № 71/1992 Сб. за съдебните такси и таксите за извлечения от регистъра за съдимост, със съответните изменения, преди да започне разглеждането на делото трябва да бъде платена единствено съдебната такса.

Съгласно Закон № 99/1963 Сб. (Граждански процесуален кодекс), с изключение на съдебните такси, процесуалните разноски са предимно паричните разноски на страните по делото и на техните процесуални представители. Те включват:

загубата на приходи от страните по делото и техните процесуални представители, ,

за събирането на доказателства (включително хонорарите на вещите лица), ,

възнагражденията на нотариусите за техните услуги в качеството им на съдебни пълномощници и възстановяването на техните парични разноски, ,

възнаграждението на управителя на наследството и неговите парични разноски, ,

разноски за писмени/устни преводи, ,

възнаграждението за процесуалното представителство — ако страна по делото е представлявана от правоспособен адвокат, , регистриран в

Адвокатската колегия на Словакия.

Тези разноски обикновено се заплащат след постановяването на съдебното решение.

Освен това разноските по граждански производства зависят до голяма степен от разглежданото дело и от преценката на съда (главно по отношение на избора на доказателства и кои разноски следва да бъдат възстановени на съда или на другата страна по делото). Следователно е трудно да се предвидят реалните разноски преди започването на производството.

Фиксирани разноски по наказателни производства

Фиксирани разноски за страните по наказателни производства

Съдът може да присъди разноските по наказателно производство след постановяването на окончателно съдебно решение..

Етап от наказателното производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разноски

Всички разноски, отнасящи се до наказателното производство, се плащат след постановяването на окончателно съдебно решение, тъй като част от него се отнася до възстановяването на процесуалните разноски (Закон № 301/2005 Сб. **Наказателнопроцесуален кодекс**).

Фиксирани разноски по конституционни производства

Фиксирани разноски за страните по конституционни производства

По въпроси относно процесуалното представителство пред **Конституционния съд на Словакия**, които не могат да бъдат изразени в парично отношение, основната тарифна ставка за всяка отделна правна услуга е една шеста от базата за изчисляване (член 11 от Наредба № 655/2004 Сб. за хонорарите на адвокатите и възнагражденията за предоставянето на правни услуги).

Етап от конституционното производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разноски

При конституционните производства положението е сходно с това при гражданските и наказателните производства. Прилага се Закон № 99/1963 Сб. (Граждански процесуален кодекс).

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Член 18 от Закон № 586/2003 Сб. относно адвокатурата и за изменение и допълнение на Закон № 455/1991 Сб. за търговията и занаятчийството, със съответните изменения, гласи следното :

При практикуването на адвокатската професия всеки адвокат е длъжен да защитава правата на своя клиент, да съдейства за осъществяването на неговите права и интереси и да действа съгласно неговите указания. Ако указанията на клиента противоречат на общозадължителните правни норми, адвокатът не е длъжен да спазва тези указания и трябва да уведоми клиента си за това по подходящ начин..

При практикуването на адвокатската професия адвокатът е длъжен да действа справедливо и честно и с необходимото професионално внимание. Той трябва да използва последователно всички налични правни средства и знания, за да служи на интересите на своите клиенти по най-добрия възможен начин. Адвокатът трябва да се увери, че предлаганите от него правни услуги изпълняват желаната цел и че се предоставят срещу разумни хонорари.

При практикуването на адвокатската професия адвокатът трябва винаги да действа по начин, който не уронва достойнството на адвокатската професия. За тази цел той е длъжен да спазва етичния кодекс и вътрешните правила, установени от Адвокатската колегия..

Правно основание на разноските

На какви езици мога да получа информация относно основанията за разноските в Словакия?

Горепосочените закони относно разноските са публикувани в *Сборника със закони (Сб.)* (съгласно член 8 от **Закон № 1/1993 Сб. за Националния съвет на Словашката република**).

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Медиацията се урежда от Закон № 420/2004 Сб. за **медиацията**.

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разноските?

Уебсайт, съдържащ информация относно разноските

Информация относно разноските е достъпна на уебсайта [IGNUM](#), който съдържа общозадължителните нормативни актове, както и действащите /отменените нормативни актове на Словашката република . Уебсайтът е собственост на [Министерство на правосъдието на Словашката република](#).

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на отделните видове производство?

Можете да намерите тази информация в статистическия годишник на [Министерство на правосъдието на Словашката република](#).

Къде мога да намеря информация относно средния общ размер на разноските за определено производство?

Информация относно средните разноски и дължими такси е трудно да се намери поради следните причини:

Не съществува публикувана статистическа информация.

Приложимото законодателство на Словакия е относително гъвкаво и почти винаги предоставя възможността да се определи договорен хонорар /възнаграждение в зависимост от региона, репутацията на адвокатската кантора и на другите лица, предоставящи услуги във връзка със съдебния процес. Осъществяването на делото, неговата сложност, обхватът на нужните доказателства и продължителността на делото също оказват значително влияние..

Освен това дори размерът на хонорарите по тарифна ставка (които могат да бъдат присъдени в края на съдебното производство единствено под формата на процесуални разноски в зависимост от изхода на делото и преценката на съда) е свързан с продължителността на съдебното производство, броя на предоставените услуги и редица други фактори. Тъй като не е възможно да се определи средното работно натоварване по един правен спор, не е възможно и да се определи средният размер на процесуалните разноски.

Данък добавена стойност

Как е предоставена тази информация?

Ако съдебният изпълнител е регистриран данъчнозадължено лице по ДДС, данъкът добавена стойност се прибавя към изчисления му доход и разноски (съгласно член 196 от Закон № 233/1995 Сб. за съдебните изпълнители и дейностите по изпълнението).

Ако адвокатът е регистриран като данъчнозадължено лице по ДДС, неговият доход и разноски, изчислени съгласно тази разпоредба, ще включват ДДС (член 18, алинея 3 от **Наредба № 655/2004 Сб. на Министерството на правосъдието** за хонорарите на адвокатите и възнагражденията за предоставянето на правни услуги).

Ако вещото лице, устният или писменият преводач е регистриран като данъчнозадължено лице по ДДС, в изчислените хонорари се включва и ДДС (член 16, алинея 2 от **Наредба № 491/2004 Сб. на Министерството на правосъдието** за възнагражденията, възстановяването на разноските и обезщетението за загуба на време на вещите лица и устните и писмените преводачи).

Какви са приложимите данъчни ставки?

Данъкът добавена стойност не се прилага по отношение на съдебните такси (изменения Закон № 71/1992 Сб. за съдебните такси и таксите за извлечения от регистъра за съдимост). ДДС със ставка от 20 % се прилага обаче към таксите за медиация, тъй като медиацията е търговска дейност., Същото се отнася и за таксите за арбитраж, ако този, който получава плащането, е регистриран като данъчнозадължено лице по ДДС.

Правна помощ

Приложим праг на дохода в сферата на гражданското правосъдие

Този праг е уреден в член 4, буква i) от Закон № 327/2005 Сб. за предоставянето на правна помощ на лицата в материално затруднение и за изменение и допълнение на Закон № 586/2003 Сб. за адвокатурата и за изменение и допълнение на Закон № 455/1991 Сб. за търговията и занаятчийството, както е изменен, последно изменен със Закон № 8/2005 Сб..

Съответният текст гласи: „Счита се, че дадено физическо лице е в положение на материално затруднение, ако то получава обезщетения или помощи за материално затруднение, 1д) или неговият доход е равен на или е по-нисък от 1,6 пъти от сумата на жизнения минимум 2) и физическото лице не разполага с достатъчно средства, за да си позволи да използва правни услуги“ (311,30 евро).

Приложим праг на дохода в сферата на наказателното правосъдие за обвиняеми

Не е определен праг на дохода за обвиняемите, които желаят да получат помощ от адвокат, назначен служебно, в сферата на наказателното правосъдие. В **Наказателнопроцесуалния кодекс** (членове 37 и 38) са посочени обстоятелствата, при които защитата е задължителна:

Обвиняемият трябва да има адвокат по време на досъдебното производство, ако той:

е задържан под стража, излежава присъда лишаване от свобода или е задържан за наблюдение в медицинско заведение,

е лишен от дееспособност или е с ограничена дееспособност,

е обвинен в извършването на изключително тежко престъпление,

е непълнолетен,

е избягал затворник.

Обвиняемият трябва да има адвокат и ако съдът или, по време на досъдебното производство, прокурорът или полицейският служител счита това за необходимо, тъй като има съмнения, че обвиняемият е в състояние да се защити по подходящ начин..

Обвиняемият трябва да има адвокат и по дела за екстрадиране и производства за налагането на предпазно лечение, с изключение на случаите на предпазно лечение за алкохолизъм.

Член 38 от Наказателнопроцесуалния кодекс предвижда, че:

Назначаването на адвокат е задължително при производства за изпълнение на наказанията, в които съдът постановява решение в открито съдебно заседание, ако осъденото лице:

е лишено от дееспособност или е с ограничена дееспособност,

е освободено условно непълнолетно лице, което по време на откритото съдебно заседание е на възраст под 18 години,

е задържано под стража,

съществуват съмнения относно неговата способност да води подходящо защитата си.

Осъденото лице трябва да има адвокат по време на производство относно извънредни правни средства за защита, ако:

се прилага някой от случаите по член 37, алинея 1, букви а), б) или в),

става въпрос за непълнолетно лице, което по време на откритото съдебно заседание относно извънредно правно средство за защита е на възраст под 18 години,

съществуват съмнения относно неговата способност да води подходящо защитата си,

производството се води срещу осъдено лице, което е починало.

Приложим праг на дохода в сферата на наказателното правосъдие за жертви на престъпления

Съгласно член 558, алинея 1 от Наказателнопроцесуалния кодекс съдът взема решение относно възстановяването на разноските на пострадалата страна, след като присъдата влезе в сила.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на жертви на престъпления

Всички условия са посочени в Закон № 301/2005 Сб. Наказателнопроцесуален кодекс.

Безплатни съдебни производства

Съществуват **два вида освобождаване от съдебни такси** (член 4 от изменения Закон № 71/1992 Сб. на Националния съвет на Словакия за съдебните такси и таксите за извлеченията от регистъра за съдимост). Те се прилагат за:

специфични видове производства (грижа за непълнолетни, бездействие или незаконна намеса на административните органи, задължение за взаимна издръжка между родители и деца), или

специфичен правен статут на лицето (ищецът по производство за възстановяване на щети, причинени от трудова злополука или професионално заболяване; по производство за обявяване на прекратяването на трудово правоотношение за незаконно и т.н.). Ако съдът уважи иска, ответникът е длъжен да плати съответната съдебна такса или част от нея, определена от съда, освен в случаите, когато ответникът също е освободен от таксата.

Съгласно член 138 от Гражданския процесуален кодекс съдът има правомощието да присъди пълно или частично освобождаване от съдебна такса на страна по делото, ако това е оправдано от икономическото положение на страната по делото, освен ако искът е явно неоснователен или представлява злоупотреба с право. Съдът обаче може да отмени присъденото освобождаване от такси по всяко време в хода на съдебното производство..

Съгласно Закон № 327/2005 Сб. за предоставянето на правна помощ на лицата в материално затруднение (или Закона за правната помощ), **правна помощ** означава предоставянето на правни услуги на лице, което има право на помощ съгласно този закон при упражняването на своите права, главно под формата на:

правна консултация,

помощ при извънсъдебни производства,

съставяне на документи за представяне в съда,

представителство в съдебни производства,

извършване на действия в тази връзка, както и

пълно или частично заплащане на свързаните с това разноски.

Въпреки това, когато въпросното лице отговаря на изискванията за предоставяне на правна помощ, има вероятност то да бъде освободено и от заплащането на процесуалните разноски (включително съдебните такси). Не съществува изрична разпоредба, която да постановява, че лице, което има право на правна помощ, се освобождава и от заплащането на съдебни такси. Много вероятно е обаче съдът да разреши такова освобождаване.

Кога загубилата страна трябва да заплати разноските на спечелилата страна?

Граждански производства: съгласно член 142 от Гражданския процесуален кодекс

Дадено лице може да подаде молба до компетентния съд за пълно или частично освобождаване от съдебни такси. Съдът може по своя инициатива да присъди на спечелилата (напълно) страна да бъдат възстановени направените по необходимост процесуални разноски (включително съдебните такси). **В случай на частичен успех** по делото съдът присъжда част от процесуалните разноски на всяка от страните и евентуално може да постанови, че никоя от страните по делото няма право на възстановяване на процесуалните разноски. Съдът обаче също така може да постанови пълно възстановяване на процесуалните разноски на частично спечелилата страна, ако решението относно размера на наложеното на тази страна плащане е зависело от становището на вещо лице или преценката на съда или ако липсата на успех по делото е свързана с относително незначителна част от делото.

Наказателни производства: съгласно член 557 от Наказателнопроцесуалния кодекс

Ако на **жертвата на престъпление е било присъдено поне частично възстановяване на процесуалните разноски**, осъденото лице е длъжно да й заплати направените по необходимост процесуални разноски, включително разноските за представителство, когато съдебната защита е задължителна.

Дори ако на жертвата на престъпление не е било присъдено възстановяване на разноските, както е посочено по-горе, съдът може да й присъди пълно или частично възстановяване на процесуалните разноски въз основа на искане от нейна страна и с оглед на обстоятелствата по делото.

Хонорари на вещи лица

Размерът на хонорарите на вещите лица е определен в Наредба № 491/2004 Сб. на Министерството на правосъдието за възнагражденията, възстановяването на разноските и обезщетението за загуба на време на вещите лица и устните и писмените преводачи. Списъкът на вещите лица, администриран от **Министерство на правосъдието на Словашката република**, е обществено достъпен от неговия уебсайт. Вещо лице се прибавя към списъка, когато кандидатът отговаря на всички изисквания (съгласно Наредбата за хонорарите на вещи лица, устни и писмени преводачи).

Хонорарът на вещото лице трябва да бъде **определен със споразумение между вещото лице и клиента** (договорен хонорар). Ако страните не успеят да постигнат споразумение, за определяне на хонорара се използват съответните разпоредби за тарифните ставки.

Следва да се отбележи, че ДДС се прилага само по отношение на договорния хонорар, при условие че писменият/устният преводач е регистриран като данъчнозадължено лице по ДДС.

Хонорарите по тарифна ставка се определят въз основа на:

броя часове труд,

процент от първоначалната стойност на предмета на спора,

фиксиран хонорар, основаващ се на стойността на предмета на спора и броя на предоставените услуги.

Проучвания по казуси от практиката в Словакия

Повече специфична информация относно процесуалните разноски в Словакия е налична в няколко конкретни проучвания по казуси от практиката.

Свързани приложения

[Доклад на Словакия относно проучването на прозрачността на разноските](#) (872 Kb) [en](#)

Последна актуализация: 26/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Финландия

Тази страница ви предлага информация за съдебните разходи във Финландия.

Разпоредби, уреждащи хонорарите на юридическите професии

Адвокати, имащи право да пледират във висши съдебни инстанции (включително юрисконсулти и юристи)

Във Финландия, хонорарите на адвокатите, които имат право да пледират във висши съдебни инстанции, се уреждат от Правилата за добра професионална етика на адвокатите и Насоките за хонорарите, одобрени от Финландската адвокатска колегия.

Съдебни изпълнители

Във Финландия, хонорарите на съдебните изпълнители се уреждат от Правителствен указ 925/2008, Законът за таксите за принудително изпълнение (34/1995) и Правителствен указ 35/1995.

Адвокати

Във Финландия, хонорарите на адвокатите се уреждат от Търговския кодекс 18:5, Закона за правната помощ (257/2002) и Правителствен указ 290/2008.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи по граждански дела

Фиксирани разходи за страните по гражданско дело

Във Финландия, фиксираните разходи включват **такси за обработка** и **такси за документи**. Таксите за обработка (такси по съдебния процес, такси по обработване на искове за обжалване, такси за връчване) се събират от страна по делото като компенсация за разглеждането на делото и за мерките, взети по време на съдебния процес. Таксата за обработка също така покрива разходите за връчване на официалния документ, съдържащ решението или временното решение по делото. Таксата за съдебния процес варира от 79 EUR по граждански дела в районни съдилища до 223 EUR за дела, провеждани в пазарни съдилища.

Таксите за документи (такси за извлечения, такси за копия, такси за удостоверения) се събират за специално поискани документи, освен когато е в сила законово освобождаване от такси. Например, не се събират такси за документи, издавани на потърпевшата страна по наказателно дело, водено от прокурор.

Подробна информация относно разходите може да бъде намерена на уебсайта за правосъдие и в Закона за съдебните такси (Закон за таксите за дейностите, извършвани от съдилищата и определени органи на съдебната администрация 701/1993), както и в съответните укази на държавния съвет.

По дела за развод, общият размер на таксата за съдебния процес се състои от първоначална такса в размер на 79 EUR и такса в размер на 44 EUR за производство, продължавашо след периода на размисъл. Разходите за получаване на адвокатска помощ биха могли да възлизат на приблизително 1000 EUR. По дела с подадени искове за обжалване, таксата възлиза на 72 EUR. При граждански дела, таксата по съдебния процес е между 79 EUR и 179 EUR в районните съдилища и на още 179 EUR, ако бъде подадена жалба пред Апелативния съд. Разходите за адвокатски хонорари могат да възлизат на 6000 EUR и повече.

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разходи на страните по делото

Фиксираните разходи за страните по граждански дела трябва да бъдат заплатени в края на производството.

Фиксирани разходи по наказателни дела

Фиксирани разходи за страните по наказателно дело

Във Финландия, страните по дело не заплащат никакви такси по наказателни дела, водени от прокурор в съд от първа инстанция.

Етап от наказателното производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разходи

Фиксираните разходи за страните по наказателни дела трябва да бъдат заплатени в края на процеса.

Фиксирани разходи по конституционни дела

Фиксирани разходи за страните по конституционно дело

Във Финландия не съществуват конституционни съдилища; съответните дела се разглеждат като наказателни дела. Страните по наказателни дела, водени от прокурор в съд от първа инстанция, не заплащат каквито и да било разходи.

Етап от конституционното дело, на който трябва да бъдат платени фиксираните разходи

Разходите трябва да бъдат заплатени в края на производството.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Процесуалните представители трябва да предоставят предварителна информация на страните по потенциален съдебен спор, така че те да разберат своите права и задължения, шансовете си за успех и съответните разходи — включително разходите, които вероятно ще бъдат понесени от загубилата страна. Това се урежда от [Етичния кодекс](#) на **Финландската адвокатска колегия**. Адвокат, който има право да пледира във висши съдебни инстанции, също така е задължен по силата на закона да съблюдава **поверителността на данните, предоставяни от неговите клиенти**.

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация относно основанието за разходите във Финландия?

Информация относно основанието за разходите може да бъде намерена на уебсайта на [Министерство на правосъдието](#).

На какви езици мога да получа информация относно основанието за разходите във Финландия?

Информацията е налична на финландски, шведски и английски език.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Информация относно медиацията може да бъде намерена на уебсайта на Министерство на правосъдието и **Националния институт за здравеопазване и социално осигуряване**.

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Съществуващ уебсайт за информация относно разходите

Подробна информация за разходите и таксите за съдебно производство може да бъде намерена **безплатно** на уебсайта на [Финландското министерство на правосъдието](#).

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Информация относно средната продължителност може да бъде намерена в рубриката „Общо представяне“ на дейностите на уебсайта на [Министерство на правосъдието](#).

Къде мога да намеря информация относно средния размер на общите разходи за определено производство?

Информация относно средния размер на общите разходи за определено производство може да бъде намерена на уебсайта [Правосъдие](#) на финландската съдебна система.

Данък добавена стойност

Как се предоставя тази информация

Информация може да бъде намерена на уебсайта на [Министерство на правосъдието](#). Съгласно насоките за хонорарите на Финландската адвокатска колегия, изчислението на хонорара за изпълнение на задача за клиент трябва е с включено ДДС.

Какви са приложимите ставки?

Юридическите услуги подлежат на облагане с ДДС от 22 процента. Таксите за правна помощ обаче не подлежат на облагане с ДДС.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското съдопроизводство

Прагът на приходите се изчислява по определена формула. По правило безплатна правна помощ се предоставя, когато разполагаемите средства на заявителя са по-малко от 700 EUR на месец за неженени/неомъжени лица. Такава помощ може да бъде предоставена и при условия на постепенно удържане на сумата, когато разполагаемите средства на заявителя са между 700 EUR и 1500 EUR. Правна помощ не се предоставя на лица, чиито разполагаеми средства възлизат на повече от 1500 EUR на месец. Съответните размери на доходите за женен/омъжен заявител са 600 EUR и 1300 EUR.

Такса за правна помощ в размер на 70 EUR се събира от заявители, на които е предоставена правна помощ при условия на постепенно удържане на сумата. Освен това се удържа допълнителна сума, ако разполагаемият доход на заявителя надвишава 5 000 EUR.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното съдопроизводство за обвиняеми

Прагът на приходите се изчислява по определена формула. По правило безплатна правна помощ се предоставя, когато разполагаемите средства на заявителя са по-малко от 700 EUR на месец за неженени/неомъжени лица. Такава помощ може да бъде предоставена при условия на постепенно удържане на сумата, когато разполагаемите средства на заявителя са между 700 EUR и 1500 EUR. Правна помощ не се предоставя на лица, чиито разполагаеми средства възлизат на повече от 1500 EUR на месец. Съответните размери на доходите за женен/омъжен заявител са 600 EUR и 1300 EUR. Допълнителна информация може да бъде намерена на уебсайта за Правосъдие. Такса за правна помощ в размер на 70 EUR се събира от заявители, на които е предоставена правна помощ при условия на постепенно удържане на сумата. Освен това се удържа допълнителна сума, ако разполагаемият доход на заявителя надвишава 5 000 EUR.

В допълнение на гореспоменатото, обвиняемите имат право на публичен защитник независимо от тяхното финансово състояние, ако са обвинени в извършването на тежко престъпление или ако са арестувани или задържани под стража. Съдът може също така, по своя собствена инициатива, да назначи публичен защитник за лице под 18 годишна възраст, или за лице, което не е в състояние да се погрижи за своята собствена защита. Ако обаче обвиняемият бъде осъден, той или тя трябва да възстанови на държавата разходите за хонорара на публичния защитник, освен в случаите когато той или тя е имал/а право на правна помощ. В този случай задължението за плащане на обвиняемия се определя съгласно правилата за правна помощ.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното съдопроизводство за жертви

Жертвите на определени тежки престъпления, каквито са домашното насилие или сексуалните престъпления, имат право на адвокат и подкрепящо лице, независимо от тяхното финансово положение.

В допълнение, жертвите могат да получат правна помощ съгласно общите критерии: по правило, безплатна правна помощ се предоставя, когато разполагаемите средства на заявителя са по-малко от 700 EUR на месец за неженени/неомъжени лица. Такава помощ може да бъде предоставена при условия на постепенно удържане на сумата, когато разполагаемите средства на заявителя са между 700 EUR и 1500 EUR. Правна помощ не се предоставя на лица, чиито разполагаеми средства възлизат на повече от 1500 EUR на месец. Съответните размери на доходите за женен/омъжен заявител са 600 EUR и 1300 EUR. Такса за правна помощ в размер на 70 EUR се събира от заявители, на които е предоставена правна помощ при условия на постепенно удържане на сумата. Освен това се удържа допълнителна сума, ако разполагаемият доход на заявителя надвишава 5 000 EUR.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на жертви

Заявления за правна помощ се подават винаги в публична служба за правна помощ. Заявления могат да бъдат подавани във всяка една публична служба за правна помощ на територията на страната, независимо от местожителството на заявителя. Често е удобно заявлението да бъде подавано в най-близката служба.

Заявителят трябва да представи доказателства за своето финансово състояние, застраховка за правни разходи и въпроса, във връзка с който се търси оказването на правна помощ.

Заявлението се подава в службата за правна помощ в устна или писмена форма, като необходимите документи трябва да бъдат приложени към заявлението. Формулярът на заявлението и приложените към него документи могат също така да бъдат изпратени до официална служба за правна помощ по обикновена поща, факс или електронна поща.

Формулярът на заявлението е достъпен на страницата за формуляри на заявления за правна помощ; той може да бъде получен и от публичните служби за правна помощ, съдилищата и адвокатски кантори.

Ако заявителят желае да получи помощ от частен адвокат по съдебно дело, адвокатът може да подаде заявлението за правна помощ.

Ако лице стане жертва на домашно насилие или сексуално престъпление, за целите на досъдебното разследване и сами процес съдът може да назначи адвокат или подкрепящо лице за жертвата. Ако жертвата желае да предяви иск по време на съдебния процес, съдът ще назначи адвокат. Ако жертвата не предяви каквито и да било искове, може да бъде назначено подкрепящо лице.

Както беше посочено по-горе, при поискване ще бъде назначаван публичен защитник на заподозряно лице за извършването на тежко престъпление и на лице, което е арестувано или задържано под стража. Съдът може, по своя собствена инициатива, да назначи публичен защитник за лице под 18 годишна възраст или за лице, което не е в състояние да се погрижи за своята собствена защита.

Безплатно съдебно производство

Бенефициерът на правна помощ е освободен от задължение за плащане.

В допълнение, провеждането на определени дела по закон (Закон за съдебните такси 701/1993, членове 6 и 7) е безплатно. Такива дела са например дела за уреждане на дълговете на частни лица и наказателни дела, водени от прокурор на първа инстанция. Чуждестранните органи и чуждестранните граждани могат да се възползват от безплатно съдопроизводство при наличие на сключен договор за взаимна правна помощ.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

По правило, разходите по граждански съдопроизводства се поемат от загубилата страна (изключения се правят за дела с подадени искове за обжалване и дела, свързани с императивните разпоредби от законодателството, каквито са разпоредбите, отнасящи се до много въпроси от семейното право). В административните съдилища всяка от страните трябва да заплати своите собствени разходи. В решението на съда ще бъде посочено дали загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна.

Хонорари за вещи лица

Размерът на хонорарите за вещи лица се определя от съда. Няма ограничения за размерите на тези хонорари, макар че те трябва да могат да бъдат счестени за разумни.

Разходи за писмени и устни преводи

Размерът на разходите за писмени и устни преводи се определя от съда. Няма фиксирани ограничения за размерите на тези хонорари, при условие че са разумни. Средният размер на хонорара на преводач е 80 EUR на страница. Дадена страна ще бъде освобождавана от заплащането на тези хонорари, в случай че ѝ е предоставена правна помощ.

Връзки по темата

[Уебсайт на финландското министерство на правосъдието](#)

[Уебсайт за финландската съдебна система](#)

[Уебсайт на финландската адвокатска колегия](#)

Документи по темата

[Доклад за Финландия относно проучването за прозрачността на разходите](#) (504 Kb)^{en}

Последна актуализация: 09/02/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази

страница ^{sv} е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Процесуални разходи - Швеция

Настоящата страница съдържа информация относно съдебните разходи в Швеция.

Правна уредба на възнагражденията на юридическите професии

Адвокати

Хонорарите на юридическите професии в Швеция не са регламентирани в правната уредба. При все това, ако бъде предоставена правна помощ, за хонорарите се прилага почасова ставка, определена от правителството. През 2012 г. в повечето случаи тази ставка бе 1 205 SEK без ДДС (т.е. 1 506 SEK с включено ДДС). В Етичния кодекс на членовете на Шведската адвокатска колегия („*Advokatsamfundet*“) се посочва, че хонорарите, начислявани от членовете на колегията, следва да са в границите на разумното.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи по граждански производства

Фиксирани разходи, дължими от страните по граждански производства

При внасяне на иск по **гражданско дело**, ищецът следва да заплати на съда регистрационна такса. Понастоящем тази такса възлиза на 450 SEK (приблизително 50 EUR).

При дела, по които може да се сключи извънсъдебно споразумение, и чиято цена на иска очевидно не надвишава половината от базисната стойност, посочена в Закона за общото застраховане (базисната стойност за 2012 г. е 44 000 SEK, т.е. половината от нея за 2012 г. възлиза на 22 000 SEK), **възстановяването на разходите по съдебното производство** не може да включва други разходи освен:

разноски за получаването на правни съвети, ограничени до един час за всяка отделна консултация по всеки разглеждан въпрос, като начисленото възнаграждение трябва да е в рамките на възнаграждението за един час правна консултация съгласно Закона за правната помощ (1996:1619); таксата за завеждане на делото;

пътните и дневните разноски, направени от страната или от нейния процесуален представител във връзка с явяването на съдебно заседание, или, ако от страната не се изисква да присъства лично, пътните и дневните разноски, направени от процесуалния представител;

разноски на свидетелите;
разходи за превод.

Възстановяване на разноските се разрешава само ако направените разходи са били необходими за защита на интересите на съответната страна. За останалите граждански дела (т.е. когато цената на иска надвишава половината от базисната стойност според **Закона за общото застраховане**) не се прилагат подобни ограничения или фиксирани разходи.

Фаза от гражданското производство, в която страните трябва да платят фиксирани разходи

Регистрационната такса се заплаща при внасянето на иска в съда. При все това **Законът за правна помощ** предвижда, че ако има решение за отпускане на правна помощ, съответната страна трябва да плати на процесуалния представител хонорар за предоставената правна помощ веднага след възникване на разходите. По принцип размерът на този хонорар зависи от доходите на страната.

Фиксирани разходи по наказателни производства

Фиксирани разходи, дължими от страните по наказателни производства

Ако съдът назначи **служебен защитник** на подсъдимия, за възнаграждението се прилага почасовата ставка, посочена под заглавие „Адвокати“ по-горе. За кратките производства обаче се прилагат специални ставки. Ако обвиняемият бъде осъден, той или тя следва да възстанови на държавата публичните средства, похарчени вследствие на съдебното решение за възнаграждението на неговия/нейния защитник. Обвиняемият обаче не е длъжен да плаща за защитника си хонорар, по-висок от сумата, която е щял да заплати за правна помощ, ако такава е била предоставена.

В определени случаи на пострадалия (т.е. предполагаемата жертва на престъпление) може да се назначи адвокат съгласно Закона за предоставянето на адвокатска защита на жертвите на престъпления. В такъв случай пострадалият не носи отговорност за заплащането на хонорара на своя адвокат. Ако обвиняемият бъде осъден, той или тя следва да възстанови на държавата обществените средства, похарчени вследствие на съдебното решение за възнаграждението на адвоката на пострадалия. Обвиняемият обаче не е длъжен да плаща за хонорар, по-висок от сумата, която е щяла да бъде платена за правна помощ, ако такава е била предоставена.

Фаза от наказателното производство, в която трябва да се платят фиксирани разходи

Ако съдът реши, че обвиняемият трябва да възстанови на държавата публичните средства, похарчени в изпълнение на съдебното решение за възнаграждението на неговия/нейния защитник или на адвоката на пострадалия, сумата се плаща след постановяване на присъдата.

Фиксирани разходи по конституционни дела

Фиксирани разходи, дължими от страните по конституционни дела

В Швеция няма **специално конституционно производство** от този род. Лицата могат обаче да искат обезщетение от държавата за нарушаване на човешките им права. В такъв случай се прилага гореописаната уредба за хонорарите на юридическите професии и фиксирани разходи.

Фаза от конституционното производство, в която трябва да се платят фиксирани разходи

Вж. информацията по-горе.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

По отношение на информацията, предоставяна от членовете на **Шведската адвокатска колегия**, относно правата и задълженията на страните и изгледите за решаване на спора в тяхна полза, в шведския **Съдебно-процесуален кодекс** се посочва само, че при упражняване на професията си членът на адвокатската колегия трябва да изпълнява честно и добросъвестно задачите, които са му възложени, и винаги да спазва етичните правила на адвокатската професия.

Освен това според **Етичния кодекс на членовете на Шведската адвокатска колегия** нейните членове трябва още при поемане на дадена задача да информират клиентите си за хонорарите и фактурирането на услугите си. Според този кодекс хонорарът може да се фактурира на части, в зависимост от напредъка при изпълнението на заданието, или да се поиска предварително заплащане или заплащане след приключване на заданието. По отношение на останалите категории процесуални представители, които не членуват в Шведската адвокатска колегия, няма законови задължения от този вид.

Информация относно разноските

Къде мога да намеря информация относно съдебните разноски в Швеция?

Информация във връзка с получаването на правна помощ (достъпна и на английски език) може да бъде намерена на уебсайта на [Националната агенция за правна помощ](#). Информация за съдебните такси (достъпна и на английски език) може да бъде намерена на уебсайта на [шведските съдилища](#). Информация може да бъде намерена също (на почти всички официални езици на ЕС) на уебсайта на [Европейската съдебна мрежа за граждански и търговски въпроси](#).

На какви езици мога да получа информация относно съдебните разноски в Швеция?

Всеки уебсайт уточнява на какви езици е достъпна предоставената на него информация.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Информация относно медиацията може да бъде намерена на уебсайта на [Европейската съдебна мрежа за граждански и търговски въпроси](#).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разноските?

Уебсайт, предоставящ информация относно разноските

Информация за разноските може да бъде намерена на уебсайта на [шведските съдилища](#). Това е официалният уебсайт на правителството, достъпен на английски и шведски език, който описва системата на шведските съдилища и съдебните производства.

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Шведските съдилища се стремят да разглеждат гражданските дела в рамките на срок, който не надвишава средно 7 месеца за районните и 5 месеца за апелативните съдилища. През 2011 г. решаването на повечето дела е отнело средно 7,9 месеца в районните съдилища и 5 месеца в апелативните съдилища. Тази информация може да бъде намерена (само на шведски език) на уебсайта на [шведските съдилища](#), където са поместени годишните доклади на шведските съдилища.

Къде мога да намеря информация относно средния размер на общите разходи за определено производство?

Няма подобна официална информация.

Данък върху добавената стойност

Какви са приложимите ставки на ДДС?

Съдебните такси за внасяне на иски молби пред шведските съдилища са освободени от ДДС. Частните правни услуги се облагат с 25 % ДДС.

Правна помощ

Максимален доход при граждански дела

Заявления за получаване на правна помощ могат да подават лица, чиито доход не надвишава определен таван, който понастоящем възлиза на 260 00 SEK (приблизително 25 000 EUR). При преценката на дохода на кандидата се взема под внимание цялостното му икономическо положение,

включително например разходите за издръжка на дете, разходите, свързани с имущество или дългове. В случаи на трансгранични дела, кандидатстващият може да получи правна помощ, дори ако доходите му надвишават 260 000 SEK, при условие, че не може сам да покрие разходите, свързани с делото. Разрешението за предоставяне на правна помощ може да се основе на разликата в цената на живота между Швеция и държавата-членка на ЕС, в която кандидатстващият пребивава.

Максимален доход за обвиняемите при наказателни производства

Ако са изпълнени определени условия, всички обвиняеми имат право да бъдат представлявани от служебен защитник, независимо от техния доход. Ако обвиняемият бъде осъден, той или тя следва да възстанови на държавата публичните средства, похарчени вследствие на съдебното решение за възнаграждението на неговия/нейния защитник. Обвиняемият обаче не е длъжен да плаща за защитника си хонорар, по-висок от сумата, която е щял да заплати за правна помощ, ако такава е била предоставена.

Максимален доход на пострадалите при наказателни производства

Ако са изпълнени определени условия, съгласно Закона за правната защита на жертвите на престъпление всеки пострадал има право на адвокат, независимо от доходите му.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на жертви на престъпления

В определени случаи съдът може да назначи „правен съветник на увредената страна“, обикновено адвокат (advokat), който подпомага жертвата при осигуряване на защитата ѝ. Жертвата има право на такъв правен съветник, ако е била жертва на престъпление (увредена страна) и спрямо нея е извършено например престъпление срещу половата неприкосновеност, побой, незаконно лишаване от свобода, грабеж или друг вид престъпление, което може да доведе до наказание лишаване от свобода за извършителя. Правният съветник на увредената страна се назначава от съда, но само след започване на предварителното разследване. Правният съветник на увредената страна получава възнаграждение от държавата и жертвата не заплаща за услугите му.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на обвиняемите

По искане на лицето, лишено от свобода или задържано под стража, на същото се назначава служебен защитник, който да го представлява. Служебен защитник се назначава и по искане на лице, заподозряно в извършването на престъпление, освен когато предвидената от закона присъда за престъплението е по-малко от 6 месеца лишаване от свобода.

Служебен защитник се назначава и в следните случаи:

ако това бъде поискано от заподозрения във връзка с разследването на престъплението;

ако присъствието на защитник е необходимо във връзка със съмнение относно наказанието, което да бъде наложено, и има основание да се наложи друго наказание освен глоба или условна присъда или комбинация от двете;

при наличие на особени причини, свързани с личното положение на заподозрения или с предмета на делото.

Ако заподозреният се представлява от процесуален защитник, избран от самия него, не се назначава служебен защитник.

Съдебни производства, освободени от такси

Ако е предоставена правна помощ, ищецът се освобождава от заплащане на регистрационна такса в съда. Обвиняемият не заплаща каквито и да било съдебни такси. Страните по делото обаче може да бъдат задължени да заплатят съдебните разноски на другата страна по спора, включително регистрационните такси. За жалбите пред **апелативните съдилища** и **Върховния съд** не се изискват регистрационни такси.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

По правило, загубилата страна трябва да плати разноските по делото на спечелилата страна. Възстановяването на разноските по делото покрива напълно разходите за подготовка за съдебния процес и за процесуално представителство в съда, както и разходите, свързани с предоставянето на доказателства (включително призоваването на свидетели и назначаването на съдебна експертиза), при условие че тези разходи са били необходими за защита на интересите на съответната страна. На спечелилата делото страна се дължи и обезщетение за времето и усилията, вложени от нея във връзка с делото. Преговорите за постигане на споразумение по спора, които имат пряка връзка с иска на някоя от страните, се считат за мерки, предприети във връзка с подготовката на съдебния процес.

Хонорари за вещи лица

Информацията относно възстановяването на разноските, предоставена в предходни въпрос, се прилага и по отношение на възнагражденията на вещите лица.

Разходи за писмени и устни преводачи

Ако някоя от страните, свидетел или друго лице, което трябва да бъде изслушано от съда, не разбира и не говори шведски език, се наема устен преводач, който да подпомогне работата на съда. Ако е необходимо, съдът може да разпорежи извършването на превод на документи, които са му представени или които самият той издава. Възнагражденията за писмени и устни преводи се заплащат от съда и не са в тежест на страните.

Документи по темата

[Доклад на Швеция относно проучването на прозрачността на разходите по граждански производства](#) (457 Kb) [en](#)

Последна актуализация: 19/03/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Англия и Уелс

Настоящата страница ви предоставя ориентировъчна информация за разходите по съдебните производства в Англия и Уелс. Тя включва подробности за таксите за юристите, правната помощ, медиацията и фиксираните разходи, като например съдебните такси.

Къде мога да намеря информация относно процесуалните разходи?

Съществуващ уебсайт за информацията относно разходите

Информация за съдебните производства и разходите по тях в Англия и Уелс се подготвя в момента за [Directgov](#), уебсайтът на правителството на Обединеното кралство (UK Government). Directgov ви предоставя лесен достъп до правителствена информация.

Уебсайтът на [Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts Service\)](#) (HMCS) предоставя конкретна информация относно съдебните такси в Англия и Уелс (а не относно всички видове процесуални разходи). Уебсайтът ви предлага информация относно различните съдебни такси, които се заплащат в съдилищата на Англия и Уелс, и за това дали следва да ги заплащате. Предлага се също и информация относно законодателството и законите, свързани със съдебните такси.

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните видове производства?

Няма средна продължителност, тъй като всеки съдебен спор е различен. Съдът, който го разглежда, може да е в състояние да посочи приблизителната продължителност на определени видове казуси.

Къде мога да намеря информация относно средния размер на общите разходи за определено производство?

Няма информация за средния размер, тъй като всеки съдебен спор е различен. Юрист, който притежава опит в определен вид производство, може да ви посочи определен диапазон на разходите.

Данък добавена стойност

Разноски за адвокат: Обикновено ДДС се начислява при разноски за юристи и за адвокати, имащи право да пледират пред висши инстанции, и на определени плащания (при ставка от 15 %, макар да е много вероятно тази ставка да бъде върната през 2010 г. на ниво от 17,5 %). Регистрацията по ДДС е задължителна в Обединеното кралство, ако бъдат достигнати определени прагове на приходите. Вижте уебсайта на [Данъчната и митническа служба на Нейно величество \(HM Revenue & Customs\)](#) за повече информация.

Съдебни такси: Съдебните такси не се облагат с ДДС.

Хонорари на юристи

Регулаторна рамка, уреждаща хонорарите на юристите

Юристи (Solicitors)

[Етичният кодекс на юристите \(Solicitors' Code of Conduct\)](#) изисква от тях да предоставят възможно най-изчерпателна информация на клиентите си по отношение на цените на предоставяните от тях услуги (член 2.03). По-конкретно, член 2.03 предвижда **задължение за информиране на клиентите за размера на таксите на юристите и кога се очаква заплащането**, заедно със съвет относно възможностите за финансиране, включително **право на отпускане на обществени средства**. Юристите трябва също така да обърнат внимание на клиентите за възможността да бъдат задължени да заплатят разноските на трета страна. Тези разпоредби се отнасят както за регистрирани европейски адвокати, практикуващи в Англия и Уелс, така и за адвокатски кантори на юристи и други адвокати и лица, които не са адвокати, подчинени на Регулаторния орган на юристите (Solicitors Regulation Authority). Първоначалните уведомителни писма към клиентите трябва да съдържат и преследваните от клиента цели, възможните варианти за действие и излагане на въпросите по случая (съгласно член 2.02 от кодекса).

След като сметката за разноските бъде окончателно съставена, хонорарите на юристите могат да бъдат оценени както от Службата за жалби срещу предоставени юридически услуги (Legal Complaints Service), така и от данъчните служители в съдилищата. Наредбата за възнаграждението на юристите (работа по спорове, решавани извънсъдебно) от 2009 г. изисква хонорарите на юристите да бъдат справедливи и основателни, като се отчитат всички обстоятелства по казуса за случаите, когато работата не включва съдебни производства. В случай че оспорена сметка за разноските се отнася до работа, която не включва съдебни производства, е възможно Службата за жалби срещу предоставени юридически услуги да прецени дали сметката е справедлива и основателна. Такава преценка ще определи каква би било справедливата и основателна сума, ако бъде сметено, че сметката е твърде голяма. Всяка договореност за работни хонорари и включващи съдебни производства — познати като „**работа по спорове, решавани в съда**” — се урежда съгласно изискванията на Закона за юристите от 1974 г. и може да бъде преценявана от съда.

Адвокати, които имат право да пледират във висши съдебни инстанции (Barristers)

Хонорарите за адвокатите, имащи право да пледират във висши съдебни инстанции, по принцип се договарят и определят преди да започне извършването на каквато и да било работа; ето защо **е необходима по-свободна регулация**. Етичният кодекс на адвокатската колегия на Англия и Уелс (Code of Conduct of the Bar of England and Wales) постановява принципите, към които да се придържат адвокатите, имащи право да пледират във висши съдебни инстанции, по отношение на **хонорарите и възнагражденията на тези от тях, които работят на свободна практика**. Кодексът посочва, че **адвокатите на свободна практика могат да начисляват хонорари за извършена работа, която не предвижда изплащането на надница или заплата**, на всяко основание, **разрешено от закона**. Съществуват допълнителни разпоредби, отнасящи се до работа, извършена от адвокат на свободна практика, за сметка на друг адвокат. Всички нередности, свързани с разноските, могат да бъдат обект на разследване от страната на **Съвета по адвокатски стандарти (Bar Standards Board)** и в някои случаи могат да доведат до налагането на дисциплинарни мерки.

Съдебни изпълнители (Bailiffs)

Таксите за съдебните изпълнители към окръжните съдилища са съдебни такси и поради тази причина са включени в процесуалните разходи, които са посочени по-горе.

Съгласно Закона за съдилищата (Courts Act) от 2003 г., Лорд-канцлерът (Lord Chancellor) трябва да определи посредством нормативен акт таксите, които се заплащат на правоприлагащ служител от Висшия съд (High Court Enforcement Officer). Информация за тези хонорари може да бъде намерена на уебсайта на Съдебната служба на Нейно величество.

Действащата в момента система от такси за сертифицираните съдебни изпълнители (Certificated Bailiffs) е сложна: за всяко разрешение за принудително изпълнение съществува отделна система за таксуване. Някои системи, като например свързаните с общински данъци (Council Tax), са определени със закон; други съществуват само в договори, изготвени между дружество на съдебни изпълнители и неговите клиенти.

Съдебната служба на Нейно величество в момента разработва промени за сертифицираните съдебни изпълнители и за системата на таксите.

Въпреки че промените най-вероятно няма да влязат в сила преди април 2012 г., този уебсайт трябва да бъде актуализиран, за да отрази промените.

Привеждане под клетва

Областта, в която има фиксирани разходи за всички юристи, е свързана с привеждането под клетва. Съгласно Закона за съдилищата и правните услуги (Courts and Legal Services Act) от 1990 г., Лорд-канцлерът трябва да определи посредством нормативен акт сумата, която юристите начисляват за привеждане под клетва. В момента нейният размер е 5 GBP за писмена клетвена декларация или тържествена декларация (вместо клетва пред съда) и 2 GBP за веществено доказателство.

Основание за разходите

Къде мога да получа информация относно съдебните разходи в Англия и Уелс?

Информация относно съдебните такси може да бъде намерена на уебсайта на [Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Court Service\)](#), но ще ви е необходима и информация относно други основания за разходи, като например процесуално представителство. [Обществото на юристите \(Law Society\)](#) и [Адвокатският съвет \(Bar Council\)](#) могат да помогнат за намирането на процесуален представител, но те нямат информация за разходите по процесуалното представителство, тъй като това ще зависи от много отделни фактори, свързани с конкретното дело.

В случай на трансграничен спор, обикновено има две групи адвокатски хонорари — хонорари на мястото, на което се намира страната, която завежда делото, и хонорари на мястото, където се води делото.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи по граждански дела

Фиксирани разходи за страните по гражданско дело

Информацията относно съдебните такси може да бъде намерена на уебсайта на [Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Court Service\)](#). Тези такси са в допълнение към разходите за процесуално представителство.

Етап от гражданското дело, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

Съдебните такси трябва да бъдат заплатени в началото на всеки процес, за който се дължат съдебни такси; всички останали такси и фиксирани разходи обикновено се заплащат след приключване на производството.

Фиксирани разходи по наказателни дела

Фиксирани разходи за страните по наказателно дело

Обвиняем може да има право на правна помощ за защита при наказателно производство, ако той или тя отговарят на изискванията. Повече подробности относно правната помощ и критериите за получаването ѝ може да намерите по-долу. Когато обвиняем не получава правна помощ, разходите се договарят между лицето и неговия, или нейния, процесуален представител.

Етап от наказателно дело, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

Разноските на свидетели или хонорари на вещи лица обикновено се заплащат при приключване на делото.

Фиксирани разходи по конституционни дела

Фиксирани разходи на страните по конституционно дело

Съдебните такси зависят от вида на съответното производство и инстанцията на съда, в който е започнало производството. Трябва да се имат предвид и други разходи, като например тези за процесуално представителство.

Етап от конституционно дело, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

Съдебните такси трябва да бъдат заплатени в началото на всеки процес, за който се дължат съдебни такси; всички останали такси/фиксирани разходи обикновено се заплащат след приключване на производството.

Хонорари за вещи лица

При граждански дела за искове под 5000 GBP, хонорарите на вещите лица са ограничени до 200 GBP, но за всички други дела съдията има право да определи размера, който тя или той счита за правилен. Съдилищата трябва да се опитат да използват само едно общо вещо лице, вместо по едно за всяка от страните. Повече информация може да бъде намерена на уебсайта на [Министерство на правосъдието на Обединеното кралство \(UK Ministry of Justice\)](#).

Разходи за писмени и устни преводи

За повечето от делата в гражданските съдилища, услугите на устни преводачи се заявяват и заплащат централно. За бъдат отпуснати средства централно за определен устен преводач, трябва да са изпълнени определени критерии. Случаят трябва да е или предварително изслушване (за да се реши дали делото да бъде гледано във висш съд), дело по семейни въпроси, засягащи деца, или дело за домашно насилие (включително принудителен брак). Ако делото не отговаря на някой от тези критерии, средства за устен преводач все пак ще бъдат отпуснати, ако това е единственият начин страната да разбира хода на производството, и ако при условие че тя или той не може да получи обществени средства, не може да си позволи да заплати за устен преводач със собствени средства и няма приятел или член на семейството, който може да окаже помощ. Хонорарите са посочени в реда и условията за подаване на заявка за преводач. Хонорарът може да е много различен за всяко отделно дело, в зависимост от продължителността на делото, разстоянието и времето, необходими за път до и от съда, както и транспортните средства, използвани от преводача. Редът и условията се прилагат стриктно за всички заявки, за да се гарантира, че няма да бъдат извършени излишни плащания.

Няма правила, уреждащи хонорарите на преводачите. Преводачът или преводаческата агенция сами определят хонорарите си.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

Общият принцип е, че загубилият плаща, но присъждането на разходите зависи изцяло от преценката на съдията. При вземане на решение за присъждане на разходите, съдията ще вземе под внимание поведението на страните, положените усилия, ако има такива, преди и в хода на производството, за това да бъде постигнато разрешаване на спора (включително опит за алтернативно разрешаване на спора). Тези разходи могат да включват задължителни фиксирани разходи, разходи, които са преценени от съдията по делото с ограничения по отношение на размера (в зависимост от вида и размера на присъденото). Разходите могат да се разглеждат и като отделен въпрос в „подробна оценка на разходите“, която обикновено се извършва само при по-сложни дела, при които е необходимо по-подробно проучване на разходите. Повече информация може да бъде намерена на уебсайта на [Министерството на правосъдието на Обединеното кралство \(UK Ministry of Justice\)](#).

Къде мога да намеря информацията относно медиацията?

Информацията относно медиацията, включително известни данни за разходите, е налична на няколко уебсайта и връзки:

[Алтернативно разрешаване на спорове \(АРС\) \(\(Alternative Dispute Resolution \(ADR\)\)](#)

[Правна помощ за общности \(Community Legal Advice\)](#)

[Телефонната линия за оказване на помощ за семейна медиация](#)

Информацията за алтернативно разрешаване на спорове на уебсайта на [Министерството на правосъдието на Обединеното кралство](#)

[Страницата за медиация на уебсайта на Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Court Service\)](#)

Информацията относно АРС за спорове след разпадането на семейни отношения е налична на уебсайта на [Телефонната линия за оказване на помощ за семейна медиация \(Family Mediation Helpline\)](#) (която се занимава само със семейна медиация) или като позвъните на 0845 60 26 627 (ако се обаждате от Обединеното кралство) и +441823 623650 (ако се обаждате от телефон извън Обединеното кралство). Следните уебсайтове също предлагат информацията относно семейната медиация:

[Direct.gov.uk](#)

[Advice Now](#)

[Community Legal Advice](#)

[Ръководство за помощ \(Advice Guide\) - онлайн помощ от Бюрото за помощ на гражданите \(Citizens Advice Bureau\)](#)

[ADR Now](#)

[Съдебна служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts Service\)](#)

Посетителите на тези сайтове могат да използват системата за търсене, като въведат фразата „семейна медиация“ („family mediation“).

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското съдопроизводство

Лица, получаващи определени обвързани с дохода помощи (подпомагане на доходите, обвързани с доходите помощи за безработни, обвързани с доходите суми за социално подпомагане и насърчаване на заетостта, както гаранционен заем [за пенсионери]) имат „запазен“ статут като

получатели на правна помощ. Това означава, че **те автоматично са финансово допустими за правна помощ**. Тези четири вида помощи, обвързани с имущественото състояние, са известни като помощи за „съществуване“, тъй като те повишават дохода на клиента до законовия праг на бедността.

Другата възможност лицата, нуждаещи се от правна помощ, да получат **„безплатна“, или пълна правна помощ**, е при условие, че имат брутен месечен доход по-малък от 2657 GBP, месечен разполагаем доход под 315 GBP и разполагаем капитал от 3000 GBP или по-малко. Ако техният месечен разполагаем доход е между 316 GBP и 733 GBP или техният разполагаем капитал попада между 3000 GBP и 8000 GBP, на тях ще им бъде предложено отпускане на средства, при условие че те се съгласят да допринасят финансово към покриването на съдебните си разходи. Тези прагове влизат в сила от април 2009 г. Те обаче се актуализират редовно и затова вие следва винаги да проверявате в [Комисията за юридически услуги \(Legal Services Commission\)](#) (която отговаря за схемата за правна помощ в Англия и Уелс) дали даден праг е все още актуален. Освен че трябва да отговаря на финансови изисквания, ищецът също така трябва да докаже, че **той или тя има основателни причини** за завеждане, защита или да бъде страна по дадено дело, и че е разумно, предвид обстоятелствата по делото, да му бъде предоставена правна помощ. Комисията за юридически услуги (Legal Services Commission) трябва да вземе под внимание, например, дали делото има действителни шансове да бъде спечелено, дали ползите от делото биха надхвърлили размера на публичните средства и дали ищецът би получил някаква значителна лична облага от производството, имайки предвид евентуално задължение за възстановяване на разходите, ако изходът е успешен. Тези фактори са сходни с факторите, които биха повлияли на лице със средни доходи, заплащащо самостоятелно разходите си, при вземането на решение дали да започне съдебно производство.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното съдопроизводство за обвиняеми

От октомври 2006 г. обвиняеми, които се явяват пред Магистратския съд (Magistrate's Court) (първоинстанционният съд по наказателни дела) в Англия и Уелс, подлежат на **оценка за имуществено състояние, с което се проучват доходите на заявителя, така че да отразява неговите семейни обстоятелства**: например, брой на децата. Ако изчисленият по този начин брутен годишен доход на ищеца е по-малък от 12 475 GBP, или ако ищецът получава специфична социална помощ или е под 18 години, тя или той ще има право да получи правна помощ за процесуално представителство. Ако изчисленият годишен доход на ищеца надвишава 22 325 GBP, тя или той няма да има право да получи правна помощ за процесуално представителство. Когато коригираният доход на ищеца е между двата прага, ще бъде извършена по-подробна оценка на разполагаемия му доход. При изчисляването се вземат предвид действителните жилищни разходи и разходите за отглеждане на деца, а също така и разходите за издръжка. Ако полученият годишен разполагаем доход на ищеца не надвишава 3 398 GBP, тя или той ще има право да получи правна помощ за процесуално представителство.

През ноември 2008 г., правителството проведе консултации по **предложения за разширяване на оценката на имущественото състояние** и по отношение на Кралския съд (Crown Court) (висшият съд по наказателни дела) в Англия и Уелс и публикува отговорите си на коментарите, получени през юни 2009 г. Правителството планира да изпробва своя модел в пет Кралски съдилища през януари 2010 г., като се предвижда въвеждането в национален мащаб да се извърши между април и юни 2010 г.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното съдопроизводство за жертви

Правна помощ не се предоставя за жертви на престъпления. Предоставя се обаче **психологическа и практическа подкрепа** от служителите и от Службата за свидетели (Witness Service): например на жертвите се предлагат отделни помещения за чакащи. На уязвими и заплашени свидетели се предлагат **специални мерки** съгласно **Закона за правосъдието по дела на младежи и доказателствата по наказателни дела (Youth Justice and Criminal Evidence Act)** от 1999 г., като например възможността да се предоставят доказателства чрез видеовръзка от друго място.

Кралската прокурорска служба (Crown Prosecution Service) неотдавна преразгледа пакет, наречен „Информация за опечалените“ (‘Information for the bereaved’), които полицейските служители за връзка със семействата да предоставят на семейства, засегнати от извършването на предумишлено или непредумишлено убийство. Пакетът съдържа информация и съвети относно набора от проблеми, с които трябва да се справят семействата и ги насочва къде да получат допълнителна помощ, ако например се нуждаят от правна консултация за това къде би следвало да живее детето или с кого то да поддържа контакт.

Предоставянето на правни съвети на семейства, засегнати от извършването на предумишлено или непредумишлено убийство, бе осъществено за първи път като част от пилотния проект за защитници на жертвите. Семействата, претърпели загуба, получават достъп до 15 часа безплатни правни консултации по социални и лични въпроси, свързани с настъпването на смъртта, но несвързани пряко със съдебен процес. Пилотният проект завърши през април 2008 г. и в момента се работи по предложения за създаване на служба, която да предоставя правни консултации в цяла Англия и Уелс, като се опира на опита, натрупан от пилотния проект.

Освен това, специалната схема на **Кралската прокурорска служба (Crown Prosecution Service)** „Фокус върху жертвите“ гарантира, че на семействата се предоставя възможността за досъдебна среща с обвинението: на която да се обясни схемата за личната декларация на жертвата и предложението на прокурора да прочете декларацията на семействата преди да бъде произнесена присъдата. След делото жертвите могат да бъдат насочени към схемата на службата за пробации за контакт с жертвите. Проектът ще определи служител за връзка с жертвата, който да продължи да уведомява семейството по свързани въпроси (например, присъдата на извършителя) и да оказва помощ на семейството при актуализиране на личната декларация на жертвата за изслушвания за освобождаване под гаранция, ако те желаят това.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на обвиняеми

Всяко лице, кандидатстващо за представителство чрез правна помощ в Магистратски съд (Magistrate's Court) или Кралски съд (Crown Court) в Англия и Уелс, трябва да премине и през **проверка в „интерес на правосъдието“ („interests of justice“)**. Проучването взема под внимание фактори като например дали има вероятност осъждането на обвиняемия за престъплението, по което са повдигнати обвинения, да доведе до изпращането му в затвора или до загуба на работното му място, и дали обвиняемият разбира производството и хода на нейното или неговото дело. Ако един или съчетание от тези фактори е приложим за обвиняемия, за него като цяло се счита, че са издържали проверката в „интерес на правосъдието“.

Безплатно съдебно производство

При определени обстоятелства дадено лице може да не заплаща съдебна такса. На него или нея може да бъде предоставено **пълно освобождаване**, в който случай се освобождава от пълния размер на таксата, или **частично освобождаване**, при което той или тя заплаща определена част от таксата. Повече информация относно освобождаването от съдебни такси може да бъде намерена на уебсайта на [Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts Service\)](#).

Връзки по темата

[Комисията за юридически услуги \(Legal Services Commission\)](#),

[Алтернативно разрешаване на спорове \(APC\) \(\(Alternative Dispute Resolution \(ADR\)\)](#), [Community Legal Advice](#), [Телефонната линия за оказване на помощ за семейна медиация](#), Алтернативно разрешаване на спорове към Министерството на правосъдието на Обединеното кралство,

[Страница за медиация на уебсайта на Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Court Service\)](#), [Телефонната линия за оказване на помощ за семейна медиация](#), [Direct.gov.uk](#), [Advice Now](#), [Community Legal Advice](#), [Ръководство за помощ \(Advice Guide\)](#) - онлайн

[помощ от Бюрото за помощ на гражданите \(Citizens Advice Bureau\)](#) , [ADR Now](#) , [Съдебна служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts Service\)](#) , [Етичен кодекс на юристите \(Solicitors' Code of Conduct\)](#) , [Данъчна и митническа служба на Нейно величество \(HM Revenue & Customs\)](#) , [Съдебна служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts Service\)](#) , [Министерство на правосъдието на Обединеното кралство \(UK Ministry of Justice\)](#), [Съдебна служба на Нейно величество \(съдебни изпълнители\) \(\(Her Majesty's Courts Service \(bailiffs\)\)](#), [Министерство на правосъдието \(Ministry of Justice\)](#)

Документи по темата

Доклад на Обединеното кралство относно изследването на прозрачността на разходите (United Kingdom report of the Study on Transparency of costs)

(448 Kb) [en](#)

Последна актуализация: 26/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Северна Ирландия

Настоящата страница ви предлага обща информация за съдебните разходи в Северна Ирландия.

Разпоредби, уреждащи хонорарите на юридическите професии

В окръжния съд (*County Court*) и във Върховния съд (*Court of Judicature*) има таблици за пресмятане на разходите, някои от които включват професионални възнаграждения.

Можете да намерите копие от законодателството, определящо валидната в момента скала на разходите в окръжните съдилища на уебсайта на [Службата за информация за публичния сектор на Обединеното кралство](#). Скалите на разходите за Висшите съдилища не са достъпни по интернет. Тези скали се прилагат само в определени случаи и обстоятелства - те не се прилагат във всички случаи.

Съветникът по съдебните разходи (the Taxing Master) може също да направи оценка на съдебните разходи по определен тип дела, като развод и искове за издръжка при развод (ancillary relief). В тези разходи може да са включени и хонорарите на юристите.

Комисията за правни услуги на Северна Ирландия определя фиксирани ставки за дела за определяне на родителски права, ползващи се от правна помощ и уредени от **Наредбата за децата на Северна Ирландия** от 1995 г.

Производства пред Съда по семейно право, които се финансират по схемата ABWOR (**подпомагане посредством представителство**), се фактурират или на почасова ставка или с фиксиран (смесен) хонорар.

Производства пред Центъра за семейни грижи, получили сертификат по член 3 от **Наредбата на Северна Ирландия за правна помощ** от 1981 г. (възнаграждение на юристи и правни съветници в производства пред окръжните съдилища), се фактурират и изплащат въз основа на стандартен хонорар. В случаите, в които не е получен сертификат по член 3, делата се фактурират и изплащат въз основа на почасови ставки до достигането на определена фиксирана горна граница, определена в чл. 2 от Наредбата.

Производства по раздяла на съпрузи и иски за издръжка в Магистратските съдилища, финансирани по схемата ABWOR, също се фактурират и изплащат въз основа на фиксиран хонорар.

Юристи (Solicitors)

Уебсайтът на [Правното общество на Северна Ирландия](#) може да ви бъде полезен за намирането на юрист, на Правното общество няма информация за разходите, свързани с правното представителство, тъй като те зависят от много фактори, специфични за всеки отделен случай.

Адвокати, които имат право да пледират във висши съдебни инстанции (Barristers)

Уебсайтът на [Библиотеката на адвокатската колегия на Северна Ирландия](#) може да ви бъде полезен за намирането на адвокат, но в него няма да намерите информация за разходите, свързани с правното представителство, тъй като те зависят от много фактори, специфични за всеки отделен случай.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи по граждански производства

Фиксирани разходи за страните по гражданско производство

Фиксираните разходи по **конституционни дела** зависят от това дали производството е започнало и се начисляват по тарифа, определена от съдилищата от това ниво. Актуалните съдебни такси могат да бъдат намерени на уебсайта на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#).

Тук **не** се включват разходите за **процесуално представителство**.

Съществуват също съдебни такси, свързани с конституционни дела, препратени на **Върховния съд на Обединеното кралство (UK Supreme Court)**, които могат да бъдат намерени тук [Такси на Върховния съд на Обединеното кралство](#)

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разходи

Съдебните такси се плащат обикновено в началото на делото, но в хода на разглеждането на дадено дело може да има и други такси за производство, произлизащи от основното, като производство по вторичен иск, заседания за оценка и т.н.

Правните разноси на лице, на което не е отпусната правна помощ, се определят по взаимно съгласие между лицето и неговия правен представител.

Фиксирани разходи по наказателни производства

Фиксирани разходи за страните по наказателно производство

В наказателното производство обвиняемият, на когото е отпусната правна помощ, не заплаща разноси. Правните разноси на лице, на което не е отпусната правна помощ, се определят по взаимно съгласие между лицето и неговия правен представител.

Етап от наказателното производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разходи

Разноските на страните, свързани с разходи за свидетелски показания и хонорари на вещи лица, се плащат обикновено при приключване на делото. Тези разходи обаче не са фиксирани и варират в зависимост от делото.

Фиксирани разходи при конституционните производства

Фиксирани разходи за страните по конституционните производства

Фиксираните разходи в **конституционни дела** зависят от това дали производството е започнало и се заплащат съгласно размера, определен от този ранг съдилища. Валидните към момента съдебни такси могат да бъдат намерени на уебсайта на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#). В тях **не** са включени разходите за правно представителство.

Съществуват също така съдебни такси за конституционни дела, отнесени до **Камарата на лордовете** и новия **Върховен съд на Обединеното кралство**, който ще я замести. Тези такси все още са в процес на определяне.

Етап от конституционното производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разходи

Съдебните такси се плащат обикновено в началото на делото, но може да има и други такси за производства, произлизащи от основното, в хода на разглеждането на дадено дело, като производство по вторичен иск, заседания за оценка и т.н.

Правните разноси на лице, на което не е отпусната правна помощ, се определят по взаимно съгласие между лицето и неговия правен представител.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

От юристите се изисква да информират страните за потенциалните разходи, които може да включва дадено дело. Тъй като това обаче зависи от развитието на делото, може да се окаже невъзможно да бъде предоставена точна оценка за разходите в началото на производството.

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация относно основания за разходи в Северна Ирландия?

Информация за съдебните такси може да бъде намерена на уебсайта на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#).

Уебсайтовете на [Правното общество на Северна Ирландия](#) и [Библиотеката на адвокатската колегия на Северна Ирландия](#) могат да ви бъдат полезни по отношение на намирането на правен представител, но те не разполагат с информация относно разходите за правно представителство, тъй като този въпрос зависи от делото и от това дали страните имат право на правна помощ или не.

На какви езици мога да получа информация относно основания за разходи в Ирландия?

Можете да намерите информация относно съдебните разноси на английски език на уебсайта на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#). При поискване тази информация може да бъде преведена на редица други езици.

Къде мога да намеря информация относно медиацията?

Информация може да бъде намерена на уебсайта на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#).

По-подробна информация може да бъде намерена на уебсайта на [Правното общество на Северна Ирландия](#).

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Съществуващ уебсайт за информация относно разходите

Уебсайтът на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#) помества всички съдебни такси.

Къде мога да намеря информация относно средната продължителност на различните производства?

Статистическа информация относно работата на съдилищата може да бъде намерена на уебсайта на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#).

Къде мога да намеря информация относно средния размер на общите разходи за определено производство?

Няма известен източник за този тип информация.

Съществува скала на разходите както за производствата на окръжните, така и за тези на висшите съдилища. Тези скали обаче са само насочващи и не трябва да бъдат считани за окончателни, тъй като те не се прилагат за всички видове дела. Също така тези скали се прилагат само за производства пред този определен ранг съдилища.

Текущите скали на окръжните съдилища могат да бъдат намерени на уебсайта на [Службата за информация за публичния сектор](#).

Скалата на разходите за висшите съдилища не са достъпни по интернет.

Данък добавена стойност

Как се предоставя тази информация?

Съответната ставка на данъка добавена стойност може да бъде възстановена за разходи, такси и разноси по смисъла на Закона за данък добавена стойност от 1983 г. Повече подробности за съдебните такси могат да бъдат намерени на уебсайта на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#), на който съдебните такси са показани, без начислен ДДС.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското съдопроизводство

Правна помощ обикновено се предоставя на лица, чиито годишен разполагаем доход не надвишава 9937 британски лири, освен при случаи на телесно увреждане, за които прагът е 10955 британски лири. В ограничен брой публични семейноправни производства, засягащи родителските права, правна помощ се предоставя и без да се вземе предвид доходът на лицето – тези случаи са познати като специални **производства във връзка с правата на децата (Children Order proceedings)**. За повече информация моля вижте [Съдебна служба на Северна Ирландия](#).

Приложим праг на доходите в областта на наказателното съдопроизводство за обвиняеми

За обвиняемите в Северна Ирландия няма фиксиран праг на доходите по отношение на правото за получаване на правна помощ. Съдията предоставя правна помощ на обвиняемия при условие, че се е убедил, че обвиняемият не разполага с достатъчно средства за правно представителство.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното съдопроизводство за жертви

В рамките на наказателното производство не се предвижда правна помощ за жертвите.

Когато жертвите на престъпление търсят компенсация, обикновено не се ангажира схемата за правна помощ. Правителството е установило отделна законова рамка за компенсирането на жертвите на престъпления, която в Северна Ирландия се нарича Схемата за обезщетяване на вреди, нанесени от престъпления. По тази схема жертвите не се нуждаят от правни съвети и представителство, за да кандидатстват за компенсация.

Безплатна помощ за попълването на молбите за кандидатстване може да бъде получена от организацията [Подкрепа за жертвите \(Victim Support - Северна Ирландия\)](#), финансирана от правителството.

В системата на наказателното правосъдие се предоставя и неправна помощ за жертвите, например уебсайтът на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#) предоставя информация и „виртуална разходка“ за жертви и свидетели.

Също така [Подкрепа за жертвите \(Victim Support - Северна Ирландия\)](#), благотворителна организация, предоставя емоционална подкрепа, информация и практическа помощ на жертвите на престъпления.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на обвиняеми

За да получат безплатна правна помощ за правно представителство в Северна Ирландия обвиняемите трябва да удовлетворят две условия: да не притежават достатъчно средства, за да могат да си позволят свое собствено правно представителство и да е в интерес на правосъдието на тях да им бъде предоставена безплатна правна помощ.

Безплатни съдебни производства

 Съдебната служба на Северна Ирландия има установена политика/процедура, при която страната по дадено дело или се освобождава от съдебни такси или кандидатства за освобождаване. При тази процедура, която взема предвид личните доходи, кандидатстващият трябва да попълни предвиден за целта формуляр.

Съдебното производство е безплатно за обвиняем, на който е предоставена правна помощ по наказателно производство.

Както бе посочено по-горе, правна помощ се предоставя обикновено на лице, чийто годишен располагаем доход не надвишава £ 9 957.

В ограничен брой семейноправни производства, засягащи родителските права, правна помощ се предоставя и без да се вземе предвид дохода на лицето. Този тип производство е известен като **производство по Наредбата за децата**.

Освобождаването от такси се решава от съда.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

Съдът решава кой ще заплати разходите по производството. **Правилникът на Върховния съд на Северна Ирландия** и **Правилникът на Окръжния съд** (Северна Ирландия) съдържат съдебни правила, свързани с разходите, но тези правилници не могат да бъдат намерени по интернет.

Хонорари за вещи лица

Съдебните правилници, а именно Правилникът на Върховния съд на Северна Ирландия и Правилникът на Окръжния съд (Северна Ирландия), ограничават броя на вещите лица. Няма фиксирани разходи, нито таблици за пресмятане на разходите за вещи лица, тъй като техните възнаграждения ще зависят от вида вещо лице и от характера на участието му в производството.

Хонорари за писмени и устни преводачи

В общи линии, когато разходите по гражданско или семейно дело се покриват лично, страната, която се нуждае от устен преводач, трябва да си го осигури и да плати свързаните с превода разходи.

Все пак Съдебната служба на Северна Ирландия осигурява и финансира централизирано устен преводач за неговорещата английски език страна в производството, когато тя участва в следните производства: предаване за разглеждане на делото по същество или за постановяване на присъда (committal case), семейноправно производство касаещо деца, производство, свързано с домашно насилие (включително сключване на брак по принуда).

Ако производството не попада в някоя от горните категории, все пак може да бъде осигурено заплащане за устен преводач, ако съдията определи, че това е единственият начин, по който страната в производството може да разбере производството, и тя или той не може да получи публично финансиране, не може да си позволи сам да плати на устен преводач или когато съдията изрично разпорежи да бъде назначен устен преводач.

Когато устният преводач се осигурява и възнаграждението му се заплаща от Службата за съдилищата и трибуналите на Северна Ирландия, възнаграждението се договаря в условията на наемане на работа. Размерът на възнаграждението може да е различен във всеки отделен случай в зависимост от продължителността на заседанията, разстоянието и времето за пътуване до и за връщане от съда и използвания от устния преводач транспорт. Условията на наемане на работа се прилагат строго по отношение на всички искове с цел да се гарантира избягване на свръхзаплащане.

Връзки по темата

 [Правно общество на Северна Ирландия](#)

 [Библиотека на адвокатската колегия на Северна Ирландия](#)

 [Служба за информация за публичния сектор на Обединеното кралство](#)

 [Информация за съдебните такси от Съдебната служба на Северна Ирландия](#)

 [Съдебна служба на Северна Ирландия](#)

 [Информация за търговския списък от Съдебната служба на Северна Ирландия](#)

 [Подкрепа за жертвите \(Северна Ирландия\)](#)

 [Информация за подкрепа на жертвите и свидетелите от Съдебната служба на Северна Ирландия](#)

Документи по темата

[Изследване за прозрачността на разходите на Обединеното кралство](#) (448 Kb)

Последна актуализация: 26/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Процесуални разходи - Шотландия

Настоящата страница ви предоставя ориентировъчна информация за процесуалните разходи в Шотландия.

Законодателна рамка, уреждаща хонорарите на юридическите професии

Хонорарите, които представителите на различните юридическите професии получават от клиентите си, **не са регламентирани**. Но **хонорарите, които могат да бъдат възстановени** на страната, спечелила делото, са регламентирани.

Солисители (Solicitors)

В Шотландия хонорарите на солиситорите не са регламентирани. Хонорарите зависят от много различни фактори, свързани с конкретното дело.

Адвокати (Advocates)

В Шотландия хонорарите на адвокатите не са регламентирани. Хонорарите зависят от много различни фактори, свързани с конкретното дело.

Фиксирани разходи

Фиксирани разходи по граждански производства

Фиксирани разходи на страните по граждански производства

Фиксираните разходи в Шотландия зависят от **вида на производството** и от **съда**, пред който то е открито (започнато). Фиксирани разходи се плащат на различни етапи от производството:

при подаване на документите, които поставят начало на съдебното производство

при подаване на допълнителни документи

когато се определя датата на съдебното заседание

за ангажиране на времето на съда по време на заседанието, въз основа на дневна тарифа

при внасяне на отчетни документи за облагане с данък на разносните

когато бъде насрочено обжалване.

Таксите за всеки вид иск са посочени в нормативните актове на Шотландия и са известни като **заповеди за плащане на такси (Fee Orders)**. По граждански производства се прилагат Заповедта за плащане на такси на Съда на шерифа (Sheriff Court Fees Order) от 1997 г. и Заповедта за плащане на такси на Върховния съд на Шотландия (The Court of Session Fees Order) от 1997 г. Тези заповеди впоследствие са изменени чрез редица заповеди за изменение на таксите, за да се вземе предвид повишаването на таксите. Повече информация за заповедите за плащане на такси и измененията в Шотландия можете да намерите на уебсайта на [Съдебната служба на Шотландия \(Scottish Court Service\)](#).

Семейно право — развод/разваляне на гражданско партньорство

В Шотландия могат да бъдат подавани **молби за развод/разваляне на гражданско партньорство** в Съда на шерифа или във Върховния съд чрез: опростено производство

неопростено производство

Таксата за подаване на молба за опростено производство за развод/разваляне на гражданско партньорство в Съда на шерифа понастоящем е 95 GBP, а във Върховния съд таксата е 105 GBP. Ако се изисква длъжностно лице от ведомството на шерифа да връчи документите за развод на ответника, ще бъде таксуван допълнителен разход. В Съда на Шерифа и във Върховния съд таксата за тази услуга е 10 GBP, плюс отделна такса в полза на длъжностното лице.

Започването на неопростено производство за развод/разваляне на гражданско партньорство става с подаване на документ за образуване на производство в Съда на шерифа. Таксата за подаване на документ за образуване на производство при иск, свързан с развод или с разваляне на гражданско партньорство, понастоящем е 125 GBP. При такива искове съдът не може да уреди този документ да бъде връчен на ответника. Затова ще е необходимо ищецът да плати отделни такси за връчване на документите или на солиситор, или на длъжностно лице от ведомството на шерифа. На различните етапи ще трябва да се плащат и допълнителни такси, които зависят от движението на делото в съда (вж. по-горе). Минимално, ако ответникът не се яви по делото, ще има допълнителна такса за депозиране на писмен документ за съдебното решение, която понастоящем е 55 GBP. Във Върховния съд понастоящем таксата за подаване на документ за образуване на производство за развод/разваляне на гражданско партньорство е 140 GBP.

Семейно право — попечителство над деца и издръжка на деца

При дела от семейното право размерът на таксата в Съда на шерифа зависи от това дали **молбата (или искането) за попечителство и издръжка на дете е направена заедно с молба (или искане) за развод/разваляне на гражданско партньорство**. Ако има подадена молба (или искане) за развод /разваляне на гражданско партньорство, се прилага таксата, която се прилага при неопростено производство за развод.

Ако няма подадена молба (или искане) за развод, тогава се прилага такса за подаване на документ за образуване на производство. Тази такса понастоящем е 80 GBP. На различните етапи се плащат и допълнителни такси, които зависят от движението на делото в съда.

Във Върховния съд се прилага такса от 140 GBP. И отново, вероятно ще трябва да се плащат допълнителни такси на различните етапи в зависимост от движението на делото в съда (вж. по-горе).

Търговско право — договор и отговорност

По дела в областта на търговското право размерът на таксата **зависи от вида на производството за разрешаване на спора и процесуалния ред на съда, пред който ищецът** (лицето, което завежда дело) **предявява иска**.

Например, ако ищецът може да предяви иска си по реда на производството за „искове с малък материален интерес“ пред Съда на шерифа и търси плащане на сума по-малка от 3 000 GBP, таксата за връчване на призовката понастоящем е 15 GBP за сума до 200 GBP и 65 GBP за сума от 200 GBP до 3 000 GBP. Възможно е впоследствие да трябва да се платят и допълнителни съдебни такси. Например, ако призовката трябва да бъде връчена на ответника от длъжностно лице от ведомството на шерифа, понастоящем се прилага такса от 10 GBP, плюс таксата в полза на длъжностното лице. Секретарят на Съда на шерифа обаче може да уреди това, единствено ако ищецът е физическо лице. Другите страни по делото трябва да уредят връчването да бъде извършено или от солиситор, или от длъжностно лице от ведомството на шерифа, и следователно ще трябва да платят допълнителна такса.

Ако ищецът може да предяви иска си по реда на „съкратеното производство“ и например търси плащане на сума между 3 000 GBP и 5 000 GBP, таксата за връчване на призовката понастоящем е 65 GBP. Отново е възможно впоследствие да е необходимо да се платят и допълнителни такси (вж. по-горе). При такива дела секретарят на Съда на шерифа не може да уреди призовката да бъде връчена на ответника, затова страната по делото трябва да уреди връчването да се извърши или от солиситор, или от длъжностно лице от ведомството на шерифа. В този случай на тях се дължи допълнителна такса.

Ако ищецът може да предяви иска си „по общия ред“, например, ако търси плащане на сума над 5 000 GBP или ако се прилага глава 40 от процесуалния правилник (търговски искове), таксата за връчването на призовката понастоящем е 80 GBP и е възможно впоследствие да бъдат направени допълнителни разходи (вж. по-горе).

Ако искът бъде предявен пред Върховния съд, първоначалната такса понастоящем е 180 GBP. Възможно е обаче впоследствие да се платят и допълнителни такси (вж. по-горе).

Етап от гражданското производство, на който трябва да бъдат платени фиксирани разходи

Първоначалната такса се плаща **при предявяване на иска**, когато документите се депозират в съда. В случай на връчване на призовката от длъжностно лице от ведомството на шерифа (т.е. при искове с малък материален интерес, при които ищецът е физическо лице, и при молби за опростено производство за развод/разваляне на гражданско партньорство) се плаща такса от 10 GBP към момента на поръчване на връчването. Таксата за длъжностното лице от ведомството на шерифа се плаща по искане на секретаря на Съда на шерифа/секретаря на Върховния съд след получаване на хонорарната сметка на длъжностното лице. Допълнителни такси се плащат: когато се подават допълнителни документи, когато се насрочва съдебно заседание, за ангажиране на времето на съда по време на заседанието (по дневна тарифа), за внасяне на отчетни документи за облагане на разносните с данък и когато се насрочва обжалване.

Фиксирани разходи по наказателни производства

Фиксирани разходи на страните по наказателни производства

Няма такива. Всяко обвинено лице има право на правна помощ за защита по наказателно производство, **ако отговаря на финансовите изисквания**.

Фиксирани разходи по конституционни производства

Фиксирани разходи на страните по конституционни производства

Въпроси, свързани с правата на човека, могат да бъдат повдигнати като част от всяко гражданско производство. Следователно приложимата такса зависи от вида на предявения иск и от вида на производството.

искове с малък материален интерес в размер до 200 GBP — понастоящем 15 GBP

искове с малък материален интерес от 200 GBP до 3 000 GBP — понастоящем 65 GBP

искове по дела, разглеждани по реда на съкратеното производство, от 3 000 GBP до 5 000 GBP — понастоящем 65 GBP

искове по дела, разглеждани по общия ред, над 5 000 GBP — понастоящем 80 GBP

искове за прилагане на съкратено производство — понастоящем 80 GBP

искове, подадени пред Върховния съд — понастоящем 180 GBP.

По всички тези видове искове на различните етапи е възможно да се плащат допълнителни такси, които зависят от движението на делото в съда (вж. по-горе).

Етап от конституционното производство, на който трябва да бъдат платени фиксираните разходи

По конституционни производства се плаща първоначална такса: когато се подават документи в съда за образуване на производство, когато се подават допълнителни документи, когато се насрочва съдебно заседание, за ангажиране на времето на съда по време на заседанието (по дневна тарифа), за внасяне на отчетни документи за облагане на разходите с данък и когато се насрочва обжалване.

Предварителна информация, която трябва да бъде предоставена от процесуалните представители

Права и задължения на страните

Солиситорите са задължени да предоставят на клиентите си информацията относно таксите, които ще трябва да платят. Уместно е солиситорът да предостави информацията за шансовете за успех и за разходите по делото. „Нормите на поведение на солиситорите в Шотландия“ (Standards of Conduct for Scottish Solicitors) изискват от солиситорите да общуват с клиентите си ясно и ефективно.

Основание за разходите

Къде мога да намеря информация за основанието за разходите в Шотландия?

Съществува ограничена информация за съдебните такси на уебсайта на Съдебната служба на Шотландия (Scottish Court Service).

Съществува също така приложение за таксите в „Справочник по право на Шотландия“ (Scottish Law Directory), който се публикува ежегодно от Lexis /Nexis Butterworths.

На какви езици мога да получа информацията относно основанието за разходите в Шотландия?

Цялата информация е налична на английски език.

Съдебната служба на Шотландия също така предоставя на своя уебсайт информация за съдебните производства чрез опциите, които не са на английски език.

Тя също така каталогизира документи и брошури, които са преведени на шотландски келтски, кантонски китайски, пенджабски и урду.

Къде мога да намеря информацията относно медиацията?

От 2004 насам [Мрежата за медиация на Шотландия](#) (SMN) предоставя „карта на медиацията“ („map of mediation“) на своя уебсайт.

Информацията е била допълвана на няколко пъти. Тази дейност е финансирана от правителството на Шотландия. Връзката ([Мрежата за медиация на Шотландия](#)) е представена в множество брошури и интернет връзки. Службата SMN също така приема и телефонни запитвания и насочва обществеността към подходящите услуги по медиация. Регистърът за медиация на Шотландия (Scottish Mediation Register) посочва квалификациите на медиатори, така че страните по спора да бъдат по-добре информирани, когато избират медиатор.

Къде мога да намеря допълнителна информация относно разходите?

Съществуващ уебсайт за информацията относно разходите

Информацията в [съдебни такси в Шотландия](#) включва:

съкратена версия на заповедите за плащане на такси на Висшия съд, на Върховния съд и Съда на шерифа

формуляр за освобождаване от такси

такси за най-често срещаните искове, предявявани от спорещите страни в Съда на шерифа

връзки към заповедите за изменение на таксите.

Къде мога да намеря информацията относно средната продължителност на различните видове производства?

Правителството на Шотландия публикува на своя [уебсайт](#) информация за броя на делата по реда на съкратеното производство на Наказателния съд с продължителност до 6 месеца. Делата по реда на съкратеното производство са приблизително 95% от всички дела в Наказателния съд. Няма информация относно средната продължителност на производствата в Гражданския съд. Дори при един и същ вид производство всяко дело е различно и продължителността може да е различна. Солиситор с опит по съответния вид производство може да ви даде информацията относно средната продължителност на производството.

Къде мога да намеря информацията относно средния размер на общите разходи за определено производство?

Не е определен среден размер на общите разходи, тъй като всяко гледано дело е различно. Солиситор с опит по съответния вид дело може да ви даде информацията относно размера на разходите.

Данък добавена стойност

Как се предоставя тази информация?

Всички публикувани разходи са с включен ДДС.

Какви са приложимите ставки?

Когато е приложима, ставката е 20 %.

Правна помощ

Приложим праг на доходите в областта на гражданското правосъдие

Финансовите изисквания за допустимост на правната помощ по граждански дела се изчисляват въз основа на равнището на разполагаемия доход (какво могат да си позволят страните), базирано на регресивен режим на участие (подвижна скала). Понастоящем правна помощ могат да получат хора, чийто разполагаем доход е 25 450 GBP на година или по-малко.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за обвиняеми

При дела по реда на официалното производство проверката се състои в това дали лицето или лицата на негова издръжка могат да платят разходите по делото без прекомерни лишения. Не съществува определен праг на дохода.

При дела по реда на съкратеното производство, по които се прилага пълна правна помощ след като обвиняемият не се признае за виновен, се извършва същата проверка. Тук отново няма установен от закона праг на дохода.

Изчисленията се извършват от **Съвета за правна помощ**. На практика те използват седмичния еквивалент на настоящата горна граница на разполагаемия доход от 26 239 GBP (в сила от 1 април 2011 г.). Това се равнява на сумата от 245 GBP на седмица първоначален праг за допустимост относно разполагаемия доход, след като бъдат взети под внимание съществените седмични разходи и получени суми за всички лица на издръжка. Ако седмичният разполагаем доход на даден молител надвишава 245 GBP, естеството на делото определя дали плащането на неговите съдебни разходи би довело до прекомерни лишения за молителя.

При други наказателни дела по реда на съкратеното производство, когато даден клиент се признае за виновен или когато делото продължава, без да има споразумение, солиситор може да приеме клиент като му предостави ABWOR (правна консултация чрез процесуално представителство). При такива дела границата на разполагаемия доход е 245 GBP на седмица. Това включва доходите от всички източници с изключение на всякакви „паспортни“ („passported“) (когато лицето попада в определена категория и преминава автоматично проверката на доходите) или непризнати ползи, без получените суми за всички лица на издръжка.

Приложим праг на доходите в областта на наказателното правосъдие за жертви на престъпления

Не съществува пълна правна помощ по наказателни дела за жертвите по наказателни дела. Солиситорите могат да дават консултации и да помагат по време на производството, но правната помощ не покрива представителството. При такива дела границата на разполагаемия доход е 245 GBP на седмица. Това включва доходите от всички източници с изключение на всякакви „паспортни“ („passported“) или непризнати ползи, без получените суми за всички лица на издръжка.

За предявяване на иск, произтичащ от увреждане в резултат на престъпно действие, когато е необходима правна помощ, границите на дохода се определят както когато е налице максимална граница на разполагаемия доход от 26 239 GBP. Подобни искове обаче могат да бъдат разглеждани от Службата за обезщетения за увреждания в резултат на престъпни действия (Criminal Injuries Compensation Authority) (CICA) и финансирането (ако има такова) да е осигурено от „Консултиране и подпомагане“ (Advice and Assistance), което има различни допустими граници за правна помощ по граждански дела.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на жертви на престъпления

На жертвите в областта на наказателното правосъдие не се предоставя правна помощ.

Не съществуват специални условия за предоставяне на правна помощ по граждански дела, когато това е приложимо. Съветът за правна помощ (Legal Aid Board) има право да предоставя правна помощ, ако обстоятелствата по съответното дело дават основание за това.

Други условия, свързани с предоставянето на правна помощ на обвиняеми

Не съществуват условия, свързани с предоставянето на правна помощ по наказателни дела от съдилищата или от Съвета.

Съдебни производства, освободени от такси

Съдебни такси **не се плащат** при следните обстоятелства:

Съд на шерифа (Sheriff Court)

за молби, подадени съгласно което и да е законодателство, свързани с регистрация на раждания, смърт и сключване на брак

за молби, подадени съгласно част III от Закона за социалната дейност (Шотландия) (Social Work (Scotland) Act) от 1968 г.

за молби, подадени съгласно Закона за душевното здраве (грижа и лечение) (Шотландия) (Mental Health (Care and Treatment) (Scotland) Act) от 2003 г.

за молби или жалби, подадени съгласно част II от Закона за децата (Шотландия) (Children (Scotland) Act) от 1995 г.

за молби, подадени съгласно член 129 от Закона за потребителския кредит (Consumer Credit Act) от 1974 г.

от длъжници или кредитори във връзка с производства съгласно Закона за длъжниците (Шотландия) (Debtors (Scotland) Act) от 1987 г. или Закона

за разсрочване на дълговете и налагане на заповест (Шотландия) (Debt Arrangement and Attachment (Scotland) Act) от 2002 г., с изключение на

таксата за проверка на доклад от публичната продажба и доклада на одитора на съда

за получаване или проучване на опис на имущество, допълнителен или коригиращ опис на имуществото (независимо дали се изисква или не

потвърждаване на настъпването на смърт по време на активна служба)

Върховен съд

За длъжници във връзка с производства съгласно Закона за длъжниците (Шотландия) (Debtors (Scotland) Act) от 1987 г.

За искания или възражения срещу искания, регистрирани или направени устно пред съда, чиято единствена цел е да се предприемат понататъшни процесуални действия, включително:

Правило 19.1 (неприсъствени решения)

Правило 22.3, параграф 5, буква а) (заклучителен протокол)

Правило 36.13 (смърт, увреждане, повторно разглеждане на делото и т.н. на ординарния лорд)

Правило 37.1, параграф 2, буква в), правило 37.1, параграф 6 и правило 37.1, параграф 7 (молба за процес със съдебни заседатели)

Правило 37.10 (прилагане на решенията)

Правило 38.17, параграф 1 (заповеди за насрочване на съдебно заседание)

Правило 40.7, параграф 3 (производство, следващо прехвърляне на производството по обжалване)

Правило 40.11, параграф 1, буква а) (предсрочно решаване на обжалването), но само доколкото искането се отнася до правило 40.7A (изисква се молба за предсрочно решаване на обжалването срещу

Правило 41.15, параграф 1 (искания за насрочване на съдебно заседание за обжалване) (заповед на съда, различна от окончателното съдебно решение)

Правило 40.15, параграф 1 (заповед за насрочване на съдебно заседание за обжалване)

Правило 41.22, параграф 1 (искане за последващо производство)

Допълнително страните могат да бъдат освободени от плащане на съдебни такси при определени обстоятелства, ако:

лицето или неговият партньор получава доходно подпомагане съгласно Закона за социално-осигурителните вноски и обезщетения (Social Security Contributions and Benefits Act) от 1992 г.

лицето получава доход въз основа на помощта за търсене на работа (платим съгласно Закона за лицата, търсещи работа (Jobseekers Act) от 1995 г.)

лицето получава правна помощ по гражданско дело по смисъла на член 13, параграф 2 от Закона за правната помощ (Шотландия) (Legal Aid Act) от 1986 г. за дело, посочено в списъка с таксите, във връзка с което се дължи таксата

таксата се дължи във връзка с молба за опростено производство за развод или разваляне на гражданско партньорство и лицето получава консултация и помощ от солиситор съгласно Закона за правната помощ (Шотландия) (Legal Aid (Scotland)) от 1986 г. по отношение на тази молба солиситорът на лицето приема работата по дело, посочено в списъка с таксите, във връзка с което се дължи такса въз основа на която и да е разпоредба, изготвена съгласно член 36 от Закона за правната помощ (Шотландия) (Legal Aid (Scotland) Act) от 1986 г., предоставящ правна помощ в случай на особена спешност;

лицето или неговия партньор получава кредит с гаранция съгласно Закона за държавните пенсионни кредити (State Pension Credit Act) от 2002 г.

лицето или неговия партньор получава данъчен кредит за работа, при условие че:

на страната по делото е платен данъчен кредит за дете или ако страната по делото е част от двойка, която заедно е подала иск за получаване на данъчен кредит за дете (според посоченото в член 3, параграф 5, буква А) от Закона за данъчните кредити (Tax Credits Act) от 2002 г.)

съществува форма на увреждане или тежка форма на увреждане (или и двете) по отношение на данъчния кредит, получен от страната брутният годишен доход, който е взет предвид при изчисляване на данъчния кредит за работа, е 16 642 GBP на година или по-малко лицето или неговия партньор получава помощи за безработица въз основа на доходите си и издръжка съгласно Закона за реформа на социалната защита (Welfare Reform Act) от 2007 г.

Кога загубилата страна трябва да плати разходите на спечелилата страна?

Това зависи от вида на **предявения иск**. Процесуалният правилник на съда е много подробен и следва да бъде проверен поотделно за всяко дело. По принцип обаче ще се прилага следното:

Искове с малък материален интерес (за дела с материален интерес в размер до 3 000 GBP)

В края на дело за иск за малък материален интерес съдът може да се произнесе относно присъждането на разноските. Сумата, която се присъжда, може да бъде определена от шерифа. Като друга възможност секретарят на съда (секретарят на Съда на шерифа) изчислява сумата или при приключване на делото, или на по-късна дата.

Като общо правило съдебните разноски се присъждат на страната, спечелила делото. Следователно разноските трябва да бъдат платени от загубилата делото страна. Обикновено има граница за сумата на разноските, която може да бъде присъдена.

ако стойността на иска е 200 GBP или по-малко, разноските обикновено не се присъждат

ако стойността на иска е между 200 GBP и 1 500 GBP, максималният размер на разноските, които съдът обикновено може да присъди на спечелилата страна, е 150 GBP

ако стойността на иска е между 1 500 GBP и 3 000 GBP, максималният размер на разноските, които съдът обикновено може да присъди на спечелилата делото страна, е 10 % от стойността на иска.

Ако се постанови присъждане на разноските, всички съдебни такси, които са платени, могат да бъдат включени в присъждането, ако общият размер на разноските и таксите не надвишава максималните граници, посочени по-горе.

Дела, разглеждани по реда на съкратеното производство (за дела с материален интерес в размер до 5 000 GBP)

Ако в края на делото съдът присъди разноските, сумата която се присъжда, се изчислява от **секретаря на съда** (секретаря на Съда на шерифа) въз основа на фиксирания списък за разходите. Това ще зависи от сумата и от естеството на работата, която е извършена по време на делото.

Като друга възможност одиторът на съда, който е независимо служебно лице, може да направи изчислението (ако шерифът или секретарят на Съда на шерифа преценят, че е уместно).

При искове, по които ответникът се яви, секретарят на съда първо изслушва страните по делото относно иска за разноските и понесените разходи. Обикновено това се прави в края на последното заседание по всяко дело. Ако обаче шерифът постанови своето решение на по-късна дата или ако в края на заседанието няма достатъчно време, делото може да бъде продължено до друга дата на специално заседание за разноските, когато и двете страни могат да присъстват.

Като общо правило съдебните разноски се присъждат на страната, спечелила делото. Разноските трябва да бъдат платени от страната, загубила делото.

След като **секретарят на Съда на шерифа (sheriff clerk)** или **одиторът на съда (auditor of court)** изчисляват (определят) сумата на разноските, отчетният документ ще бъде предоставен на шерифа за одобрение. Ако това се прави по време на отделно заседание за разноските, секретарят на Съда на шерифа ще определи дата и час за делото, така че шерифът да може да одобри отчетния документ за разноските.

Окончателното решение на шерифа (решение) по делото не може да бъде произнесено, докато отчетът за разноските не бъде одобрен от шерифа. Това ще бъде направено едновременно с одобрението на отчетния документ.

Дела, разглеждани по общия ред

При такива дела **съдът решава дали да присъди разноски или не**. Съгласно процесуалния правилник, допуснатите разноски по всяко дело трябва да бъдат обложени с данък преди издаването на решението за плащане, освен ако не са променени на фиксирана сума.

Обикновено съдът разглежда разноските на етапи. Първият етап е когато шерифът вземе решение за това дали ищецът или ответникът има право да получи разноските и позволява отчетният документ относно разноските да бъде изготвен и депозиран в съда. След това съдът изпраща делото на одитора на съда, независимо служебно лице, да определи данъка и да изготви доклад. Накрая, след като одиторът изчисли данъка по отчета и след като шерифът вземе решение по всички възражения относно доклада на одитора, съдът ще изготви заповед за плащане на разноските, обложени с данък.

Върховен съд (Court of Session)

Производството във Върховния съд е подобно на това при дела, разглеждани по общия ред, съгласно който съдът определя страната, която има право на разноските (при спазване на правилата относно изменението), и се обръща към одитора на съда за облагане на разноските с данък.

Съдът изготвя заповедта за плащане на обложените с данък разноски, освен ако не е убеден, че има конкретна причина да не го прави.

Хонорари за вещи лица

Обикновено искането трябва да бъде отправено към шерифа/съдията. Целта е да се посочи в допълнение на това, че като свидетели имат право на обичайни разноски за такива, че те са сертифицирани като вещи лица и имат право на допълнително възнаграждение.

Хонорари за писмени и устни преводачи

При молба за опростено производство за развод процесуалният правилник на съда изисква в случаите, когато документите трябва да бъдат връчени на лице, което живее извън Шотландия, страната, която подава молбата за опростено производство за развод, да предостави превод на документите на официалния език на държавата, в която трябва да бъде извършено връчването.

Практиката по отношение на устните преводачи е, че лицето което е изисквало устен преводач, трябва да плати за услугата. При определени дела обаче съдът може да реши, че се изисква присъствието на преводач в интерес на правосъдието и при тези обстоятелства може да нареди съдът да плати разноските за преводач.

Връзки по темата

- [🔗 Съдебна служба на Шотландия \(Scottish Court Service\)](#)
- [🔗 Мрежа за медиация на Шотландия \(Scottish Mediation Network\)](#)
- [🔗 съдилища на Шотландия \(такси\) \(Scottish Courts \(Fees\)\)](#)
- [🔗 Обществено на юристите на Шотландия \(Law Society of Scotland\)](#)
- [🔗 Съвет на Шотландия за правна помощ \(Scottish Legal Aid Board\)](#)
- [🔗 Регистър за медиация на Шотландия \(Scottish Mediation Register\)](#)

Документи по темата

[Доклад на Обединеното кралство за проучване относно прозрачността на разходите \(United Kingdom's report of the Study on Transparency of costs\)](#)

Последна актуализация: 26/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.